52 OLDAL

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Ára 4 dinár

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. JUNIUS 2.
VASÁRNAP

A M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRÁBÓL

142. SZÁM

Macdonald

A Labour Party győztes vezérének nevétől visszhangzik az öt világrész. Ramsay Macdonald a brit birodalom legnagyobb pártjának élén áll és a népek közvéleménye ennek a körülménynek messze kiható jelentőséget tulajdonit, függetlenül attól a kérdéstől, hogy milyen lesz az uj angol kormány jellege és összetétele. Macdonald az 1924-iki választásokon, amelyeket mint a kisebbségben lévő munkáspárt kormányának elnöke ómaga irt ki, csak százhatvan mandátumot szerzett, mig most már eddig is kétszáznyolcvanhat mandátum fölött rendelkezik, tehát a relativ parlamenti többség birtokában van. Magában véve ez az eredmény is lényegesen befolyásolhatja az európai viszonyok alakulását, tekintettel a munkáspárt ideológiájára és Angliának a kultura egyetemes problémáinak terén viselt vezető szerepére.

Az ismeretessé vált számadatok szerint a munkáspárt nem remélhet abszolut többséget és bekövetkezett az, ami előrelátható volt, hogy a helyzet kulcsát a kisszámu liberális párt tartja a kezében. Lloyd George csatlakozása akár a konzervativekhez, akár a Labour Partyhoz kormányképes parlamenti többséget teremthet, már pedig ez a szivós energiáju, hatalmas koncepcióju és magával sodró temperamentumu államférfiu nem olyan fából van faragva, hogy egy koalicióban való közreműködését holmi statiszta-szerepért odaadná. Abban az egyébként nem plauzibilis esetben is tehát, ha a liberálisok a konzervativekkel lépnének szövetségre, uj kormányzati szellemet inaugurálnának és bizonyos, hogy Lloyd George markáns egyénisége ráütné bélyegét Anglia külpolitikájára is.

A másik eshetőség az, hogy a liberális párt és a munkáspárt müködnének együtt. Ennek a kombinációnak megvalósulása annál is inkább várható, mert hiszen a polgári szabadelvüségnek sokkal több érintkezési pontja van a munkáspárt demokráciájával, mint a toryk megcsontosodott konzervativizmusával. Lloyd George polgári világnézletének van olyan merész lendülete, hogy a mérsékelt szocialisták igényeit kielégitheti és Macdonald szocializmusának nincs az a nyugtalanitó irama, hogy a polgári progresszivitást elriasztaná. Ezen az alapon természetesnek látszik a két párt kézfogása, noha a választási agitáció során mindkét oldalról olyan nyilatkozatok hangzottak el, amelyek ezt a megoldást kétségessé teszik. Számitani lehet azonban arra is, hogy a munkáspárt nem akarja megosztani a hatalmat más párttal és akkor — amennyiben a liberális-konzervativ kooperáció is meghiusul — a kibontakozási módok sorába az uj választások lehetősége is bekapcsolódik.

Bárhogy fognak is fejlődni az angol politikai események, az a tény, hogy a konzervativek körülbelül százötven mandátumot elvesztettek és a Labour Party száznál jóval több mandátumot nyert, a történelem óraütéseként hat az egész földkerekségen. A szocializmus abban a demokratikus formájában és hölcs megfontoltságában, ahogyan azt Macdonald reprezentálja, annyira szalónképes lett Angliában, hogy nemcsak a konzervativ miniszterelnök fia lépett fel és kapott mandátumot munkáspárti programmal, hanem maga a walesi herceg sem csinál titkot a Labour Party iránt érzett rokonszenvéből. Ehhez járul az a sok elvégzetlen kormányzati feladat, amit az ötéves konzervativ rezsim hátrahagyott, továbbá Macdonald öt évvel ezelőtti rövid miniszterelnökségének nagy várakozást keltő külpolitikai sikere és érthetővé válik a Labour Party diadalmas előretörése. A munkáspártot nem tekintik már a konzervativek sem felforgató elemnek, hanem az állami, nemzeti és gazdasági élet olyan konstruktiv tényezőjének, amelyre aggodalom nélkül rá lehet bizni a kormányzást, ha a népakarat kereke ugy fordul. Az angol politikai mentalitás olyan megujhodása ez, amelynek nemzetközi vonatkozásban is történi sulya van.

Macdonald miniszterelnöksége, akár a saját erejéből, akár Lloyd George segitségével: Európa uj korszakának hajnalodását jelenti. A konzervativek bukásával ismét szabaddá válik az európai szanálásnak az az utja, amelyet Macdonald 1924-ben Herriot-val együtt nyitott meg. A politika meteorológiájának is megvannak a maga légsulymérő eszközei, amelyekkel bizonyos atmoszférikus változásokat megközelitő pontossággal előre megállapithat. Az angol fordulat alapján a politikai időjósok a francia pártok viszonyának olyan eltolódását várják, ami által az angol-francia diplomáciai harmónia az igazi béke szolgálatába állitható. Európa reneszánszával volna egyértelmü ennek a jóslatnak beteljesülése és egy ilyen reneszánsznak a népek lelkében mélyen meggyökerezett vágya táplálja azt a lázas érdeklődést, amely az angol választások következményei iránt világszerte megnyilvánul.

A választások bizonytalan helyzetet teremtettek Angliában

Sulyos nehézségei vannak a koalíciós kormányzásnak — Sem a munkáspárt, sem a konzervativek nem kivánnak a liberálisok segitségével kormányra jutni — A világsajtó számol az uj választások lehetőségével

A munkáspárt hivatalos lapja a konzervativ-liberális koalició mellett

Londonból jelentik: Az angol választások eddigi mérlege a következő: megválasztottak eddig összesen 596 képviselőt, akik pártok szerint a következőképen oszlanak meg:

munkáspárt 289, (előző parlamentben 160),
konzervativ párt 250 (399),
liberálispárt 52 (46),
pártonkivüli 5.

A munkáspárt ... esen ... szavazatot kapott a legutóbbi választásokon elért 5.487.000 szavazattal szemben, a konzervativ pártra 8,542.000 szavazat esett a legutóbbi **7,385.000 szavazattal szemben** és végül a liberális párt 5,230.000 szavazatot kapott, mig legutóbb csak 2,982.000 szavazatot tudott a párt szerezni.

A kommunista párt csufos vereséget szenvedett és mindössze 5652 szavazatot szerzett ugyhogy egyetlen mandátumhoz sem jutott.

A választásokon Anglia huszonkilencmillió választó polgára közül körülbelül huszonhárommillió szavazott le.

Azok a választások, amelyeknek az eredménye még nem ismeretes, már *se jobbra, se balra nem billenthetik ki a mérleg nyelvét.*

Holtpontra jutott a parlamenti helyzet

A helyzet tehát az, hogy valósággal holt választás történt, abszolut többsége egy pártnak sincs

és a *Baldwin*-kormány csak a munkáspárt és *Lloyd* George kegyelméből tarthatja fenn magát, munkáspárti kormány pedig nem veheti át a vezetést, mert *ki volna szolgáltatva a két polgári párt kényének-kedvének.* Maradna az egyetlen képzelhető megoldás, hogy a konzervativok és a szabadelvüek vállalkozzanak kormányalakitásra, csakhogy

Lloyd George hallani sem akar róla és Baldwin miniszterelnök még a választások előtt elháritotta magától ezt a gondolatot.

Biztos, hogy Baldwin a parlament elé áll és átengedi a felelősséget a szabadelvü pártnak, hogy *szavazataival őt megbuktassa.*

Holt pontra jutott az angol parlamenti élet és bonyolultabb a helyzet, mint volt valaha ugyhogy nagyon nehéz lesz a belpolitikai helyzet tisztázása.

Baldwin kimélni fogja a beteg királyt a kormányválság izgalmaitól

Baldwin **miniszterelnök vidéki otthonába,** Chequers-be utazott, hogy kipihenje fáradalmait. Valószinü, hogy kerülni fogja most a radikális megoldást, a lemondást és az uj választásokkal való fenyegetőzést, mert

kiméln akarja a beteg királyt a kormányválság izgalmaitól.

Hivei azt hiszik, hogy hamarosan *átalakitja kormányát,* amelyből négy minisztere megbukott a választáson és a rekonstruált kabinettel fog a parlament elé állni.

A munkáspárt vezére, *Macdonald* péntek este Londonba érkezett.

A pályaudvaron beláthatatlan embertömeg fogadta Macdonaldot, akit lelkesen ünnepeltek.

Lloyd George is visszaérkezett Londonba és az ujságirók kérdésére

Lloyd George nyiltan beismerte, hogy a választások eredménye igen nagy csalódás volt számára,

csak azzal vigasztalódik, hogy a többi párt sem érte el célját. Végül kijelentette, hogy *az ország sorsát mindenesetre továbbra is a királyhoz hü kormánynak kell intéznie.*

A konzervativ pártvezérek még mély hallgatásba burkolóznak és nem nyilatkoznak a vesztett csata várható következményeiről. A kormány tagjai rövidesen miniszterlanácsra ülnek össze, ahol dönteni fognak **további magatartásukról.**

Ramsay Macdonald óvja választóit a tulzott optimizmustól.

— *Ne higyjék, hogy ezután csak hus és kalács fog következni* — mondotta választóinak. — *Az igazi harc még csak ezután következik.* Csak akkor vállalhatja ennek sulyát — mondotta — ha tudja, hogy számithat a párt rendithetetlen bizalmára.

Snowden, a munkáspárti kabinet volt pénzügyminisztere kiemelte, hogy

a választások egyik legnevezetesebb eredménye a liberális remények teljes meghiusulása.

Hiába próbált szerencsét, kudarca minden képzeletet felülmul, még a vidéki kerületekben sem tudott eredményt felmutatni.

Sir Austen *Chamberlain* ugy nyilatkozott, hogy a szabadelvü jelölteknek alig hét százaléka jutott be, annyit azonban mindenesetre elértek, hogy *megosztották a polgári egységet* és mindenütt *kisebbségi szavazattal segitették győzelemre a szocialistákat.*

A miniszterelnök felveszi a harcot a parlamentben és Lloyd George-ra háritja a felelősséget az általa teremtett helyzetért.

Lloyd George kijelentette, hogy egy pártnak sem teljesültek a reményei. Ostobaság volna azt állitani, hogy a liberális remények teljesedéshe mentek. A hármas küzdelem a liberálisokat is elgáncsolta, de

a helyzet kezd ugy alakulni, mintha a liberálisok lennének hivatva betölteni az egyensulyozó tényező szerepét

Lapunk mai száma a „Habostorta“ melléklettel együtt 52 oldal

Ez nagy felelősséggel jár és a párt *nem fogja azt az alkudozás szellemében*, hanem az ország javára hasznositani. Az országnak a jelen viszonyok között stabil kormányra van szüksége.

Pártvezérek nyilatkozatai a választások eredményéről

A sajtó és a politikai vezérek óvatos magatartása azt az itéletet tükrözi vissza, hogy *a holtpontra jutott helyzetet károsnak tartják az ország érdekei szempontjából.* Láthatólag

sem a konzervativokra, sem a munkáspártra nem gyakorol nagy vonzóerőt a liberálisok kegyéből való kormányzás kilátása.

A *Daily Herald*, a munkáspárt hivatalos lapja, vezércikkében már kijelenti, hogy

a munkáspárt nem is venné rossznéven, ha a két polgári párt megpróbálná elütni a szocializmust a győzelem gyümölcseitől és bizonyosra veszik, hogy az események logikája a konzervativ és liberális pártot egy táborba hozza majd össze.

A lap kiemeli, hogy a politikai küzdelem tulajdonképen mindig a szocialisták és a többi pártok között folyt, másrészt ugy *Baldwin*, mint *Lloyd George* állandóan hangoztatták, hogy ők antiszocialisták. Hát most váltsák be szavukat — irja a *Daily Herald* — *a munkáspárt nyugodtan állja a harcot.*

A *Times* és a *Morningpost* vezércikkei *a legsulyosabban elitélik a liberális pártot, amelyet a főbünösnek tekintenek abban, hogy a jelenlegi helyzet előállt.* A *Times* szerint a liberális jelölések kezdettől fogva reménytelenek voltak és a választókat nem lehetett Lloyd George csillogó igéreteivel elvakitani. A *Times* foglalkozik a választásoknak a Népszövetségi Tanács küszöbön álló ülésszakára való kihatásával is. A helyzet egyelőre még az — irja a lap, — hogy *Chamberlain a jövő hét keddjén minden körülmények közt elutazik Madridba*, ugyhogy

a népszövetségi Tanács juniusi ülésszakán Angliát még mindig a konzervativ külügyminiszter fogja képviselni,

természetes azonban, hogy Chamberlain nem vesz részt semmiféle bizalmas tárgyalásban, amely az égető európai problémák megoldását célozza. Ennek megfelelően

a Népszövetségi Tanács juniusi ülésszaka rendkivül sokat veszit jelentőségéből,

A konzervativ külügyminiszter ugyanis kizárólag csak azokkal a kérdésekkel fog foglalkozni, amelyek az ülés napirendjén szerepelnek.

A *Daily Telegraph* az egyetlen konzervativ lap, amely a sorok közt

azt ajánlja Baldwinnak, hogy rekonstruálja kormányát és próbálja meg lehetőleg a kontroverz kérdések kiküszöbölésével manőverezni.

A lap utal arra, hogy Macdonald és Lloyd George kölcsönösen kijelentették, hogy nem akarnak tudni az egymással való kollaborációról.

A *Daily Mail* egyedül áll azzal a kivánságszerü jóslattal, hogy

uj általános választás nem lehet meddő,

de az összes többi lapok szerint

uj választásokra nem lehet gondolni, mielőtt az összes megoldási lehetőségeket ki nem próbálták.

A liberális párt két lapja, a *Daily News* és a *Daily Chronicle*, nyiltan bevallják, hogy a választások eredménye keserü csalódást hozott a liberális pártnak és a *Daily Chronicle* ujólag sürgeti a választási rendszer reformját, a harmadik pártra való tekintettel.

Családok az uj képviselőházban

Az uj képviselőház érdekessége a Baldwin-család esete. Stanley *Baldwin*, a mostani miniszterelnök, nemsokára az ellenzék padjara kerül, mig Oliver *Baldwin*, a miniszterelnök fia, akit Dudleyben munkáspárti programmal választottak meg, *Macdonald vezérkarában fog szerepet játszani.*

Henderson munkáspárti pártvezérnek *két fia került be a parlamentbe. Macdonald fiát szintén beválasztották. Lloyd Georgenak Megan* nevü leánya jutott mandátumhoz. Sir Osvald *Mosley* feleségével együtt fog a munkáspárt padjain helyet foglalni. Felesége Lady Cinthia Mosley, néhai *Curzon* lord leánya. *Runciman* liberális képviselő felesége czuttal kibukott. Az uj alsóháznak összesen *13 nőképviselője lesz.*

Aggódik a londoni tőzsde

A bizonytalanság nagyon kedvezőtlenül befolyásolta a tőzsdét is. Nagyobb áresésektől ugyan még egyelőre nem kell tartani, de az általános ellanyhulás, vagy legalább is tartózkodó hangulat kiterjedt nemcsak az aranyszélü papirokra, hanem az ipari és kereskedelmi értékekre is.

A *Financial News* siet megnyugtatni a közönséget, hogy egy esetleges munkáspárti kormány még nem jelenti az elhamarkodott törvények veszedelmét és nem kell mindjárt tőkekivonásra, vagy tőkemenekülésre gondolni.

A francia sajtó kritikája

Párisból jelentik: Az angliai választások kimeneteléről általános az a vélemény a francia sajtóban, hogy a munkáspárt várakozás ellenére igen nagy győzelmet aratott. A *Temps* a gazdasági viszonyoknak tulajdonitja a szavazatok fonák megoszlását, a konzervativ kormány letöréséért pedig Lloyd George-ot okolja, aki elvakult gyülöletének és taktikai tévedésének maga is áldozatául esett.

Az *Intransigeant* biztosra veszi, hogy

munkáspárti kormány fog alakulni, amely azonban csak idő-óráig tarthatja magát, mert a két polgári párt bármikor elsöpörheti.

Az *Ére Nouvelle* örömmel üdvözli az angol munkáspárt sikerét, mert

mikor Herriot idestova öt évvel ezelőtt megkezdte az európai béke megszilárditására irányuló nagyszabásu és körültekintő politikáját, Ramsay Macdonald sietett elsőnek támogatására.

A *Petit Journal* felveti a kérdést, hogy mikor lesz a legközelebbi választás. Némelyek szerint a mostani választásokból kikerült alsóházzal egyetlen kormány sem tarthatja magát, közelfekvő a gondolat, hogy

három hónapon belül az angol választók ismét az urnák elé fognak járulni,

de talán még egy év is eltelik az uj választásokig.

A *Populaire* azt irja, hogy

az uj kormánynak, amelyet Macdonald alakit meg, nem lesz szilárd többsége és valószinü, hogy rövid időn belül megbuktatja a kapitalista burzsoázia két pártjának szövetsége.

Az *Echo de Paris* szerint *Macdonald a kormány élén tulajdonkép pórázra lesz füzve.* Talán hosszabb lesz most ez a póráz, mint 1924-ben volt, de mégis korlátozni fogja mozgási szabadságát.

A *Matin* a következőket irja:

— Franciaország békés politikája értékes támaszra találhat az uj angol kormányban, noha

bizonyos, hogy egyes diplomáciai ügyekben a jövőben hiányozni fog az entente cordiale eddigi légköre.

A *Figaro* szerint az *entente cordiale* Európára nézve a szilárdság és béke biztositéka volt és ezért a dolgok természete követeli fentartását. De vajjon erősebb lesz-e ez a körülmény — veti fel a lap aggódva a kérdést — az internacionálé veszélyes számitásainál?

A lágy hab bársonyossá teszi a bőrt

Az Albus kézmosó-szappan egy a legértékesebb toiletteszappannal. Lágy habja benyomul a legfinomabb porusokba és eltávolitja belőlük a por és izzadtság lerakodásait. A bőrt nem izgatja és nem árt neki, hanem ellenkezően puhává és simává teszi. Az Albus kézmosó-szappant kiadóssága olcsóvá teszi. Az a háziasszony, aki kipróbálta, megbecsüli változatlan jósága miatt.

Albus kézmosó-szappan minden e szakmábavágó üzletben kapható.

Albus kézmosó-szappan

Gyártja: Albus szappangyár r.t. Novisad

Ál-Jeritza a mozi előcsarnokában

Autogrammért ostromoltak egy magos szőke hölgyet, aki feltünően hasonlit Jeritza Máriára

A minap este az egyik mozi előcsarnokában megjelent egy magas, szőke nő. Az előadás kezdetére várakozó közönség körében csakhamar sugdolózás támadt, minden szem az idegen nőre szegeződött és csakhamar hangosan mondogatták az emberek!

— *Jeritza van itt!*

— Csakugyan, ez Jeritza Mária! — konstatálta meglepetten egy ur — én már többször láttam az Operában!

— Tegnap este is hallottam énekelni rádióban — jelentkezett egy hölgy. Ráismerek.

A szőke nő, aki egy elegáns fekete zakós ur társaságában volt, ezalatt gyanutlanul diskurált a férfivel és nem is sejtette, hogy percek alatt az érdeklődés középpontjába kerül. Jeritza ugyanis nagyon népszerü Pesten.

Bitte Künstlerin . . . ein autogramm — járult elébe pirulva, izgatottan egy kis leány nyitott noteszszel és felajzott töltőtollal.

A szőke asszony csudálkozva fordult hátra:

— *Was wünschen Sie?*

— *Ein autogramm . . .*

Mielőtt még válaszolhatott volna, már egész sereg nő és férfi rohanta meg, körülzárták és mind harsányan kérlelték:

— Bitte um ein Autogramm . . .

A végén már szóhoz sem engedték jutni, a roham annyira fenyegető volt, hogy a szőke hölgy jobbnak látta nem ellenkezni. Egymásután firkantotta alá a nevét a noteszekbe. Az egyik lelkes kislány, aki a közelben lakott, hazavágtatott gyönyörü bőrkötéses albumáért, amelyben már az összes világhirü művészek **helyet foglalnak és szintén aláiratott. Mások névjegy** hátra, levélboritékra, noteszbe, ami épen a kezük ügyébe került, iratták a müvésznő nevét.

— Éljen Jeritza! — kuriantotta el magát valaki. A lelkes közönség pedig utána kiáltotta!

— *Éljen!*

Mig egy lojális ur németül lelkendezett:

— *Hoch!*

— Milyen szerény — konstatálta valaki — valósággal zavarban van!

— Látod — sugta egy asszony az urának — *az igazi nagy müvészek ilyenek, finomak és szerények, mint az ibolya. Valósággal zavarban van, mintha nem is neki szólna ez az ünneplés!*

Mindenkit elbájolt Jeritza. Egy éppen ott időző fotoriporter lekapta az éljenző tömeg közepette. Közben véget ért az előadás és a tizórási közönséget beengedték. A fotoriporter ekkor tiszteletteljesen bemutatkozott Jeritzának és megkérdezte, hogy hová küldheti majd a fényképet.

— Pacsirta-ucca huszonhárom — felelte magyarul a szőke hölgy.

— Á, die gnädige Frau spricht ungarisch?

— *Mi az, hogy* — felelte Jeritza nevetve — *akár csak ön!*

— Bo... bocsánat — hebegett a fotografus — ezt nem tudtam...

A hölgy is befelé indult. Elmenőben még ennyit jegyzett meg önagysága:

— Csak azt akarom mondani, hogy *nekem semmi közöm Jeritzához...*

A szájtátók öntelten mosolyogtak. Ahá, a müvésznő *bizonyára inkognitó akar maradni!*

— Engem — folytatta a magas szőke asszony — *Tóbiás Lolának hivnak és sajnos sohasem voltam operaénekesnő...*

A körülállókban megfagyott a lehellet. Egyesek az autogrammkönyvük után kapkodtak. Csakugyan, az aláirás mindenütt ez volt: *Tóbiás Lola.*

— Tyü a kutyafáját, mi jól megjártuk! — kiáltott fel egy hang.

Csak a fotografus kételkedett. A hasonlatosság valóban annyira megdöbbentő volt, hogy csak nehezen hitte el a tévedést.

— Bocsánat... ha a müvésznő énekelne... csak egy pár taktust...

A férfi bosszus lett, belekarolt a nőbe és igy szólt:

— *Elég volt már a tréfából. Gyerünk cica!*

— Csak hogy a hangját halljuk! — könyörögtek mások is.

Az ál-Jeritza megadta magát. Akár a holló, amelyik a szájában tartotta a sajtot. Ő a dicsőség sajtját engedte ki a torkán. Rágyujtott a »*Van teve egy pupu*«-ra. Alig énekelt három másodpercig, a zajongók páni futással siettek be a moziba.

— Van teve két pupu, sőt több... — dalolt tovább rendületlenül a hölgy.

A jegyszedők ijedten hallgatták.

— Most már csakugyan elhiszem, hogy nem ön a Jeritza — jelentette ki a fotografus.

Azzal szedte a sátorfáját és elmenekült a helyszinéről.

A szegény lelkes leányzó pedig, aki közvetlen Saljapin neve alá iratta Tóbiás Lola nevét, fogott egy kést és gondosan kivakarta a hamis Jeritza autogrammját...

(más.)

Olcsó árak! Olcsó árak!

Fűzők, orvosi rendelésre haskötők a legmodernebb kivitelben

GUTAI-nénál

VII., Ostojicsa ulica 32.

A Matica két tisztviselőjét megbüntették egy balul kiütött földbérlet miatt

A veszteségekért anyagilag is felelőssé tették a két tisztviselőt

Noviszadról jelentik: Nagy feltünést keltett annakidején a noviszadi Szrpszka Matica feljelentése, amelynek alapján a Matica volt földbérlőjét, *Szakács* Mátyás topolai gazdálkodót letartóztatták. A feljelentés szerint a bérlő 433.688.30 dinárral megkárositotta a Maticát.

A feljelentés előzményei 1925 október 1-re nyulnak vissza. A Matica ekkor árlejtés utján bérbeadott Szakács Mátyásnak egy százkilencvenöt holdas birtokrészt. Szakács az első két évben pontosan eleget tett szerződésében vállalt kötelezettségeinek, 1927 augusztus elsején azonban 165.598 dinárral adós maradt.

A Matica igazgatósága ismételten felszólitotta a bérlőt, hogy teljesitse vállalt kötelezettségeit, de az nem fizetett. 1928 augusztus elsején, amikor a szerződés lejárt, Szakács már 433.688.30 dinárral tartozott. A bérlő a bérlet folyamán már meggyőződött vállalt kötelezettségei teljesithetetlenségéről és ismételten kérte a bérleti összeg leszállitását, annál is inkább, mert a termés évről-évre rosszabbodott. A Matica méltányolta is a bérlő kérelmét és mult évi junius elsejéig fizetési halasztást adott, de amikor Szakács akkor sem fizetett, a szentai járásbiróság utján zárlatot kért a bérlő egész vagyonára. Amikor a zárlatot foganatositani akarták, kiderült, hogy Szakács egész vagyonát feleségére iratta át és igy a Matica. csak a tengeri és cukorrépatermés egy részét vehette zár alá. Ezt a termésrészt a Matica 130.000 dinárért értékesitette. Ezután törén, hogy a Matica bünvádi feljelentést tett Szakács ellen a szuboticai államügyészségnél, amely Szakács vagyontalanságára és a szökés veszélyére való tekintettel, el is rendelte Szakács letartóztatását. A bérlőt később szabadonbocsájtották.

A Matica vezetősége ebben az ügyben szigoru házivizsgálatot is inditott és ennek során fegyelmi eljárás indult a Matica két főtisztviselője ellen. A fegyelmi hónapokig folyt és csak most ért véget. A Matica fegyelmi birósága csütörtökön este hirdette ki itéletét, amely szerint a Matica két főtisztviselőjét, akiket a Maticát ért veszteség ügyében mulasztás terhel, évi illetékeiknek egyszeri harminc százalékkal való leszállitására itélte, továbbá tiz évre kizárta minden előléptetésből. A fegyelmi biróság ezenkivül a kárösszeg erejéig kimondotta a két tisztviselő vagyoni felelősségét is.

A megbüntetett tisztviselők értesülésünk szerint megfelebbezik a fegyelmi biróság határozatát.

Felvonul a védelem Racsics Punisa bünügyében

Dr. Ljubics knini ügyvéd hat órás védőbeszédet tartott

Beogradból jelentik: A parlamenti merénylet tárgyalása a hatodik napon is változatlan érdeklődés mellett folyt le. Zsufolt széksorok, a szünetekben pedig élénken vitatkozó csoportok tarkitották a tárgyalás képét. Szombaton ismét a védelem vonultatta fel argumentumait. A tárgyalás megkezdése előtt a védőügyvédek csoportjában hangosan tréfálkoztak dr. *Ljubics* védőügyvéd rovására, aki hat óra hosszat tartott hatalmas védőbeszéddel vette igénybe a tárgyalóterem figyelmét. A beogradi ügyvédkollégák mindvégig figyelemmel és látható tetszéssel hallgatták a hatalmas szónoki teljesitményt, a szünetekben azonban megindult a tréfálkozás árja, amelynek középontjában a rokonszenves knini ügyvéd állott.

— Egész könyvre valót szónokol össze — hallatszott innen is, onnan is a megjegyzés.

A koros, de fiatalos kinézésü, körszakálas dr. Ljubicsot kollégái tréfás tanácsokkal látták el.

— Nem kellett volna mindjárt beszéde elején hangoztatnia, hogy hosszasabban fog beszélni — mondogatták neki — sokkal jobb taktika lett volna, ha minden ötödik percben kijelenti, hogy rögtön végez.

A birói tanács nyolc óra öt perckor lépett be. A beszélgető csoportok elhallgattak, mindenki sietve elfoglalta helyét és *Petrovics* elnök mély csendben fordult dr. Ljubicshoz, azzal a kérdéssel, hogy folytatni kivánja-e tegnap félbeszakitott beszédét.

Dr. Ljubics kijelentette, hogy igyekszik mondanivalóit rövidebbre fogni, majd folytatta pénteken megszakitott védőbeszédét.

— Vannak fatális és kikerülhetetlen események az életben — mondotta. — Ilyen Milos Obilics esete, ilyen Princip Gavriló tette és ide lehet sorolni a szkpuslinai merényletet is. Racsics Punisa ölt, de megtámadták. Nem volt támadó fél, hanem csak elháritott egy támadást. A vizsgálóbiró még a véres parlamenti események napján kihallgatta Punisát, aki sajnálja áldozatát, lelkileg sohasem békült meg az emberölés gondolatával. Az események objektiv szemlélője megállapitja, hogy Punisának ez a cselekedete etikai szükség következménye volt. Punisa meg volt győződve arról, hogy a tettet véghez kell vinnie, de nem a maga érdekében, hanem mások javáért.

»A fájdalom paroxizmusában«

— Az az elhatározás — folytatta a védő — hogy lőni fog, nem megfontolás utján érlelődött meg benne. *Intuitiv módon rohanta meg, szinte villámszerüen*, de nekünk módunkban van ezt az intuiciót elemeire bontani, okait és céljait kutatni. Tudatalatti ösztön müve volt az egész. Racsics Punisa meg volt győződve, hogy erre a tettre szükség van, mert különben sohasem szánta volna rá magát arra, hogy revolverét használja. Ez az ember egész életében katona volt. A parlament tagjai tudhatták volna, hogy katonával állnak szemben, katonával, aki egész életét fegyveresen, életveszélyek között töltötte el. Tudták ezt és mégis provokálták, *sőt mindaddig folytatták a provokációkat, amig Racsics Punisa el nem vesztette józan eszét. Igy a fájdalom paroxizmusában felébredt Racsics Punisa katonai énje.* Ebben a pillanatban katona volt a fronton, a tüzvonalban, katona, aki a legelső szembenálló ellenséget gondolkodás nélkül leteriti.

Ljubics Josip dr. ezután azt fejtegette, hogy Racsics Punisa bátran, két lépésre állt és dühös ellenfeleinek közvetlen közelében sütötte el fegyverét. Nem vonult fedezékbe, holott joggal gondolhatta, hogy az első lövés után ellenfeleinek zsebéből is előkerülnek revolverek. Racsics Punisa számára a végzetes pillanatban csordultig telt a pohár. Az ilyen pillanatokban nem szuverén többé az ember önuralma. Punisa azt hitte és szilárdan hitte, hogy az igaz ügyet védelmez, de ellenfeleinek csoportja nem hitt ebben. Minden értelmes ember *olyan szitkokat és gunyolódást hallva,* könnyen megértheti, hogy a borzalmas események előfeltételei hogyan jöttek létre. *Racsics Punisát kinevették, amikor komolyan beszélt.*

Ljubics dr. negyedtizkor félbeszakitotta beszédét és öt perc szünet után folytatta. Foglalkozott a parlamenti merénylet pszihológiai hátterével, fejtegette, hogy Racsics Punisa a hipnozis egy bizonyos fajtájának állapotában követte el tettét és beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Racsics Punisa olyan állapotban követte el tettét amikor az ember nem felelős cselekedeteiért. *Maga a tett a legjobb védelem számára.*

Novákovics Radivoje védőbeszéde

Ezután *Novakovics* Radivoje ügyvéd tartotta meg nagy figyelemmel hallgatott védőbeszédét. Azt fejtegette, hogy Racsics Punisát Radics Pavle haláláért nem terheli büntetőjogi felelősség, majd sorravette a vádpontokat és valamennyit megdönteni igyekezett, csak azt ismerte el, hogy Pernárral szemben elkövetett sulyos testi sértés büntette forog fenn. Ő is kitért a merénylet lélektani indokaira, analizálta Racsics Punisa lelkiállapotát a lövések eldördülését megelőző pillanatokban és arra a konkluzióra jutott, hogy Racsics Punisa a tett elkövetésének pillanatában nem volt magánál.

A védő a következő enyhitő körülményeket sorolta fel a vádlott érdekében:

1. *A tettet sértések áradata után követte el.* 2. *Junius 20-ika előtt Racsics Punisa mindig és minden kor kifogástalan magaviseletet tanusitott, amit bármelyik korábbi lakóhelyének hatósága igazolhat.* 3. *Az elkövetett cselekménynél sokkal sulyosabb dolgokat is elkövethetett volna, de akaratereje elég erős volt arra, hogy pillanatok alatt fékezze szenvedélyét.* 4. *Önként jelentkezett, beismerte a büntettet, holott könnyen menekülhetett és elrejtőzhetett volna.*

A védő a felsorolt enyhitő körülmények folytán a törvényben előirt legenyhébb büntetést kérte védence számára.

Egy nyolcvanhároméves védő

Ezután *Milutinovics* Jóvó védőbeszédére került sor. A nyolcvanhároméves beogradi ügyvéd kérte a biróságot, hogy betegségére és gyengeségére való tekintettel engedjék meg, hogy védőbeszédét egy másik ügyvéd olvassa fel.

Az elnök a kérést jegyzőkönyvbe vétette, majd negyedóra szünetet adott.

Szünet után Nikolics Boro védő kapott szót:

— Rendkivül boldog vagyok — mondotta. — hogy mint védő alkalmam van Racsics Punisát védeni ebben a perben. A sértetteket megilleti a részvét, de a vádlottnak kijár az igazság.

Ezután hosszasan foglalkozott a merényletet előző parlamenti atmoszférával és azt fejtegette, hogy annak a zavaros atmoszférának, továbbá a parasztdemokrata koalició által inaugurált politikának következménye a merénylet. Fejtegette Radics István politikáját, viszonyát a néphez és parlamenti taktikáját, majd azt igyekezett bizonyitani, hogy Pernár agresszív magatartása hivta ki a merényletet. Kérte, hogy a biróság állapitsa meg, hogy a merényletet Racsics Punisa erős felindulásban, szinte önkivületi állapotban követte el.

Az elnök ezután a tárgyalást berekesztette és folytatását a hétfői pravoszláv ünnep miatt keddre tüzte ki. Kedden reggel a védőbeszédeket folytatják.

Elrendelték a csődöt

az Adai Leszámitoló és Közgazdasági Bank ellen

Az igazgatósági tagok kérték a csődöt a bank ellen

Az adai Leszámitoló és Közgazdasági Bank már hetek óta folytatott kiegyezési tárgyalásokat hitelezőivel és mindazokkal, akik a banknál érdekelve vannak, azonban ezek a tárgyalások nem vezettek eredményre s ezért a bank maga határozta el magát arra, hogy önmaga ellen megkéri a csődöt.

A szuboticai kerületi törvényszék mint csődbiróság *Carevics* Vlahó törvényszéki helyettes elnök elnökletével szombaton foglalkozott az adai bank csődkérvényével. A csődbiróság tagjai voltak *Starcsevics* Mátó és dr. *Vasziljevics* Ljuba törvényszéki birák. A csődbiróság a beadott kérvény alapján elrendelte a csődöt és erről a következő hivatalos hirdetményt adta ki:

— *Rajtko* Pál és neje, *Micsin* Milán, *Vujics* Simon és több igazgatósági tag kérelmére a szuboticai törvényszék, mint csődbiróság elrendelte a csődöt az Adai Közgazdasági és Leszámitoló Bank ellen. Csődbiztossá kinevezték *Hadzsi-Kosztics* Koszta törvényszéki birót, helyettes csődbiztossá *Vukcsevics* Márkó törvényszéki birót, csődgondnokká dr. *Magarasevics* Sándor ügyvédet, helyettesévé *Grabovac* Pál ügyvédet. A bejelentési határidő julius 30. Az elszámolási határidő augusztus 30. Csődválasztmány megválasztása szeptember 5.

Leszavazták a tanácsot Szenta közgyülésén

Szenta város nem vállal felelősséget a tisztviselők adóhátralékaiért

Szentáról jelentik: Pénteken tartotta Szenta város rendkivüli közgyülését *Gyorgyevics* Szlobodán polgármester elnöklete alatt. A polgármester elnöki jelentésében beszámolt a legutóbbi közgyülés óta történt személyi változásokról. Közölte, hogy dr. *Zavisics* Koszta elfoglalta főjegyzői hivatalát, dr. *Erdélyi* István volt főjegyzőt árvaszéki ülnökké nevezték ki, dr. *Csetle* János helyébe, akinek a közgyülés hathavi fizetést szavazott meg végkielégités cimén. Dr. Ludaics Milos főügyész, mint a várs tanácsadója, ezentul is részt fog venni a tanácsüléseken és a közgyülésen, szavazati jogot azonban nem gyakorolhat. A legtöbb tárgyhoz nem is szóltak hozzá a képviselők és elfogadták a városi tanács és gazdászati bizottság előterjesztéseit, de több kérdés körül nagy vita fejlődött ki és *a tanácsot le is szavazták.*

Az ipartestület a városi tanácstól négyezer dinár segélyt kért a kömüves és ácstovábbképző szaktanfolyam támogatására. A tanács is, a gazdászati bizottság is elutasitotta a kérelmet. A pénteki közgyülésen *Branovacski* Lázár ipartestületi elnök megindokolta a kérését, mire a közgyülés *a tanács javaslatával szemben, egyhangulag hozzájárult a segély megadásához.* A rendkivüli kiadások tételénél *Lálics* Miladin kifogásolta, hogy a rendkivüli kiadásokra felvett százötvenezer dinárt a közgyülés megkérdezése nélkül használták fel. A polgármesternek azt a kijelentését, hogy az egyes kiadási tételekért a városi tanács vállalja a felelősséget, a képviselőtestület tudomásul vette.

A tisztviselők adójának ügyében a tanács azzal a javaslattal járult a közgyülés elé, hogy a tisztviselők adójának ujabb megállapitását kérjék, vezessenek küldöttséget a pénzügyminisztériumhoz és amig ez a kérdés el nem dől, a város viselje az anyagi felelősséget azért, hogy a tisztviselők adóját addig nem hajtják be. Dr. *Keczeli Mészáros* Ferenc hangsulyozta, hogy a tisztviselőktől nem lehet egyszerre több évi adójukat beszedni, minden törvényes eszközzel segitségére kell sietni a városi alkalmazottaknak, de anyagilag nem vállalhat a város felelősséget adójukért, mert ha valamelyik tisztviselőt esetleg nyugdijazzák, vagy áthelyezik, nehezen lehet tőlük beszerezni az adóhátralékot és igy a várost esetleg több százezer dináros károsodás érhetné. A közgyülés dr. Keczeli inditványát fogadta el a tanács javaslatával szemben.

A párbérkérdésben is kisebbségben maradt a jogügyi bizottság javaslata, amennyiben dr. Keczeli Mészáros Ferenc inditványára kimondták, hogy az egyes hitfelekezeteket a lélekszám arányában részesitik a segélyben.

Hét miniszter kilép a román kormányból?

Maniu a költségvetés megszavazása után rekonstruálja a kabinetet

Bukarestből jelentik: A bukaresti *Lupta* hiradása szerint a román kormány a költségvetés megszavazása után átalakul, miután tulságosan sok a miniszter és a sok tárca nagy terheket ró az államra.

Hét miniszter kilép a mostani kormányból és pedig Voicu *Nitescu*, Sever *Bocu*, Pan *Halipa*, Aurel *Dobrescu*, *Costachescu*, *Raducanu* és Sever *Dan*. Raducanu berlini követ lesz, Costachescu átveszi Pop Csicsótól a kamarai elnökséget, Madgearu a közlekedési minisztériumot Mirtónak adja át, mig munkaügyi miniszter Joanitescu lenne. A *Lupta* hirét illetékes helyen nem cáfolták, de nem is erősitették meg.

Talárban végzik birói funkciójukat az államtanács tagjai

A beogradi közigazgatási bíróság hatásköre a Vajdaságra is kiterjed

Beogradból jelentik: Őfelsége *Alekszandar* király szombaton törvényt irt alá az államtanács és a közigazgatósági bíróságok belső ügyrendjéről.

Az uj törvény az államtanács technikai müködését részletesiti és elrendeli, hogy az eljárás az államtanács előtt továbbra is irásban történjék, de az államtanács tagjai, amikor birói funkciójukat teljesitik — főleg fegyelmi ügyekben — birói talárt viselnek. Az államtanács a szerb polgári perrendtartás szabályai szerint fog itélkezni mindaddig, amig az uj polgári perrendtartás életbe nem lép.

A közigazgatási bíróságok hatáskörét az uj törvény a következőképen állapitja meg: a beogradi közigazgatási bíróság hatásköre kiterjed a beogradi és a noviszadi felebbviteli bíróság területére, tehát Szerbiára és a Vajdaságra. A zagrebi közigazgatási bíróság hatásköre Horvátországon kivül a Muraközre is kiterjed, mig Crnagorát a törvény a dubrovniki közigazgatási bíróság hatáskörébe utalja.

CIRKUSZ

Riport a csavargók kongresszusáról

(*Kiküldött munkatársunktól*). Megirtuk, hogy a csavargók kongresszusra gyültek összes Stuttgartban. Ez egy olyan különleges esemény a kongresszusok történetében, hogy nem mulaszthattam el az alkalmat, hogy részletes beszámolót ne küldjek annak lefolyásáról. Az egyes államok kiküldték erre az összejövetelre képviselőiket és a pályaudvaron a befutó delegátusokat a rendezőség fényes fogadtatásban részesitette. Délután négy órakor kigyalogoltam a pályaudvarra. Első, amit megpillantottam egy csomó autó volt az állomás előtt. A perronon öt-hat sötétruhás ur tanácskozott és megkérdeztem a portást, hogy hol vannak a helyi csavargók.

— Hát nem látja az ur? Ott ni az a csoport — és a szmokingos urakra mutatott.

— Ezek a csavargók? Bocsánat azt hittem, hogy a városi tanács. Őszintén megvallva nem igy képzeltem el ezt az egzotikus gyülekezetet. Azzal vigasztaltam magam, hogy bizonyára kölcsön szmoking van rajtuk. Lassan tájékozódtam. Megtudtam, hogy az az öreg szakállas ur, aki aranykeretes szemüveget viselt és idegesen forgatta ezüstnyelü sétapálcáját az az elnök. A csavargó egyesület feje névszerint *Thengödö* Fritz. Mellette a titkára és a választmány. A hindu csavargók delegátusát *Gandhi* Bandhit várták. Jobbról-balról fehérruhás lánykák álltak, puha hindu szőnyeg takarta a váróterembe vezető utat. Négy zenekart számoltam meg. A bejáratnál sorakozott fel az önkéntes csavargók egyesületének énekkara. A karnagy éppen névsorolvasást tartott:

— *Ingtelen Berthold!*

— Jelen!

— *Bankrott Frigyes!*

Néma csend. A sarkon feltünt egy autó és nemsokára egy magas nemestartásu ur szállt ki belőle és besiklott a sorba. A karnagy rákiabált:

— Hát maga hol csavargott kolléga ur?

— Bocsánat én nem csavarogtam, de a szabóm nem hozta haza idejére a frakkomat.

— És hol a kertyüje. Hol a kottája?

— Itt van az autómban. John add ide a kottámat és a kertyümet.

Ebben a pillanatban befutott a bagdadi expressz. Hoch! Hoch! kiabálták a helyi csavargók. A Pulmann kocsiból méltóságteljesen kilépett a Gandhi Bandhi, aztán a felesége, a kisfia, a nevelőnője, apuka titkára és annyuka komornája.

Ilyen jól megy ezeknek a hindu csavargóknak... Thengödö Fritz előlépett és megkezdte mondókáját.

— Engedje meg uram, hogy a csavargók nevében üdvözöljem, kedves családjával és udvartartásának nemes tagjaival. Mi csavargók helyzetünk javitása végett a társadalom szivéhez fordulunk. Ez a fordulat remélem változást hoz majd szervezetünkben. Mi, akik autón vagy motorbiciklin csavargunk szerte a nagyvilágban épen ugy emberek vagyunk mi a többiek, akik a gyárakban vagy a mezőn izzadnak. Jogokat kérünk! A csavargók nevében ujból üdvözlöm mylord!

Gandhi Bandhi könnyeket törölt ki égszinkék zsebkendőjével felesége és kisérete szemeiből majd igy válaszolt csavargástól remegő hangon:

— Köszönöm a fogadtatást kedves testvéreim. Fogadjátok tőlem a hindu nemzeti csavargó szindikátus egymillió font sterlingjét (a pénzt odadobja Fritz elnök lábai elé) és remélem ez az összeg elég lesz arra, hogy régóhajtott játékkaszinónkat tető alá hozzuk. Vishu Siva és Brahma legyen veletek!

A zenekar a »Szép élet a bitang élet« cimü hindu nemzeti dalt játszotta, az énekkar pedig a »Se ingem, se subám« cimü népdalt adta elő. Gandhi Bandhi és a többiek autóba szálltak és a hotelbe hajtottak. Meleg ételekről és italokról gondoskodva volt. Este a helyi szervezet disztermében zajlott le a kongresszus. Sokan feleségüket is magukkal hozták. A hölgyek szembeszökően igazolták a csavargók nyomoruságos helyzetét, mert legtöbbjükön alig volt ruha. A kongresszuson megválasztották az egyes albizottságokat, amelyek kötelesek tiz éven belül az alapszabályokat módositani. Ezután pontosan definiálták, hogy ki a csavargó. Eszerint csavargó az, aki állandóan külországokban csavarog autón, vagy vonaton és nélkülözni kényteien a megszokott otthoni kényelmet. Aki ezt nem nélkülözi az csak pártoló tag. Végül elhatározták, hogy a kongresszus résztvevői autókirándulásra menek a Riviérára, majd becsavarogják Európát.

A kongresszus után bankett volt, amelyet sajnálatos incidens zavart meg. Este tiz órakor, amikor a hangulat éppen emelkedni kezdett, egy toprongyos alak erővel be akart menni a diszterembe. Arra a kérdésre, hogy kicsoda és mit akar a züllött fráter, szemtelenül azt válaszolta, hogy ágrólszakadt csavargó és részt akar venni a lakomán.

— Mit gondol maga, hogy ide minden jött-ment csavargót beeresztünk — mondta a háznagy és telefonált a rendőrségre. A detektivek az álcsavargót letartóztatták és hamis cim használata, valamint rendzavarás miatt eljárást inditottak ellene. (sz. e.)

Emelkedik az argentinai földrengés áldozatainak száma

Százötven halottja és több száz sulyos sebesültje van már a katasztrófának

Buenos Airesből jelentik: Az argentinai földrengés áldozatainak a száma napról-napra emelkedik. A legujabb jelentések szerint

a földrengés halottainak a száma már 150, a sulyos sebesültek száma pedig több száz.

Attól tartanak, hogy a romok alatt még több áldozatot fognak találni.

A legnagyobb pusztitást a földrengés Mendoza tartományban okozta. A lakosság körében óriási a rémület és az emberek nagy része még mindig nem mert visszatérni lakóhelyére. A kormány segélyexpedicíót küldött ki a katasztrófa szinhelyére, azonban

a segélyexpedició csak a legnagyobb nehézségek árán tud előrejutni, mert a földrengés a legtöbb helyen tönkretett az utakat és a vasutvonalakat is,

ugy hogy a földrengéssujtotta terület ugyszólván teljesen el van szigetelve.

A szovjet megszakitotta a diplomáciai viszonyt Kinával

Oroszország a jövőben nem ismeri el a kinai követségek és konzulátusok területenkivüliségét

Kovnóból jelentik: A moszkvai kinai ügyvivőnek *Karachan* ellenjegyzésével jegyzéket nyujtottak át, melyben Szovjet-Oroszország a charbini konzulátus épületében végrehajtott házkutatás miatt

bejelenti a diplomáciai viszony megszakitását Kinával,

s egyben közli, hogy miután a kinai kormány nem tartotta tisztelethen a nemzetközi jogot.

a szovjet sem ismeri el a kinai követségek és konzulátusok területenkivüliségét.

Oroszország barátságos viszonyt óhajt fenntartani a kinai néppel, de a leghatározottabban figyelmezteti a nankingi kormányt, hogy

kihivó viselkedésével és a szerződések megsértésével ne tegye továbbra is próbára a szovjet-kormány türelmét.

Wang kinai külügyminiszter táviratban utasitotta a moszkvai kinai ügyvivőt, hogy a követség teljes személyzetével egyhéten belül feltétlenül térjen vissza Kinába.

A kassai gyilkos cigányok vezére beismerő vallomást tett

Váratlan fordulat a sepsii cigányok bünperében

Kassáról jelentik: A sepsii cigányok bünperében szombaton szenzációs fordulat állt be. A tárgyalás megnyitása után az elnök felolvassa a Furcsa erdőben történt pénteki helyszini szemle jegyzőkönyvét és bejelenti, hogy a helyszini szemle alkalmával lelkére beszélt a banda vezérének, *Filke* Sándornak, aki közölte vele, hogy töredelmes vallomást akar tenni. Az elnök feszült figyelem közepette szólitja maga elé Filkét, aki eddig állandóan konokul tagadott. Az elnök kérdéseire Filke bevallja, hogy ő gyilkolta meg Rusznyákot és ott volt Kocserka és Rigó Erzsébet meggyilkolásánál is. A három gyilkosságnál szerinte csak a sepsii cigányok segitettek, még pedig *Janó* Gyula, *Ribár* Pál, *Ribár* Jenő, *Ribár* Sándor, *Grujó* Barnabás, a két süketnéma vádlott, *Hudák* József és az időközben meghalt *Dancsó* és *Horváth József*. Elmondja, hogy Rusznyákot ő ütötte le baltával, majd kijelenti, hogy az összes gyilkosságokat Ribár Pál eszelte ki és Ribár Pál vezette a bandát.

Az elnök felhivására Ribár Pál kijelenti, hogy egy szó sem igaz abból, amit Filke mondott, mert Filke hazudik. Az elnök egymás után szembesiti a Filke vallomásában megnevezett többi vádlottakat is Filkével, de valamennyien tagadnak és azt állitják, hogy Filke hazudik.

Filke ezután elmondja, hogy a gyilkosságoknál ott volt még valaki, aki most szabadlábon van, aki azonban olyan jó volt hozzá, hogy a nevét nem árulja el.

Az elnök kérdésére Filke a következőket mondja:

— Egy nő volt, akit nagyon szerettem és ezért nem árulom el a nevét.

A bíróság ezután áttért a Furcsa erdőben meggyilkolt ismeretlen asszony ügyének tárgyalására. *Pacsai* József a kassai rendőrség bünügyi osztályának helyettes vezetőjét hallgatják ki elsőnek tanuként, aki elmondja, hogy Filke önmaga vallott be mindent és a gyilkosság szinhelyére ő vezette a rendőrséget.

Hasonló vallomást tesz *Krajcsik* csendőrtiszthelyettes is, aki előadja, hogy Filke vallomása alapján találták meg az erdőben a holttestet.

Potiorek János csendőrőrmester vallomásában kijelenti, hogy a vádlottakkal szemben sem lelki, sem testi kényszert nem alkalmaztak, mire a vádlottak egymásután felugrálnak és a szemébe mondják a csendőrőrmesternek, hogy ütötték-verték őket.

Több alibi tanu kihallgatása után az elnök a tárgyalás folytatását hétfőre halasztotta.

OROSZORSZÁG

Dr. Munk Arthur emlékiratai

11

(Fogolytábor az Isten háta mögött — A török tisztek ünnepi vacsorája Összeveszenek a „szövetségesek")

A vihar szünet nélkül tombolt...

Egyszer csak Vanyka, a kis orosz ló nagyott horkantott és *megindult*.

Gépiesen mentünk utána, teljesen reményt lenül. Itt, vagy pár lépéssel odébb, már egyre megy...

A lovacska mélyre hajtott fejjel, szinte szaglászva, óvatosan lépkedett.

Pár száz lépésnyire haladhatott, amikor a patái alatt a hó különös hangot adott. Mintha üvegen járt volna... Az üveghangok mélyről jöttek.

— Réká! Réká! kiáltott fel kocsisunk és ujjongva biztatta lovacskáját.

Valóban: befagyott folyón mentünk keresztül, a Volga egyik meliékfolyóján. Aztán egy keskeny, rövid rozzant hidon vezetett át bennünket a folyó tulsó partjára.

Vanyka meggyorsitotta apró lépéseit.

Erőnk már fogytán volt, amikor a kis ló megállott egy hófuvás boritotta sövény mellett.

A kocsis teli torokkal kiáltotta:

— Doma! Doma! Prijeháli!

Azzal nagyokat ugrálva előreszaladt és eltünt szemeink elől.

Magunkra maradtunk a vak sötétségben. Kis vártatva közvetlen előttünk gyér világosságot pillantottunk meg: pár lépésre állottunk egy kis házikótól.

Meg voltunk mentve...

Pár perc mulva egy kis egyedülálló pusztai ház alacsony, tiszta, meleg parasztszobájában ültünk, gőzölgő szamovár mellett.

Kocsisunk szülői háza volt.

A kis, okos ló bazatalált...

Egy jóságos, mosolygós arcu anyóka szolgált ki bennünket és fiatalosan sürgött-forgott a furcsa éjjeli vendégek körül. Ő még sohasem látott hadifoglyokat, ausztricki pleniket. A csája mellé kenyeret is adott. Soha életemben ilyen jó kenyeret nem ettem...

A nyolcadik pohár tea után az öreg anyóka kidolgozott ujjaival benyult a fia inge alá, hátul a nyaknál. Megcsóválta a fejét és anyai gondossággal mondta:

— Nagy disznó vagy fiam... Ha már izzadsz akkor nem szabad több csáját inni... Dovoljno! Hvátyit!

És elszedte a fia poharát. Ágyat csinált sajátkészitményü fehér filc pokrócaiból a földre, gondosan, anyáskodva. Mintha saját gyermekei lettünk volna...

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Ragyogó decemberi nap ébresztett fel bennünket. Gyönyörü, tiszta idő volt: minden mosolygott ránk, még a rengeteg hó is derülten ragyogott felénk, mintha a tegnapi vihar csak tréfa lett volna.

A szamovár már az asztalon gőzölgött, barátságosan durmogott, mint egy hizelgő macska.

Kocsisunk már javában csájázott.

Első dolgunk volt, hogy felkeressük a tegnap nősét, megmentönket, Vanyját.

Kerestük az istállót — nincs sehol. Az öreg muzsik, a házigazda megmagyarázta, hogy az orosz parasztlovak a leghidegebb éjszakákat is a szabadban töltik, nyitott csür alatt. Az orosz lovak nem tudják mi az istálló, igy vannak ősidők óta szoktatva. Takarót sohase látnak.

Szegény Vanyka is egész éjjel a nyitott, hófuvással teli csürben pihent. Lompos, hosszu szőrén karvastagságu jégcsapok lógtak. Vastag jégpáncélba burkolva álldogált szabadon, a nagy csür közepén.

Megöleltük, becéztük a kis okos állatot, zabot szénát loptunk neki és még a reggeli szükös kenyérből is juttattunk neki néhány falatot.

Vanyka furcsán nézett ránk, mint aki nincs hozzászokva az emberek hálájához.

Bucsut vettünk Vanykától és a ház népétől. Napsütéses, vakitóan kék hóban friss erővel, váltott lóval folytattuk utunkat Vetluga irányában.

Utunk harmadik szakaszán már csak negyven verszt volt hátra...

Késő este érkeztünk meg, nagy kerülővel a vetlugai katonai parancsnokságra.

A többiek szerencsésebbek voltak: már vártak bennünket. Ők már délben megérkeztek: azt hitték, hogy baleset ért bennünket.

A bécsi fogorvos jött elém. Idegesen szivta sárga, sovány vibráló ujjai között malhorkáját.

— No da haben wier gut eingewirtschaftet — mormogta fogai között.

Egy praporcsik hatalmas hangon rendezkedett közöttük.

— Ez egy vadállat — sugta a fülembe Zimányi doktor... Ők már mindent tudtak: Vetlugán kétszáz török tiszt van elzárva két év óta. Nagyrészt Erzerum ostrománál elfogott tisztek. A fogságban fellázadtak, azért dugták öket ide, százhusz versztnyire a vasutállomástól, az Isten háta mögé. A szökés lehetetlen, az őrizet nagyon szigoru. Akit szökésen fognak: főbelövik ott a helyszinen. A kis városkában *még cárizmus van*. A vörös uralomról azt se tudják mi fán terem, a bolsevikikről hallani se akarnak. Amikor a kapitánynak, a lágerparancsnoknak hirül adtuk Moszkva elestét, legyintett egyet a kezével és kijelentette, hogy a bolseviki uralom Moszkvában nem tarthat tovább, mint legfeljebb egy-két hétig.

*

A török tisztek közé raktak bennünket egy hatalmas, emeletes köépületbe.

A törökök nagy lelkesedéssel, üdvkiáltásokkal fogadtak bennünket. Rongyosak, kiéhezettek, betegek, zavartak, szinte csendes őrülteknek látszottak ezek a török tisztek.

Az este éppen ünnepük volt; meghivtak bennünket is az *ünnepi vacsorára*.

— No csakhogy egyszer majd mi is jól bepofázunk — gondoltuk magunkban.

Schultze doktor, a germán orvos, aki a legnagyobb evő volt közöttünk, leült mindjárt a hosszu asztal mellé, előszedte a kését és villáját és kedélyesen szólt oda egy török törzstisztnek:

— Also loss meine Herren...

A török tisztek csak mosolyogtak. Nem értették a német szót. Mindössze csak egy vezérkari kapitány beszélt németül és franciául.

Kapus, szanitész-zászlós a kenyérmorzsáit szedegette össze. Rászólt egyik medikus:

— Csak nem veszed el az étvágyadat az ünnepi vacsora előtt?...

Eichler abban reménykedett, hogy végre »rituális« kószthoz jut.

Bizony jó későre járt már az idő, alaposan megvárakoztattak bennünket, mire a vacsorára került a sor és az egyik török főhadnagy megérkezett a hatalmas, gőzölgő lábossal.

Hozták az ünnepi vacsorát.

Az első fogás leves volt. Hig, forró, vizes, zsirtalan leves, benne személyenkint két pirinyo gombócocska..

Mit kezdjünk ezekkel a miniatür gombócokkal, hisz ez fél fogára se elég egy kiéhezett hadifogolynak? Kenyeret apritottunk a levesbe és egy szempillantás alatt elfogyasztottuk az első fogást.

Dicsértük a levest, dicsértük a szakácsot, a főhadnagyot, nagyokat bolongattunk a fejünkkel és vártuk a folytatást.

A német orvos idegesen dobolt az asztalon villájával:

— Also loss... loss meine Herren.

A török tisztek csak mosolyogtak.

Ugy egy negyedórai várás után elénk adtak egy-egy csésze fekete kávét, cukor nélkül.

Furcsa menü: leves, fekete kávé. Ilyet is csak török tisztek tudnak produkálni. Hogy lehet vacsora *közben* feketézni?

A fekete után a vezérkari tiszt egészségünkre kivánta a — a vacsorát, aztán bevonultak valamennyien egy kelet felé nyiló szobába és elkezdtek imádkozni.

Hangosan nyarvogtak, vonyitottak, üvöltöttek a torok-orrhangon éneklő előimádkozó után.

A nyávogó éneklésből, a siránkozó dervisek vonyitásából csak néhány szót vettünk ki:

— *Allah — elhamdu lilláh — ta ála Allah...*

Eichler ugy vélte, hogy az imádságban többször fordul elő ez a szó is rabbi. (Valóban a török »ja rabbi« annyit jelent, mint: Oh Uram.)

Éhesen, korgó gyomorral feküdtünk le, fenyődeszkákból összetákolt koporsószerü ágyakba.

Aludni nem hagyott bennünket az éhség, de a török tisztek nyarvogásaitól se alhattunk. Ugyanakkor a mellettünk lévő őrszobában az őrök is harmonikaszó mellett énekelték teli torokkal:

Bárisnya, bárisnya
Kák tebe zvaty
Vot kákája kraszivája
... tvoj maty ...

TIZENHATODIK FEJEZET.

Másnap korán reggel már megtudtunk mindent.

1. — A török tisztek már fél év óta nem kaptak fizetést és a kommandó »*természetben látja el*« *öket*. Egyik nap fekete kása, a másik nap krumpli. Felváltva. A kenyér fekete, de eléggé türhető, egy font naponta.

2. — A világ minden tájára irtak már kérvényeket — naponta legalább tizet — de eredménytelenül.

3. — A lágerben egy kapitány a parancsnok, de sohasem mutatkozik, ellenben egy piszeorru fiatal őrmesterből lett praporcsik az atyauristen — ő parancsol mindenkinek.

4. — A praporcsik naponta ellátogat a lágerbe, megolvassa a hadifoglyokat, veszekszik, kiabál az örökkel, goromba kodik a tisztekkel és eltávozik.

5. — Ha kérnek valamit a praporcsiktól, a szolgálati szabályzatra hivatkozva mindent visszautasit e szavakkal:

— Ja, goszpoda, ne mogu, nyet!

6. — Az őrizet nagyon szigoru, naponta csak egy óra hosszat szabad sétálni az udvarban.

7. — A külvilággal minden érintkezés el van vágva, civilekkel beszélni — tilos.

És igy tovább...

Ezek csak a főbb pontok.

Sainos még arra a »bizonyos helyre« is őrök kisértek ki bennünket, de milyen nehéz volt a fázós őrt kicsalni meleg odujából a decemberi hidegben. Egy ember kedvéért — ha sürgős is volt — nem mozdult ki, igy hát kénytelenek voltunk társaink közül néhány »áldozatot«, akarva nem akarva is — magunkkal cipelni.

Minden nőt megnéztek. Nekik minden nő »gürosba bevásárolni, élelmiszert csak a konvojokkal hozathattunk kétszeres áron. Aztán a pénzünk is rövidesen elfogyott.

Még Horvát zsebei is kiürültek, pedig Moszkva óta ő volt közöttünk az egyetlen burzsuji.

*

A török tiszteket rövidesen megutáltuk. Egy részt idegeinkre ment az a sok éneklés és imádkozás, másrészt undorító volt a *nővadászat*, amit az ablakokból rendeztek minden áldott nap.

Ha az ablakunk alatt elment egy cselédleány, izgatottan rohantak az ablakmélyedésbe, reszketve kiáltottak törökül a lány után:

— Güzel... Güzellik rusz kiz. (Szép, gyönyörü orosz leányka).

Minden nőt megnéztek. Nekik mindn nő »güzel« volt és csak a hetvenéven felüli asszonyokra mondták hogy: *csirkin* (csunya). Minden második szavuk ez volt: szevmek, vagy szevmeklik, ami annyit tesz, hogy: szeretlek, vagy szerelmeskedés, vagy: *adslik*, ami éhezést jelent törökül.

Nagyon szerelmes természetüek voltak. Meghaltak egy szoknyáért. Nem is csoda: a hevesvérü török tisztek már *két éve* voltak elzárva a külvilágtól. Szerelmes leveleket dobáltak ki az ablakon a járó-kelő nők után. A levelek legnagyobb része természetesen nem jutott az imádott kezeibe. Amelyik török tisztnek azután volt egy ideálja, akivel levelezett, akkor a társai közül többen is azt irták, hogy ne szeresse az illető nő a tiszttársukat, mert az otthon nős, gyermekei vannak, közönséges szoknyavadász, hanem őt szeresse, a rágalmazó levél iróját.

*

A városka civil lakossága állandó panaszokkal fordult a parancsnoksághoz, hogy a török tisztek nem hagyják békében a nőket és ezért a praporcsik mindannyiszor jó alkalmat talált a — szigoritásokra. Sokszor még a sétákat is letiltotta. Máskor elvette a szombati fürdőt, ami pedig valóságos jótéteményt jelentett számunkra.

A fürdő egy kilométernyire esett a lágertől. A decemberi harmincfokos hidegben is könnyü kabátokban mentünk a fürdőbe. *Oda* még megjárta, de fürdő után *vissza* is kellett menni, hogy helyet adjunk a következő csoportnak.

Kapus medikus az egyik fürdő után megtréfálta az oroszokat. A nagy hidegben ingujira vetkőzött és a sapkájával legyezte magát. Az uccán járó-kelő bundákba burkolózó oroszok csodálkozva bámulták az ausztricki plenit, azt hitték, hogy megbolondult. Pedig Kapus zászlós csak tüntetni akart hiányos ruházatunkkal és szeretett volna *betegen* kórházba jutni. Megtudta valahogy, hogy a kórházban a betegek tejet és fehér kenyeret kapnak. Nem sikerült neki: még csak náthát se kapott.

— Mennyiért nem adnék egy kis tűdőgyulladásért... bosszankodott a fiu. Akkor tán bejutnék a kórházba és esetleg ottragadnék.

*

Napról-napra jobban gyülöltük a törökőket. Már időnkint komoly lovagias afférek merültek fel közöttünk és a török tisztek között, akik nagyobbrészt kéményseprők, hentesek, birkapásztorok, borbélyok és pincérek voltak a civiléletben.

A lovagias ügyeket minden esetben ***egyoldalu jegyzőkönyvekkel*** intéztük el.

Több izben sikertelenül kértük a parancsnokságot, hogy helyezzenek bennünket külön lágerbe, nem birjuk tovább kitartani a törökökkel. Türhetetlen volt a helyzetünk: az egyik török efendi hangosan tanult franciául, a másik a hegedüjén cincogott, a harmadik egész nap hangosan imádkozott, a negyedik egy palatáblán tanulta a latin betüket és folyton csikorgatta a palavesszőjét, mint egy rossz elemista diákgyerek.

(Folytatása következik).

HIREK

VÁROSI SZINHÁZ. *Hétfő, junius 3* »*A holdkóros*« vigjáték.
Kedd, junius 4. »*Gabriel arca*« szinjáték, 3 felvonásban - Az Oszijek—noviszadi szinház vendégjátéka.

*

— **Kihallgatások Alekszandar király Őfelségénél.** Beogradból jelentik: Alekszandar király Őfelsége szombaton délelőtt kihallgatáson fogadta Flodor román követet, majd dr. Szavkovics beogradi egyetemi tanárt fogadta. Audiencián fogadta a király Balugdzsics Zsivojin berlini S. H. S. követet is, aki családi ügyben érkezett néhány napra Beogradba.

— **Osztojics Szelimir szubotical polgármester megbetegedett.** Osztojics Szelimir Szubotica város polgármestere szombaton hirtelen megbetegedett. A polgármester szombaton nem jelent meg hivatalában, de remélhető, hogy csak néhány napig lesz kénytelen távolmaradni a hivatalos ügyek intézésétől.

— **Mihaldzsics Sztanoje szubotical főkapitány Beogradban.** Mihaldzsics Sztanoje dr. szuboticai főkapitány hivatalos ügyben szombaton reggel Beogradba utazott. A főkapitány kedden tér vissza Szuboticára.

— **Klicin Mita lesz az apatini tüzoltójubileum védnöke.** Apatinból jelentik: Speiser József apatini községi bíró, Matics Iván községi jegyző, Wagner Vilmos és Wilpert János tüzoltóparancsnokok, valamint Cinkler Kálmán főmérnök a napokban megjelentek Szomborban Klicin Mita tartományi komeszárnál és felkérték, hogy vállalja el a junius 28, 29 és 30-ikán lezajló apatini tüzoltójubileum védnökségét. Klicin Mita elfogadta a felajánlott tisztséget és megigérte, hogy az apatini tüzoltóegyesület ötvenéves jubileumi ünnepségén részt fog venni.

— **A volt noviszadi pénzügyigazgatót a miniszterelnökség számvevőségének főnökévé nevezték ki.** Beogradból jelentik: Őfelsége Alekszandar király Zsivkovics Petár miniszterelnök előterjesztésére a miniszterelnökség számvevőségi osztályának főnökévé nevezte ki Zdravkovics Dimitrije volt noviszadi tartományi pénzügyigazgatót.

— **Svrljuga Sztanko pénzügyminiszter Zagrebba utazott.** Beogradból jelentik: Svrljuga Sztanko pénzügyminiszter szombaton délben Zagrebba utazott. A pénzügyminiszter kedden tér vissza a fővárosba.

— **Az angol és a csehszlovák követek látogatása a külügyminiszternél.** Beogradból jelentik: Kenard angol és Séba csehszlovák követ szombaton délelőtt látogatást tettek dr. Kumanudi Koszta helyettes-külügyminiszternél.

— **Áthelyezés a szubotical városházán.** Osztojics Szelimir szubotical polgármester Crnkovics Antal elsőosztályu városi jegyzőt, aki eddig a polgármesteri titkári teendőket látta el, a pénzügyi ügyosztályhoz helyezte át, Pekics Jakabot, a főispáni hivatal volt irodafőnökét pedig a polgármesteri hivatal adminisztrátorává nevezte ki és megbizta a titkári teendők elvégzésével.

— **Áthelyezték a szubotical állami adóhivatal két főtisztviselőjét.** A pénzügyminiszter Gyarmati Ivánt, a szuboticai állami adóosztályának főnökét Zajecsarba, Ilics Milán adóellenőrt pedig Irigre helyezte át hasonló minőségben.

— **Jovan Jovánovics Zmaj halálának huszonötödik évfordulója.** Beogradból jelentik: Junius 14-én lesz huszonöt éve annak, hogy Jovan Jovánovics Zmaj az ujabb szerb irodalom egyik legkiemelkedőbb alakja meghalt. Zmaj a legnépszerübb és legolvasottabb szerb költők közé tartozik, akinek könyvei a nép legszélesebb rétegei közé is eljutottak. Jovan Jovánovics Zmaj 1833-ban szuletett Szremszka Kamenicán. Középiskoláit Magyarországon, orvosegyetemi tanulmányait pedig Bécsben és Prágában végezte. Orvosi diplomájának megszerzése után egészen haláláig rendszeres orvosi gyakorlatot folytatott, emellett azonban sokoldalu irodalmi és publicisztikai müködést fejtett ki. Több politikai lapot és gyermekujságot szerkesztett, közben pedig egymásután jelentette meg könyveit, amelyeknek döntő, nagy sikerük volt. Halálának huszonötödik évfordulója alkalmával az ország valamennyi irodalmi társasága nagyszabásu emlékünnepélyek keretében fogja méltatni Jovan Jovánovics Zmaj költészetének jelentőségét.

— **A pápa születésnapja.** Rómából jelentik: XI. Piusz pápa pénteken töltötte be hetvenkettedig évét. A Szent Atyát ez alkalommal a világ minden tájáról elhalmozták szerencsekivánatokkal.

— **A Spitzbergák hómezőin eltünt egy filmező német szintársaság. Oszlóból jelentik:** Az Achtenposten jelenti a Spitzbergákról, hogy egy német szinésztársaság, amely expedicióba indult a hómezőkre, a napok óta tartó szélviharban eltévedt és eltünt. A filmtrupp felkutatására eddig három segélyexpedició indult, de a német szinészek eddig még nem kerültek elő. A Lehner Hugo német filmvállalkozó vezetése alatt álló társaság valamennyi tagja jó sielő és remélik, hogy sikerülni fog megmenekülniök.

— **Elutazott Jugoszláviába a lengyel kereskedelmi bizottság.** Varsóból jelentik: A lengyel kormány bizottságot küldött ki, amelynek az a feladata, hogy a jugoszláv kormány kiküldötteivel tárgyalásokat folytason a jugoszláv-lengyel kereskedelmi szerződés megkötéséről. A lengyel bizottság vasárnap este érkezik Beogradba.

— **Halálbüntetést kért az ügyész a decemberi zagrebi tüntetések vádlottjára.** Zagrebből jelentik: Schmidt Gabriel zagrebi hentessegéd bünügyében a zagrebi törvényszék szombaton befejezte a főtárgyalást. Schmidtet az államügyészség azzal vádolja, hogy *mult év december* elsején résztvett Zagrebban az uccai tüntetésekben és revolveréből több lövést adott le és a vád szerint az ő golyói oltották ki az uccai tüntetések áldozatainak életét. Az ügyben már az államvédelmi biróság is tartott főtárgyalást, de illetéktelennek mondta ki magát és a zagrebi biróság elé utalta a bünügy letárgyalását. A zagrebi törvényszéken Bacsac Iván dr. *törvényszéki elnök vezette a főtárgyalást*, amely két napig tartott. Az első tárgyalást szerdán tartották meg és azt szombatra halasztották. A szombati tárgyaláson ujabb tanukat hallgattak ki, de a tanuk legnagyobb része nem ismerte fel Schmidtben azt az embert, aki a véres december elsejei uccai tüntetések alatt lövöldözött. A bizonyitási eljárás lefolytatása után az államügyész tartotta meg vádbeszédét. A vádat bebizonyitottnak tekintette és halálbüntetést kért a vádlottra. A vádlott két védőügyvédje, dr. Miskulin és dr. Vinek, kijelentették, hogy a főtárgyaláson egyetlen egy terhelő adat sem merült fel a vádlott ellen és védencük felmentését kérték. A biróság ugy határozott, hogy az itéletet szerdán délben fogja kihirdetni.

— **Segitség!** Egy munkaképtelen öreg zenész, aki nagybeteg feleségével együtt a legszükségesebbeket is nélkülözi, ezuton kér bármilyen csekély anyagi támogatást a jószivü embertől. Az adományokat a Bácsmegyei Napló nyilvánosan nyugtatja és eljuttatja rendeltetési helyére.

TŐZSDE

Zürich, junius 1. Zárlat. **Beograd 9.1275,** Páris 20.31, London 25.1925, Newyork 519.525, Brüssel 72.19, Milanó 27.19, Madrid 73, Amszterdam 208.80, Berlin 123.83, Bécs 72.965, Szófia 3.755, Prága 15.39, Varsó 58.25, Budapest 90.575, Bukarest 3.085.

Szombori tőzsde, 1929 junius hó 1-én. Buza: Bácskai vasut prt. 200—205, rozs bácskai vasuti prt. 185—195, zab bácskai vasut prt. 190—200, árpa takarmányi 64—65 kilós 205—210, tavaszi 67—68 kilós 220—225, baranyai 69—70 kilós 235—240, tengeri morzsolt prt. 205—210, bab orig. 1000—1020, liszt 0gg 310—320, 0g 310—320, 2-es sz. 290—300, 5-ös sz. 275—285, 6-os sz. 255—265, 7-es sz. 245—255, 8-as sz. 185—195, korpa finom korpa prt. 150—160. Irányzat; lanyha.

Noviszadi terménytőzsde, 1929 junius 1. Buza: Bácskai 79—80 kilós 205—207.50, bácskai tiszavidéki 79—80 kilós 205—207.50, felső bánáti 79—80 kilós bánáti paritás Versec 79—80 kilós 202.50—205, szerémi 205—207.50. Tengeri bácskai 215—217.50, szerémi 215—217.50, bánáti 215—217.50. Liszt: 0gg és 0g bácskai 315—325, 2. sz. 295—305, 5. sz. 280—285, 6. sz. 275 280, 7. sz. 260—270, 8. sz. 175—178. Korpa: Bácskai jutazsákokban 150—160, szerémi jutazsákokban 150—160, bánáti jutazsákokban 150—160. Irányzat változatlan. Forgalom: Összesen 54½ vagon.

Budapesti gabonatőzsde, 1929 junius 1. Határidőüzlet: Buza szept. 21.81—22.22, zárlat 21.83—21.85, márciusra 23.60—24.04, zárlat 23.60—23.61. Rozs szept. 16.80—17.30, zárlat 16.95—16.96, márciusra 18.35—18.90, zárlat 18.42—18.43. Tengeri májusra 17.96—18.05, juliusra 21.60—22.65, zárlat 21.60—21.62. Készárupiac: Buza 19.70—21.70, rozs 16.20—16.50, takarmányárpa 22.75—23.75, sörárpa 24.25—25.50, tengeri 23—25, zab 18.50—20, korpa 15—15.25.

Chicagoi terménytőzsde, 1929 jun. 1. Középárfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza jul. (97 ötnyolcad), 98, szept. (101 háromnegyed), 102 ötnyolcad, dec. 107½. Tengeri ju. (80 háromnegyed), 81, szept. (81 hétnyolcad) 82. Zab jul. (40), szept. (40 egynegyed). Rozs jul. (75 ötnyolcad), szept. (79).

Winnipegi terménytőzsde, 1929 jun. 1. Középárfolyamok: Buza julius (107)½) 107 ötnyolcad, október (105 egynegyed) 105 háromnyolcad.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Bezdán 365 (—3), Apatin 458 (—6), Bogojevó 446 (—6), Vpkovár 374 (—6), Palánka 364 (—6), Noviszad 380 (—8), Zemun 448 (—16), Pancsevó 439 (—11), Szmederevó 501 (—11), Orsava 424 (—7). *Dráva:* Donji Miholjac 164 (—4). *Szávа:* Zagreb 84 (4), Sisak 50 (—20), Jasenovac 284 (—28), Bród 327 (—28), Raca 426 (—36), Sábac 290 (—30), Beograd 295 (—14). *Tisza:* Szenta 313 (—25), Becsei 294 (—16), Titel 429 (—10).

Az On világosszinü cipői
olyanok lesznek, mint az ujak, ha a Brauns
Vilbra
bőrfestékkel ujra befesti
Aktatáskák, bőrönök, bőrszékek stb. szintén olyanokká lesznek, mint az ujak
Kapható minden festéküzletben, bőrkereskedésben és drogériában stb.
Vilim Brauns festékgyár, Celje

— **Augusztus 1-ig maradnak érvényben a mult évi pénzügyi törvény nem pénzügyi jellegü rendelkezései.** Beogradból jelentik: A minisztertanács pénteken késő este ülést tartott. Az ülésen Svrljuga Szánkó pénzügyminiszter jelentést terjesztett be, amely szerin a mult évi pénzügyi törvénynek nem pénzügyi jellegü intézkedései ez év julius 1-ével hatályukat vesztik. Minthogy azonban az egyes reszortminiszterek még nem terjesztették be azokat a törvényjavaslatokat, amelyek ezeket az intézkedéseket vannak hivatva pótolni, a pénzügyminiszter javaslatára elhatározta a minisztertanács, hogy ezeknek a rendelkezéseknek érvényét augusztus 1-éig meghosszabbitja és felszólitja a reszortminisztereket, hogy addig az időig feltétlenül terjesszék be azokat a törvényjavaslatokat, amelyek a pénzügyi törvény nem pénzügyi jellegü intézkedéseit pótolni fogják.

— **Berlin mellett borzalmasasan megcsonkitott fejnélküli holttestet találtak.** Berlinből jelenti: Nagy riadalom volt szombat reggel a Berlin melletti Schildhorn községben. Néhány asszony, aki a Hasel partjára ment mosni, a folyó parton egy nő fejnélküli és borzalmas módon megcsonkitott hullájára akadt. A csendőrség a folyó egész medrét felkutatta, hogy a holttest hiányzó részeit megtalálja, de a kutatások eddig nem vezettek eredményre. A rejtélyes holttest ügyében a nyomozást nagy erővel folytatják. Az orvosok megállapitották, hogy a holttest körülbelül nyolc-tiz nap óta lehetett a vizben és kétségtelennek látszik, hogy a meggyilkolt nő kéjgyilkosság áldozata. Minthogy már a mult évben is kifogtak a folyóból ugyanazon a helyen egy fej és végtagok nélküli női holttestet, bizonyosra veszik, hogy mindkét gyilkosságot ugyanaz a tettes követte el.

— **A vajdasági droguista-szekció közgyülése.** Noviszadról jelentik: A jugoszláv droguisták országos szövetségének vajdasági szekciója Sztrájics Szvetozár elnöklete alatt vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyülését Noviszadon az Olympiában.

— **Negyven halottja van az amerikai hőhullámnak.** Newyorkból jelentik: Newyorkban és az Atlanti óceán amerikai partvidékén hőhullám pusztit. Az elviselhetetlen hőségnek kedd óta negyven halottja van.

Dr. Brummer László belgyógyász-specialista, a berlini egyetemi klinika volt asszisztense rendelőjét Szuboticán, Alekszandrova ucca 1. szám alatt (Leibach-ház) megnyitotta. Telefon szám 703.

— **Szerelmi bánatában megmérgezte magát egy budapesti nagykereskedő.** Budapestről jelentik: A budapesti faipari és fakereskedelmi körökben néhány héttel ezelőtt nagy feltünést keltett, hogy a Balázs és Erdős fakereskedelmi nagyvállalat beltagja, Erdős Lipót negyvenkét éves nőtlen igazgató eltünt Budapestről. A cég feljelentést tett a rendőrségen, ahol közölték, hogy Erdősnek semmi oka nem volt arra, hogy bucsuzás nélkül eltávozzék, mert anyagi ügyei és a cég ügyei is rendben voltak. Egy héttel ezelőtt levelet kaptak Győrből, amelyben Erdős bejelentette, hogy öngyilkos lesz. Édesanyja és nővére azonnal odautaztak, de Erdős akkorára már innen is eltünt. Szombaton délelőtt Budapesten a margitszigeti romok közelében egy eszméletlen férfit találtak, akit a mentők beszállitottak egyik szanatóriumba. Megállapitották, hogy Erdős Lipóttal azonos, aki több heti bolyongás után visszatért Budapestre és luminállal megmérgezte magát. Ugy tudják, hogy a jómódu negyvenkét éves kereskedő szerelmi bánatában akart megválni az élettől, mert családi okok miatt nem vehette el azt a nőt, akit szeret. Erdős állapota sulyos.

— **Ujból megoperálták az angol királyt.** Londonból jelentik: Az Ewening News külön tudósitója bevatott helyen azt az információt kapta, hogy a király betegsége csupán hülés és a tüdeje nincs megtámadva. A király személyes kivánságára péntek estig nem adtak ki a betegségéről jelentéseket, nehogy a választások menetét megzavarják. A legujabb hirek szerint az orvosok a gyógyulási folyamattal meg vannak elégedve, csupán a szív állapota nem kielégitő. A Daily Express szerint a király tályogát a régi mütét helyén ujból felvágták. A mütét teljes sikerrel járt. A bevezetett csöveken a folyadék legnagyobb részét sikerült eltávolitani és a láz jelentékenyen csökkent. Mindamellett ujabb ápolószemélyzetet hivtak Windsorba. A királyné állandóan a betegágy mellett tartózkodik és a walesi herceg péntek este meglátogatta a királyt.

— **A zagrebi Tudományos Akadémia első elnökének centennáriuma.** Zagrebből jelentik: A zagrebi Horvát Tudományos Akadémia szombaton ünnepelte Racski Franjo, az Akadémia első elnöke születésének századik évfordulóját. A kulturünnepélyen a beogradi szerb tudományos akadémia, a csehszlovák, lengyel és bolgár akadémiák kiküldöttjei vettek részt. A szuboticai jogakadémia részéről Ivics Aleksza dr. egyetemi tanár jelent meg az ünnepségen.

— **Olcsó házhelyet kapnak a vagyontalan apatini lakosok.** Apatinból jelentik: A község elöljáróssága elhatározta, hogy a szegényebb sorsu apatini lakosoknak házhelyeket ad el. Apatin szegénysorsu lakossága most nagy érdeklődéssel várja a község részéről kiküldött háromtagu bizottság müködésének megkezdődését. A bizottság, melynek tagjai Speiser József biró, Matics Iván községi jegyző és dr. Vakanyac Milán királyi közjegyző, ideiglenes szerződést köt a vevőkkel. A Kandle ut mellett fekvő uj házhelyek négyzetölenként tiz dinárba kerülnek, az uccasoroknak szánt helyek tizenöt dinárba. A vevő köteles a vételárat öt éven belül kifizetni és csak akkor kap telekkönyvi átirásra jogositó szerződést. Házhelyeket csak vagyontalan személyeknek adnak el egyenként 120—280 négyzetölü terjedelemben. A vevő köteles még ebben az évben megkezdeni a ház épitését, különben felbontják a szerződést.

— **A szuboticai tanitónőképző növendékeinek előadása és kiállitása.** A szuboticai tanitónőképző növendékei junius elsején délután hat órakor az intézet nagytermében jól sikerült hangversenyt és előadást rendeztek, amelynek keretében megnyitották a növendékek munkáiból összeállitott kiállitást is. A hangversenyen közremüködött a növendékek női és férfi énekkara, valamint Pavlákovics, Sajkovics, Barjaktarovics, Gurcsics, Kojics, Vardics, Nedics, Diviják, Macskaski és Szavelics növendékek. Igen szép volt a Koffler és Tucakov által bemutatott kozák tánc. A kiállitás négy napig marad nyitva és azt az érdeklődők dijtalanul tekintik meg.

— **Egy noviszadi autótaxi előtötte egy kerékpárost.** Noviszadról jelentik: Szombaton délután fél hatkor a noviszadi főposta előtt a 926. számu autótaxi, előtötte Jelacsa Ráda tizennégyéves inasgyereket, aki biciklin ki akart kanyarodni a Kralja Aleksandra uccára. Az autó sofförje és a kerékpáros is ki akartak térni egymás elől és igy egymásnak szaladtak. Jelacsa Ráda könnyebb zuzódásokat szenvedett és a mentők kórházba szállitották.

— **Junius végén lesznek Szuboticán a sorozások.** A szuboticai városi katonai ügyosztály közli, hogy az 1909-ben született katonaköteles sorozása junius 22., 24., 25., 26., 27. és 29-én lesz a jogi fakultás tornatermében. Ugyanekkor kötelesek a sorozóbizottság elé állni az 1908., 1907., 1906., 1905. és 1904. évben születettek is, akiket eddig ideiglenesen alkalmatlanoknak nyilvánitottak. Ezeknek meg kell jelenni a sorozóbizottság előtt tekintet nélkül arra, hogy kaptak e meghivót vagy sem. Az érettségizett diákoknak a sorozáson be kell mutatni bizonyitványukat, mert különben nem ismerik el az önkéntességi jogukat. Aki továbbtanulás cimen későbbre akarja halasztani a bevonulást, november végéig tartozik ezt körvényezni a sztaribecseji kerületi parancsnokságnál. A katonai hivatal felhivja a 32—50. év közötti férfiakat, hogy amennyiben alkalmatlannak érzik magukat katonai szolgálatra, junius 20-ig jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál összeirás végett és jelenjenek meg a sorozáson.

KIVÁLÓ GYÓGYFÜRDŐ

szív-, vese-, hólyag- és anyagcserebántalmaknál, csuznál, cukorbajnál, vizeleti zavaroknál, női bajoknál, stb.

SLATINA RADENCI

(BAD RADEN)

8 gyógyforrás ivó- és fürdőkurákra, rendkivül erős, természetes szénsavas fürdők, ásványos acélfürdők.

A fürdőszezon május 15.-én megnyilt

Prospektust készséggel küld a Fürdőigazgatóság

3560

— **A »Vagyonközösség« közgyülése.** Noviszadról jelentik: Több szerémségi birtokos község szövetsége, a »Vagyonközösség« Radovanovics Szteván elnöklete alatt Szremszki Mitrovicán tartotta közgyülését, amelyen a kormány részéről Kraszojevics Janicsije vukovári főispán jelent meg. Az elnök közölte, hogy Őfelsége hozzájárult ahhoz, hogy a mitrovicai gimnáziumot Péter király gimnáziumok nevezzék el. A Vagyonközösség ugyanis azzal járult másfélmillió dinárral az iskola fenntartásához, ha a gimnáziumot Péter királyról nevezik el. Elhatározták a közgyülésen, hogy a Petrovcsics-erdőből, ahol Őfelségének fácánosa van, utat nyitnak a zemuni országuthoz. Az uj ut közel két kilométer hosszu lesz s körülbelül ötmillió dinárba kerül a kiépitése. Ennek az összegnek a felét azonban a tartomány fizeti. Közölte ezután az elnök, hogy a Mitrovica zsupanpjai ármentesitőtársulat huszmillió dinár kölcsön kért a Vagyonközösségtől. Ezt a kérést 34 szavazattal 25 ellenében elutasitották.

— **Megszurta barátják, aki alkoholmérgezésben halt meg.** Noviszadról jelentik: Beljác Vláda noviszadi Magyar-ucca 64. szám alatt lakó munkáshoz csütörtökön ellátogatott Poldruha Imre kőmives. A két jóbarát borozgatni kezdett, eközben összeszólalkoztak és Poldruha késével megsebesitette Beljácot, akit beszállitottak a kórházba, ahol szombaton reggel meghalt. Beljac holttestét felboncolták és az orvosok megállapitották, hogy halálát alkoholmérgezés idézte elő. Beljac, aki alkoholista volt, csütörtökön oly nagy mennyiségü bort fogyasztott, hogy az abban az esetben is megölte volna, ha Poldruha nem is szurja meg. Megállapitotta a boncolás, hogy a szurás jelentéktelen sérülést okozott.

— **A szentai tisztviselőszövetkezet uj vezetősége.** Szentáról jelentik: Csütörtökön este tartotta a szentai tisztviselők fogyasztási, lakás és hitelszövetkezete évi rendes közgyülését Tyirics Márkó elnök elnöklete alatt. Az elnöki jelentések tudomásulvétele után megválasztották az uj tisztikart. Elnökké Tyurics Márkó állami állatorvost, alelnökké dr. Dereskovi Angyelo járásbirót, választmányi tagokká dr. Erdélyi István árvaszéki ülnököt, Davidovics Bogdán járásbirót, pénztárossá Lehóczki János postafőnökelyettest, titkárrá pedig Erdelyán Miroszlávot választották. A felügyelőbizottság tagjai lettek Radovics Gyura és Jakovljevics Zsárkó, dr. Lalics Viktor, Subotics Gyuró, Drázsics Milán, Krsics Szávó, Begovics Milán. A gyülésen elhatározták, hogy a tisztviselők részére hathavi részletfizetésre száz vagon fát vesznek. A vételhez szükséges háromszázezer dinárt a beogradi szövetkezet biztositotta. A szövetkezet hitelcsoportja a tisztviselők számára olcsó kölcsönt folyósit: a lakáscsoport pedig házépitéshez szükséges anyagi támogatást nyujt a tagoknak.

— **Betörők és rendőrök harca Becskereken.** Becskerekről jelentik: Néhány nap óta veszedelmes szervezett betörőbanda garázdálkodik Becskereken és a környékbeli községekben; Ecskán és Muzslán. A betörők ebben a két községben egy éjszaka nyolc-tiz betörést is elkövettek. Az utóbbi napokban Szönyi Mihály muzslai gazdálkodó udvarából el akartak kötni két lovat. A gazdálkodó felébredt a zajra és kiment az udvarra, de a tolvajok kétszer rálőttek, a golyók azonban a sötétben célt téveszteltek. Szombatra virradó éjjel a becskereki rendőrlegénység minden tagját bevonták és őrjáratokat szerveztek, mert a rendőrségnek az volt a gyanuja, hogy a becskereki vándorcigányok bandája követi el a becskereki és környékbeli betöréseket. Az egyik csoport, amelyet Mirkov Vlada detektiv vezetett, a cigánynegyedbe ment. A város külterületén haladtak, amikor a csoportvezető megpillantott négy gyanus alakot, akiket megállásra szólitott fel. A válasz helyett revolverdörrenések hangzottak fel, mire a rendőrök is fegyverüket használták. Hat percig tartott a heves puskaharc és a rendőrök negyven lövést adtak le. Valószinü, hogy a támadók közül egy megsebesült, mert valaki közülük feljajdult. A sötétség leple alatt a támadók elmenekültek. A rendőrség széleskörü nyomozást inditott a tettesek kézrekeritésére, akikben a betörőbanda tagjait sejtik.

— **Időjárás.** A metereológiai intézet jelentése szerint nyugati szelekkel változékony, aránylag hüvös idő várható helyenkint kisebb esőkkel.

Két szokolnap lesz Juniusban Szuboticán. A jugoszláv szokolegyesület junius 8-ikán és 9-ikén nagy szokolversenyt rendez Szuboticán. Ugyancsak junius hónapban fogja megrendezni első nagy szokolversenyét a szuboticai horvát szokolegyesület is. A horvát szokolisták versenye, amelyre szintén nagyszámu vidéki szokolista jelentette be érkezését, junius 16-ikán lesz. A 8 és 9-ikén lezajló versenyre eddig huszonnyolc szokolegyesület jelentkezett több, mint ötszáz taggal és részt fog azon venni a szokol lovasság is, valamint a szuboticai környékbeli dobrovoljácszervezetek és más egyesületek is. A szlet programja a következő: junius 8-ikán délelőtt a Bácska sporttelepén a szokolegyesületek, délután pedig a szokolnövendékek versenye. Este a szinházban ünnepi akadémia lesz, amelyen kihirdetik a verseny eredményét és az értékes dijakat. Junius 9-ikén délelőtt kilenc órakor az összes csoportok főpróbája, fél tiz órakor a szuboticai szokolnövendékek zászlószentelése, tiz órakor körmenet a városon keresztül, tizenegy órakor a főtéren a szokolisták üdvözlik Szubotica városát, délután négy órakor a Bácska sporttelepén szokolmutatványok, este pedig Palicson mulatság. A szokolmutatványokban a katonaság is résztvesz. Az ünnepélyen Matkovics Dobrina bácskai tartományi főispán is megjelenik.

— **Hoover békebeszéde az eleset amerikai katonák gyászünnepén.** Washingtonból jelentik: Hoover elnök pénteken a kabinet valamennyi tagjával résztvett a háborus elesettek gyászünnepségén. Az elnök rövid beszédben kijelentette, hogy az élők azzal fejezik ki legjobban hálájukat az elesett testvérek iránt, ha csökkentik a fegyverkezéseket és ezzel biztositják a békét. Az Egyesült-Államok kormánya uj programot javasolt, mely a fegyverkezések határának megállapitása helyett, azok csökkentését szorgalmazza.

— **Megszünt a »Hrvat«.** Zagrebból jelentik: A volt horvát federalista párt sajtóorganuma, a zagrebi Hrvat napilap szombati számában bejelentette, hogy megszünteti további megjelenését. A Hrvat tiz évvel ezelőtt alakult abból a célból, hogy a horvát federalista párt programját propagálja.

— **Harsányi Kálmán meghalt.** Budapestről jelentik: Harsányi Kálmán iró, aki évek óta sulyos betegségben szenvedett, pénteken reggel ötvenhárom éves korában meghalt. Az elhunyt iró és költő reprezentánsa volt a magyar konzervativ irodalomnak. Első verses kötete huszonhat éves korában jelent meg, egyidejüleg a Tölgyfalevél cimü költői elbeszéléssel. Rákosi Jenő és Tóth Béla akkoriban mint egy uj nagy költőre hivták fel a figyelmet, nem sokkal később a Petőfi Társaság is beválasztotta tagjai sorába. Halála mindenfelé osztatlan nagy részvétet keltett.

Anderl-Rogge elismerten elsőrendü
Leánynevelőintézet
GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29—93
Szünidei otthon is. — Felvilágositás, prospektusok

— **Végetért a Narodna Odbrana becskereki ingyenes szerb nyelvtanfolyama.** Becskerekről jelentik: A becskereki Narodna Odbrana három hónapig tartó ingyenes szerb nyelvtanfolyamot tartott. A tanfolyam, amelynek harminc hallgatója volt, most ért véget igen kielégitő eredménnyel. A tanfolyam tanára Rakocsevics Márkó kereskedelmi akadémiai tanár volt, akit a hallgatók a tanfolyam befejezésével órával ajándékoztak meg.

A világos női cipők gyorsan bepiszkolódnak és elvesztik szépségüket — gyorsan fesse be tehát cipőit a világhirü »Wilbra«-bőrfestékkel.

— **A jugoszláv pénzintézetek szövetségének ötvenéves jubileuma.** Zagrebból jelentik: A jugoszláv pénzintézetek szövetsége, amely a horvát pénzintézetek szövetségéből alakult meg, junius 7-én fényes keretek között ünnepli meg fennállásának ötvenedik évfordulóját. Az ország összes gazdasági és pénzügyi szervezetei képviseltetni fogják magukat az ünnepségen és a kormány részéről Svrlyuga Sztánkó pénzügyminiszter vesz részt a jubileumi ünnepélyen.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— **Sztrájkba léptek a párisi levélhordók.** Párisból jelentik: A főpostahivatal levélhordói pénteken este sztrájkba léptek. A sztrájk az uj nyugdijrendelet miatt tört ki és attól tartanak, hogy rövid időn belül a posta- és távirdahivatalok többi alkalmazottaira is átterjed.

Ön lesz az, aki a »MIRÁT« széleskörben fogja terjeszteni, mert kellemes, nem keserü, sós izénél fogva, hatásos máj, lép, epe, vese és gyomorbántalmaknál. A »BABY gyermekkeserüviz csodás eredményeket teljesit. MIRA az utóbbi évek legnagyobb természeti adománya, a klinikák professzorai megfelebbezhetlen véleménye szerint minden eddigit felülmul.

— **A Habsburgok 1927-ben ellopott kincsei Marokkóban kerültek el ő.** Bécsből jelentik: 1927-ben, Bécsben — mint emlékezetes — ellopták a Habsburgok kincseiből egy gyémántokkal diszitett fejéket, egy gyöngynyakláncot, melyben több fekete gyöngyszem volt, továbbá több gyöngysort. A kincsek most különös körülmények között előkerültek a marokkói Marrakesben. Egy olasz ember, aki nemzetközi tolvajbandának a tagja, különböző ékszereket kinált eladásra Safi marrakesi zsidó kereskedőnek. A kereskedő gyanusnak találta az ékszereket és értesitette a rendőrséget. A rendőrség nyomban őrizetbe vette az eladót és lefoglalta az ékszereket, amelyekről megállapitották, hogy ezek a régóta keresett Habsburg-kincsek. Az eladó a rendőrségen azt vallotta, hogy nem ő volt a tolvaj, hanem csak az eladás közvetitésére vállalkozott. A vizsgálat folyik.

Dr. GUSTAV EHLER'S
ERHOLUNGSHEIM
(eng. gyógyintézet)
LASSNITZHŐHE BEI GRAZ
555 méter a tenger szine felett.
Üdülőknek és lábbadozóknak elsőrendü elhelyezést és ellátást nyujt rendkivül mérsékelt árakon. Szükség esetén orvosi felügyelet. Hizó- és fogyókurák, dietikus kurn anyagcserebántalmaknál. Egész éven át nyitva. Orvosi kezelés, fürdők, hydriatikus és fizikális gyógyeszközök, gyógyszertár az intézetben. Fekvőkurákra külön csamokok, kerthasználattal. Interurbán telefon: Lassnitzhőhe 2. — Felvilágositással szolgál:
Dr. GUSTAV EHLER, LASSNITZHÖHE BEI GRAZ 0850

— **A birósági kezelőtiszti tanfolyam negyvenkét hallgatója közül harminckilenc letette a vizsgát.** Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli biróságnál most ért véget a hathetes kezelőtiszti tanfolyam, amelynek negyvenkét hallgatója volt. A vizsgázóbizottság elnöke dr. Petrics Bruno felebbviteli birósági tanácselnök, tagjai dr. Pavlovics Toma táblai tanácselnök, dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnök és Brankovics Bozsidár felebbviteli birósági titkár voltak. A vizsgázóbizottság a következőket képesitette: Adamovics Jován, Baranyevac Olga, Bartovszki Alekszander, Blazsetics Márkó, Buchta István, Belakurov Boris, Vaszilljevics Dusán, Vukamanovics Petar, Gavrics Radivoj, Gubás Rózsi, Grbics Mirko, Dragutinovics György, Zsurzsul Szvetomir, Jugovics Natalia, Jovanovics Vladimir, Kalenics Milan, Krsztics Szteván, Krsedinac Alekszandra, Lulics Vojiszláv, Makszimcsev Katica, Markov Milorad, Mihajlovics Milenko, Momirovics Zsivko, Nikolics Koszta, Popovics Uros, Pujin Miroszláv, Raniszavljevics Dragutin, Szlavkovics Kornel, Sztanimirovics Jelica, Sztankovics Danica, Sztojanov Vladimir, Sztojanovics Koszana, Sztojanovics Vojiszláv, Tucakovics Bozsidár, Csirilov Dragnja, Csavics Mjlenko, Szalinacski Georgije és Gyorgyevics Vojiszláv.

Egyszerübb és olcsóbb mosás legyen a háziaszszony elve a legközelebbi mosás alkalmával. A fehérnemü körülményes és fárasztó dörzsölése kézzel nemcsak kinná teszi a mosást, de azt lényegesen meg is drágitja. Használjon tehát »Persil«-t. A fehérnemüt kevéssé főzze benne ki és az eredmény: hófehér, illatos fehérnemü!

— **Junius 7-ikén tárgyalja a felebbviteli biróság a becskereki Standard Oil sikkasztójának bünperét.** Noviszadról jelentik: Kosier Alfrédet a Standard Oil becskereki lerakatának sikkasztó pénztárosát, mint ismeretes, a becskereki törvényszék másfélévi börtönre itélte. A bünpert junius 7-ikén tárgyalja a noviszadi felebbviteli biróság.

Párisi bijouterie és ridikülujdonságok megérkeztek. Balog Lina cég.

— **Tiszába fulladt egy petrovoszelói elemiskolás gyerek.** Petrovoszelóról jelentik: Bicók Imre kilenc éves petrovoszelói elemi iskolai tanuló két társával fürdeni ment a Tiszapartra. A kisfiu, aki nem tudott uszni, a csilci csatorna közelében elmerült. A közelben tartózkodó halászok segitségére siettek, de csak holttestét tudták kifogni a vizből.

A **Herceg Bosna** általános biztositó társaság főügynökségét a szuboticai Kereskedelmi és Iparbankból Bódiss Mátyás vezetésével a Goldmann Sándor és Társa bankházába helyezte át.

— **Felfüggesztették a cseszteregi községi jegyzőt.** Becskerekről jelentik: Dr. Baltics Vinko beogradi tartományi főispán felfüggesztette állásától Dungyerszki Franjo cseszteregi községi jegyzőt és elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot. A cseszteregi jegyzői teendők végzésével a főispán Adamovics Milorad volt krsztur i községi jegyzőt bizta meg.

A **szuboticai villanytelep** értesiti a közönséget, hogy a Kesztina ul. 1. sz. alatti városi irodájában junius hó 1-től augusztus 31-ig a hivatalos órák reggel *7 órától délután 1 óráig tartanak.* A hivatalos órákon tul sürgős reklamációkat az iroda első emeletén levő ügyeletesnél kell bejelenteni. *Telefon 308.*

DEUTSCHES TÖCHTERHEIM
GRAZ, Klosterwiesgasse 34
Előkelő nevelő intézet és szünidei otthon. Tovább képző intézet, nyelv- és zeneoktatás a házban. — Prospektus kivánatra 1765

— Junius 16-ára összehivták a vajdasági ügyvédi kamara közgyülését. A vajdasági ügyvédi kamara közgyülését junius 16-ra hivták össze. Az ügyvédi kamara tisztikarát az uj ügyvédi törvény értelmében ujra fogják választani.

Gerber-féle Special világos sör elismerten a legjobb és legizletesebb.

— **A gyáriparosok országos szövetségének huszonötéves jubileuma.** Zagrebból jelentik: A gyáriparosok országos szövetsége vasárnap, junius 2-ikán ünnepli Zagrebban fennállásának huszonötödik évfordulóját. Az ünnepségen az ország kereskedelmi kamaráinak kiküldöttjei és a gazdasági élet számos reprezentánsa is részt vesz. A jubileumi ünnepségen a kormányt dr. Mazsuranics Zselimir kereskedelemügyi miniszter fogja képviselni, aki már Zagrebba érkezett.

— **Negyedmilliós dináross ékszerlopás Oszijeken.** Oszijekről jelentik: Vakmerő betörés történt szombatra virradó éjszaka Oszijeken. Ismeretlen tettesek behatoltak Brosan asszony törvényszéki elnök özvegyének Draskovicseva ucca 4. szám alatt levő lakásába, feltörték az ebédlőszekrényt és elrabolták a benne levő ékszerkazettát, amelyben 250.000 dinár értékü drágaságok voltak. A betörést csak reggel vették észre és azonnal jelentést tettek róla a rendőrségnek, amely erélyes nyomozást inditott. A tett színhelyén ujjlenyomatfelvételeket készitettek és remélik, hogy hamarosan sikerül majd nyomára akadni a betörőknek.

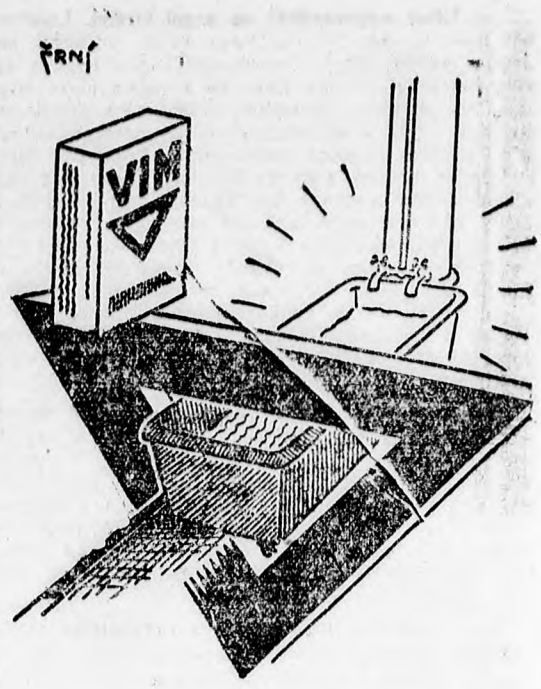

VIM
TISZTÍT MINDENT A LAKÁSBAN

Lepedat és Jovanovics szuboticai főelárusitóknál vásárolt sorsjegyek közül a május 31-iki huzáson a következő számok nyertek:

10.000 dinárt nyert: 58356

4.000 dinárt nyert: 112240 124086

2.000 dinárt nyert: 7750 24450 32744 35079 40421 48264 64713 80862 122377

500 dinárt nyert: 4615 27 7706 30 48 90 62 8010 58 61 99 10508 32 32 6111907 13004 15270 88 92 15359 66 24740 55 28301 32731 90 33729 41 35008 25 28 35106 12 30 37438 38550 98 38861 64 40303 17 23 40420 22 42 54 45532 62 46578 92 46943 64 96 48827 49251 83 58519 25 31 58 58807 43 71 98 60026 72 62947 64737 67036 68109 21 38 57 63 69 97 69137 50 95 71211 61 64 78 83 98 73363 75413 78402 21 78 78930 71 83 80707 30 81020 90 83114 28 200 83510 72 82 84828 86150 86882 87268 85 92 91140 41 91870 91 96305 48 93 98102 18 30 70 99182 95 105303 26 92 108020 29 30 108606 8 48 72 110127 49 110321 113145 47 49 113972 116920 65 117153 118721 25 55 86 120004 32 68 120822 38 84 122643 122912 15 63 123220 4164 124162 69 124327 28 68 76 99 124638 47 57 90.

A tisztaság a kultura fontos tényezője. Régi idők óta bebizonyosodott tény az, hogy fertőző betegségektől nem a fehérnemü fehéritése óv meg bennünket, hanem annak alapos mosása elsőrangu vegyi hozzátételek nélkül készitett szappannal. Csak igy biztositja fehérnemüjének hosszu élettartalmát. Az Albus szappan évtizedek óta változatlanul jó minüségü, felhivjuk tehát olvasóink figyelmét az Albus szappangyár mai számunkban megjelenő hirdetésére.

— **Adomány.** Szemeredy Rózsi 30 dinárt küldött be a szerkesztőségbe a munkaképtelen és nagy nyomorában élő Tan Pál részére. A jótékony adományt rendeltetési helyére juttattuk. További könyörületes adományokat köszönettel fogjuk nyugtázni.

— **Orvosi hir.** Dr. Majoros István fogspecialista hazaérkezett, rendelését junius 3-án (hétfőn) megkezdi.

A vér fölfrissitése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes »Ferenc József« keserüvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi *Ferenc József* viz használatát, mert ez szabályozza bélmüködést, erősiti a gyomrot, javitja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal uj életerőt teremt. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben. 24

Kettőezerötszázötven dinárért
tizenöt napig lehet az Adrián, megnézheti a plitvicai tavakat, Split-et, Sibeniket, Rab-ot, Crkvenica-t, a fiumei kiállitást, Abbaziát.

Az árban benne van a gyorsvonati menetdij Szuboticáról—Szuboticáig, a hajójegy, teljes ellátás (lakás elsőrendü hotelekben, naponta háromszori étkezés), kirándulások, tengeri fürdők igénybevétele.

Bővebb felvilágositást ad a *Bácsmegyei Napló* kiadóhivatal és fiók kiadóhivatalai, *Putnik* utazási iroda Noviszad és Szubotica.

SPORT

Rendkivüli érdeklődés előzi meg a Jugoszlávija—SzAND mai mérkőzését

A meccs jegyei vasárnap délelőtt elővételben válthatók a Bárányban

A szuboticai futballsport az utóbbi években nem nagyon bővelkedik kiemelkedő eseményekben. Épen ezért könnyen érthető a közönség lelkes érdeklődése, amellyel a szuboticai bajnoknak az országos bajnokságban esedékes küzdelmei iránt viseltetik.

A SzAND az idén harmadszor képviseli Szuboticát az ország legjobb csapatainak konkurrenciájában. Első izben az 1926/27-es bajnokság során az oszijeki Hajdukot csak 240 perces küzdelem után tudta legyőzni, a főcsoportban azonban kitünően megállta helyét és az akkori országos bajnok spliti Hajduk, valamint a zagrebi Hask legyőzésével szerzett elismerést Szubotica futballsportjának. A következő évben nem juthatott tovább a selejtezőkön, amennyiben ellenfele a Hask mindkét mérkőzésen fölényesen legyőzte. Az idén harmadszor fordul a sportolók általános figyelme a SzAND felé, amidőn *a többszörös országos bajnok, a Jugoszlávija csapatával szemben* kell számot adnia rátermettségéről és arról, hogy Szuboticának milyen hely jut az országos futballklasszis osztályozásánál.

A SzAND mostani ellenfele jelenleg a BSK mögött a második Beogradban és az utóbbi időben elért gyengébb eredményei semmit sem vonnak le azokból az értékekből, amelyek állandó helyet biztositanak együttesének a jugoszláv futball első klasszisának reprezentálói között. A SzAND-ot a nagyobb tudásu és fejlettebb sportkulturáju ellenfél bizonyára csak ösztönözni fogja arra, hogy küzdőképességének maximumát nyujtva méltónak bizonyuljon a város és a kerület képviseletére. Szubotica sportolói nagy várakozással tekintenek a SzAND mai nehéz erőpróbája elé és biznak abban, hogy a Jugoszlávia elleni mérkőzésen csapata, amelyben két országos válogatott is játszik, megbecsülést szerez városa szineinek.

A Jugoszlávija csapata vasárnap délelőtt 11.36 órakor a gyorsvonattal érkezik meg Szuboticára és *a SzAND-pályán negyed 6 órakor* kezdődő mérkőzésen az alábbi játékosokkal szerepel:

Nikolics — Ivkovics, Petrovics — Popovics I., Dimitrijevics, Popovics II. — Dobrijevics, Hrnyicsek, Milosevics, Luburics, Virics.

Ez a csapat a legjobb, amit a Jugoszlávija ma kiállithat. Beogradból számosan elkisérik a Jugoszlávijáját Szuboticára, közöttük több ujságiró is ideérkezik a mérkőzésre.

A SzAND csapata standard felállitásában veszi fel a küzdelmet a következő együttessel:

Ambrus — Held, Beleszlin — Kopilovics, Weisz, Ördög — Inotay, Kikics, Kovács, Horváth, Gabrics.

A mérkőzés birája az oszijeki *Jelasics* vasárnap délben érkezik meg Szuboticára, ahol teljes bizalommal fogadja a közvélemény. *Mikulicsics*, a JNS képviselője szombaton este már megérkezett és igy lehetővé vált, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel elővételben árusitsák a mérkőzés jegyeit és a közönséget megkiméljék a pályán való tolongástól. *A meccs jegyei vasárnap délelőtt 9 órától déli tizenkét óráig kaphatók a Bárány kávéházban.*

Vasárnapi futballprogram Oszijeken. Oszijekről jelentik: Vasárnap Oszijeken két bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra. A jelenleg jóformában levő és első helyen álló Vasutasok a Viktóriával kerülnek össze. A vasutasok győzelme biztos. A második bajnoki mérkőzés a Makkabi és az Olympia között lesz. Az egyenrangu ellenfelek közül a szerencsésebb fog győzni. A legnagyobb érdeklődés természetesen Zagreb felé fordul, ahol az oszijeki bajnok az ottani HASK-al mérkőzik az ország bajnokságáért. A Hajduk vezetőségének nem kis fejtörést okozott a csapat összeállitása, mivel néhány játékosa formán kivül van. A csapat még pénteken este elutazott Zagrebba a következő felállitásban: Blazsekovics — Feld, Opravics — Sztrup, Steijerer, Glaz II. — Masz, Bartovszki, Szivek, Fritz I., Mészáros. A revansmérkőzés 9-ikén lesz Oszijeken a Hajduk ujjáépitett pályáján.

ODZSACI:

Odzsacii SC—Szuboticai ZsAK 4:2 (3:0). Barátságos mérkőzés. Biró: Danis. Nagyszámu közönség előtt folyt le a szuboticai ZsAK odzsacii bemutatkozó mérkőzése. A mérkőzés mindvégig izgalmas és élvezetes volt. Az OSC csatársorának meglepő összejátékából már az első félidő 15. percében Schuy révén megszerzi a vezetést, majd a 19. és 43. percben Hügel és Kanyó góljával 3:0 arányban fejezik be az első félidőt. A második félidőben ismét OSC a támadó fél és a 8. percben Niederkorn révén gólt is ér el. Ezután a ZsAK erős iramot diktál és a csatársorának szép összjátékából sikerült is az eredményen szépiteni. Hirmann és Katrinka góljával. Danis biró bizonytalanul vezette a mérkőzést.

Szentai AK—Odzsacii SC. Odzsaciról jelentik: Vasárnap, junius 2-án elsőosztályu bajnoki mérkőzés lesz a Szentai AK és Odzsacii SC között Odzsacin. Az Odzsacii SC ismerve a mérkőzés nagy fontosságát a legjobb felállitásban áll ki a Szentai AK ellen: Katona — Crafelnik, Sutter — Knöbl, Hügel, Weiss — Kanyó, Pellner, Baranyi, Schuy, Niederkorn.

Vasárnap, junius 2-án rendezi meg a szuboticai Kék-fehér tenniszklub házi bajnoki versenyét

Kovács László, Bachrichné és Horvácki Fábián győztek a klub rangsorversenyén

A szuboticai kék-fehér tenniszklub, amely néhány éves fennállása óta is már nagyon szép eredményeket ért el és nagyban hozzájárult a tenniszsport népszerüsitéséhez, vasárnap, junius 2-án rendezi meg klubbajnokságát, amely iránt a klub tagjai között rendkivül nagy érdeklődés nyilvánul meg. A bajnoki versenyt eredetileg junius 9-én akarták megrendezni, de az összetorlódott versenyterminusok miatt a versenyt egy héttel előbbre kellett hozni.

A klubbajnokság megtartását még érdekesebbé teszi, hogy a kék-fehér tenniszklub rangsormegállapitó versenye most fejeződött be és a klubbajnokságért rendezendő verseny egyuttal revansjelleggel is bir. A rangsorversenyt három csoportban bonyolitották le. A férfi A. csoportban *Kovács* László lett az első, második *Berényi*. B. csoportban 1. *Horváczki* Fábián, 2. *Sztarek*. Nők között 1. *Bachrichné*, 2. *Kádár* Maca. A verseny részletes ismertetésére még visszatérünk.

A most vasárnap lebonyolitásra kerülő klubbajnokság versenyei vasárnap, junius 2-án reggel 7 órakor kezdődnek a kék-fehér tenniszklub városligeti pályáin. A klub vezetősége ezuton is közli a tagokkal, hogy a férfiversenyszámok reggel 7 órakor, a női számok reggel 9 órakor folynak. A verseny egész nap tart a befejezésig. Belépődij nincs, érdeklődőket szivesen látnak.

Nemzetközi tenniszversenyt rendez a szentai tenniszklub

Junius 14—16-ig lesznek a versenyek

A szentai tenniszklub 1929 junius 14-től 16-ig nemzetközi tenniszversenyt rendez. A versenyen a következő számok kerülnek lebonyolitásra:

1. *Férfi egyes.*
2. *Férfi páros.*
3. *Női egyes.*
4. *Vegyes páros.*
5. *Férfi egyes handicap.*
6. *Női egyes handicap.*

A versenyrendezőség elnöke *Bokor* Béla, helyettese *Heiszler* Gy. Aurél, titkár *Löbl* Ferenc, helyettese *Babin* Milán, tagok dr. *Bilicki* Ferenc, *Dorogi* Gábor, pénztáros dr. *Répás* Ferenc.

Handicaperek: Bokor Béláné és Balás.

A kiadott propoziciók szerint a versenyszabályok a következők:

1. A versenyen csak amatőr játékosok vehetnek részt.

2. A versenyre a »Jugoszláv Tennisz Szövetség« szabályai mérvadók.

3. Mérkőzési labda: »Dunlop 1929.«

4. A mérkőzések reggel nyolc órakor kezdődnek és egész a sötétség beálltáig tartanak. Az egyes mérkőzések időpontjára helyszinen, a *Bácsmegyei Napló*-ban és a szentai lapokban teszik közzé.

5. Nevezések legkésőbb f. é. junius hó 13-ikán déli 12 óráig: Bokor Béla Szenta cimére küldendők. Sorsolás ugyanaznap délután 3 órakor.

6. Az I. és II. szám döntőjében a győzelemhez 3, a többiekben pedig 2 set nyerése szükséges.

7. Dijak: A győzteseknek tiszteletdij, a helyezetteknek plaket.

8. Nevezési dij: A nyilt számokban 40 dinár, handicap számokban 30 dinár.

Összes számokra való nevezés esetén 80 dinár. Legkevesebb nevezési dij 50 dinár. Külföldi játékosok nevezési dijat nem fizetnek.

A nemzetközi verseny iránt rendkivül nagy érdeklődés mutatkozik. Több neves magyarországi és romániai versenyzőre számitanak és a Vajdaság valamennyi klubja nevez a versenyre.

Mégis Szomborban lesz a VSC—ZsAK mérkőzés. A szomborri ZsAK szerdán este tartott választmányi ülésen elhatározta, hogy az esetleges ráfizetés veszélyének is kiteszi magát, de csapatát, amelynek a bajnoki pontokra nagy szüksége van, nem küldi Vrbaszra, hanem odahaza játszák le a bajnoki mérkőzést. A Szoko pályáján délelőtt fél 10 órakor kezdődik a mérkőzés.

ADA:

Adai SC—Szentai Spárta 5:2 (2:0).

MOL:

Moli Szoko—Adai SC I. B. 6:0 (2:0).

NOVIVRBASZ:

Ferrum—Dulcis 1:1 (0:0). Biró Szegedinszki. Azt azott talajon nivótlan mérkőzést játszott a két csapat. A Ferrum volt a jobb, de balszerencsével küzdött. A Dulcis játéka nem ütötte meg a második osztály nivóját sem, egyedül Hauslohner, Moritz és Lesch valók a futballcsapatba. Popp régi formájának romjai sem maradtak meg. Szegedinszki jó biró volt.

SZINHÁZ

Becskerekre várják Nusics Braniszlávot

Nusics-premiére lesz junius 9-én Becskereken — A „Fehér lóhoz" bemutatója és az „Antónia" reprizé

Becskerekről jelentik: A noviszadi szerb nemzeti szinháztársaság szintársulata már több mint három hete vendégszerepel Becskereken. A vendégszereplés a legnagyobb siker jegyében folyik. Szerdán Blumenthal és Kadelburger régi, ismert és rendkivül mulatságos »A fehér lóhoz« cimü bohózatát adták elő kiváló sikerrel. A darabban különösen *Dinics*, a kiváló karakterkomikus csillogtatta széles skáláju müvészetét. Közvetlen, derüs és kitünő alakitásával állandóan kacagásban tartotta a közönséget. Nagyszerü volt *Jovanovics* alakitása is. A társulat három legtehetségesebb szinésznője: *Dragicsné*, *Haritonovicsné* és *Jovanovics* kisasszony együtt léptek fel ebben a darabban, akikhez még *Raskovics*, *Dusanovics* és *Haritonovics* is csatlakozott és együtt páratlanul mulatságos, kacagtató előadást produkáltak.

Csütörtökön megismételték *Lengyel* Menyhért *Antóniáját* óriási sikerrel. *Haritonovicsné* ezuttal is elragadóan, finoman, tökéletesen játszott. A szereplők a multhetiek voltak, köztük volt *Fischer* Károly, a kitünő magyar mükedvelő is.

A jövő hét szombatján nagyjelentőségü eseménye lesz a szinháznak. *Nusics* Braniszláv, a hirneves szerb iró legujabb darabját, »*A miniszternét*« mutatják be. Nusicsnek ez a darabja csak nemrégen került először szinre Beogradban a nemzeti szinházban és Becskerek lesz a második város, amelyben ezt a nagysikerü uj Nusics-darabot bemutatják. A Nusics-premiére jövedelmét a társulat a Vöröskereszt egyesületnek engedi át, mert a Vöröskereszt egyesület becskereki vezetősége a jövő szombaton és vasárnap, junius 8-ikán és 9-ikén rendezi meg Becskereken a Vöröskereszt-napot. A nagyobb anyagi siker biztositása érdekében a Vöröskereszt egyesület vezetősége meghivta a bemutató előadásra Nusicsot és biztosra veszik, hogy a kiváló és népszerü iró eleget is tesz a meghivásnak. Terv szerint Nusics a darab előtt konferánszot fog mondani, amely iránt különös érdeklődés nyilvánul meg Becskereken.

Szinésznap Becskereken. Becskerekről jelentik: A becskereken vendégszereplő noviszadi szintársulat csütörtökön tartotta meg a szinésznapot, amely alkalommal a társulat hölgytagjai és több becskereki urihölgy a forgalmasabb helyeken felállitott urnák mellett jelvényeket árusitottak. A gyüjtés igen szép eredménnyel járt. A befolyt összeget az országos szinészegyesület nyugdij és segélyalapjára fordiják.

RÁDIÓ

Vasárnap Beograd operaestje és a Laurisin testvérek budapesti hangversenye, hétfőn Nápoly „Pillangó kisasszony“ előadása emelkedik ki a müsorból

A beogradi rádió vasárnapi programmján a rendes vasárnapi népies leadásokon kivül két kiemelkedő müsorszám szerepel. Zmaj Jovan Jovanovics, a hires szerb költő halálának huszonötéves évfordulóján a rádióban előadást tartanak Jovanovics Zmaj müveiről (20.00). Ezután (21.05) operaest lesz a studióban. A rendkivül nivós est müsora a következő: Richard Wagner müvei. 1. Lohengrin: Az első felvonás előjátéka. 2. A repülő hollandi. A kormányos dala és a repülő hollandus monológja az első felvonásból. Sentas balladája. Matrózok kóruса. — 3. Tristan és Izolda. Előjáték és a szerelem halála. Közreműködnek: Zsaludova Mária (szoprán), Mario Simenc (tenor), Holodkolf Pavle (bariton), Petrovics Drag. (tenor). Vezényel: Lovro Matacsics.

A jugoszláv leadók közül még *Zagreb* programját kell kiemelni. A zagrebi nemzeti szinházból közvetit egy operaelőadást (20.00).

A külföldi program a szokottnál gyengébbnek igérkezik vasárnap. Operaelőadás csak *Milanoban* lesz. A Scalából *Macagni* »*A fecskék*« cimü operáját közvetiti a milanoi rádió (20.30). *Rómában* a »*Sámson és Delila*« cimü operából és a »*Parasztbecsület*«-ből közvetitenek részleteket (21).

Természetesen egész sor hangverseny szerepel a müsoron és a legtöbb német leadó este háromnegyed tizenegykor Budapestről közvetit magyar zenét. *Nagy* Izabella és *Cselényi* Lajos énekelnek magyar nótákat Kurina Simi és cigányzenekara kisérete mellett. Budapest vasárnap esti programja egyébként is igen gazdag lesz. 19.00 órakor két *Herczeg*-darabot adnak elő a studióban, utána a *Laurisin* testvérek hangversenye következik, amelynek müsorán a legkiválóbb zeneszerzők szerepelnek (20.45), majd gramafonhangverseny következik (22.15).

Beograd hétfői müsorán ismét nivós hangverseny szerepel. Ezalkalommal tartja Beograd a VII. kamarazenekari hangversenyt, amelyen *Racsmninoff* müve szerepelnek. Közreműködnek: A Slatin trió: Vladimir Slatin (hegedü), Alekszandar Slatin (cselló), Ilija Slatin (zongora). *Előszó: Koszta Manojlovics tanár, zeneszerző.* — 1. Sonate op. 19. Zongorára és csellóra. Lento. Allegro moderato. Allegro cherzando. Andante. Allegro mosso. 2. »Trio élégiaque« op. 9. Moderato. Quasi, variazione. Allegro risoluto.

A külföldi müsorból elsősorban *Nápolyt* kell kiemelni. A *San Carlo* szinház *Pillangó kisasszony* előadását közvetiti a nápolyi rádióállomás. *Königsberghen Mozart* »*Don Giovanni*« cimü operáját adják (20.00). Több operettelőadás lesz hétfőn. *Hamburghan* a »*Denevért*« *Strausz* Jmnos operettjét játszák és általában csaknem minden német és ausztriai leadó müsorát *Strausz* János emlékének szenteli a kitünő zeneszerző halálának harmincéves évfordulója alkalmából. Kiemelkedik Breslau és Wien Strausz hangversenye. (20.30). *Warsóban Nadbal* »*Lengyelvér*« cimü operettjétt játszák és az előadást a többi lengyel állomás is közvetiti (20.30.) Milanoban szintén operett előadás lesz (20.30). Ezenkivül még *Sztambul* (20.45) és *München* (21.15) hangversenyei igérkeznek nivósaknak.

KÖZGAZDASÁG

Véglegesen kijelölték a noviszadi központi vámhivatal helyét

Augusztusban megkezdik a központi vámhivatal épitését

Noviszadról jelentik: A noviszadi központi vámhivatal régóta huzódó épitkezési ügye pénteken hatalmas lépéssel került előbbre. A vámvezérigazgatóság eredetileg a dunaparti vasuti állomás mellett kivánta a központi vámhivatalt elhelyezni, mig a város a Dunagőzhajózási társaság és a selyemgyár közötti területet ajánlotta, mert városfejlesztési szempontból ezt a megoldást jobbnak találta. Emiatt huzódott e kérdés közel egy év óta, mig végre most a város sürgetésére a közlekedésügyi miniszter kiküldött egy szakértő bizottságot, hogy ezt a kérdést véglegesen rendezze.

Pénteken délelőtt Lakics János polgármesterhelyettes elnökletével a városháza kis tanácstermében összeült a szakértő bizottság, amelyben a közlekedésügyi minisztérium részéről *Sreplovics Dimitrije*, a minisztérium folyam- és tengerhajózási osztályának osztályfőnöke, az épitésügyi minisztérium megbizásából, *Sztarzsik* Dimitrije, a szuboticai vasutigazgatóság épitésügyi osztályfőnöke, a vezérigazgatóság nevében *Szpaszics* Milán noviszadi vámhivatali főnök, a pénzügyminisztérium képviseletében *Perics* Lázár pénzügyigazgatósági vámosztályi főnök, továbbá *Jankovics* Dusán noviszadi épitésügyi igazgatósági mérnök, *Barako* Jován inspektor, noviszadi osztálymérnökségi főnök, *Kapetanovics* Bozsidar noviszadi vasuti állomási főnök, *Sztojnics* Jován, a noviszadi hidrotechnikai hivatal főnökhelyettese, a város részéről még *Plavsics* Nikola müszaki tanácsos, *Stessel* Rudolf városi főmérnök és *Saghmeister* Dániel városi mérnök vettek részt. A tanácskozás több órán át tartott és a bizottság az összes lehetőségek mérlegelése és az összes tervek megtekintése és megtárgyalása után arra az egyhangu meggyőződésre jutott, hogy *a központi vámraktár felépitése a selyemgyár melletti területen a legalkalmasabb.*

A bizottság elhatározta, hogy javasolja, hogy az uj központi vámraktárhoz vezető vágány a meglevő dunaparti vasuti állomásról induljon ki és a Dunaparton a felső rakpartot épittessék ki, olyképen, hogy a vágány párhuzamosan és a felső rakpart szélének közvetlen közelében létesüljön. A vágány létesitése nem akadályozza meg, hogy a Dunaparton tervezett felsőrakpart megmaradjon a tervezett szélességében és semmiben sem fogja akadályozni a felsőrakpart forgalmát.

A bizottság határozatát a város soronkivül felterjeszti az illetékes minisztériumhoz jóváhagyás végett és a város reméli, hogy a vámhivatal által szedett kövezetvámalap terhére az Országos Jelzálogbanktól felveendő kölcsön segitségével a központi vámhivatal épitkezését augusztusban meg lehet kezdeni és még az idén felépül az épület.

Még nem fejeződtek be a jugoszláv-magyar tárgyalások Szubotica város háboru előtti adósságainak ügyében. Szuvajdzsics Sándor szuboticai városi főszámvevő, akit a kormány megbizott azzal, hogy vegyen részt a magyar kormánnyal folytatandó tárgyalásokon a vajdasági városok háboru előtti tartozásainak rendezése ügyében többnapi budapesti tárgyalás után visszaérkezett Szuboticára. Értesülésünk szerint a bizottságok még nem fejezték be munkájukat és a tárgyalásokat junius 8-ikán valószinüleg Szuboticán fogják folytatni.

Redukálják a csehszlovák hajózási vállalatok alaptőkéjét. A csehszlovák parlament elfogadott egy törvényjavaslatot, amely szabályozza az állam viszonyát a Duna és Elba hajózási társaságokhoz. A törvény föllhatalmazza a kormányt, hogy az Elba hajózási társaság részvénytőkéjét 70 millió csehkoronáról 40 millióra, a Duna-hajózási társaság részvénytőkéjét 70 millióról 30 millióra redukálja. A költségvetési bizottság előadójának jelentése szerint mindkét vállalat tőkéjét a törzsrészvények terhére redukálják. Az uj helyzetben az állam megtartja magának a részvények 51 százalékát és 49 százalékot a magántőkének enged át. Az Elba hajózási vállalat részvényeinek 51 százalékából az államé lesz 14.000 elsőbbségi részvény és 34.000 törzsrészvény, összesen 20.4 millió csehkorona értékben, magántulajdonba kerül 49.000 elsőbbségi részvény 19.6 millió korona értékben. A dunai hajózási vállalat részvényeiből az államé 16.000 elsőbbségi és 27.650 törzsrészvény 15.3 millió korona névértékben. Magántulajdonba jut 36.750 elsőbbségi részvény 14.7 millió korona névértékben. A csehszlovák kormány reméli, hogy az uj törvény segitségével a hajózási vállalatok üzeme mozgékonyabb és a gazdálkodás mindkét társaságnál racionálisabb lesz, mint eddig volt.

A szombori mezőgazdasági tőzsde bíróságának tagjai. Szomborból jelentik: A szombori mezőgazdasági tőzsde igazgatósága erre az évre a következőket választotta be a tőzsdebiróságba: Elnök dr. Manojlovics Vladiszláv (Szubotica), I. alelnök dr. Csurics Dávid, II. alelnök Krausz Sándor, III. alelnök dr. Masirevics Miklós. A tőzsdebiróság tagjai lettek: Bosnyák Sztevan, dr. Bugarszki Nenad, Ernst Fülöp, Grünbaum Ferdo, Jankovics Iván, Kölcsei László, Lepedát Milos (Szubotica), dr. Matics Marton, Rác Milán, Rasics Gyorgye, Terzin Gyura (Brestovac), Altman Jenő, Angelus Vatroszláv, Bedó Doboj, dr. Arató Andor, Bálint Rudolf (Szt. Becsej), Bikár Gyuro, Braun Pál, dr. Bugarszki Koszta, Delin Frigyes (Apatin), Elsler Zsiga (Szubotica), dr. Erti Jován (Odzsaci), Forgács Dezső (Bácskatopola), Gräber Jován (Szonta), Grossberger Dávid, Hubert József (Brcsko), Kelemen József, Kiss Pál, Krishaber Sándor (Szubotica), Kristoforovics Iván, Lederer Ödön (Szubotica), Löwi Márton, Miroszavljevics Milivoj, Nikolics Aurél, dr. Ofner Béla, Poór Vitomir (Oszijek), Schein Herman (Oszijek), Steiner Marcel, Szeles Jenő, Sztanisics Milán, Teodorovics Zlatoja, Vámosi Jenő, Varga Bernard (Crvenka), Weidinger Mirkó, Veszelinovics Milorád és Vukicsevics Vladimir.

Bérbeadják az apatini községi szőlőket. Apatinból jelentik: Az apatini községi képviselőtestület elhatározta, hogy a szombori ut mellett fekvő községi szőlők bérbeadási árverését ez év szeptember 2. és 3-ikán fogják megtartani. A szőlőket ismét tiz évre adják bérbe, lehetőség szerint a régi bérlőknek, de mindenesetre apatiniaknak. A szőlők bérösszege két részletben fizetendő.

Fekete listára kerül a rossz fizető. Becskerekről jelentik: Trebitsch János becskereki kézműárukereskedő a becskereki törvényszékhez kérvényt nyujtott be amelyben csődöt kért maga ellen. A csődkérést azzal indokolta meg, hogy az utóbbi években részletfizetésre helyezett ki nagymennyiségü árut, de a vevők nem fizették a részleteket. A részletüzlet igen sok nehézséget okoz a többi becskereki kereskedőknek is és ezért a becskereki rövid- és kézműárukereskedők vasárnap konferenciát tartottak, amelyen elhatározták, hogy fekete listát fektetnek fel a nemfizető adósokról és abba mindazokat beirják, akiktől csak nehezen vagy egyáltalában nem lehet a követelést behajtani. Ezeknek aztán senki sem fog közülük hitelezni és ezáltal elkerülik az ujabb veszteségeket.

A Bánát—bácskai postaforgalom. Titelről jelentik: A nyári menetrend életbeléptetésével a postaigazgatóság a Noviszad—Titel Tomasevac felé irányuló postaszállitás menetidejét is megváltoztatta. A régi menetrend szerint a délelőtti vonat szállitotta Titel felé a noviszadi postaküldeményeket és délután vitték Noviszad felé a bánáti, illetve a Titel járási községek postáját. Az uj menetrend szerint csak esti és hajnali posta van és igy a Beograd, Szombor, Szubotica fővonalakról reggel Novszadra érkező postaküldeményeket csak este inditják Titel felé, amikor már a postahivatalokban megszünik a munka. A küldeményeket igy csak másnap reggel kézbesitik ki. Az érdekelt körök és a közönség küldöttséget meneszt a postaigazgatósághoz és kérni fogják a postaforgalomnak ezen a vonalon való revizióját.

Az ország ipartestületeinek és ipari egyesületeinek kongresszusa. Noviszadról jelentik: Az ország összes ipartestületei és ipari egyesületei junius huszonharmadikán, Beogradban országos kongresszusra jönnek össze, amelynek napirendjén többek között az üzletek zárásáról szóló törvény és a jugoszláv vámpolitika kérdése is szerepel. A kongresszus javaslatot fog tenni az iparosiskolák átszervezésére. A noviszadi ipartestület junius ötödikén ülést tart, amelyen kijelölik delegátusokat.

FILM

A táncos diák

A Lifka-mozi uj filmje

Nem uj témát dolgoz fel *A táncos diák* cimü film, de azért mégis szórakoztató. Egy gazdag fiatalemberről szól a mese, aki elveszti vagyonát és kénytelen dolgozni. Nem ért azonban semmihez, csak a tánchoz és az autóvezetéshez és ebből önként következik, hogy előbb hártáncos, majd soffőr lesz belőle. Szerelmesét, egy gazdag malomtulajdonos leányát *közben már* máshoz akarják feleségül kényszeriteni, de az elszegényedett fiatalember mellé szegődik a filmek hagyományos jószerencséje, teleplez egy hünszövetkezetet, amely a gazdag malomtulajdonost kárositja meg és becsületességével megszerzi a gazdag papa jóindulatát és a szeretett lány kezét. Happy end, szerelem, csók.

A könnyü fajsulyu filmet néhány kedves jelenet teszi szórakoztatóvá és a felvételek is szépek. A főszerepben Willy *Fritsch*, a népszerü film-bonvivant lehet ismét tárgya a nők imádatának, menyasszonya szerepében a kedves Suzy *Vernon* nagyon rokonszenves alakitását látjuk. A film, amelyet hétfőn mutat be a Lifka-mozi, alkalmas arra, hogy egy órára elszórakoztassa a közönséget.

(—).

A BÁCSMEGYEI NAPLÓRA
bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

SELEKTOR

egyetemes vetőmagtisztító- és osztályozógép

A Selektorral mindennemü gabonafajta és hüvelyes vetemény tisztitható és fajsuly szerint osztályozható.

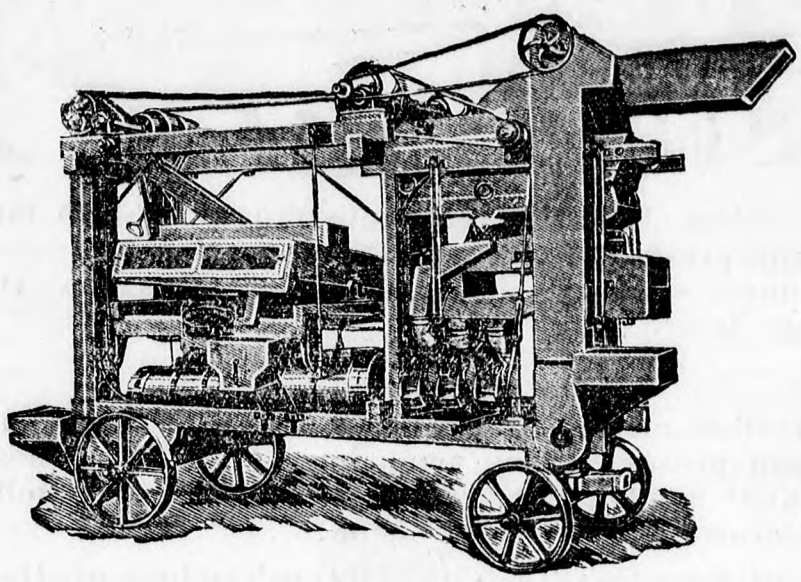

Az elcsenevészedett magvakat csak a SELEKTOR választja ki.

A SELEKTOR ára helyt noviszádi raktár 48.850 dinár
Felszerelhető csávázókészülék helyt noviszádi raktár 5.000 dinár

PURITOR

Kevesebb vetőmaggal nagyobb termés!

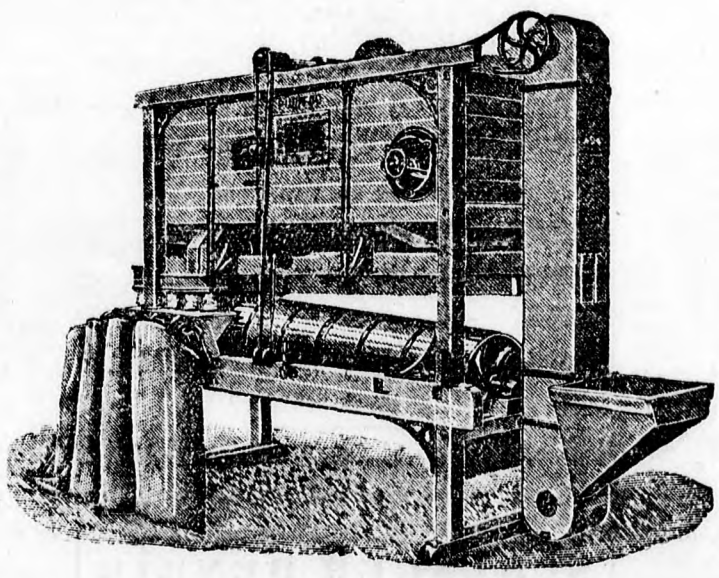

Ki mint vet, ugy arat!

A Puritor ára csávázókészülékkel helyt noviszádi raktárunk 29.800 din.
Kérjen ajánlatot és prospektust!

AUŠ I DRUGOVI K. D.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
NOVISAD

5618

Fiókok: Osijek, Veliki Becskerek, Beograd, Zagreb, Sombor, Skoplje

Miért

vásároltak május hónapban „PETKUS“ vetőmagtisztitógépet: Stegh János motormalomtulajdonos, Pašićevo; Gazdaegyesület, Sv. Hubert; Denzinger Mátyás, Kruševlja; Gazdaegyesület, Putinci; Toma Gromilović, Sombor; Csantavéri „József“ gőzmalom; Dér és Tsai, Čantavir; Srpska Zemlj. Zadruga, Mokrin, stb. stb.

Mert üzemben megtekintették ugy a „PETKUS“ gépet, mint másfajta gyártmányokat és személyesen győződtek meg arról, hogy szerkezet, minőség, kivitel és munka tekintetében a „PETKUS“ minden más gyártmányt évekkel megelőzött és a jelenkor legtökéletesebb és legmodernebb vetőmagtisztitó gépe!

Érdeklődőknek költségvetéssel szolgál s üzemben bemutatja a vezérképviselet

Bárdos és Brachfeld r. t. Novisad, Željezn'čka ulica 105/107.

Szomborban dijmentes információval szolgál Toma Gromilović

TÁRCA

A gyermek játszik

Irta: Kristály István

Nagy sereg játszik az ucca porában. Az őszi nap melege olyan, mint anyánk szemének szelid melege, mikor magához ölel bátoritón: gyermekem — én vagyok veled.

Sietős parasztkocsik mennek-jönnek. Porfelhő kavarog az uccán, de a por most nem olyan lehelletkönnyü: nincs szárnya, mint a nyári napsütésben. Nem szállong olyan csapongón, ezerszinben. Ősz van: halódik a por is.

Most, mikor a gyerek feldobja — egy csomóban hull le. Nagyot zuhan, mert hideg már: kihült. A gyerekek is érzik ezt, szomoruan néznek a porra: miért nem repül ugy, mint nyáron? De a gyerek az életkedv friss sugara, nem sokáig csodálkozik hát, hanem uj játékba kezd. És hangos lesz az ucca kacajtól és a sok élő viháncolástól.

Az elmenők megállanak egy pillanatra, szemükben valami régi derü sugarasodik: emlék! Hiszen ők is voltak gyerekek. Ők is játszottak a porral, felhajitva azt a magasba. És ó, milyen csodálatos: van, akinek a pora száll fenn, magasan, sugarasan, mint a nyári életszárnyas, könnyü futásu por. És van, akié lehull szárnytalanul, mélyen, hidegen — őszin.

Az árokparton egy kis fiu ül és nézi a játékot. Nézésében nincsen semmi csodálkozás, semmi vágy. Fáradt, mintha valami nagy utról jött volna. S ugy, ahogy ül, mosolytalanul és vágytalanul, valami fájást hint szép maga körül.

— Mi a neved, kis fiu?

— Pista... (Érctelen hang, nincsen mögötte semmi, kihült por.)

— Miért nem játszol te is?

Vállat von, fel se néz.

— Nincsenek pajtásaid?

— Nincsenek, mert apám rab.

Ó, szegény kis gyermek! Hát azért nem játszol te, mert apád — rab?

— Pista, tudod te mi az: rab:

A gyerek szeme elborul. Valami megcsillog a szemében. A hangja is élőbb, fuldokló:

— Nem jöhet haza!

Aztán a szemét ellepik a könnyek egészen. Az ajkai szélén valami mélyen szántó öröm emléke a jobb kezével behajtja a bal keze három ujját és mutatja, hogy kétszer... ennyiszer engedték az apját haza!

Ennyiszer itthon volt az apa... és a gyermek emlékszik rá: ennyiszer!

*

Uj gyerek jött az iskolába.

A kis diákok hivják, hogy jöjjön ő is játszani velük. De az leül a folyosó lépcsőjére összecsukott ajkakkal.

A kis gyerekek barátságosak és megérzik, ha valamelyiküknek bánata van és az őszinte kis szivük melegével enyhiteni törekszenek. Most is igy van. Egy kis diák odamegy a szótlanul üldögélőhöz és megkérdi:

— Miért vagy olyan szótalan?

A fiu elmosolyodik különös szomoruasággal.

Ebben a pillanatban egy eltévedt lapda a gyerek mosolygó arcába vágódik és orra, szája vérezni kezd. De nem sir, nem szól most se.

— Fáj? — kérdi egy gyerek a sok közül, akik odafutottak.

A fiu a fejével int igent.

És a gyerekek megértik: nem tud szólni, mert néma.

A zsivaj rögtön megszünt, mindenki némán áll. Seki sem szól egy szót sem. Sejtik, hogy ennek a szegény gyereknek fáj az ütés, de még jobban fáj a szó.

A gyerekseregből kilép akkor egy fiucska — és sebet ütő szó helyet megsimogatja kis társa vérző fejét. A másik kezével meg átöleli.

És a néma fiu is ölelésre emeli a kezét és igy mondja meg, hogy most már jó, nagyon jó itt!

*

A tanteremben egy üres pad megállitja a tanitó tekintetét.

A gyerekek is észreveszik. Feszült csend lett.

A Jóska még mindig beteg?

— Meghalt — feleli egy diák.

Valami jéghidegen átmetszödik a termen. Mély, kegyetlen hallgatás rombol a kis gyermekek szemében.

És a tanitó érzi, hogy ezt a rettenetes hallgatást, ami negyven gyermek leikében rombolja az élet friss hajtásait, neki le kell győznie!

Győznie kell most még a halál felett is! Győznie, hogy negyven kis gyerek élni tudjon ujra!

— Vigyék ki ezt a padot! — parancsolja a tanitó.

Mind vinni akarja.

A padot kivitték. Az üres pad nincs itt, megszünt a nagy ür. Ahova most néznek a gyerekek, mindenütt ők vannak, az élet!

És a nagy árny felderül a mosolygó gyermekszemekben.

Ez a kis csalás: az ember legmegrenditőbb komédiája!

Igy játszik a gyerek.

Ridikülujdonságok

sajátkészitményü **utazóbőröndök, berendezett kazetták** és az összes bőráruk óriási választékban olcsón kapbatók

SCHLAGER HENRIK

bőröndös és bőráruspecialistánál, ALEKSANDROVA UL. 1. KORZÓ

Künstler Ernő

angol uri szabó, Subotica

I, Sokolska ulica 4

E'egáns szabás. - Finom munka. - Olcsó árak - Figyelmes kiszolgálás!!

SANATORIUM TERAPIA

VRNJAČKA BANJA

TULAJDONOS ORVOS Dr. KUHAR-DURLEN AGOST

A szanatórium gyönyörü szép, kies erdős ligetben fekszik, saját gyógyforrással, úgy ivó mint, fürdő célokra a telep belterületén. Tudományos alapra fektetett dietikus konyha, szigoru orvosi felügyelet alatt. Legmodernebbül berendezett hydro- és elektro-terapia.

Rét magyarul beszélő orvos. — Telefon 2. — Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

NYILT-TÉR

Poglavarstvo Upravne Općine Nuštar

Broj: 1345—1929.

Oglas vašara

Dana 16. juna 1929. obdržava se naknadni dozvoljeni marveni vašar u Nuštaru.

Željezničcka tovarna postaja u mjestu.

5954 Općina Nuštar.

Oglas

Opštinskom Školskom Odboru, kao i Političkoj Opštini u Kuli potrebno je 32 vagona prvoklasnih bukovih cepanica bez oblica, sečeno 1927-1928 godine i prvoklasnog koksa 300 met. centi, koje se ima postaviti železnička stanica ili kanalska stanica Kula.

Nabavka gornjeg ogreva izvršiće se putem usmene dražbe dana 20. juna 1929. godine, posle podne tačno u 3 sata kod Kulske Političke Opštine.

Reflektanti mogu i pismene, propisno taksirane ponude podneti do odredjenog vremena.

Predaja ogreva ima biti u vremenu od 1. avgusta do 10. septembra 1929 godine.

U Kuli, 29. maja 1929 godine.

Stevan J. Ćurić s. r. delovodja šk. odbora — *Nemanja Jovanović* s. r. opšt. beležnik

Gjura Ledjenac s. r. predsednik

5951

Tudomására adjuk t. vevőinknek, hogy *Matković Lázár* ur nincsen már feljogositva cégünk részére pénzt inkasszálni.

«TEKSTIL» kézmüáru-kereskedés Subotica.

5911

Aleksander Kraut Virovitica

müvirággyári utazó

mintakollekcionkat magánál tartotta 12.000 dinár értékben. Az utazó és kereskedő urakat arra kérjük, ha *nevezettet valahol* látják, sziveskedjenek bennünket értesiteni. „GIČ" Isso Cohen k. d. nyakkendögyár Zagreb, Martićeva ul. 37.

931

Figyelmeztetés

Ezuton hivom fel t. üzletfeleim figyelmét arra, hogy *Gáspár Lajos ur* a mai napon tőlem kilépett és ennélfogva nincsen felhatalmazva arra, hogy részemre üzleteket kössön és pénzt vegyen fel.

Egyben közlöm, hogy valótlan nevezett ur azon állitása, amely szerint én nem képviselném továbbra is a beográdi Brill A. D. céget Bánát és Bácska területén.

Kérem az igen tisztelt üzletfeleimet, hogy engem továbbra is felkeresni és bizalmával megtisztelni sziveskedjenek.

Teljes tisztelettel

Schlesinger Zsigmond Brill A. D. vojvodinai képviselője

5967

Oglas

Izrada i montiranje instalacije za centralni odbor dima u ložionici u polukrugu na teretnoj stanici Novi Sad.

Direkcija Državnih Železnica u Subotici na temelju rešenja Gospodina Ministra Saobraćaja od 5-og juna 1924 godine u aktu Generalne Direkcije Državnih Železnica G. D. Br. 15849/24 i u smislu članova 86—98 Zakona o Državnom Računovodstvu raspisuje na dan 25-og juna 1929 godine drugu ofertalnu licitaciju za izradu i montiranje instalacije za centralni odvod dima u ložionici u polukrugu na teretnoj stanici Novi Sad.

Predračunska suma iznosi 520.000.— dinara.

Kaucija od 5% ponudjene sume za naše, odnosno 10% za strane državljane polaže se na blagajni Direkcije Državnih Železnica u Subotici, ili na blagajnama ostalih Oblasnih Direkcija Državnih Železnica u moneti predvidjenoj po čl. 88. Zakona o Državnom Računovodstvu najdalje do 10 časova pre podne na dan licitacije, a licitanti su dužni pokazati revers o položenoj kauciji na dan licitacije odredjenoj komisiji za držanje licitacije.

Propisno taksirane ponude u zapečaćenom zavoju sa oznakom spolja: »Ponuda za izradu i montiranje instalacije za centralni odvod dima u ložionici u polukrugu na teretnoj stanici Novi-Sad od ponudjača N. N.« predaju se najkasnije do 11 časova Gradjevinskom Odelenju Direkcije (Trg Vojvode Putnika br. 9. II. sprat vrata br. 9.).

Pravo za licitaciju imaju samo ona lica i tehnička poduzeća, koja podnesu komisiji uverenja i svojim preduzimačkim sposobnostima i uverenje o tome, da su svoju radnju za porez prijavili i da su na istu platili sav porez sa pripadajućim prirezima za sve istekle zakonske radove, kao i za sve odobrene obroke po specijalnim rešenjima.

Zastupnici ponudjača pripustiće se licitaciji, ako imaju pismeno punomoćje da ih mogu na ovoj licitaciji zastupati.

Planovi ložionice, opšti, specijalni uslovi, tehnički uslovi i obrazac ponude mogu se videti i po ceni od 100.— dinara nabaviti svakog dana za vreme zvaničnih časova u Gradjevinskom Odelenju Direkcije.

Naknadno ili telegrafskim putem podnete ponude neće se primiti.

Iz Direkcije Državnih Železnica u Subotici.

5507 Broj 22.287/1929.

Eladó

egy komplett téglagyári berendezés, mely áll egy téglapréssöl (csigaprés Th. Groke Merseburg gyártmányu) óránkinti teljesitőképesség 800—1000 darab tégla, egy revolver-cseréppprés, óránkinti teljesitőképessége 500—700 darab a hozzávaló formákkal, egy téglafeivonó szijhajtással és az összes gépekhez való transzmissziók és szijtárcsák, 14 drb téglaszállitó platokocsi 300 méter acélvágánnyal 60 cm. nyomtávval. Megtekinthető és közelebbi felvilágositással szolgál a *városi Jódosgyógyfürdő fögépésze, Noviszad.* 5753

VÁNDOR A NAGY UTON

VIDOR IMRE REGÉNYE 58

Sándort is nagyon földhöz vágta ez a baj. Az ő lelke is elvesztette rugalmasságát, hogy megint összeomlott minden, amit lelkes hittel épitett. A tehetetlenség ereje — a vis inertiae — egyelőre eddigi életmódjához szögezte. A hivatal után most is bejárt a könyvkereskedésbe. De lélek nélkül, gépiesen, megszokásból. Most megint az élet és a halál gondolata foglalkoztatta. A könyvkereskedében — antikvárium is volt — filozófiai munkákat keresett. Kantot próbálta elolvasni. De félretette. Rideg józansága nem tudta lekötni. Shoppenhauer már jobban tetszett. És őt olvasva annyira beleélte magát az ő lebilincselő gondolatvilágába, hogy teljesen és fentartás nélkül elfogadta azt. Akarni! Igen. Ő is akart. Nagyot. Sokat. Azért, mert szenvedett. És ha elért is egyetmást, nyomban uj akarások, uj szenvedések jöttek a pillanatnyi enyhülés után. Igen, mi más az élet, mint az akarás önzése az egyén rovására? Szenvedések, kinok szakadatlan, végeláthatatlan sora. Csak ha az akarás megszünik, boldogság csk akkor lehetséges. Ha jön a Semmi. A Nirvána. És ő sem akar semmit. Akarása megbénult, meghalt. Nyugodjék békével. És jövel akarattalanságból fakadó boldogság!

Margittal szemben most nagy, üres közömbösséget érzett. Panaszkodásait meghallgatta és hiuságának fellobbanását fölényesen nézte.

Mikor Margit kissé megerősödött, az anyja magával vitte a pusztára, hogy egészséges, jó levegőben, bő táplálék mellett helyreálljon.

Sándor egyedül maradt. Az első este, amikor könyve mellé leült, az üres lakás siket csendje ráfeküdt a lelkére. Füle zugott, homloka kalapált. Nem birta ki otthon. Az uccákon járt, amig el nem fáradt. Egyszer barangolása közben betévedt a »Zenélő órába«. Olyan jól esett a hangos beszéd, a szórakoztató kártya, a viditó borocska. Azontul minden este odajárt. Törzsvendég lett. Megkedvelte a soványkás homoki bort és éjjel könnyü mámorral tért mindig haza. Ilyenkor jól érezte magát. Fütyörészett. Agyát jóleső melegség fütötte és kéjes álmosságot érzett. A napalok és a reggelek, amikor bágyadtan, keserü izzel a szájában ébredt, utálatosak voltak. Mogorva, rosszkedvü volt. Ez a délutáni órákig tartott. Akkor megint elevenebb, frissebb lett és alig várta az időt, hogy a kocsmába mehessen. Már nem olvasott, se Schoppenhauert, se mást.

Margitnak gyakran irt. Tollából nem folytak csillogó ruhába öltöztetett gondolatok. Érdeklődött Margit egészsége iránt, egyébként pedig háztartásról, cselédről, mosásról és más ilyen dolgokról szóltak levelei. Margittól is ilyeneket kapott. Leveleit rendesen a hivatalban irta, mert otthon nem szeretett lenni. Nem mintha Margit nagyon hiányzott volna. Levélirás közben gyakran gondolt arra, hogy mennyire elhidegült iránta (vajjon minden szerelemnek, minden házasságnak ez a sorsa?), hanem a magányosság kinozta. Vágyódott emberek után.

Egy napon, amikor esedékessé lett ujra egy levél, nem ért rá azt a hivatalban megirni és igy otthon fanyalodott rá a levélirásra. Papir után kutatott és kezébe akadt verses regénye. Meghatottan nézegette, mint valami régen behantolt sirt. A benyujtás határideje rég elmult. Olvasgatni kezdte a félbenhagyott munkát. Jó volt-e, rossz volt-e, bizony nem tudta megmondani. Csak a betüket és a betük mögött vivódó lelkét látta. Maga elé meredt. Sok mindenféle gondolat szaladt át rajta. És soha, soha nem fogja folytatni...!

Aztán becsapta a fiókot, megirta sebtiben a levelet és sietett a kocsmába. De gondolatait nem csukhatta a fiókba.

— Ej, mit! — megrázta magát. — Elmult. Bolondság volt. Fiatalkori betegség. Meddő küzdéssel töltsem az életet? Elszalad mellőlem és ne élvezzek belőle semmit? A »Zenélő óra« többet ér!

De valami mégis azt kérdezte benne: — Rozsos Sándor, ezt te az élet élvezésének nevezed? Te? . . .

De Rozsos Sándor nem felelt erre a kérdésre, mert már a »Zenélő óra« ajtajához ért. Ezen az estén többet ivott, mint máskor. Kissé bizonytalanul is járt, amikor haza ment. Hogy benyitott a lakásába, a konyha felől még világosság szürődött át az ajtó hasadékán. A cseléd — bővérü, tömzsi kis tanyai lány — vasalt bent és dalolgatott hozzá. A nóta, vagyis inkább a csengő lányhang, csiklandozva bizsergett végig rajta. Gépiesen, mámorának öntudatlanságában nyitotta rá az ajtót. A kis cseléd vigyorogva nézett rá, mindjárt észrevette, hogy kissé italos. Sándor agyát elboritotta a vér. Érzéki vágy — hosszu hónapok böjtjétől és a bortól korbácsolva — lobogott fel benne és állati mohósággal vetette magát a lányra. Ölébe kapta és cipelte.

— Hát házasságtörő is lettem! — gondolta, amikor a kijózanodás belévilágitott. — Megcsaltam a feleségemet. Ilyen undok módon! Részeg vágyból. A kis cseléddel! Utálta magát. Megfogadta, hogy soha többé nem teszi. De a kis cseléd másnap várta. És magát kelletve, riszálva jött utána a szobába. És Sándoron megint erőt vett a falánk vágy és megint urrá lett akaratán. A lelke hányódott a vágy forró hullámhegyéről az önutálat jeges hullámvölgyébe.

De az ember a bünéivel könnyen megalkuszik. És nincs olyan, amelyre mentséget ne találna, ha egyáltalán érdemesnek tartja ezt a fáradságot. Sándor olvasmányai nyomán most már természettudományi alapon tudott gondolkodni. Elfogadta igazságnak, hogy a természet a férfit poligámnak rendelte. A kultura, vagyis inkább az örökösödési és vagyonjog kényszeritette az egynejüség igájába. De ez a hazug bilincs repedezik, törik, széthull. A könyvek világa után hadd jöjjön most hát az eleven, piros élet! Elmerülni benne! Megismerni! Mélységeiből gyöngyöket felhozni...

(Foly. köv.)

LANZ gyártmányu mindenféle gőzgépekhez, Buldog traktorokhoz és cséplőgépekhez való **alkatrészek** kaphatók Agrikultura, Sombor, Heinrich Lanz Mannheim jugoszláviai vezérképviselete. 603

Jevrejska Veroispovedna Opština Subotica

Hirdetmény
a templomülések bérlete ügyében

Felhivjuk a templomülések bérlőit, hogy mult évi bérletük jogának fentartását folyó évi május hó 15-től junius 5-éig bezárólag a hitközségi irodában okvetlenül jelentsék be, mert az emlitett határidőn tul meg nem hosszabbitott és le nem foglalt bérleteket a jelentkezés sorrendjében uj igénylőknek fogjuk kiadni.

5108 *A Szuboticai Zsidó Hitközség Elöljárósága.*

Hirdetmény

A Molvölgyi Obornjacsai Keresztény Fogyasztási Szövetkezet alulirt felszámolói közhirré tesszük, hogy a Szövetkezet tulajdonát képező Moli 10071. és 10072. hrsz. alatt Molvölgyön fekvő házat udvarral 233 □ öl területtel és az ehhez tartozó 582 □ öl szántót a helyszinen *1929. évi junius hó 5-én d. e. 8 órakor* nyilvános szóbeli árverésen eladjuk. Az árverést a helyszinen, a Szövetkezetnek Molvölgyön fekvő házában tartjuk meg.

Kikiáltási ár: 200.000 dinár, melynél kisebb ajánlat nem adható.

Az árverezni szándékozók tartoznak az árverési feltételeket a helyszinén aláirni, annak igazolására, hogy azokat ismerik és magukat azoknak alávetik.

Bánatpénzül 10% teendő le s az igérők által tett ajánlat összege szerint kiegészitendő.

A felszámolók fentartják maguknak a jogot, hogy a tett ajánlatok közül azt fogadják el, amely nekik leginkább megfelel, ha nem is a legtöbbet igérő tette az ajánlatot, sőt jogukban áll az összes ajánlatokat is figyelmen kivül hagyva, ujabb árverést kitüzni. A letett bánatpénzek mindaddig letétben maradnak, mig a felszámolók a tett ajánlatok felett véglegesen nem döntöttek, tartoznak azonban 24 órán belül dönteni, s az el nem fogadott ajánlatok után letett bánatpénzeket visszafizetni.

Vevő tartozik a felajánlott vételár első részlete fejében 30%-ot a jóváhagyásnak vele történt irásbeli közlésétől számitott 24 óra alatt lefizetni, 30 %-ot további 30 nap leforgása alatt, mig további 30 nap alatt a hátralékot. A bánatpénz az utolsó részletbe számitódik be.

Ha a vevő bármely részlet fizetési kötelezettségének eleget nem tesz, elveszti bánatpénzét s a már lefizetett részleteit és a felszámolóknak jogukban áll az ingatlant ujonnan elárvereztetni.

Vevő *1929. julius 1-én lép az ingatlan birtokába*, attól a naptól viseli az összes adókat és közterheket, a szerződés költségeit, valamint az átruházási illetéket is.

Eladó a teljes vételári összeg lefizetése után tehermentes szerződést ad, melyet vevő költségére a felszámoló ügyész készit.

»*A Molvölgyi Obornyacsai Keresztény Fogyasztási Szövetkezet*« felszámolás alatt.

Raffai Ferenc s. r., Vikor Sándor s. r., Vikor József s. k., Udovički Triva s. k., Vikor Péter s. k., Vikor Mihály s. k. felszámolók. 5367

Ügyes elárusitó

nagy áruház részére **kerestetik.**

Szerb, német és magyar nyelvismeret megkivántatik. Ajánlatok a fizetési igény és referenciák megjelölésével Schmolka hirdetőirodába, Novisad, Jevrejska ulica 7. küldendők „Áruház" jeligére. 5957

Haláleset miatt eladó

Sentán

a „ROYAL"-SZÁLLODA

teljes komplett berendezéssel

Bővebb felvilágositás ugyanott

CSODAKUT-FÜRDŐ

SZTARA KANJIZSÁN a város alatti gyönyörü árnyas parkban

május 15.-én megnyilt

A fürdő orvosilag javalva izületi és izomreuma, isiász, szába, idegbántalmak, női bajok ellen és emésztési zavaroknál

A VIZ IGEN NAGY RÁDIUMTARTALMU

Tiszta szép szobák, olcsó ellátás. Igen mérsékelt fürdőárak

MENETREND:

Szuboticáról vonat indul reggel 5, d. e. 10 óra 8 perckor, délután 2 óra 11 perckor, este 6 óra 55 perckor

4914

KINTORNA

A kisfiu beállit a szenzációt hajhászó riportlap szerkesztőségébe:

— Az apám épen most ütötte agyon anyámat — mondja lihegve. — Mit fizetnek érte, ha önöknek adom el először a hirt?

*

Brumzala panaszkodik:

— Képzeld! A válópörömben a feleségemnek itélték a butorokat, pedig azok *mind tőlem valók*, a gyerekeket pedig nekem.

*

Beszélgetés a törzsasztalnál:

— Tudod, hol szeretnék lakni?

— ?

— Alaszkában.

— ?

— Azon a vidéken hat hónapig nappal van és hat hónapig éjjel.

— ?

— Gondold csak el, ha ott egy számlával jönnek este, az ember egyszerüen csak azt mondja, jöjjön reggel.

*

— Hallom, hogy Nero császár nagyon kegyetlen uralkodó volt. Hogyan kinozta az áldozatait?

— Hegedün játszott nekik.

*

— Mikor Pali meghalt, mindent az árvaházra hagyott.

— Nagyszerü. Mennyit hagyot rá?

— Kilenc gyereket.

*

Egy asszony meséli a barátnőjének:

— Én nem hiszek többet a kártyavetőknek. Ma voltam egy kártyavető asszonynál és azt mondotta, hogy egy barna férfibe vagyok szerelmes.

— Na és nem is ismersz ilyen férfit?

— Az uramon kivül senkit.

*

A lókereskedő lovat kinál megvételre egy gazdának. Mutatja a lovat és dicséri, hogy milyen remek állat.

— Nekem nem kell — mondja a gazda — de ha a nagybátyám látná ezt a lovat, megadna érte, tudom, ötvenezer dinárt is.

— Hol lakik a nagybátyja? — kérdi fölcsillanó szemekkel a lókereskedő.

— Szentán. De már tizenkét éve *vak* szegény.

„ORIENT"-KEKSZ

GRAHAM-KENYÉR, KARLSBADI KÉTSZERSÜLT

MAYER ALFRÉD

géperőre berendezett pékázemében

SUBOTICA, KAKASISKOLÁVAL SZEMBEN

Gépszijak varrószijak, gépszijeronaponok elsőrendü minőségben eredeti gyári áron

KAUFMANN HERMAN bőrraktárában SUBOTICA

Wieni bérházakat

ajánlok az augusztusi béremelésre való tekintettel minden kerületben 200.000 dinártól fölfelé!

Wiener hat. eng. forg. iroda, Wien IV. Trappelgasse 4. Telefon U 42-9-75

INGYEN vállalok házkezelést. Magyar levelezés 5 55

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy üzletemet

junius hó 20-án

a Manojlovićeva ulica 7. szám alól az

A'eksandrova ulica 13. szám alá

(volt Kukić-féle üzlet) **helyezem át.**

Vasiljević Vojislav uri szabó 5311

Gyakornoknő kezdő irodai munkaerő, szerb vagy német nyelvtudással **azonnali belépésre kerestetik.**

Jelentkezni folyó hó 3.-án 4 és 6 óra között

ZWICKY & Co., Fra Ješe trg 6.

Barátok temploma mellett 6003

Novisadon Uslavska ulica 4. szám alatti ház nagy udvarral, istálókkal, raktárhelyiségekkel és lakással **azonnalra kiadó**

5058

Hatásában megbizható, biztos

„BIBER"

speciális szigetelő-anyag

talajviz, falnedvesség és savak ellen

békebeli minőségben és csomagolásban vidéken viszonteladóknak is

ujból kapható

Prospektus, használati utasitás dijmentes

„BIBER" Müvek, Representanz

Subotica, I. Sokolska ulica 6. Telefon 868

28 8

VÁSZONCIPOK GUMMITALPPAL

Gyári lerakat Jugoszlávia területére

a világhirü „Hutchinson" gyártmány „Orao" védjeggyel, melynek minőségét elismerten a legjobb és amely a legtartósabb

KOSTA NIKOLIĆ I DRUG

BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 12

Eladás csak nagyban, kereskedőknek, rendkivül előnyös árakon

5384

Legujabb tipusu

CITROËN és BUICK

automobilok, 16 havi részletfizetésre is 6% kamat ellenében

Az összes Citroën alkatrészek állandóan raktáron

Megtekinthetők a bánáti képviselő

BENCZE TIBOR okl. gépészmérnök garázsában, **Veliki-Beeskerek**

Gimnázium ulica 10 szám 4429

Cséplőgép-, malom- és minden különleges müszaki **kerék** és **meszelők** legolcsóbb árban készülnek

NAGY JÓZSEF

kefekötő, háztartási cikkek, kerti és utazó garniturák szaküzletében

Subotica, Stroesmajerova ul. 7 4437

Cséplőgéptulajdonosok!

Nem kell uj dobkosár, nincs kosárjavitás, de többteljesitmény és üzemköltségmegtakaritás, ha

szab. dobkosár-betétléceinket

felszereli

Kérjen prospektust, ajánlatot!

Bárdos és Brachfeld, Novisad

Nyári uri divatkülönlegességeket kiárusitom tulnagy raktáram folytán olcsó áron

P. & C. Habig és Borsalino kalapok, L. B. C. uri és női harisnyák egyedüli lerakata. Férfi ingek, nyakkendők fürdőruhák és egyéb divatcikkek nagy választékban **Vukovics Gerő** Subotica, Főtér

LEVELEZÉS

KIRAKATÜVEGEK, TÜKRÖK GARANTÁLT ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN KAPHATÓK AZ »ALBA« TÜKÖRGYÁRNÁL NOVISAD. 4377

Fiatal urat, aki engem megnevezett, arra kérem, jöjjön velem egynapi utra. Közölje velem itt, mikor jön, sok mondani valóm lenne részére. Biztositom, hogy azonnal megszünik minden aggodalom és pletyka és teljesül a 000 év. Érzem, hogy szivem az övé.

V. Kicsi baba, ide mellékelek 101 csókot forró szájára »drága soraiért. 5891

Szerényen támogatnék Somborban saját lakással biró, csinos, középkoru özvegyet vagy elvált asszonyt. Leveleket »Unatkozom« jeligére a kiadóba kérek 5802

Ki tud róla? 12 éve Amerikába költözött Szögyi Konrádné Wachtler Annát nővére Vilma keresi. Cim a kiadóban. 5528

Ki tud róla? Wachtler Margit budapesti lakos cimét nővére Vilma keresi. Cim a kiadóban. 5529

HÁZASSÁG

Kereskedő, a negyvenes években, jó vagyoni viszonyok között élő, nagy beogradi üzlet tulajdonosa, özvegy, hasonlókoru, feltétlenül tisztességes, jó családból való özvegyasszony ismeretségét keresi házasság céljából. Csak komoly, teljes részletességgel megirt leveleket kérek »Diszkréció« jeligére a kiadóba.

Intelligens fiatalember, szimpatikus, jó megjelenésü, csendes természetü, házasságot kötne 17—27 éves jó családból való leánnyal, vagy fiatal özveggyel, kinek megfelelő hozománya, vagyona vagy öröksége van. Oly nőt keresek, ki szereti a családi életet. Levelek szerb-horvát nyelven, lehetőleg fényképpel, melyet kivánatra visszaküldök »Antun« Poste restante, Szubotica küldendők. 5892

Házasságot urikörökben ugy bel- mint külállamokból is, létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. Marie Fejes, Vel. Kikinda, Nikole Pašića ul. 1591 5050

FOGLALKOZÁS

Kifutófiuk azonnal felvétetnek Hütter Árpád cégnél Szubotica. Bene Sudarevićeva ul. 4. 5976

Csinos kiszolgálóleányt felvesz Kovács cukrászda Stari Bečej Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével küldendők. 5809

Erzieherin, deutsch, franz., serbisch Nachhilfe, klavier sucht sofort Posten. Adresse Administration. 5893

Fömolnárt keresek, aki minden munkához ért és végez, lehetőleg 35 éven felüli, aki az üzemért teljes felelősséget vállal. Szerb, magyar és német nyelvtudás feltétel. Irásbeli ajánlatok az eddigi müködés és a fizetési igények feltüntetésével Turbinamalom. Novi Vrbasz, Bácska cimre küldendők. 5769

Jó munkás, fiatal borbélysegéd azonnalra, legkésőbb junius 15-ig felvesz Horváth Gyula, St. Kanjiža.

Hazai vállalat ujonnan megnyitott fiókja részére keres 50.000 dinár óvadékkal rendelkező urat (hölgyet) üzletvezető pénztárnoknak. A cég külföldi gyár konkurrenciamentes cikkének terjesztésével foglalkozik. Lehetőleg személyes megjelenést kérek. M. Rajačić, Novi Vrbas, Kralja Petra ul. 339. 5877

Utazók és utazónők, továbbá mindazok az urak és hölgyek, akik napi 300-500 dinár keresetre és havi 1000 dinár fixfizetésre reflektálnak, jelentkezzenek azonnal külföldi gyár konkurrenciamentes cikkeinek terjesztésére. Ovadék 100 dinár. Levélbeli jelentkezésnél 1 dinár portó mellékelendő. M. Rajačić, Novi Vrbas, Kralja Petra ulica 339.

Energikus fömolnár, fiatal, semmiféle munkától nem riad vissza, azonnali alkalmazást keres modern automatikus malomban 2 vaggontól feljebb. A malom rendbehozataláért, jó és szép lisztekért garanciát vállalok. Mindennemü famunkát, szerelést, önállóan végzek. Szives meghivást kér ifj. Kosenauer József, fömolnár, Osijek IV., Tenjska cesta 5. 5878

Cigányzenekart, 4—5 tagut, keresek azonnali belépésre. Lakást és ellátást adok. Ajánlatok Hotel Frank, Podravska Slatina cimre küldendők. 6017

Pallér vagy rajzoló, Budapesten végzett, ötévi szakgyakorlattal, állást keres. Cime: Szenta, Preradovićeva ulica 29. 5953

Tanulóleányok felvétetnek. Garay-szalonban, Aleksandrova ul. 11. 5976

Éjjeli őr felvétetik Klein Géza és Fiai cégnél, Szubotica. 5943

Kéményseprősegédet keresek állandó munkára. Szabó Ferenc, Bácska Topola.

Kifutót, erősebb fiut felveszek. Trafikant, Cara Lazara 18. 5930

Fakereskedőknek ajánlkozom mindennemü tüzifa bevásárlására. Termelők között kitünően be vagyok vezetve, legjobb referenciákkal rendelkezem. A tényleges költségeken kivül szerény jutalékot számitok. Egyuttal társat keresek ügynökség létesitéséhez az itteni piacon, amely minden ilyen célra kitünő hely. Ajánlatok Julius Scheiber Podravska Slatina cimre küldendők. 6018

Orvos, keres megbizható szerbül és magyarul beszélő nőt, aki a takaritást is végzi. Cim a kiadóban.

Házvezetőnő 2 tagu családhoz felvétetik. Pátkai Városi Takarék. 6000

Férfi fodrásztanoncnak menne, vidékre is, fiatal asszony. Érdeklődni Miloš Obilić ulica 26/b.

Házmester, ki a kertészetben jártas Palićra felvétetik. Bővebbet Földes ruhaüzlet.

Bor, pálinka szakmában jól bevezetet utazó, ki előkelő céget több évekig képviselt, állást változtatna. Leveleket »Garancia« jeligére a kiadóba kér. 5987

Kovácssegéd, fiatal, azonnal felvétetik. Asztmann Ádám, Kupuszina, Bácska.

Szorgalmas, tisztességes leányt, ki szerbül vagy németül beszél, felvétetik. Subotica, Pašićeva ulica 15. szám I. em. 5910

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbítunk Kérdezősködésekben válaszbélyeg mellékelendő.

Két kovácssegéd gazdasági mühelybe felvétetik. Joó Antal, Senta. 5952

Negativ retusört nőt vagy férfit keres Timár fényképész Szubotica, Alekszandrova ulica. 5966

Varrónők, elsőrendü munkaerők felvétetnek Garay-szalonban, Aleksandrova ul. 11. 5977

Gyermektelen házaspár — házmesternek felvétetik. Cim a kiadóban. 5977

Gyakorlott, magyar és szerb nyelvben jártas ügyvédjelöltet keresek. Dr. Holló Oszkár ügyvéd, Ada. 5941

Gyakorlott, magyar és szerb nyelvben jártas ügyvédjelöltet keresek. Dr. Holló Oszkár ügyvéd, Ada. 5800

Für Sommerferien wird ein intelligentes, deutsches Fräulein aufs Land für die Zeit vom 20. Juni bis 1. Oktober zu zwei grösseren Mädchen gesucht. Mit Nähkenntnissen bevorzugt. Eintritt 20. Juni. Offerte mit Lichtbild und mit Angabe der Gehaltsansprüche sind an Dr. Brestyanszky, Žednik (Bácska) zu richten.

Klozetek, pöcegödrök, kanálisok tisztitását vállalja Mita Suvajdžić magánvállalata, Subotica, Palmotićeva ulica 7. az ócskapiacnál. 5783

Mészáros és henteasegéd, nagyobb gyakorlattal, ki az autókezeléshez is ért és soffőri vizsgával rendelkezik azonnalra kerestetik. Levelek a fizetési igények megjelölésével Schmidt József, Noviszad, Gajeva ulica 3. cimre küldendők.

Fränlein gesucht zu zwei Mädchen von 7 und 10 Jahren, deutsche und serbische Sprache unerlässlich, französisch und Notenkunde bevorzugt. Ausführliche Offerte mit Fotografie unter Angabe der Gehaltsansprüche sind dringend einzusenden, da Reise in Kurort bevorsteht. Alexander Deutsch, Pančevo. 5808

Magános 38 éves ref. vallásu nő keres házvezetőnői vagy más megfelelő állást. Cim a kiadóban. 5842

Jó munkás női fodrászsegédet, aki szépen ondolál, azonnalra felveszek, Deli, Debeljača. 5884

Fatelepre kezdő gyakornokot keresek. »Helybeli« jeligés leveleket a kiadó továbbit. 5760

VÉTEL-ELADÁS

8 HP Első Magyar gyári magánjáró, körül gyürüs, Hofherr cséplővel eladó. Kozsa János Tornyos puszta. 5978

Orvosi haskötők, füzők, melltartók, gyomorszoritó a legolcsóbban készen és mérték után Steinnál, Kiskápolna mellett. 5947

Betegtolókocsik

járni nem tudó betegek részére, mivel a beteg a szabad levegőn lehet, magánhajtásu, amit a beteg önmaga hajt kapható. Vidékre is. S. Ignácz, Szubotica, V., Varoška ul. 18. 5924

Uriszoba, komplett, uj, ebédlő, háló továbbá különféle butor és házieszközök elköltözés miatt eladó. Szubotica Trg Vojvode Putnika 10. 5949

Cukordarálógép motorerőre kerestetik megvételre. Részletes ajánlatok »Üzem« jeligére a kiadóba kéretnek. 5975

Varrógépek elköltözés miatt eladók. Érdeklődni Tri šešira vendéglőben. 5947

16 HP Benz gyártmányu motor fa-generátorral üzemnagyobbitás miatt eladó. Üzemben mindennap megtekinthető. Nagy Mátyás darálómalom, Čantavir. 5944

Kis családi ház egy kapa házhellyel azonnal eladó. Majsai szőllők, Tinočka ul. 5960

Eladó benzinmotorok járóalap nélkül, 1 drb 12 HP két cilinderrel, Bercedes mágnessel, 1 garnitura, 8 HP Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth kitünő állapotban, 1 drb egyhengeres Bochs mágnessel. Érdeklődni lehet Tölgyesi Lajosnál, Mali Idjošon. 5858

Vastartályok 3 és 5 ezer literesek tizes fallal olcsón eladók. Nagy Sándor, Bačka Topola. 5854

Szivógázmotor, 2 hengeres 18 HP teljesen uj eladó. — Nagy Sándor, Bačka Topola. 5855

Ica-klappkamera 13×18, 4.5 Zeiss-Tessárral, dupla kihuzattal, Distar-, Proxar- és sárgalencsével, 3 dupla kazettával, filmpakkazettával, fénymérővel, állvánnyal, táskával jutányosan eladó. Rotograf, Novi Vrbas. 5880

Fénykép-sokszorositógép, villanyerőre, képeslapok és fényképek (18×24 cm. nagyságig) sokszorositására, jutányosan eladó. Rotograf, Novi Vrbas. 5879

Vennék használt tizenkettes, eladnék használt hatos elevátort. Takács Menyhért Bačko Gradište. 5896

Ház a belvárosban, 2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel 28.000 dinárért eladó. V., Neretvanska ul. 24. 5938

Irógép, keveset használt, jutányos áron eladó. VI., Madjarska ul. 28. 5928

Tekegolyók, bábuk, billiárdgolyók, dákók, sakk, domino és minden más esztergályos áru nagy választékban a legolcsóbban kapható. Szalai Gyula, esztergályos, Szubotica, I. Poštanska ul. 3. 5945

Mülábak

mükarok, gyógyfüzők, támgépek és betegtoló-kocsik, Schönbrunnál, Szubotica. Paje Kujundžićeva 20. 5817

Házhelyek 200 □-öles Irsainé telepen pesti vasut mellett, jutányos áron eladók. Bővebbet Szádeczki István, Városi kávéházban ad. 5948

Eladó kétéves, 24 HP Hofherr traktoros cséplőgép üzemképes állapotban. — Flesch, Szombor, Konjovićeva ulica 68. 5950

Eladó jókarban lévő hálószoba, nagy szőnyeg és egy szabóvarrógép. Kirst Henrikné Novi Vrbas, Kanalska ulica 498. 5981

Szivógázmotor, 16 HP, uj olcsón eladó. Häusser gyógyszerész Feketics.

8 HP Máv. acélfogas magánjáró, 6 HP Marschal cséplő cséplésre kijavitva eladó. Turuc Péter, Bajša. 5973

Modern turbinás hengermalom, 1925-ben ujonnan berendezve, napi 120 q kapacitással, 8 hold szántóölddel, családi okok miatt eladó. Klein Károly hengermalma, Bela Crkva. 5963

Eladó teljesen kemény anyagból épitett házam, a ház egyik fele vendéglő, másik fele magánlakás, 12x8 méter nagyságban. A ház villaszerü külsővel, teljesen berendezett uj asztalosmühellyel, uj vendéglői felszerelés, nagy és jó pincével, évi bér tizezer dinár. Ára negyvenkilencezer dinár, a fél vételár megegyezés szerint később is fizethető. Stepan Bjelić, Bačka Topola, 361. házszám. 6019

Kovácsszerszám eladó Guba Lajosnál, Bačka Topola 1067. 6014

Bor, kelebiai uj rizling kihordásra literenként hét dinárért kapható a Spitzervendéglőben, Pašićeva ulica 11. Edénypiac. 5874

1000 m/m-es cséplő olcsón eladó. Barzel d. d. géposztály. 5761

8 HP láncos Umrath kazán 2 éves alakitásu, csépléshez már kijavitva, eladó. Nagy József lakatos, Stara-Kanjiža. 5746

8 HP fogaskerekes 1905-beli Umrath kazán 2 éves Haip alakitásu 4 éves használati engedéllyel kitünő állapotban eladó. Földvári Béla Stari Bečej. 5745

Ház nagy udvarral eladó. Jugovićeva ul. 28. 5747

Jó állapotban levő **használt Fordson-traktorok, Oliver-ekék, Ford-autók, Ford és Fordson-alkatrészek** — azonnali szállitásra a legolcsóbb áron kaphatók. — Földvári Béla cégnél Sztari-Becsej és Szenta. 5635

Gyári elevátor Hofherr-gyártmány olcsón eladó. Érdeklődni lehet »Barzel« D. D. gépraktárában, Szubotica. 5544

Fehér füzfavessző vegyes és apró, elsőrangu minőségben jutányos áron kapható Galambos István, Sztari-Becsej. 5711

Füzők, orvosi rendelésre, haskötők legmodernebb kivitelben Gutainénál, VII., Ostojićeva ulica 32. 4839

5 lámpás rádió olcsón eladó V., Krekova ul. 16. 6006

Wollner-gépszij lényegesen leszállitott áron kapható. Barzel vaskereskedés, Subotica. 4934

Előnyomda- és füszerüzlet-felszerelés olcsón eladó. Cim Radió Reklam. 5794

Jóforgalmu vendéglő berendezéssel nagy jégveremmel, szaletlival, gazdag bácskai községben házzal együtt eladó vagy haszonbérbe adandó. Kedvező feltételek. Közvetitő dijaztatik. Cim a kiadóban. 5773

Jachtkocsi jó állapotban olcsón eladó. Noviszad—Liman, Stražilovo 4. 5632

Mangalica malacokat, 40 darab 3—4 hónapos kocamalacot tenyésztési célokra keresek. Antal Miklós, Sočica, p. p. Vršac. 5805

54 HP **Hofherr-cséplő** 54" **Gazdasági cséplő, Máv cséplő** 15 HP motorral, **Máv. 54 cséplő,** egyéves **elevátor** valamennyi használt állapotban, olcsón, könnyü fizetési feltételekkel eladó. **»MAŠINA« gépüzlet** az Első Magyar Gazdasági Gépgyár képviselete, **Veliki Becskerek.** Telefon. 106. 5804

KIRAKATÜVEGEK VITRUMNÁL NOVISAD, FUTOŠKI PUT 137. 1734

Ház hét uccai ablakkal, minden mellékhelyiséggel, udvar, pincével, eladó. Kerdezősködések Subotica, Topnička ul. 13. Šimončićnál.

Hofherr-kazán, 1916-beli, hozzá Máv 54" cséplő, elevátorral, cséplésre készen, 1909-beli Hofherr-kazán Máv 48" cséplővel és magános cséplők kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Rakk Elek, Bačka Topola. 5917

Zongora, uj *fekete* Wirth-gyártmány, modern politurос hálószoba eladó. Cim a kiadóban. 5921

Aratógépek, marokrakók, szénagyüjtők Deering gyártmány raktárról szállitható. Barzel vasüzlet, Szubotica. 5786

Eladó Compound kondenzátoros Höcker-félstabil, kihuzható csöves, 42 négyzetméter tüzfelülettel, 40—50 lóerős gőzgép, 26 éves, mindamellett igen keveset használt, kedvező fizetési feltételekkel. Felvilágositással szolgál Schumacher Rezső, Sztari-Becsej. 5898

Eladó elsőrendü vendéglő, szobákkal, nagy termekkel, tánchelyiséggel. — Italfogyasztás évenkint 200 hektó bor. Bővebbet: Agentura Kramer, Osijek, Lončarska 10a. 5903

Jóforgalmu füszerüzlet eladó, esetleg berendezés és az áru külön is eladó. Cim a kiadóban. 5847

Jégszekrényt, kicsit, megvételre keresek. Cim a kiadóban. 5851

Jóforgalmu sütőde házzal együtt eladó. Cim: Tomićeva ulica 48. SAND-pálya mögött. 5840

Wertheim-kasszát megvételre keresek. Cim a kiadóban. 5890

Eladó 3 méteres pult és 3 és fél méteres nyitott stelázsi. Megtekinthető Skotus Viator 38., házmesternél. 5889

Jégszekrényt mészárosoknak garanciával azonnal szállit Ujváry Ferenc asztalos, Temerin. 5820

4 HP Máv. golyós cséplő 6 HP Ruston-magánjáró, Gáll láncos 6 HP elevátor eladó, külön is. Bering gépész Jaša Tomić. 5822

Jó állapotban levő 1200 cm³ kéthengeres Indian motorkerékpár, komplett felszereléssel (villanyvilágitás, sziréna, kilométerjelző) eredeti oldalkocsival jutányos áron eladó. Cementárugyár, Palicsi ut. 5814

Tüzelőanyag 20%-át takaritja meg, aki lokomobiljába beszereli a szab. hőgyüjtőt. Készithető 300 dinár lefizetése ellenében. — Felvilágositást ad Csonka Ferenc Senta, a szab. hőgyüjtő tulajdonosa. 4608

LIFKA-MOZI

(Kedvező időben a kertben)

Vasárnap utoljára

Ivangoródi erőd

Zapolska Gabriella nagysikerü filmje

Vigyázz a fejedre

szenzációs artista burleszk

Hétfőtől a nagy UFA sláger

WILLY FRITSCH, SUZY VERNON, ALBERT PAULIG

HÖLGYVÁLASZ

világvárosi történet

Villaház Palicsn, a fenyvesek során nagy bérjövedelemmel, több lakással, butorozva, gazdasági épületekkel, szőlő, gyümölcsös kerttel, 2 lánc földdel olcsón eladó. Bővebbet Földes ruhaüzlet. 5982

Eladó 8-as Schlick alakitott láncos magánjáró, egy darab 70—80 HP. Stock-motor 6-vasu ekével, 16-os alakitott fogaskerekes Marschal lokomobil egy 20—24 HP. Máv. szivógázmagánjáró, 2 darab Fordson-traktor, egyik majdnem vadonatuj, alig használt állapotban, egy 15 HP. Wochanka szivógázmotor egy 12 HP. nyersolajmotor Dresdener Gasmotoren gyártmányu 1 darab Hofherr gyártmányu tengeri szártépő, valamennyi kifogástalan üzemképes állapotban, igen jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett kapható. Agrikultura, Sombor. 6010

Ház nagy udvarral eladó. Stipe Grgića 43. volt Kálmán-ucca. 5997

Jégszekrény, jókarban levő eladó. Somborski put 39. 5998

Használt ablak eladó. Somborski put 39. 5999

Egy darab »Ajax« patent lapos rugókalapács No 2. 60 kg.-os ütőképességgel és tartalék részekkel olcsón eladó. Radomir Paljić, Novisad Piroski put 99. 6002

Palicsi villámat, szőlővel, gyümölcsössel eladom. Pátkai Városi Takarék. 6001

Sarokház, *tehermentes* a város belterületén eladó és lakásokkal azonnal átvehető. Érdeklődni Palmotićeva ulica 25.

Pakádak, vastartályok, fényképész kirakatok, hordók festéknek, olcsón eladók. Földes ruhaüzlet. 5986

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban kész férfi, női, fiu és gyermekruhát Szubotícán? Földes Samu ruhaáruházában, Rudics ucca gyümölcspiac. Férfiöltöny 525, divatraglán 675, női felöltő 425, gyermekruhák 225, Trencs coat 725, munkásruhák 140 dinártól. Tessék meggyőződni vételkényszer nélkül, ügyeljen a cégre. 2751

Olcsón eladó 8 HP magánjáró Deutz-motor körfürésszel és cséplővel, üzemképes, keveset használt állapotban. Érdeklődni Varga László tulajdonosnál, Crvenka. 5895

Üvegszekrény, állvány, pult és cipők olcsón eladók a Pálmában és elköltözés miatt a helység is azonnal átadó. Pašićeva ulica 8. »Palma« cipők kiválóságát minden vevőm dicséri. »Palma« cipőáruház, Huspiac, volt Mácskovics-ház. — **Szandálkülönlegességeim megérkeztek.** 3631

Virágok legnagyobb választékban ma telepemen kaphatók. Virágos Salvia, nemes rózsák, futó- és bokor rózsák, hajtatott Canna-gumók, Muza, pálmák, Eronimus, Agaratum, muskátlik, olasz szekfü dugványok, Petonia, Vanilicu Calla, Aszparagusz, Plumozus és Buxusok, magas borostyán, liliom virágos, gumos begonia, Begonia, Szempflora. Minden árut a legolcsóbban kiárusitok. Kain virágkertészet, Palicsi ut, villanytelep mellett. 3041

Eladó 3 ¼ hold szántóföld buzavetéssel együtt, az apatini hidon tul. Bővebbet Szombor, Birčanina (Kalap) ucca 52. 5713

Veszünk állandóan kamillát és minden más gyógynövényt. »Jugodrog« Szubotica. 5714

Teljesen jókarban levő fehér gyermekkocsi, diszes vaságy sodronnyal és éjjeli szekrény olcsón eladó. Paje Kujundžićeva 20. 5540

507-es Fiat autó 6 üléses, generáljavitva, abszolut kitünő állapotban eladó. Érdeklődni lehet Automobilija garage, Szubotica. 5530

6—8-as MÁV golyócséplők, cséplőgarniturák, cséplésig készen eladók. Vadócz Károlynál, Bačka-Topola. 5340

Alkalmi vétel. Eladó Szerémmegye legszebb helyén 300 holdas, elsőrendü birtok épületekkel, téglaházzal, országut és vasut mellett, holdankint 14.000 dinárért. Bővebbet Agentura Kramer, Osijek, Lončarska 10a. 5900

Figyelem. Oszijek főuccáján modern emeletes ház 15% kamatot hoz, 5 üzlethelyiséggel, nagy 7 szobás lakással, 3 kisebb lakással, a házon nagyobb kölcsön van, más vállalat miatt eladó. Bővebbet: Agentura Kramer, Osijek, Lončarska 10a. 5902

Oszijeken jól megépitett ház, melyben elsőrendü füszerüzlet, italmérés és pékség van szép lakással, családi okok miatt eladó. Bővebbet Agentura Kramer Osijek, Lončarska 10a. 5902

Vöröshagyma, elsőrendü métermázsánként 200 dinárért kapható. Ivan Paska, a *zöldségpiacon,* Stipić étterme előtt. 5906

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felülbélyegzett jeligés leveleket továbbítunk Közleményeinkben válaszbélyeg mellékelendő.

Tombolakártyákat

igen szép kiállitásban

versenyen kivüli árban

szállit egyleteknek, vendéglősöknek, könyvkereskedőknek

Molnár Sz. Vince

könyvkereskedő, Senta

Üzletem áthelyezése

folytán raktáromon levő mindennemü

vasáru igen jutányos áron kapható

u. m.: szerszámáruk, reszelők, furógépek, csapágyfém, gummiáruk, épület- és butorvasalás, lakatok, csavaráruk, sütők, kocsirugók, ásó-, kapa- és lapátáruk, drótkerités, háztartási cikkek stb.

Buchsbaum József vasnagykereskedése

Subotica, Palicsi ut

Teherpályaudvarral szemben

Telefon 5-38, 2-08

5782

„OLLA" GUM..!

minden egyes darabjáért

teljes garancia!

Bebizonyithatóan a legtökéletesebb! 1187

100 hold föld eladó

Padej (Bánát) község, a Tisza mentén, gazdasági épületekkel és felszereléssel, közte 5 hold komló szárítóval. Leveleket „Birtok" cim alatt a kiadóba 5591

Buzaőrlés

6%kiadalék nullás és kettős liszt vagontételben olcsóbb

Ligeti Imre

vizi turbinamalom 5770

NOVI-VRBAS (Bácska)

Tanuljon németül!

Uj német csoport tanitása kezdődik. Hetenkint két óra. Havi tandij 80 dinár Rudićeva 3 (Gyümölcspiac) 5858

Tüzifát

vaggontételekben szállit

Ács Andor

Subotica, Badalićeva 12.

5..0

Nikkelezés

legolcsóbban és legjobban

Balázs

mehanikusnál

Osijek — Alsóváros

Jelačićev trg

Kerékpárkormány nikkelezése 38 din.

A „Planinka"-tea

megujitja, tisztitja és felujitja a vért, szabályozza az emésztést, megszünteti a bélrenyheséget, kitünő hatásu felfuvódás, a máj és epe megbetegedései ellen. Fokozza az étvágyat és meggyógyitja az érédényelmeszesedést és az idegbajokat.

Kérjen a gyógyszertárban csak valódi **„Planinka"-teát,** amely nem nyitva, hanem leplombált, 20 dináros csomagokban kerül forgalomba és minden csomagon fel van tüntetve a késztő neve:

Mr. L. BAHOVEC, gyógyszerész, LJUBLJANA

349

VÁROSI MOZI

Péntek—szombat—vasárnap

Az éjféli soffőr

Egy világvárosban éjféltől reggelig lejátszódó szenzációs történet

Rendezte és a főszerepet játsza:

HARRY PIEL

A terem a legmodernebb hütőkészülékkel van hütve

Börfaragógép, jókarban levő, olcsón eladó. Somogyi József, VI., Praška ul. 26.

KÜLÖNFÉLE

Szuterén pince, 17 méteres, azonnal kiadó. Donath, Vilsonova 6. 5995

Szoba, konyha azonnalra kiadó. VIII., Željeznička ulica 12. 5988

Hereföld azonnali kaszálásra kiadó a *Zsidó-kórház* közelében. Cim Harambašićeva ulica 14. 5984

Különbejáratu üres kis szoba egy személynek havi 100 dinárért azonnalra kiadó. Skotus Viatora ul. 52. 5964

Egy szoba konyha azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. 5923

Vendéglő, 25 éves üzlet, teljesen ujonnan felépitve, szép, tágas helyiségekkel, a község központjában, bérbe vagy elszámolásra kiadó. Előnyben részesülnek nős, vendéglő vezetésében gyakorlattal rendelkező szakemberek. Bővebb felvilágositással szolgál Gjoka Ivkov vendéglős, Sztapar, (Bácska). 5875

Crkvenicán butorozott szobák uj butorokkal, villanyvilágitással, vizvezetékkel olcsón kiadók. Gyönyörü kilátás a tengerre. Krekus, Vinodolska ul. 75. 5937

Gyönyörü három szobás komplett lakás fürdőszobával azonnalra kiadó. Strossmayerova ul. 20. 5940

Ingyen elhordható tégla- és faltörmelék a gimnáziummal szemben, Trumbićeva ulica 2A. 5939

Üzlethelyiség kiadó Save Tekelije ul. 87. alatt. Alkalmas cipésznek vagy szabónak. 5931

Több lakás azonnalra kiadó Jugovića ulica 7. 5993

Pénzkölcsön olcsó kamattal bácskai, bánáti földekre, bérházakra, kiadó. Szalay Szubotica, Vukovićeva 17. 5968

Elegáns különbejáratu uccai parkettás butorozott szoba a vasuttal szemben azonnalra kiadó. Bővebbet Ivan Antunović ulica 3., földszint. 5992

„HANSA" limousin-autó

teljesen uj, még nem volt használatban, hathengeres, 7 üléses, 60 HP, benzinfogyasztása 16-18 liter, a gyári árnál 60.000 dinárnál olcsóbban **eladó** készpénzfizetés ellenében.

Felvilágositással szolgál Lalković, Beograd, Kralja Milana ulica 75

Két különbejáratu uccai szoba butorozatlanul garzon lakásnak vagy irodának kiadó. Cim a kiadóban. 5970

Különbejáratu uccai butorozott szoba kiadó. Petrogradska ul. 5. 5959

Haszonbérbe kiadó Topolán a bečeji ut mellett levő *Holländer-féle* szállás és földbirtok október elsejétől. Tudakozódni az Önsegélyző Takarékpénztárban, Topolán, vagy *Nagy Ferenc* vasutigazgatósági mérnöknél Subotícán, V., Kralj Tomislav trg 1. 5795

Pénzkölcsönt

folyósit ingatlanokra, váltókra ékszerekre, értékpapirokra és egyéb dologi biztositékokra Kemény bankůzlet, Manojlovićeva 3.

Tőkéjét elhelyezi

a legelőnyösebb kamatozással I. helyü betáblázással biztositva Kemény bankůzlet, Manojlovićeva 3.

Ingatlanok és áruk

vételét és eladását közvetiti, *bizományi* árut értékesit, értékpapirokat, sorsjegyeket vesz és elad. Kemény banküzlet, Manojlovićeva 3. 5565

Házveréshez alkalmas föld ingyen elhordható. I., Manojlovićeva ulica 6. Ecetgyár.

4 kapa here évi kaszálásra kiadó Ruttkaynál, a Lencház mögött. 5853

3 szobás lakás mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó. Šienkievićeva (Gréci) ul. 11. 5851

Két irodahelyiség és egy csinosan butorozott szoba augusztus elsejére kiadó. Prix, Sokolska ulica 1. 5542

Kétszobás lakás előszobával mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Bővebbet Lichtig Jenő szabónál. 5813

Korcsmahelyiség berendezéssel, kocsibeszállóval, a *gabonapiacon* kiadó és azonnal átvehető. Gajeva ul. 10. 5743

Apróhirdetések Szuboticán az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovićeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcspiac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Becskereken ottani fiókkiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Üzlethelyiség a vasutigazgatósággal szemben azonnal kiadó. Érdeklődni lehet Dr. Miladinović ügyvédi irodájában. 5765

A szerkesztésért felelős BRÓDY MIHÁLY. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r.-t.-nál. Felelős kiadó: NAGY SÁNDOR Szubotica.

A forrongó India

A hinduk sok évezredes birodalma az alatt a másfél század alatt, amióta Angliának a Földet átkaroló hatalma ránehezedik, meg-megujoló véres erőfeszitésekkel hasztalan igyekezett lefogott roppant szárnyai számára szabad lendületet nyerni.

Ázsia ébredezésének legujabb korszakában, melyet a világháboru hivott életre és amely viharzásban tartja e végtelen földrész csaknem minden népét Pekingtől Angóráig, az indiai szárnyak izmai is ujra feszülnek, hogy megkiséreljék ledobni a gyülölt brit kötelékeket. Ezuttal a szándék nemcsak a hindu nép önerejéből táplálkozik, hanem annak a hagyományos történeti küzdelemnek aktivitása hajtja, amely a kontinentális Ázsia két legnagyobb hatalmának, az angolnak és orosznak mérkőzését erre a forró szintérre terelte.

A félgyőzelmet, amelyet Szovjetoroszország Kinában elért, a Himmalája alatt akarja teljessé tenni. A moszkvai irányitásnak ki kellett takarodnia Kinából, mert a kommunista *Szunjatszen* Kuomintang-pártját, mely katonai sikerekkel felszabaditotta az egész országot, elhóditották a mandarinok és az ügyes nagykapitalisták, hogy megállitsák a szociális forradalmat a végzetes lejtőn. De Anglia világgazdasági imperiumának kinai talajba épitett pillére ha nem is semmisült meg, már csak a rom tömegében áll, mert a négyéves forradalmi harcok gazdasági pusztitásai vásárlóképtelenné tették e rengeteg piacot. Az orosz világforradalmasitó sztratégia ez óriási romboló munka után nem adott pihenőt a megtépett, de szivósan harcképes ellenségnek. Anglia Indiában a tempós *Gandhi* és a kompromisszumokra hajlamos nacionalista pártvezérek mellett egyszerre csak szemben találja magát ugyanazzal a helyzettel, melyből rahomosan nőtt ki a kinai forradalom, a bojkot és a felszabaditó háboru.

Az eddig leghatalmasabb, de taktikájában mérsékelt hindu nacionalista párt kettészakadt s az elnök fiának vezetése alatt megalakul egy uj párt *a függetlenségi párt*, nemcsak kiélezettebb nacionalista követelésekkel, hanem az Indiában eddig szokatlan *szocialista* programmal. Az uj párt jelszava: *Megszüntetése a gazdagságnak és nyomornak.* A fiatal vezér, *Pandit Javahar*, akárcsak Kinában Szunjatszen volt, nemcsak a felszabaditó nacionalista törekvések agitátora, hanem egyben Moszkva barátja. Egy csapásra bálványa lesz ő is az egyetemi ifjuságnak, parasztságnak és munkásságnak. Az ifjuság elárasztja egész Indiát, korának lobogó tüzével lángra gyujtja az örökké parázsló angolgyülöletet, éleszti ezt a szocialista eszmék varázsával, lázit a forradalmi harcokra, amelyek propagandájuk szerint bevezetői a közeljövő általános ázsiai háborujának Angla ellen Szovjetoroszország vezetése alatt. A hindu forradalmi tömegek egyre nőnek és harci elszántságuk egyre nagyobb. A keleti fanatizmus és fatalizmus, mely a fakirtól a filozófiáig itt nyilatkozik meg arányaiban és mélységében a legnagyobb mértékben, a roppant hegyek titkai közül kitörő nagy folyók örök árnyékaiból és az örök nap fényében égő végtelen sikságok nyomorgóiból oly forradalmi erőt állit talpra, amelynek leküzdése a hatalmas Anglia legsulyosabb problémája lett. Csak nemrég sikerült Isaac *Rufus* alkirálynak nagynehezen nyugvópontra hozni az izgalmas politikai helyzetet, s ime pár év multán a felujuló fenyegetőbb mozgalmak hatása alatt az angol kormány kénytelen egy alkotmánytervező bizottságot kiküldeni legnagyobb jogászának, Herbert *Simonnak* vezetése alatt. És ugyanekkor a szociális reformok megállapitása céljából is politikai mentőexpediciót alakit.

E lépésekre azonban a moszkvai irányitás siet forradalmi utasitásokkal felelni. A londoni alsóházban megdöbbenve hallja *Chamberlain* a moszkvai üzenetidézetét: »Elérkezett az ideje annak, hogy India kommunista pártja a terrornak minden fegyverével munkához lásson. Nem szabad visszarettennie semmiféle erőszakos tettől és a forradalmi nyugtalanságot minden áldozattal állandósitani kell.« Az angol missziók már csak katonai sorfalak között utazhatnak Indiában, nem tudnak megállapodásra jutni a hindu politikai tényezőkkel s a vitákba a delhii parlamentben bombák robbanása avatkozik be. Széles és hosszu sztrájkok sorozata, véres uccai összeütközések ismétlődése és merényletek bizonyitják, hogy Moszkva parancsa megértő tömegekre hat.

Az a beállitás, amely szerint a sztrájkok és uccai harcok tulajdonképeni oka az ősi felekezeti ellentét hinduk és mohamedánok között, s hogy a politikai atmoszférát is csak ennek az ellentétnek kirobbanása mérgesitette el, aligha fedi az igazságot. Való ugyan, hogy e mozgalmak közvetlen okai ennek az ellentétnek alkalmi kiélesitései voltak, de ezt a kiélesitést tervszerüen Moszkva ügynökei idézték elő. Ők használták ki eszközül az ősi felekezeti gyülölködést a forradalmi mozgalmak taktikájában. A mohamedán pathanok, Észak Indiának erőteljesebb, energikusabb és értelmesebb népfajtája a vallási antagonizmuson kivül még gyülöletesebbé vált a hindu proletáriátus szemében azért, mert a nagy ipartelepeken rendszerint ezeket alkalmazzák a munkáscsoportok felügyelőiül. Az orosz és angol kommunista ügynököknek nem sok fáradságba került a természetes surlódások élesztése s amikor ki akarták robbantani az élesebb harcokat, a jól preparált lelki talajban biztos eredménnyel hintették el [illegible] — a vérvád meséjét, hogy a pathanok hindu gyermekek vérét használják vallási szertartásaiknál. Egy-két hindu gyermek ügyes eltüntetése nem okozott különösebb lelkifurdalásokat s a célt gyorsan elérték. Pogrom, sztrájk, véres összeütközések s a mozgalom átvezetése a fegyveres erő s az angol uralom reprezentánsai és támogatói ellen. A felkorbácsolt és vérbe mártott tömegindulatok azután sokáig nyujtanak szinte automatikusan fejlődő forradalmi zavarokat.

Ezek a viszonyok a visszavonult *Gandhit* is arra késztették, hogy felujitsa a maga harci módszerét. Ultimátumot proklamált, amely szerint, ha 1929 december *31-ig* nem nyeri el *India* egy *dominium önkormányzati* különállásnak jogait, teljes erővel indul meg ismét a »passziv ellenállás«, amelynek veszedelmesen ható irányitása miatt pedig már néhány esztendei börtönben ült ez az aszkéta apostol. Módszerén azonban már tulcsapott a forradalom árja.

Az ultimátumra egyelőre csak azt hangoztatják az angolok, hogy *képtelenség komolyan beszélni önkormányzatról* egy olyan népnél, amely még ott tart, hogy a vérvád meséjével is ugratni lehet. De az események terjedelme és erősbülő sodra mégis inkább arra enged következtetni, hogy az angol politika a maga nagyszerü alkalmazkodási képességét kénytelen lesz csakhamar bebizonyitani az indiai kérdésben is. Politikai irányitásának ugynevezett *alkotmányos utján már annyira sem* tud előhaladni, hogy tető alá hozzon a hindu parlamentben egy törvényt, mely feljogositaná az indiai kormányt olyan idegenek kiutasitására, akik öt évnél kevesebb idő óta tartózkodnak Indiában és akiket kommunista üzelmeken érnek. Az indiai kormány az igy körülirt orosz, sőt angol kommunista ügynököket sem hajlandó *eltávolitani, hanem a terror* hatása alatt szoritja az angol kormányt a harc élesebb eszközeinek igénybevételére vagy a kapitulációra. Anglia a válaszut elé érkezett. Vagy fegyverrel kell elnyomnia a »menetelő« forradalmat, vagy fel kell adnia India közvetlen kormányzását, bár kétségtelen, hogy az indiai dominium aligha követné sokáig a többi dominium lojális példaadását.

H. O.

Harun al Rasid

Irta: BAEDEKER

Az eddigi közlések tartalma:

A király, Harun al Rasid módjára szeretne utazni az országában és közvetlenül érintkezni a népével. E tervét kitüntetés reményében lehetővé teszi az udvari orvos, aki betegnek deklarálja a felséges urát s oly bajt állapit meg nála, amely néhány napig mindenkitől elzártan otthon tartja. Igy titkon elhagyja a palotáját, a vasuton II. oszt. jegyet vált, egy kisebb városba utazik, vendéglőbe száll s annak bejelentő lapján egyik szakminiszter magántitkárának adja ki magát. Városi tisztviselők és egyéb urak társaságába kerül, ahol gyanut kelt. A főjegyző telefonon kérdést intéz a székvárosba, ahonnan az a felelet jön, hogy a miniszternek nincs is privátszekretáriusa. Erre az idegen még gyanusabbá lesz s a kapitány detektivet küld hozzá, aki igazolásra szólitja föl. Nagynehezen keresztülviszi, hogy maga a rendőrfőkapitány hallgatja ki. A mult heti közlemény végén a rendőrfőkapitány még nem tudja, kivel van dolga, s nagyot néz, mikor a »szélhámos« fesztelenül igy szól hozzá:

— No most csevegjünk egy kicsit.

*

Mikor a szélhámosság gyanuja alatt álló fővárosi »alak« helyet foglalt az előkelőségtől duzzadó pamlagon, a hivatalszoba ura nem kevésbbé döbbent meg, mintha a belügyminiszternek szigoru leiratát hozták volna el neki azzal a meghagyással, hogy hivatalát azonnal adja át az utódjának. Több mint tiz év óta »intézkedik« ebben a helyiségben s innen vigyáz változó szerencsével a gondjaira bizott város közbiztonságára, de az még nem történt vele, ami most, hogy valaki egyenes felhivás nélkül leült volna erre az alkalmatosságra, amelyet a tulajdonosa csak azért nem nevezett szentélynek (bár annak tartotta), mely oly butordarabot, amelyen ülni és végignyulni szoktak, a közfelfogás sehogyse akar annak tekinteni. Kinos meglepetésében rászólt az idegenre:

— Mi jut eszébe? Hogy' merészel?

De az nem zavartatta magát s folytatta:

— Ön elég komoly és diszkrét férfiunak látszik, igy hát bizalommal kérdezem: tud hallgatni?

A főkapitány ur félteni kezdte a tekintélyét. Hogy el ne veszitse, fölényes testtartással helyezkett el az iróasztala előtt terpeszkedő majesztetikus karosszékbe, s magasan tartva a fejét, amelyet különben se gondolatok szoktak lefelé huzni, rendreutasitólag felelt:

— Itt nem arról van szó, hogy *én* tudok-e hallgatni, de arról hogy *ön* mit tud a mentségére fölhozni?

Már önözte és nem magázta le mint eddig. Ha nem is ő ültette pamlagra vendégét, az mégis ott trónolt, s hiába, az ember másképpen beszél azzal, aki urasan ül mint azzal, aki engedelmesen áll előtte.

Erre aztán ifj. Harun al Rasid — mit tehetett mást? — fölfedte a kilétét, elbeszélte mindazt, ami reggel óta történt vele, s tréfásan tette hozzá:

— Névjegyet nem szoktam magammal vinni, s igy másképpen nem mutatkozhattam be.

A derék tisztviselő nagy zavarba jött. Nem hitte, amit hall, — mégis fölugrott s ijedten nézett különös vendégére. A történet hihetetlenül hangzott; nem tudta, valóban a király ül-e itt előtte fenséges nyugalomban, vagy valami körmönfont szédelgő s esetleg meghibbant elme.

A társalgásban hosszabb, s a tisztviselőre nézve kinos szünet állott be, amely alatt az azon töprengett: higyjen-e vagy tovább kételkedjen? Egyelőre ez utóbbira határozta el magát.

— Amit most hallottam, nagyon valószinütlen, — mondta. — Megvallom, ugy hangzik mint egy mese az Ezeregyéjből.

— Onnan is indult ki, — mosolygott Őfelsége. — E halhatatlan könyv olvasása közben támadt az az eszmém, hogy Harun al Rasid módjár ismeretlenül járom be az országomat. De amint láthatja, nem nagy sikerrel. Mingyárt első nap demaszkiroznom kell magam.

A főkapitány verejtéket törölt le a homlokáról.

— Óh, istenem! — [illegible] — Micsoda kétségek! És mily helyzet! Higyjek? Ne higyjek? Mennyivel biztosabbra mentem ezelőtt egy órával!

És szeretettel gondolt a karcsu nőre, aki nem állitotta ily sulyos probléma elé.

A király kisegitette zavarából.

— Persze, szeretné az igazoló irásaimat látni. De hát, tudja, uralkodók ilyenekkel nem szoktak ellátva lenni. Elhiheti, ma van az első eset, amikor szükség volna rájuk. Eddig olyan jól megvoltam nélkülük... Ellenben tessék, itt van a tárcámban a királyné arcképe, s itt egy másik, amely egész családommal együtt ábrázol. Az udvari fotografus müve.

— Ilyen képeket, — jegyezte meg a rendőrfőnök, — a főváros számtalan boltjában árulnak.

— Igaza van, barátom, és helyeslem, hogy olyan könnyen nem hisz, mert hátha mégis svindlizek... De arra, aki ezt a fotografiát a boltban veszi, az valószinüleg kevésbbé fog hasonlitani mint én rám.

— Valami nagy hasonlatosságot, — vetette közbe a rendőrfő, — a legjobb akarat mellett se látok.

— Ebben is igaza van, — hagyta rá a király. — Az arcom most valóban nem szakasztott olyan mint a portréé, amely az ön lojális iróasztala fölött függ, de ha lemosnám róla a festéket, akkor meggyőződne róla, hogy a piktor, aki festette, éppen nem tehetségtelen müvész... Mégis ne kivánja, hiába is kivánná, hogy ezt tegyem, mert akkor mindenkivel szemben megszünne az inkognitóm, amelyet még pár napig szeretnék megőrizni és nem szándékozok soha elárulni.

Látván, hogy a vidéki hatalmasság még mindig kételkedik, ezzel ea kérdéssel fordult hozzá:

— Ismeri az aláirásomat?

— Már mint a király Őfelségéét? Ismerem.

— Én is arra gondoltam. Adjon egy lap papirost.

A rendőrfőkapitány gépiesen kiszolgálta, s vendége az eléje helyezett kutyanyelvre néhányszor rákanyaritotta a jellegzetes és világszerte ismert manupróprijáját.

— Stimmel? — kérdezte s a papirost nyomban darabokra tépte.

— Feltünően, — erősitette amaz. — De hát vannak, akik csodálatosan tudják utánozni a mások aláirását. A mult héten is elfogtunk egy szélhámost, akinek a zsebei csak ugy gömbölyödtek az okmányoktól, amelyeken az aláirások egytől-egyig hamisak voltak.

— Egy csöppet se vagyok megsértve, — mosolygott a király. — Sőt szeretem, hogy ennyire óvatos. Nem szabad minden jöttmentnek bedülni... Azért hát előállok az u. n. nagyágyuval. Itt ez a gyürü. Ismerheti. Szó volt róla már sokszor a lapokban s az illusztrált ujságok hozzák is időnként a rajzát. Háromszáz év óta mindig annak az ujját diszitik, aki az ország koronáját viseli. Most, szerencsémre vagy pechemre, én... Az utazásomnak mindenesetre titokban kell maradni. Azért kérdeztem: tud-e hallgatni? Ha tud, akkor... mondja, kérem, ki van már tüntetve?

— Még nem, Felség, — felelte a most már meggyőzött városi hatalmasság, — pedig..

— Pedig rég megérdemelte volna. Ugy-e, ezt akarta mondani?

— Ezt, Felséges Uram.

— Nos hát, elhiszem, hogy rég megérdemelte, s csak tanácsosaim fölületessége s a valódi érények iránti szinvaksága az oka, hogy e város kitünő rendőrfőkapitánya nincsen dekorálva. De hát szerencsére ez oly mulasztás, amely még jóvátehető. Ehhez azonban szükséges, hogy eddigi kétségtelen érdemeit tetézze egy ujjal: tartsa tiszteletben a királya inkognitóját és segitse őt ki a ferde helyzetből, amelybe némely itteni urak — hogy is mondjam csak? — buzgósága és igazságszeretete folytán jutott.

— Mit parancsol Felséged? — kérdezte a főkapitány, akinél e percben nem volt boldogabb ember a világon. Még a karcsu hölgy oldalán se érezte magát ily jól. A városban még nincs senki, akinek rendjele van. Ő lesz az első, aki ilyet föltüzhet... Hogy fognak pukkadni némelyek!

A kérdésére pedig ez volt a felelet:

— Semmit, csak hallgatást. *Reinen Mund halten!* Hogy ön minő magyarázattal fog szolgálni azoknak, akik engem gyanuba vettek, az aztán az ön dolga.

— Fáidalom, már az egész város tud az esetről.

— Olyan nagy az eset? — kérdezte a Felség.

— Nem, Felséges Uram, a város olyan kicsi.

— Nézze, kérem, én mindmáig néhány szükségbeli valótlanságtól eltekintve, sose tértem el az igazságtól. Csak ma tértem a hazudozás dicsőséges szinterére, amelyen ugyancsak kevés a gyakorlatom. Nekem mindig igen sokat hazudtak a tanáraim, de rám ugyancsak vigyáztak, hogy ezt a tehetségüket valahogy el ne tanuljam tőlük... Nem adhatok hát tanácsot, hogy mit füllentsen. A világért se akarnám megbántani, de föltételezem, hogy ebben a tudományszakban jóval járatosabb mint én.

— Óh, Felség, hogyne! Mi, akiknek az a hivatásunk, hogy kiszedjük az emberekből az igazságot, természetesen *lege artis* tudunk hazudni. Ebben a tekintetben Felséged nyugodt lehet. Azt fogom fölvilágositásul adni, hogy a — hm! — a gyanusitott urnak az iróanyai rendben vannak, azt a körülményt pedig, hogy — hm! — az illető egy miniszter titkárának adta ki magát, nem találtam elég oknak arra, hogy további eljárást inditsak, mivelhogy e foglalkozásnak a föltüntetésével kárt senkinek se okozott.

— *All right!* Ez tehát el van intézve... Mikor indul a legközelebbi vonat a legközelebbi nagyobb városba?

— G-be mintegy másfél óra mulva.

— S az ut odáig?

— Valamivel tovább tart egy óránál.

— Köszönöm.

— Odautazik Felséged?

— Ha a rendőrségnek nincs ellene kifogása.

— Óh, csak azért voltam bátor kérdezni, mert segitségére óhajtottam lenni Felséges Uramnak az elutazásnál.

— Mi jut eszébe? Hisz' éz ujabb kételyeket, sőt gyanut támasztana! Ugy megyek tovább, ahogy idáig jöttem. Gyalog a vasuthoz, ahová egész diszkiséretem egy hordárból fog állni, aki a szerény csomagomat viszi.

Már indult is, s mielőtt kilépett az ajtón, kezet nyujtott »bizalmasának«, aki félve fogadta azt el. Nem tudta, szabad-e megszoritani, vagy kell-e megcsókolni? Végre arra határozta el magát, hogy egyiket se teszi, s hagyta, hogy Őfelsége szoritsa meg az övét. Elég bánatot okozott neki, hogy ezzel a kitüntetéssel sohase fog dicsekedhetni...

Ki akarta kisérni a vendégét, aki figyelmeztette:

— Maradjon szépen bent a szobájában. Egy szélhámossággal vádolt egyént, még ha az nagynchezen tisztázta is magát, nem szokás a tiszteletnek ily jelével kitüntetni.

Az előszobában posztoló rendőrök s az ott várakozó detektiv igy is éppen eléggé csodálkoztak, amikor látták, hogy az idegen milyen biztos léptekkel hagyja el a félelmetes szobát.

Visszatért a Három Galambba, csöngetett a pincérre, s mikor ez megjelent, arra kérte, segitsen a pakolásnál neki.

— Kérem, — szabadkozott ez nem minden előkelőség nélkül, — ez nem az én dolgom, hanem a szobaleányé.

— Pardon, tévedtem, küldje hát őt.

Ez a derék fehérszemély szivesen és szünninemakaró mosollyal segédkezett a csomagolásnál, s egyszer, mikor Őfelsége valamit nem a legügyesebben csinált, kedélyesen rá is ütött a kezére. A király értette a tréfát s nem ütötte vissza. Ámbár, ha igazán érti, visszaüti.

Közben a leány kacéran kérdezte:

— Ilyen hamar el tetszik utazni?

— Igen, a hatóraival indulok.

— Kár, — sajnálkozott a lány. — A tanfelügyelő urnak, ha itt tartózkodik, mindig tovább van türelme.

— Az ő hivatala könnyebb is, — sóhajtotta a király, — több ideje van.

S a sajnálkozó némbernek több borravalót nyujtott át, mint amennyit elődje, a kitünő tanférfiu szokott adni, minekfolytán a nyájas teremtés még jobban busult, hogy ez a kissé mélabus, de máskülönben kedves ur olyan rövid időt tölt a hotelben. Mennyit lehetne keresni tőle, ha tovább maradna!

— És amellett, — tünődött magában, — egyéb szolgálatra nem is reflektált, pedig az ilyen finom gavallért szivesen szolgálja ki az ember.

Igen jó teremtés volt, aki olyan férfiaktól, akik nem voltak ellenszenvesek neki, semmit se tudott megtagadni.

A király persze nem is sejtette, hány ily jó nő él az országában. Ha tudta volna, akkor e nyájas lelkek előzékenysége talán jóvátette volna számára azokat a szomoru tapasztalatokat, amelyeket rövid egy-nap alatt a férfiak körében tett...

Kérte a számláját és bámult, hogy az mily kicsiny összegről szólott.

— Mi az, hogy: »nappali szoba«? — kérdezte a szobapincértől.

— Nagyságod csak nappal lakta a szobát, az ágyat egyáltalán nem használta, s ennélfogva csak félárat számitottunk.

Ilyen distinkciókra nem tanitják meg a királyokat.

— A vasoshan ahová ma este fogok érkezni. — gondolta, — bizonyosan éjjeli szobát fognak adni.

Hordárt kért, aki a csomagját a vasuthoz szállitsa, mire azt felelték, hogy nincs rá szükség, majd kiviszi azt a háziszolga. Igy tudta meg a Három Galamb vendége, mirevaló hotelekben a háziszolga.

Aztán bucsut vett a személyzettől s a csomaghordozóját a vasuthoz kisérte. Ami valóban igy történt, mert a szolga ballagott elől s a Fölség mögötte lépdelt.

Most már tudta, hogyan s melyik oldalról kell a jegypénztárhoz járulni. Megváltotta a jegyét s néhány perc mulva már bent is ült egy vasuti kocsi másodosztályu fülkéjében.

Kivüle még csak egy utas ült ott s kettesben maradtak, amig csak G-be nem értek.

Az fölötte beszédes ur volt, aki először is azt kérdezte, hogy az utitársa hová utazik?

— G-be, — felelte a király.

— Én is oda, — közölte amaz. — S hol száll meg?

— Magam se tudom még.

— Ajánlhatok egy igen jó hotelt. A jobb utazók mind ott szoktak lakni. S nekünk ott minden 20 százalékkal olcsóbb mint bárki másnak.

— Hogy'érti ezt: nekünk? Kik azok a »nekünk«?

— Hogyan? Uraságod nem utazó?

— Már hogyne volnék az! Hiszen, láthatja, utazom.

— Nem értjük egymást. Azt kérdeztem: kereskedelmi utazó-e?

Őfelsége nem igen tudta, mit jelent tulajdonképpen ez a foglalkozás, s hogy mégis mondjon valamit, azt felelte:

— Nem vagyok kereskedő.

— Áh, ugy?!

Ahogy ezt mondta, abban volt tisztelet is, lenézés is, sajnálkozás is. S hozzátette:

— Minden pálya egyformán tiszteletreméltó, s Uraságodnak nem kell restelleni, hogy nem tartozik a branshoz. Nem lehet mindenki utazó... Mégis jól fogja tenni, ha ott vesz szobát, ahol én szoktam mindig lakni, ha az utam G-be visz. A Hattyu igen jó ház, kitünő konyhája van, s ott legalább szellemes társaságot talál.

— A konyhán?

— Nem, az étteremben.

— Mért épp abban a hotelben lelhető ily társaság?

— Mert ott tanyázunk mi, kereskedelmi utazók, vulgó vigécek, akik tudvalevőleg a legelmésebb fickók vagyunk a világon.

Nagyot nézett a király. Ő ezt nem tudta. Azt hitte mindég, hogy az ügyes diplomaták, a kiváló irók, a ravasz politikusok s a geniális müvészek a legszellemesebb társalgók. De hát igy van az, ha az embernek a nevelését elhanyagolják s balfogalmakkal töltik meg az elméjét...

Az »utazó« pedig folytatta:

— Örvendhet, uram, hogy a sorsa öszehozta velem. Ha ön mint szomoru ember lép be a Hattyuba, az első közös ebéd után — mert ott table d'hote étkezünk — mint folyton kacagó hagyja azt el. Amennyi viccet, adomát, szójátékot mi ott egy-ebéd idején elmondunk, annyit egyebütt félesztendő alatt se hall.

— Mért oly szellemesek mindazok a hogy' is mondta csak...?

— Kereskedelmi utazók, vigécek, commis voyageur-ök, *störich*-ek. Ennyi különböző nevünk van.

— Nos, mért oly kiválóan szellemesek ezek az urak?

— Erre nehéz felelni. Az emberek azért mennek erre a pályára, mert viccesek. Nem azért elmések, mert utazók, hanem azért utaznak, mert szellemesekneк születtek s igy erre a pályára különösen hivatottak. Csakis ilyen férfiak boldogulnak ebben a foglalkozási ágban. Mentül ötletesebb az ilyen pasas, annál nagyobb a fizetése meg a napidija, mert annál nagyobb forgalmat tud csinálni. Ha az áruja még oly rossz, el tudja sütni. Ellenben az olyan utazó, akinek nincs sütnivalója — bocsánat a szójátékért! — a legjobb portékán se képes tuladni. Lyukat beszélni a vevő hasába, ez itt a fődolog. Ez az u. n. szakismeret. Én, megvallom, nem tartozom a szakmám legkiválóbbjai közé. Nem esteм éppen a fejem lágyára, el tudom adni az árucikkeimet s néha igen jó szüreti eredménnyel térek haza, de vannak nálamnál nagyobb kitünőségek, akik ha nem keresnének rengeteg pénzt a kilenturájuknál, beállhatnának szellemes iróknak. S talán meg is fogják ezt tenni, ha majd nehezükre esik az utazgatás.

A király elgondolkozott azon, amit hallott. Ez a foglalkozás, amelyről eddig nem tudott semmit, ugy látszik, hasonlit a politikusokéhoz és a diplomatákéhoz, akik szintén inkább elmésséggel és ügyességgel mint szaktudással tudják a legcéltalanabb törvényjavaslatot s a legrosszabb szerződést is elfogadtatni azokkal, akik kevésbbé ravaszak mint ők .S abban is hasonlitanak az utitársához és annak kollégáihoz, hogy ha kifáradnak, vagy a hivatalukból másképpen kikopnak, vezércikkeket kezdenek irni és önéletrajzaikat eszkábálják össze, amelyeket szerénységből memoároknak neveznek.

Elbeszélgettek a megérkezésig, ami ugy értendő, hogy az »utazó« körülbelül tizszer annyit fecsegett mint az utitársa, — mégse látszott rajta a fáradságnak legkisebb nyoma se. A király magában igy itélt róla:

— Tehetséges ember.

És nem csalódott. A maga nemében csakugyan az volt.

Sajnos, a jó ur gombokban utazott, s igy nem vásárolhatott tőle semmit, nemcsak azért, mert sehol se hiányzott egyetlen gombja se, de azért se, mert a derék férfiu csak »en gros« dolgozott.

— Száz tucat a legkevesebb, ami kapható nálunk, — magyarázta az utazó, — s ennyit is csak a diszgombokból adunk, a többinél a minimum ezer tucat, sőt ugyanannyi »gross«. Tudja, mi az a »gross«?

Utitársának sajnálkozó mozdulatára fölvilágositotta:

— Tizenkét tucat.

Ez nem érdekelte szerfölött a királyt, de némi betekintést nyujtott neki a nagykereskedelem miniszteriumaiba.

... A Hattyuban olyanféle szerepet játszott az »utazó« mint a Három Galamb körül a tanfelügyelő. Mikor a gombos ur a szállodatulajdonosnak halkan mondott valamit, az előzékenyen mondotta:

— Ugy fogjuk kezelni Uraságodat mintha kereskutazó lenne s ugyanazokban a kedvezményekben részesitjük mint őket.

— Nagyon megtisztelő rám nézve, — mondta a király.

(Folytatása jövő vasárnap.)

Esti Kornél gondolatai

Huszéves koromban olyan érzékeny voltam, mint egy nyuzott ember, akinek az élet és világ minden érintése halálos fájdalmat okoz. Ez az érzékenység az évek során lassanként tompult, a tapasztalatok hatása alatt közönnyé fakult, hogy élni tudjak. Ha most, negyvenéves koromban csak egy pillanatra is visszatérne régi érzékenységem, a mai tudásommal olyan robbanóvegyületet alkotna, hogy nyomban szörnyet halnék tőle, mint valami hőgutától. Azt, aki csak negyven évig élt ezen a földön és elbirta mindazt, mit látott-halott joggal lehet vádolni érzéketlenséggel sötét és elvetemült cinizmussal.

✱

Ebben az unalmas társaságban egész este olyanokról povedáltak, akiket nem ismertem.

— Talán beszéljünk közös ismerőseinkről — inditványoztam. Például Shakespeare-ről.

✱

Az áprilisi hó, amikor bemocskolta a szénpor, a füst, egy fiatal iró szennyes fehérneműjéhez hasonlit, nagymosás előtt. A macesz apró hulladékai a földön viszont a falról lepattogzó hártyavékony vakolattörmelékekhez. Miért emlékeztetnek egymásra oly csodálatosan és fájdalmasan a tárgyak? Miért csak ugy érthetjük meg őket, hogy az egyiket a másikhoz mérjük.

✱

Mi a remekmü? Egy festmény magában nem remekmü. Az csak vászon, maszatos festékkel. Egy vers magában nem remekmü. Az csak papir, betükkel. Ahhoz, hogy remekmü legyen belőlük, emberek kellenek, hogy bennük keljen öntudatra az a néhány odavetett vonal, az a néhány ákom-bákom, melynek rejtélyes, tökéletlen utalása általuk teljesedik ki, válik emberivé, kap értelmet. De hol van akkor a remekmü? Nyilván nem az anyagban, nem is az emberek képzeletében, hanem valahol másutt, határozatlanul és megfoghatatlanul, mint a kép, melyet a tükörben érzékelünk, de valójában a tükör mögött van, igazán és mégse létezően.

✱

Valahányszor egy motorbiciklis fiatalember robog az uccán, ellenálhatatlan kisértést érzek, hogy hadonászva vészjeleket adjak neki, megállitsam s rendkivül udvariasan az alábbi három kérdést intézzem hozz: 1. Mennyi a pontos idő? 2. Tud-e véletlenül ötven fillért váltani? 3. Mi a véleménye Goethe aggkori lyrájáról.

✱

Meglátogattam egy sulyos beteget. Orvosai már lemondtak róla, mindössze pár hetet adtak még neki.

Közönyös dolgokat hozogattunk elő. A beteg azt kérdezte tőlem, hogy alszom. Bevallottam, álmatlanság gyötör és gyakran használok altatókat. Erre a beteg arcán önelégült mosoly futott át.

— Én nem panaszkodhatom — szólt. — Mihelyt a fal felé fordulok, már alszom.

Később, mikor bucsuzkodtam hosszan és meghatottan szorongatta a kezemet.

— Nagyon kedves vagy — mondta — hogy meglátogattál. Ezt, ameddig élek, sohase felejtem el.

Elámultam szörnyü optimizmusán. Hát ő azt hiszi, hogy még sokáig emlékezhet rám? Most az én arcomon futott át egy befelé világító pimasz mosoly. Nevetségesnek tartottam. Később azonban magamat is nevetségesnek tartottam, hogy őt ennyire nevetségesnek tartottam. Mindnyájan nevetségesek vagyunk. Micsoda hitvány, törékeny edényekbe helyezzük el bizalmunkat, érdemeinket, szeretetünket.

Kosztolányi Dezső.

A tudós szerelme

Irta: Somlay Károly

A toronyóra délután elütötte a négyet; Nétusz, a harangozó erre meglógatta néhányszor az öregharang kötelét, meghimbálta a négyszázéves jószágot, aztán egy morgott a harang, hogy a hanghullámok még a városkát kétfelé hasító folyóvíz partján álló jegenyék leveleit is megrezgették.

A szépkoru harang nyelvecskéjét bizony felvágta annak idején a bába. Morgott, szókiadó volt, mint a pártában savanyodott aggszüz.

A templommal szemközt van a reáliskola. Éppen a természetrajzi muzeumban piszmogott a zoológia tanára, Benkes, mikor a harangzugás őt is kizavarta a tudományos piszmogásból.

Benkes vőlegény volt és délutánonként négy órakor szokott elmenni a menyasszonyához.

Elővette hát a zsebtükrét, megigazitotta a nyakkendőjét, aztán sietve kacsázott a Pala-uccába, ahol Ottilia papájának emeletes háza és vendégfogadója volt.

Juhos ur, Ottilia papája, a vendégfogadó előtt állt. A kapucölöphöz támaszkodott és nézegette az azuros eget, melyen egy tenyérnyi felhő sem látszott.

— Á'szolgája, kedves Juhos ur, mit néz az égen?! — üdvözölte Benkes a potrohos vendéglőst.

— Hát azt nézem, amit látni szeretnék. Nincsen felhő. Nincsen eső. Elléhásodik a gabonavetés. Se nem virágzik, se nem szemzik a buza. Az idén aligha nem üresen maradnak a kamrában a gabonaszuszékok, — dörmögött a papa.

— Hm... Majd csak lesz valahogyan. Hát Ottiliácska merre van?

— A ház végén a kertben hernyókázik. A köszmétebokrok tele vannak hernyóval.

— Majd én is segitek neki a munkában, — mondta a tanár ur és lement a kertbe.

Csakugyan ott találta Tilicskát; de eszében sem volt hernyót szedni, hanem bent csücsült a hajnalicskás filagóriában, egy vedlett bőrkanapén és lekváros kenyeret evett.

— 'Sztihand, angyalom! Jó étvágyat az uzsonnához... Hogy van, hogy van? — udvariaskodott Benkes, miközben megcsókolta Ottilia kezét, aztán leült melléje a kanapéra.

— Unatkozom, — sóhajtotta a leányka. — Maga miatt megeheti az embert az unalom. Már öt óra és én négyre vártam magát, — felelte bájos duzzogással a leány.

— Ja, hát a tudománynak is kell szentelni pár percet, angyalom. Éppen az állattani szertárban foglalkoztam és annyira belemerültem a munkámba, hogy, ha Nétusz meg nem kongatja az öregharangot, ott felejtem magamat a muzeumban.

— Szép kilátásaim vannak magával szemben... Máris elhanyagol, pedig még csak a mátkája vagyok... Egy görény csontvázát többre taksálja, mint a menyasszonyát... Rihatnékom van, ha arra gondolok, hogy milyen sorsom lesz maga mellett, ha már a felesége leszek... Az ördög vinné el azt a sok csontvázat, meg a kitömött madarait!

— Na ja, a pályámat nem hanyagolhatom el... Fennen kell lobogtatnom a tudomány zászlóját, hogy elérjem a legmagasabb graduáltságot, az egyetemi tanárságot... És végre is, gondolja meg édes, maga akkor méltóságos asszony lesz.

— Fütyülök én a cimekre... Én egy uncia gyöngédséget többre tartok egy mázsa titulusnál... Maradjon csak maga reáltanár és ne nézegesse untalan göresövön a levéltetveket és a békapetéket .: Vagy talán én rajtam nincsen a maga számára nézni való?

— De Ottilia, az Istenért!... Maga az én számomra a legnagyobb gyönyörüség, az aranyba foglalt szépség, az enyhe nőiesség, az érzelmek szuperlativusza és a többi és a többi...

— Maga kis hüllő, — döngicsélte Ottilia és megbuzta szerelmese denevérszárnyu fülecskéjét.

Benkes szeme ebben a pillanatban Ottilia hattyunyakára meredt. A leányka bluza tudniillik a hőség miatt ki volt kapcsolva a nyak felett.

A tanár csak nézte a hófehér nyakat és amint nézte: hideg borzongás szaladt végig az idegein. Nem is annyira a finoman ivelt nyakat nézte a tanár, mint inkább a hófehér nyakon levő ibolya- és rózsapiros szinek vegyületéből álló mandulaalaku foltocskát, amelyről kétségtelenül és tüstént megllehetett állapitani, hogy az nem lehet egyéb, mint egy hevületes csóknak a nyoma.

— Ó, Ottilia... Te kigyó... Igen, kigyót melengettem eddig a kebleimen, — tört ki a fájdalom a szerelmében csalódott tudósból és elővette zsebkendőjét, hogy letörülje szeméről a könnyeket.

— Megőrült maga Benkes, hogy engem kigyónak néz?... Ugy-e, hányszor figyelmeztettem, hogy ne hujja örökkétig azokat az ostoba zoológiai könyveket?... Jézus máriám, már engem is kigyónak néz... Még megérem, hogy maholnap engemet is spirituszba tesz... Ó én szerencsétlen... Ha felesége leszek, tüstént tüzre rakom a könyveit, — pattant fel Ottilia a kanapéról és priznic-kötést akart temi Benkes fejére, de a tanár fogta a kalapját és otthagyta a filagóriában.

A leányka azt hitte, hogy a tudóst pillanatnyi elmezavar érte, amelyből egy séta ki fogja majd gyógyitani. De csalódott föltevésében. A tanár hazarohant a lakására és elővette a zoológiai könyveket, amelyekből hamarosan megállapitotta, hogy:

1. Az Ottilia nyakán látható mandulaalaku, szahályos körvonalu kékes-vörös hyperemiát, vagyis a felbőr szines elváltozását csakis csók idézhette elő.

2. A csók fiziológiai értelemben az élénk vonzódásnak külső kifejezése. A csók a rokonelemek egymáshoz való vonzódásának, egymás érzelmi áthatásának kezdete és igy a csók a szerelem élettanának első fejezete, mely az idegeket és a vért felbátoritja.

3. A szerelem a különböző nemüek egymáshoz való egyéni vonzódása, a leghatalmasabb természeti ösztön, amelynek nemcsak muló, de távolabbi hatásai is vannak és az a főjellemzője, hogy összeszövődik az egész lelki élettel, a léleknek minden lendületét éleszti, éltető melege az életnek és általában a szerelem világalkotó energia.

— A kutyafáját, szépen vagyunk! — morogta leverten Benkes tanár, aztán beteget jelentett, csomagolt és rögtön elutazott a Tátrába levegőt változtatni.

A tanév végén pedig áthelyezést kért egy városba és soha többé nem gondolt Ottiliára. Soha többé nővel szót se váltott. Erőt vett rajta a misogynea, a nőgyülölet és világfájdalmas lelkiségében egy hatkötetes munkát irt a csere- és egyéb bogarakról, amellyel megütötte az Akadémia nagydiját.

Tizenöt év mulva Ottiliát a véletlen a városba hozta. A fogai kezdtek romlani, hát egy fogspecialista tanácsát kellett igénybe vennie.

Egy előkelő hotelben bérelt szobát és délután betért a kávéházba uzsonnázni.

Alig foglalt helyet a sarokasztalnál, mikor észreveszi, hogy a szomszéd asztal mellett egy görnyedthátu, kopasz ur üldögél, akinek sovány ádámcsutkája olyan gyorsan mozog, mint a gőzgép szellentyüje. A szemén pedig dupla szemüveg van: egy aranykeretes cvikker és egy csontba foglalt okuláré.

Ottilia, — aki már ekkor megütötte a százhusz kilót, — dehogy vette volna le vizenyős bornyuszemét a sovány urról.

— Náci! Benkes! Maga az? — tört ki végre az örőm Ottiliából. — Ugyan szóljon már! Nem ismer? Én vagyok az Ottilia, akit maga hütlenül és szótlanul cserben, illetve pártában hagyott. Mert én még máma is leány vagyok. Hát maga megnősült?

— Ments' Isten! Én rossz órában születtem... Én malepartus vagyok... Engem nem szült az anyám boldogságra... Én siratom az emlékeket... Én véncsont agglegénynek aszalódtam... Ó, Ottilia, maga megcsalt akkor engem, mikor én magát imádatommal rajongtam körül, mikor maga volt az én álmaim divája, maga hütlen volt hozzám.

— Én, én megcsaltam magát?

— Igen. Maga csókolózott. Magának megcsókolta valaki a nyakát.

— Maga hüllő! Hogy mondhat ilyent?

— A nyakán felfedeztem a bünjelet akkor ott a filagóriában.

Ottilia erre már kacagásban tört ki és tüstént felgombolta a nyakán s selyembluzt.

— Maga ezt gondolta talán akkor bünjelnek? — kérdezte és egy kékes-vörös foltra mutatott, amely pont azon a helyen volt, ahol tizenöt évvel ezelőtt Benkes felfedezte.

— No és mi van tulajdonképpen ezzel a bizonyos izével... Ezzel a foltocskával? Nos? He? — köhögött zavarában a tudós.

— Maga kis majom, hát ez csak anyajegy... Anyajegy...

— Vagyis naevus... Ahá, értem már... A felbőr veleszületett szinbeli elváltozása... Vagyis edényes anyajegy, naevus vascularis... A patvar üssön abba a zoológiába, engem bizony akkor alaposan félrevezetett... De most már mitevő legyek?... Siratom az emlékeimet.

— Szintugy én is siratom, — felelte elérzékenyülten Ottilia és beleharapott a vajjal vastagon megkent zsemlyébe.

Bottom és a világrekord

— *A Bácsmegyei Napló tudósitójától* —

Bécs, május hó.

A hajdani császárvárost, amelyről azt szokták mondani, hogy istenem milyen gemütlich! (Bocsánatot kérek, hogy néha-néha német kifejezéssel élek, de ha azt irtam volna: kedélyes, ez nem volna jellemző Bécsre.) A gemütlich Bécset legujabban amerikai tempó kezdi birizgálni. Elhatározták, hogy egy felhőkarcolót fognak épiteni. A közelmult napokban pedig box-mérkőzést rendeztek teljesen amerikai mintára — halálos kimenetellel. Hudrát, a szegény magyar boxbajnokot haldokolva szállitották el a ringből. Az amerikai világrekordok lepipálására is egymásután nagy erőfeszitések történnek. Igy Ledovszky Géza karmester — amint a *Bácsmegyei Napló* jelentette — zongorajátékban 76 órás játékával már felállitotta a világrekordot. Egyik világrekord szüli a másikat. Szinte meg lehetett volna sküdni, hogy rövidesen uj világbajnokjelöltek lépnek a sorompóba. Nemcsak mert a példa ragadós és a dicsőségre éhes embereket nem hagyja nyugton az ambició. Hanem mert egyuttal jó üzletnek is bizonyult egy ilyen kis világrekord, amelyre mindég akad közönség. Ha csak tizezer ember kiváncsi a hősre, aki azt tüzte ki céljául, hogy valamiféle rekorddal lepi meg a világot és a kiváncsiságát kielégitendő, nem riad vissza attól az áldozattól, hogy egy schilling belépődijat fizet, már kifizetődik belefogni egy uj világrekord felállitásába.

Ledovszky Géza, miután egyhuzamban lezongorázta az ő 76 óracskáját, átadta a szót Bottom urnak. Bottom, a müvészi neve Heinz Zaczeknek, aki is arra kötelezte magát, hogy lefőzi azt a chikágói táncost, aki 70 órás táncval mint a távtánc világbajnoka szerepel a köztudatban. Zaczek azt vette a fejébe (mit szóltak a lábai ehhez az őrült elhatározáshoz?) hogy egyfolytában 72 órát fog táncolni. Három éjszaka és három nap egyfolytában egyebet sem tesz, mint táncol. Ő kitáncolja magát, nem annyira jókedvéből, mint inkább azért, hogy megmutassa a chikágói táncosnak, hogy Zaczek az első. Éljen Bottom!

Sag schon — mondtam magamban, ha már Bottom Heinzi 72 órát táncol, micsoda üdv fakad ebből az összemberiségre? Ha a Heimwehrek határozták volna el, hogy felvonulás helyett és ahelyett, hogy állandóan a polgárháboru rémével játszadoznak, 72 órát táncolnak, ez határozottan nagy nyereségnek volna számitható. De a Heimwehr masiroz és Bottom táncol. Péntek este kilenc óra két perckor kezdte el a táncot, amelyet hétfő este tiz órakor szándékozott csak befejezni. Zaczek 25 éves szőke ifju, mielőtt a táncosi pályára lépett, bankhivatalnok volt, de leépitették és elment táncosnak. Bárokban táncol urihölgyekkel, akikben a tánckedv tobzódik és Bottom szivesen áll kötélnek. Neki a tánc nem élvezet, munka, komoly munka, amelyért honorálják. Most kilépett a betáncosok (Eintenzer) szürke táborából és elhatározta, hogy világhirnévre tesz szert: Heinz Bottom Zaczek: a távtánc világbajnoka. Szavamra, nem hangzik rosszul.

Fehér tenniszcipőben és tenniszruhában, villanyra berendezett gramafon zenéjére siklott végig a parketten a karján egy vékony táncosnővel. Amikor én a terembe léptem, már négy órát abszolvált a 72 órás táncból és éppen levetette a kabátját. — Még csak hatvannyolc óráig kell táncolnom — biztatta magát.

Az interju idejére sem szakitotta meg a táncot. Táncolva adott interjut. Nyilatkozata rövid volt, de sokatmondó:

— *Számomra csak két dolog lehetséges: vagy kitartani, vagy meghalni!*

Egy harmadik eset következett be, az első éjszaka azonban ezt még nem lehetett előre látni. Bottom frissen keringett a parketten. Időnként kényszerszünetet tartott, amikor cipőt váltott és megmasszirozták a lábát. Tiz táncosnőt fogyaszott közben, akik turnusokra voltak beosztva. Egy orvos állandó felügyeletet tartott, mindannyiszor konstatálta, hogy a bajnokjelölt szivmüködése normális. Az első éjszaka nagyszerüen ment minden, csak a pénztáros aludt el, Bottom azonban egy-két, vagy öt percnyi megszakitásokkal, amikor is masszást vett magához, nem szünt meg táncolni. A szombatot is végig táncolta. Helyenként csak markirozta a táncot, lazsált, de azért ezt a teljesitményét sem lehet lebecsülni. A táncosnőkre mindinkább sulyosabb feladatok hárultak, szinte ők vitték már táncosukat. Szombat éjszaka ujabb erőre kapott, ugy látszik a közönség inspirálta, a közönség tapsai felvillanyozták és Bottom vigan ficánkolt.

De a lábai mindjobban megnehezedtek, a fejét is alig birta és rá-ráhajtotta a táncosnője vállára. Mintha alva járta volna tovább a táncot. Az orvos konstatálta, hogy a szive még birja. Az én szivem azonban már nem birta.

Hétfő reggel hét órakor vége lett a táncnak. A terem levegője is fojtogatta. Szünetet kért, de a rendező nem engedte pihenni. A vasárnap annyit jövedelmezett, hogy a rendezőnek nem állott érdekében, hogy Bottom győzelmet arasson. Ekkor az orvos is kijelentette, hogy a további táncért nem vállal felelősséget. Bottom zavartan kezdett viselkedni, könyörgött, hogy hagyják őt az uccán tovább táncolni. Tizennégy óra hiányzott a világrekordból. Bottom dülöngeni kezdett. A rendező kijelentette, hogy nincs tovább. Hivták a mentőket, akik a bolond Zaczekot az Irgalmasok kórházába szállitották.

Hogy a legközelebbi világrekord milyen téren várható?

Már jelentkezett egy jazband, aki a jazmuzsika világrekordját akarja megteremteni. Három nap és három éjszaka egyhuzamban a nagydobot verni. Hogy mit kell kibirnia egy ilyen nagydobnak! Eos

A portlandi váza

A világ *mükereskedőit* és gyüjtőit, főleg azokat, akik a többszázezer dollár értékü tárgyakat közvetitik, árulják és vásárolják, az idén különös hir hozta izgalomba. Pár hónap előtt azt jelentették Londonból, hogy a *portlandi vázát tavaszra el fogják árverezni.* A hiradás óriási feltünést keltett. New-York, Páris, London, Amsterdam, Berlin nagy mükereskedőinek és gazdag amatőrjeinek megdobbant a szive. Eleinte kacsának tartották a szenzációt, senki sem képzelte el, hogy a dusgazdag embernek tartott angol főur, portlandi herceg meg tudjon válni gyüjteménye legértékesebb kincsétől, mely egyuttal az angol nemzet egyik legnagyobb büszkesége s azt földi javakért odadobja valamelyik észak- vagy délamerikai milliomosnak.

1582-ben a *Monte del Grano* hegy belsejében — mely Rómától körülbelül négy kilométernyire fekszik — találtak egy római sirt, melynek egyik legnagyobb nevezetessége egy márvány koporsó volt, *A reliefekkel gazdagon diszitett sarcophagus a capitoliumi muzeumba került* és ma is ott van. A mütörténészek ugy találták, hogy a kripta Kr. e. 200-ból való és *Alexander Severus* császárnak és anyjának *Mammeának* temetkezési helye volt. Ugyanitt találtak egy 25 centiméter magas üvegamphorát, *a portlandi váza* néven ismert mütárgyat. A váza nemcsak a klasszikus római müvészetnek, hanem talán minden kornak legcsodásabb müvészi alkotása.

A tárgy anyaga üveg, teljesen hibátlan tiszta, fehér szinü, mely kétezeréves létezése alatt sárgás-szürkés mélységet kapott. Körül ülő és álló relief alakok vannak, melyek *Peleus* és *Thesis* történetét személyesitik. A figurák tejüvegszerü anyagból vannak vésve, olyan módon, mint az antik *cameo.* A vázának két füle van és amikor találták, teljesen ép volt, minden sérüléstől, sőt karcolástól mentes.

A tárgyat megtalálója 64 évig elrejtve tartotta. 1642-ig nem is tudott róla senki, s csak ötven évvel később vallották be eredetét. Ez a titkolózás a tulajdonos számára azért volt fontos, mert különben a tárgy nem maradhatott volna magántulajdonban.

A váza közben a *Barberini* palotába került Rómába s a XVIII. század végéig itt is volt. Ekkor látta meg egy angol diplomata *Sir William Hamilton*, aki nemcsak politikus, hanem archeologus is volt, továbbá gazdag ember. *Sir William* a mütárgyat megvásárolta és magával vitte Londonba. Egyesek szerint *kártyán nyerte* el a vázát *Barberinitől;* mikor az olasz főur nyakig ült az adósságban s már nem volt aranya a következő téthez, az angol arisztokrata a vázát állitotta az asztalra és arra játszott. A tárgy igy Londonba került, de nem volt sokáig *Hamilton* birtokában. 1786-ban eladásra került s a *portlandi herceg* vette meg, aki 1810-ben kölcsön adta a *British Museumnak.*

Azóta ott ál. *Bädecker* két csillaggal jelöli, a turis-

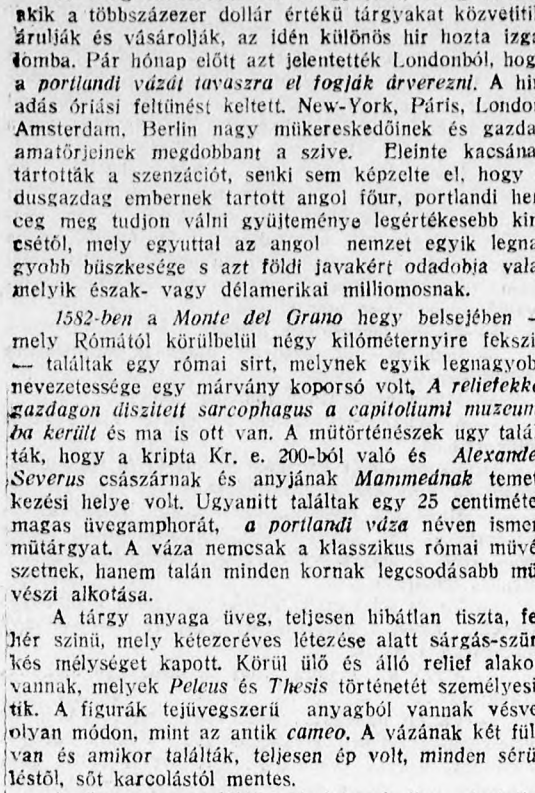

ták megbámulják és izgatottak lesznek tőle. Nem *Peleas és Thesis szerelme* hozza lázba az átlagembert, sem az, hogy a szépséges *Thesisnek* formálisan elkellett csábitania a félénk *Peleast*, körülbelül *a-lá Putifárné*, azzal a különbséggel, hogy neki sikerült, hanem egy merénylettel kapcsolatban, melyet a csodás mütárgy ellen 1845-ben elkövettek. Egy William *Lloyd* nevü bolond festő az év február hetedik napján neki esett a portlandi vázának és botjával darabokra törte. A darabokat természetesen összeszedték, a vázát visszaállitották eredeti alakjára. A váza a darabok összeragasztása után semmit sem veszitett régi értékéből. A repedések látszanak, de ez mit sem árt a mestermü szépségének.

Ez a merénylet turista attrakcióvá avatta a portlandi vázát. Igy sokkal érdekesebb és vonzóbb látvány, tömeghisztériát okoz s a látogatók nagy része nem arra kiváncsi, hogy milyen munkát végzett a római mester, hanem arra, hogy milyen sikeres volt a londoni restaurator. A Britisch Muzeum sem járt rosszul. Elsősorban nem az ő vázáját törték össze, hanem a portlandi hercegét, viszont a tömeghisztéria előnyeit ő élvezi. Éppugy, mint a párisi Louvre, melynek hasonlóképpen *notórius* a Mona Lisája, akinek még ma is az ismert okból több-több a bámulója, mint a muzeum bármelyik tárgyának, kivéve a Milói Vénuszt, aki ellen mindössze a végzet követett el merénylletet, annak idején, mikor letörte a karjait. Némileg analóg a sorsa a párisi *Notre Dame* katedrálisnak is két be nem fejezett tornyával. A Milói Vénuszt is, a Notre Dame-ot is százával próbálták már befejezni papiron, müvészek s minden alkalommal az sült ki, hogy mindkettő szebb, sőt csakis igy szép, törötten és el nem készülten.

A portlandi vaza árverésének dátumára, e hó elejére nagy és bőpénzü társaság gyült össze Londonban, *Christy* árverező csarnokában, de hiába. A kikiáltó ugyan megérkezett és kijelentette, hogy a következő tárgy, mely dobra kerül az isteni váza lesz és megkérdezte, hogy ki ad többet érte. A szerénynek látszó kezdő összeg hamarosan dagadt, a jelenlevők egymást licitálták tul nagyszámu ezerfontosokkal, de mikor az összeg elérte a *harmincezer fontot*, az árverés vezetője hirtelen lekopogta az ajánlatot és eltávozott. Utóbb kisült, hogy a portlandi herceg meggondolta a dolgot és visszavásárolta a vázát. Igy az egész komédia négyöt ezer fontjába került, mert a vevőnek percenteket kell fizetni még akkor is, ha saját magától vásárol. A váza pedig a gazdájának költségén hatalmas reklámot kapott.

Weldinger Dezső

AMBRUS BALAZS

PALICS

Most ujból vigan ring a tó
A vize halk és ringató.

A hangja lágy a lehe hüs
A tükre langyos, hig ezüst

Ülök magamban a padon
A viz zenéjét hallgatom,

Felbukannak szép nőtejek,
Mosolyognak és intenek

Van szőke, barna, lenge, lágy
Egykor ölelte mind a vágy,

Valaha fájó bucsuzás
Ma képzelet, köd, semmi más

A partról legördül a rög,
Minden muló, az ut örök,

A parton pad, a padon én
Mind csak egy röpke tünemény,

Mely elgurul, akár a rög:
S előttem köd, utánam köd.

Történelem apró történetekben

XVIII. Lajos
(1755—1824)

a restauráció királya (uralkodott 1815-től haláláig) elevenebb szellem volt fivérénél, XVI. Lajosnál, s nem egy jó mondást jegyeztek föl róla. Mintaképének XIV. Lajost választotta, nem gondolván arra, hogy a 19-ik században nem lehet olyan uralkodói politikát folytatni mint a 17-ikben. Abban is hasonlitott e nagynevü őséhez, hogy szerette az asztal örömeit, s ezt a kedvtelését nem is palástolta. Szivesen beszélt az ételekről s egyik udvari emberétől társalgásközben azt kérdezte egyszer:

— Szereti az articsókát?

— Magam se tudom, — felelte ez. — Nem igen ügyelek arra, hogy mit eszem.

— Ezt rosszul teszi, — feddette meg egészen komolyan a király. — Az ember épp ugy vigyázzon arra, hogy mit eszik, mint arra, hogy mit mond; épp ugy arra, ami bemegy a száján, mint arra, ami kijön belőle.

Ezt a mondását sok orvos fogja helyeselni, főleg azok, akik nagy sulyt helyeznek a diétára. Bizonyosan helyeselte a jeles dr. Véron is (1798—1867), aki ezt az axiomát állitotta föl:

— Az ember csak másnap tudja meg, hogy a megelőző napon jól ebédelt-e.

Az is idevág, amit George Cabanis (1757—1808), a hires orvos, Mirabeau-nak (1749—1791) és Siéyésnek (1798—1836) barátja mondott:

— Az ember ugy gondolkozik, ahogy emészt.

Az igaz másrészről, hogy néha meg aszerint emészt, ahogy érez és gondolkozik.

*

Állitólag azt a nyilatkozatot tette XVIII. Lajos a halálos ágyán:

— Ugy örülök, hogy Bourbon-létemre a trónon halok meg.

Ugy látszik, hasonló forradalomtól félt, amelynek a bátyja áldozatául esett.

Napoleon
(1769—1821)

Mikor a »világhóditó« 1808-ban Erfurtban »állomásozott« (ahol Goethe-vel való nevezetes találkozása is történt), oda magával vitte a Théâtre Français színészeit is, s e müintézet legkiválóbb müvészét, *Talma*-t (1763—1826) is, aki a császárnak egyik legjobb barátja volt még abból az időből, amikor a jeles müvész a későbbi császárt apró kölcsönökkel segitette ki.

A nagy színésznek német földön is szabad bejárása volt »uri barátjához«, akihez bejelentés nélkül léphetett be a napnak minden órájában. Ezzel a szabadalommal természetesen Talma nem élt vissza, de a császár kivánságára minden reggel jelentkeznie kellett nála, hogy közölje vele, *mit fognak* és *minő* szereposztással játszani a színészei az este s hogy csevegjenek egyéb szinházi kérdésekről is, amelyek iránt a nagy katona, bár keveset járt szinházba, intenziv módon érdeklődött.

Egy ilyen alkalommal a császár előszobájában egy uriember megbozza a müvész frakkjának az egyik szárnyát, s igy szól hozzá:

— Ugyan kérem, tegyen meg nekem egy szivességet. Ha beszél Őfelségével, mondja meg neki, hogy már egy álló órája várok itt, hogy bebocsássanak hozzá. Nagyon szeretnék beszélni vele.

— Kihez van szerencsém? — kérdezte Talma.

Az antisambrirozó ur bemutatkozott. A *szász király* volt, aki kényszerült a színész pártfogását venni igénybe, hogy a császár szine elé járulhasson.

Talma kétségtelenül megvitte az üzenetet császári barátjának, de hogy ez a színész után mingyárt és elsőnek fogadta-e a német fejedelmet, arról hallgat az a krónika, amely ezt a jellemző apróságot följegyezte.

II. Napoleon
(1811—1832)

A nagy császár fiát, akit az apja római királynak, az osztrák udvar reichstadti hercegnek s az irodalom »Sasfiók«-nak nevezett, a bonapartisták, akiknek néhány mohikánja még most is él, II. Napoleonnak hivták, s az a kis világtörténet, amely róla szól, szintén ezen a néven emlegeti, éppen ugy, mint ahogy III. Napoleon fiát, Lulu herceget IV. Napoleonként regisztrálja a francia uralkodók (!) közt. A reichstadti herceg körül egész legendakör képződött s ifju életének kicsi epizódjaiból nagy regénytémákat halászott ki a poéták és a pletykakedvelők fantáziája. Mintegy száz év előtt egész Európában beszélték, és sokan még ma is hiszik, hogy Klemens Metternich herceg (1773—1859), a hatalmas osztrák kancellár s a vezetése alatt áldásosan müködő »kamarilla« a fiatal herceget politikából (hogy mielőbb szabadulhasson tőle) összehozta Fanny Elsslerrel (1840—1884), a világhirü bájos táncosnővel, akinek »szenvedélyes« szerelme siettette a különben is törékeny testü ifju halálát.

Ez egyike a világtörténet amaz »on dit«-jainak, amelyeket mindenki szivesen hisz el, mert érdekesek, szenzációsak és regényesek. Az egészből csak annyi igaz, hogy a szép müvésznőt bemutatták a hercegnek, aki vele néhányszor elcsevegett, de szerelmi viszony egyáltalában nem támadt köztük. Az ily viszonyokat — főleg táncosnők — nem szokták restellni.

A hires *Dr. Véron* (1798—1867) »Mémoires d'un bourgeois de Paris« cimü emlékiratának harmadik kötetében a 186. lapon a következőket irja (1857-ben) az esetről:

— Némely német ujság utján az a hir terjedt el, hogy Elssler Fanny kisasszony heves szerelmi szenvedélyt ébresztett a reichstadti herceg szivében. Én ebben a kérdésben meginterjuoltam a müvésznőt, akit mindig őszintének s egyszersmind prüderiamentes hölgynek ismertem, s ő teljes nyiltsággal felelte, hogy ez a hir a közönség mulattatására szánt mese, amely minden alapot nélkülöz.

Nos, bár ez a hiteles dementi több mint hetven esztendő előtt látott napvilágot, még ma is sokan hiszik, hogy a szép Fanny halálraszerette a fiatal herceget. A történelem regénye mindig érdekesebb mint a történelem maga, s a publikum nem akarja, hogy az ily regényes meséket megcáfolják. Sőt haragszik azokra, akik ezt megkisérlik.

FÉLIX, A SZERENCSÉTLEN

Irta: SZEGEDI EMIL

Félixben egy hete készelődött és nyugtalankodott az elhatározás, hogy kirándul a zöldbe. Tiz hónap óta nem mozdult ki a házak közül és az örjitően ugyanazok a képek már szinte beteggé tették. Tüdeje amely a tétlenségben egészen összezsugorodott, mint a szomjas száj kivánta a tiszta levegőt. Itt bent a házak között, mint egy lisztraktárban, állandóan szürke felhők tompitották el a végtelenség kristályos ragyogását. Az uccákba beszorult a levegő, az üzletek előtt világitó fejü kereskedők törölgették pirosra gyulladt homlokukat.

Félix elegánsan levetette a kabátját és a hóna alá vette. A következő sarkon ujból felhuzta, mert észrevette, hogy inge olyan, mint a városi levegő és szakadt is. Főleg azonban a gallérja aggasztotta, amely hátul a nyaknál határozottan piszkos volt. A villamosokból vigan kiintegettek felléje a szálldosó muszlin ruhák és a fehér nadrágok. Kényelmesen haktatott a nyilegyenes uton és a szappangyáron tul találkozott az első fával.

— Már nyilnak az akácok, — álmélkodott el és nagyot szippantott a nehéz levegőből.

Egy asszony gyerekkocsit tolt előtte és állandóan csacsogott a gyerekének. Szép, formás, könnyü asszony volt és a testére csavarodott selyemből meleg fényhullámok törtek ki. A kisbaba kiejtette a csörgőjét, Félix gyorsan odaugrott és felemelte.

— Köszönöm.

Ez a szó volt abban a finom, kicsi fejbiccentésben és abban a beszélő, elnyujtott mosolyban, amelyet az asszony küldött Félix felé.

Most Félix ment elől és fütyörészett benne valami. A levegő itt már olyan átlátszó volt, mint egy metszett pohárban a tiszta bor. Két oldalt már zöldruhás földek kisérték, távolabb táncoló jegenyefák kapkodtak az ég felé. Egy vonat kigyózott el a vetések között, jóizü pöfékelését, egész ide elhozta a szél. Félix, aki mumiává sárgult a kávéházban, ugy érezte, hogy szép, régi, virágos ünnepek csengői akaszkodtak a ruhájába és azok muzsikálnak szüntelen körülötte, de később határozottan ugy tünt fel, mintha az akácok kelyhéből pattannának ki a hangok kis szikrái.

Az asszony a nikkel- és bőrkocsival elmaradt mögötte, mint a szürke gázlámpák. Poros emberekkel és gyerekekkel találkozott, akiknek lábán meg volt repedezve a kiszáradt bőr. Ezek ugy néztek a kéken és pirosan elvillanó autókra, mint a kisértetekre. Félix ugy érezte magát, mint egy ünneplő kispolgár. Szeretett volna elnyulni a fűben valami puha teveszőr takarón, de ehelyett félszegen lépdelt a virágágyak és bokrok között, mintha törékeny, drága, ingó porcellánok között menne. Megszokta, hogy minden más, semmise az övé, máséra pedig vigyázni kell. Soká tartott, amig leküzdötte ezt az érzését és leült egy padra.

— Na most a magam gazdája vagyok — mondta hangosan és amennyire csak birta, kinyujtotta a lábait. Mint a folyékon cukor, nyult el a szája szélén a mosolygás. Később meglátott egy nagy sárga virágot és letépte. Az jutott az eszébe, hogy milyen furcsa, itt semmiért sem kell fizetni.

Az erdőben sokan sétáltak, a lányok fehér habban, a fiukról pedig az volt az érzése, mintha égetett cukrot látna. Barnák voltak és kegyetlenül vidámak. A padokon légkurázó öregurak és diákok ültek közelharcban a nevelőnőkkel. Hétköznap délután csak előkelő emberek lehetnek a parkban. Félixnek tetszett az a gondolat, hogy róla is azt hiszik, ráér, már elvégezte a dolgát. Ur és nyaral. A megérdemelt pihenés. Badar dolgokat gondolt, köztük azt, milyen választékos lenne, ha most beülhetne a parti vendéglőbe zenét hallgatni egy körözött és egy pohár sör mellett. És a terraszról lenézne a nőkre, a nők felnéznének rá és azt gondolnák:

— Könnyü neked, a fene egyen meg.

Ő ugyanis mindig ezt gondolta, mikor benézett a Nagy Kávéház páholyaiban nyujtózkodó igazgató és doktor urakra.

Félix észrevette, hogy a szembenlevő padról két elbüvölő szem mered rá. Két kevésbbé elbüvölő lábat is látott és visszamosolygott.

— Ez is uzsonnázni szeretne — ömlött végig az isteni derű Félixen, ezzel felkelt és mielőtt az események komolyabb fordulatot vehettek volna, elindult a viz irányában.

Tenniszdresszes lányok nagy csoportja közlekedett. Azt se tudta, melyiket nézze meg, selyempántos fejeket látott, rajtakutató szemeket, ringatódzó csipőket, finoman faragott lábakat. Kopott valóságával szerette volna elkerülni ezt a csengettyüző csapatot, de hirtelen eszébe jutott, hogy nincs mit szégyelnie. Rájuk se nézett, mikor elment mellettük, csak mikor elhaladt, akkor fordult vissza.

A tóparton zene szólt, virágok nyiltak, szökőkutak csobogtak, a puhán imbolygó vizen vitorlások fehér teste hánykolódott. Félix szinte megijedt ettől a hirtelen rámeredő nagy messzeségtől. Az eget nem takarta el semmi, meztelenül villózott felette, a tó elszaladt a horizonton tul, szemével nem tudta követni az ürt, amely onnan nézett rá a másik oldalról. A bizonytalanság, a magárahagyatottság érzése szállta meg, idegenül lehegve állt ebben a határnélküli fényességben és ösztönös mozdulattal egy szilárd pontot keresett maga körül, szemével a megszokott tárgyakat és képeket, torlaszokat és határokat kutatta, de semmi nem volt körülötte a régiből. Kinyilt előtte a tér és bent érezte magát a közepén, mint egy parányi mozgó pontot és ettől a képzettől megijedt. A négy fal és a házak megszokott közelsége és biztonságot adó szilárdsága hiányzott. Félix, ha most valaki kérdezett volna tőle valamit, összeesett volna, mint egy érzékeny üvegtü, amelyet durván meglöknek.

— A végtelenség és a szabadság — tört ki belőle extatikusan ez a két homályos fogalom. A falak börtönéből szabadult ember elfojtott érzése volt ez. A messzeség képe, a mérhetetlennek látszó tér a szabadság érzetét keltette benne, mint ahogyan a kiszabadult fegyencnek is végtelennek tünik fel az ucca, amelyre hirtelen kilép.

Uj érzésektől eltelve sétált Félix a terrasz előtt. Azt tervezgette, hogy a jövőben gyakrabban ki fog ránduln a szabadba. Ahogy felnézett a hüs árkádok alá, ismerős arcot pillantott meg. Leült egy szemközti padra és ahogy hosszasabban nézte a magánosan üldögélő férfit, határozottan felismerte benne Leót, egykori osztálytársát. Felsietett a terraszra és ugy tett, mintha asztalt keresne.

— Leó! — állt meg hirtelen a férfi előtt.

— Leó! Hát nem ismersz meg?

Egy pillanatig idegen szempillantással méregették egymást, aztán Leónak mintha eszébe jutott volna az arc.

— Félix, te vagy? Foglalj helyet!

Egymáshoz léptek, mintha össze akarnának ölelkezni, de csak kezet fogtak. Félix áradozva leült és nézte a simára borotvált arcot, a habos selyemnyakkendőt, a finom angolszövet ruhát és azt a két arany fogat, amely minden szónál, mint egy fényes szirt a habokból, kibukkant Leó száján. Félix minden érzékével magába itta a másik képét. Érezte a jellegzetes, diszkrét illatot, az odkolonynak és a finom beretvaszappannak illatát, ami a jólápolt uriemberből messzire kiárad. Látta rajta a jólét, a gazdagság jeleit, szemében az elegáns fölényt, mozdulataiban a határozottságot és a célt, hangjában érezte a közönyegestől való tartózkodást és a kegyes jóindulatot. Esküdni mert volna, hogy négyszobás lakása van és hogy a sétány végében vária a hathengeres.

A pincér feltálalta Leónak az uzsonnát. Vaj, sonka, szalámi és üde, piros retek.

— Te már, bizonyosan uzsonnáztál — mondta Leó és mint egy üveglapra, ugy nézett Félixre.

— Miből gondolod? — kérdezte meglepetten Félix

— Abból, hogy olyan nyugodtan és közömbösen nézed.

— Igen, én már hálisten tul vagyok ezen — mondta Félix és szinte hárgyun mosolygott, majd hozzátette: — Jó emberismerő vagy.

— Természetesen, éhes ember nem tud ilyen hidegen csevegni, mikor a másik eszik.

— Ó, persze, persze...

Félix jóizüen nevetett. Semmi malicia nem volt ebben a nevetésben, hiszen azon nevetett, hogy nevet. Leó bántó lassusággal bailódott a szalámi héjával. Végül is felét mindennek otthagyta.

— Talán rossz a gyomrod? kérdezte aggódva Félix.

— Marhasokat adnak, ki birja ezt megenni, egy napszámos, de még az se. Hogy vagy Félix? Hogy kerülsz ide?

Durva átmenettel érzelgősen kérdezte ezt de nem nagyon érdekelte a válasz, sem az ember, aki előtte ült. Idegen volt számára és Leó gondolatait láthatatlan fonalak kötötték valami messzi tárgyhoz.

Félix ugy érezte, hogy torkán keserü csepp gördül végig. Arra gondolt, hogy kiönti a fájdalmak edényéből a szavak mérgét ez előtt az ember előtt, aki barátja volt, padszomszédja. Kipanaszkodja magát a barát előtt, akit az idő falai nem tudtak elválasztani tőle. Leó hendikepp nélkül érte el célját, bizonyára boldog és gazdag ember. Minek tagadja el előtte, hogy uszik az árral, hogy lebeg a napok vékony cérnaszálán, hogy nincsenek céljai, hogy nincs kenyere. Hiába is mondaná, hogy »jól van«, az arca és a gyürött plakát, ugyis elárulná, hogy a látszólagos közömbösség a dolgok iránt csak arra való, hogy a reménytelenség süllyedő hajóit fenntartsa a hullámokon, amig a segitség megérkezik.

Elnézet a tó felé és halkan mondta:

— Köszönöm, meg vagyok valahogy. Élek, éldegélek...

— Élsz, éldegélsz, jó neked, élsz, éldegélsz nyugodtan, szerényen, csendesen, békésen, viharok nélkül.

— Hát szó, ami szó...

— Csak ne szerénykedj, ismerem ezt a fajtát — vágott közbe Leó — csendben él, zaj nélkül, idegrohamok nélkül, nem veri a nagydobot, egyszerüen öltözik és sir az adókivető bizottság előtt. És ezeknek van igazuk. Neked van igazad.

Félix szólni akart, világosságot akart gyujtani a homályban, de a másikból megindult a szavak lavinája.

— Talán nem neked van igazad? Ki tud róla? Én elpusztulok a közéleti szerepléshen, engem agyonnyomnak a jótékonysági egyesuletek, nekem minden akcióban benne kell lennem, nekem adakozni kell, nekem szórnom kell a pénzt, mert különben a nyilvánosság ráüti homlokomra a zsugoriság bélyegét. Igy is azt mondják a vér arisztokratái, hogy parvenü vagyok, de a másik kapun kölcsönökért jönnek hozzám. Minden lépésemet figyelik, minden cselekedetemet felülbirálják az emberek és az ujságok. Egy szük keretben mozgok, nincs önálló mozdulatom, mert ha a keretből ki akarok lépni, a fonál, amely a társadalommal összekőt, a másik oldalon megrántja és felébreszti a purifikátorok seregét.

— Te tévedsz, nekem...

— Neked, igen megvan a nyuglmas rendes életed és a kis tőkéd a bankban. Nekem pedig tépik az idegeimet, nekem reprezentálnom kell. Megcsalnak és meglopnak és azt mondják marad még elég. Csuszanak előttem és a hátam mögött azt mondják vérszopó. Bele fogok ebbe őrülni, érted kedves Félixem, el fogok pusztulni...

— De Leó, kérlek...

— Tudom édes öregem, vigasztalni akarsz, kedves gyerek vagy, a régi kedves pajtás. De én mégis föbe lövöm magam.

A szeme elborult és élesen kifujta a cigaretta füstöt. Az orra körül vibrált a bőr és türelmetlenül topogott lábával a kövön. Hirtelen kitört:

— A gyerekeim léhák, a feleségem jó lélek és nagyul éli a világát, törődik ő velem? Most mond meg őszintén, ugy-e neked van igazad! Mondd meg!!

Kiabált és követelt. Félix érezte, hogy nincs több mondanivalója.

— Igen nekem van igazam, de azért hidd el... Ne letve te se ess kétségbe — hebegett Félix és megfogta barátja kezét.

— Köszönöm Félix, jól esik, hogy te meghallgattál és vigasztalsz. Mily derüs a te arcod.

— Na, nevess te is már! Te szamár!

— Szamár jaj de jó szó. Szamár! Hülye szamár. Hehehe...

— Igy ni, fel a fejjel öregem. Igy már szeretem.

— Te apostol! A haláltól mentettél meg. Irigyellek ezért a kedélyért Félix.

—Te is lehetsz még boldog. Ne hagyd magad, olyan szép az élet, olyan sok lehetősége van az okos ember számára, csak nyugalom és türelem és semmi fantázia. Én pozitivista vagyok. Ugy veszek mindent, ahogyan van. Vehetem én másképen? Én ha eszem, sohase gondolok az üzletre és ha üzletet csinálok sohasem gondolok az evésre. Igaz? És ha egyiket se csinálom, akkor semmire se gondolok.

— Jó életfilozófia, apropos, erről jut eszembe még ma be kell mennem a bankba. Jósz, vagy maradsz?

— Maradok.

Leó vette az aktatáskáját és elment. Félix hallotta amint berregve megindult a motor. A tóra nézett, a melyben csillagok fürdőttek és szája szélére uira kiült a fáradt, életunt vonás. Ugy látszott a homályban mintha sirna, pedig mosolygott.

Épitkezők figyelmébe!

Mielőtt üvegezést végeztet, kérjen tőlem árajánlatot! Üvegezést négyzetméterenkint valódi belga üvegből legolcsóbb napi áron végzek

Kész ajtók és ablakok állandó raktára

WANDMANN üveges, Subotica

Zrinjski trg 2 4520

A MODERN NYELVTANULÁS NEM FÁRASZTÓ

ellenkezőleg : apról napra növekedik öröme, mert

amint megkezdte a tanulást, már beszél is!

Nem a nyelvtani szabályok halmazát adja, hanem gyakorlati módszerrel irta

VUJKOVICS MARICA

SZERB-MAGYAR nyelvtanát

Ara 30·— dinár

Kapható a BACSMEGYEI NAPLO könyvosztályában

Vidéki szállitásnál 5 dinár portó

Hét forint

Irta: Arányi Jenő

(Folytatás.)

Ez a csakhogy azt jelentette, hogy az ura tudta nélkül hogy *juthatna hozzá, hogy viselhetné, hiszen* mindjárt gyanus lenne, hiszen annyi pénzt lehetetlen a konyhapénzből összekuporgatni. Minden férj elhiszi a feleségének, hogy a rajta levő holmit »összespórolta« de Ernő nem az az ember, az képes lenne utána járni, *hol vette, mennyiért vette* és ami a legrettenetesebb, még az is kitelne tőle, hogy kevesebbre fogja a háztartási pénzt.

Hosszas magyarázkodás után, napok teltével mégis az asszonynak támadt ötlete, hiszen egy ruhadarab megszerzésében akkora leleményességet tud valamennyi kifejteni, amennyivel talán Edison se dolgozik.

— Ha mindenáron azt akarja, hogy legyen egy kis kabátom, akkor csak egyféleképen segithetünk a dolgon....

— Persze, hogy akarom, — mondta erre Béla, pedig már nem is olyan nagyon akarta, mert érdeklődött és *megtudta, hogy többe kerül, mint az ő két vagy három* havi jövedelme. Ez anyagilag nem lett volna baj, mert odahaza a jó öreg Kugler bácsi, a nyugalomba vonult dusgazdag sörfőző alig várta, hogy az egyetlen fia kérjen már valamit.

De épen a kérés esett nehezére Bélának, főképpen az édesanyja miatt, aki takarékos szász asszony volt és *számontartott minden pelyhet*, hát még a pénzt. El kellett számolni mindennel, tudta ezt már jogászkorából, amikor csak azért kellett dijnokoskodnia a kassai pénzügyigazgatóságnál, hogy a mama ne sokalja a tanulási költségeket. Gyerekkorától felirta az öregasszony, mit *költöttek a fiura, mert ezt majd le kell számolni az* örökségből a lányok javára.

Azonban minden okoskodás hiábavaló, megigérte, most meg kell lenni a bundának.

— Tudja, van nekem egy nagynéném Kerékfalván, — mondta az asszony — akivel olyan félharagban van a család. Nagyon gazdag asszony, keresztanyám, de *soha nem adott semmit. Azt fogom mondani, hogy Teréz* néni küldte a bundát.

— És ha Ernő megkérdezi, vagy megköszöni neki?

— Nem fogja tenni, mert az esküvőnkön nagyon összevesztek, csak éppen az a bökkenő, hátha elkéri a póstaszelvényt, mert mindenre gondol.

Bélának eszébe jutott valami.

— *Menjen be Kemplerhez, válasszon ki egy kabátot*, de semmiesetre se olyat, ami a kirakatban látható.

— De nekem éppen azok közül tetszik az egyik.

— Nem baj, csinál Kempler másikat is, éppen olyat. Azt a kabátot majd feladatom Kerékfalvára Dorsch barátom cimére. Előző napon vagy akár még előbb küldök neki egy levelet, amelyben kitanitom, hogy csomagolja át és Teréz néni nevében adja fel *ujra a maga* cimére.

Ebben maradtak. Luciban azonban még felébredt a külön asszonyi ravaszság is, egyik nap szándékosan a Kempler kirakata felé vezette az urát és megállt »gusztálni«. Az ura figyelmeztette éppen arra a bundára, a mi neki is tetszett, de az asszonyka elfintoritotta az orrát: »inkább semminő, mint ez a vacak.«

Ettől kezdve sürün emlékezett meg kisebb-nagyobb ajándékokkal Teréz néni a keresztleányáról, Somogyi eleinte vissza akarta küldetni a csomagokat, de aztán felülkerekedett benne a kapzsiság és megelégedve fogadta az ajándékokat, annyira azonban nem alázkodott le, hogy személyesen irjon és kibékitse a nénit, csak azt engedte meg, hogy Luci köszönje meg a meglepetéseket.

Kugler papa örömteljes napokra virradt, mert a fia egyremásra kérte a postautalványokat, a lányai érdekét védő mama pedig nagy elégtétellel, de kifelé mérget mutatva veszekedett:

— Der Haderlump verputzt ja Alles!

Január volt már, a szerelem egyre tartott, ingere volt a titokzatosság és Bélát főképpen az fogta erősen, hogy az asszony semmiképpen, semmi könyörgésre nem akart a lakására menni. Csak otthon fogadta előre megbeszélt jelek alapján és Lajos önkéntelen támogatása mellett.

— Rendeltem egy mázsa diót, — mondta például.

— Minek, honnan?

— Hát szeretem, -ha van otthon, egy kis mézzel nagyon jó. Somogyi reggel Birsádra megy végrehajtani, megkértem, vegyen a számomra, ott sok van. Ha akarsz hel'ole, szivesen adok át.

Bélának nem kellett, nem akart belőle, de megtudta, hogy Ernő nem lesz odahaza. Máskor másképpen tudatta vele Lajos, de ez nem volt elég, féltek a meglepetéstől és ezért még külön, uj és ujabb jeleket találtak ki, amik megbizonyositották Bélát, hogy szabad az ut az immár ujabb és nagyobb lakásba, ahova be lehetett menni a beavatottnak a nagyvnehezen felvett mindeneslány tudta nélkül is. Kellett már a cseléd, mert Mariska nem akart eljönni Annus helyett a mogorva sógorhoz.

Somogyi félárbócra hocsátotta a barátság lobogóját Lajossal szemben, csalódott a kollégájában, mert az nem akart beleharapni a házasság almájába, amit pedig egy óvatlan pillanatban nyiltan felajánlott neki.

— Vedd el Annust, vagy eredj, nézd meg Mariskát, vedd el azt, ha jobban tetszik, azután igyekezz a vizsgáiddal, közös irodát nyitunk, vagyont szerzünk.

Lajos kitért a válasz elől, nem mer belevágni, amig nincs egészen készen, az asszony gátolja a tanulást az olyan könnyelmü embernél, amilyen ő. Somogyi az más, az ő vasakarata legyőz minden akadályt. Somogyi megérezte a visszautasitást, hiszen tudta, hogy Kovács egyáltalában nem könnyelmü, de *hallott valamit arról is*, hogy ujabban táncolni tanul, szeretne jobban összebarátkozni a Tóth vaskereskedő szöszke Irénkéjével. Nagyon a szivére ment a kislány, meg az apja vagyona.

Januárban egy zavartalan, boldog hetet élt Béla Lucival. A férj elutazott Marosvásárhelyre ügyvédi vizsgát tenni. A távolléte tiz, vagy tizenkét napjából elvesztegettek néhányat, mert Luci biztosra vette, hogy az ura meg akarja lepni és előbb jön meg, mint jelezte. Addig nem is adta meg a jelt Bélának, amig Ernő Vásárhelyről nem sürgönyzött, hogy megérkezett.

Hazatért az uj fiskális, szerény családi bankettet rendezett, maradt minden a régiben, bujkálások, gyanakvások és ebből folyó veszekedések.

Tavasz felé Kovács kilépett az irodából, igaz, hogy csak ideiglenesen, mert a szigorlata előtt szükséges volt, hogy néhány hónapot az egyetemen töltsön, igy azután Béla barát nélkül maradt, többet kezdett *megint a szinházzal foglalkozni* és egészen komolyan tárgyalt az igazgatóval, hogy a szinházi karmester operettpartiturájához librettót ir. A primadonna is nagyon csábitotta erre, szeretett volna eredeti első bemutatón eljátszani egy igazán neki szánt, a testére szabott nadrágszerepet. A »Kadettkisasszony« meg a »Csokoládékatona« zsánere uralkodott akkoriban, hirtelenében el se tudtak képzelni olyan operettet, amelyben legalább egy felvonást ne férfi- vagy katonaruhában játszék a szubrett.

Lucival alig találkozott mostanában, a jel egyre ritkábban mutatkozott az ablakban, azután a kávéházban megtudta Somogyitól, hogy a felesége *hazautazott* néhány hétre, nem is akarja, hogy addig visszajöjjön, amig az uj házukat rendbe nem hozatja. Ott lesz az iroda is, nagy és tágas az uj otthon, amint illik olyan ügyvédhez, aki még a saját főnökének a legjobb klienseit is elcsábitotta, amellett jó egynéhány nagy céget szerzett meg, akik nem is adják be addig *a pereiket, amig ő ki nem teszi a táblát.*

— Tipikus felperesi ügyvéd leszek, hehehe, — nevetett, mikor erről beszélt Kuglernek. — Az a legbiztosabb, mert aki felperes, az mindenképpen megbizható pénz. Szeretném, ha Lajos othagyná azt a vén marhát, ott nem tanul, csak feleit. Sokkal jobb dolga lenne nálam, megtanulná, hogy lehet az emberből *hamarosan virilista.*

Béla egyre várta, hogy Luci majd ir neki hazulról, esetleg elhivja magához, vagy ki tudja mi mindenben reménykedett, de ez csak amolyan halvány viszfénye volt az őszi és téli epekedésnek, olyan volt csak, mint a kandalló tüze a nap melege mellett. Az idő és a távollét elsorvasztotta a vágyait, ráébredt, *hogy ez nem is volt szerelem*, egyszerü fellobbanás volt, sok boldog perc ellenében sokkal több izgalmas keserüséget és csalódást hozott. A második héten mégis csak kapott egy képeslapot, rajta egy egyszerü üdvözlet és vagy tiz ismeretlen aláirást.

Ez fájt még egy kicsit, inkább a hiuságába nyilalt, mint a szivébe és kereste az aláirások között azt a markáns férfiirást, amely talán az ő utódáé. Mert nemcsak annyira volt már, hogy az egyre sürübb szubrettlátogatások révén teljesen megvigasztalódott, hanem szentül meg volt arról is győződve, hogy Luci talált már mást, akinek a kedvéért őt elhanyagolja és el is felejti. Alapjában nem is sokat érdekelte már az egész ügy, az operett szépen feilődő cselekménye *jobban lekötötte* a figyelmét, a *nem közönséges* szellemü és kitünő humoru színésznő ontotta az ötleteket, amiket csak formába kellett önteni. A dalszövegekkel volt csak megakadva, nem tudott verset irni és érezte, hogy a kierőszakolt strófák nehézkesek, döcögősek, azt ajánlotta hát Kardosnak, a zeneszerző karmesternek, hogy a fővárosban keressenek versirót. Ebben meg is állapodtak és igy Béla hóna alá vette a partiturát és a szövegkönyv meglevő részét, két heti szabadságot kért és elutazott. Legjobban szeretett az étkező fényes tükörablakai mögött ülve a hófehérrel terített asztalkánál, egy pohár sör vagy egy üveg bor mellett nézelődni. Nem volt beszoritva a szük kotrecbe, nem kellett ismeretlen kellemetlenkedők ostobaságait hallgatnia, ha kis szerencséje volt, egyedül tehette meg az egész utat vagy találkozhatott kedves ismerőssel, sőt a néha szeszélyesen előzékeny sors kedvezéséből uj, értékes vagy legalább is kellemes ismeretségre tehetett szert.

Most is csak harmadmagával ült a kocsi tágasabb, dohányzó részében. Hárman három asztal mellett, mindegyik a maga dolgaival elfoglalva. Egy idősebb ur elmélyedve olvasott, egy főhadnagy félig mámorosan hajtogatta a borospoharakat, egyiket a másik után és nagyon kedvesen, barátságosan beszélgetett a főpincérrel, Béla pedig gondosan olvasta át ujra a kéziratát és pontos kivonatot készitett belőle, hogy a majd megtalálandó költő ki ismerje magát, hova miféle versikére lesz szükség.

Derüsen ragyogott a nap, fénye boldog önérzettel, és ragyogó reményekkel töltötte el a szíveket, szorgos munkássereg dolgozott a smaragdos mezőn, az elsuhanó kis állomások népe bámészan nézett a továbbrohogó gyorsvonat után. Béla fel sem nézett a munkájából, amig hirtelen meg nem állott a vonata. Az első átszálló állomáson voltak ahol a szemközt jövő vonatot és valami kis vicinálist várták meg. Önkéntelenül kinézett, de azután hirtelen visszapattant az ablaktól, mert ott látta Lucit, nagyon bizalmas trécselésben egy tiszttel. Nem akarta, hogy az meglássa és zavarba jöjjön, félt a kimagyarázkodástól. Ha Teréz néni küldhetett bundát, selyempongyolát, gyürüt és melltüt, akkor az a tiszt egészen bátran lehetett akár a Teréz néni fia is. De hiába okoskodott, mégis fájt egy kicsit ott belül, mégis keserüséget érzett és mégsem tudott nyugodtan tovább dolgozni, amikor a vonat végre ujra ütemesen siklott tovább a beláthatatlan síkon.

A szemközt nyiló ajtón belépett az imént látott tiszt, pirosarcu, tüzérfőhadnagy, barna kabátja nyilásán egyetlen szál iholya szerénykedett olyan szeméremetlen dicsekedéssel, hogy Bélában felforrt a vér. Tőle kapta.

— Szervusz Félix!

— Á! szervusz, szervusz, hogy kerülsz te ide — örvendezett a másik.

— Itt voltam egy elhagyott fészekben agnoszkálnom kellett egy öngyilkos dezertort. Kellemes, mi?

— Nohát akkor hamar egy-két pohárral ebből a muskotályból, ez majd megvigasztal.

— Köszönöm pajtás, majd előbb egy pohár konyakot és eszem is valamit. Ami pedig a vigasztalást illeti, hát azon már tul vagyok.

— No?!

— Nem láttál itt lenn a perronon?

— Nem néztem ki.

— Hát akkor pedig láthattad volna a vigasztalást illetve a vigasztaló angyalt is. Entzückend!

— Leány?

— Aber geh! Leány! Kinek kell leány? Azt esetleg el is kell venni, néha le is kell vetni érte ezt a kabátot, amihez semmi kedvem. Asszony, barátom, de még milyen asszony! Rassz!

— És?

— És eddig persze csak igéret, most ismerkedtem meg vele a vonaton, de olyan igéret, amely hamarosan beváltásra kerül, hiszen éppen most helyezték át az ütegemet a városukba. Eddig arra gondoltam, hogy más ezredhez kéredzkedem, de most már nicht um die Welt...!

— Uriasszony?

— Ügyvédné, idős férj, hetes tüzér, das stimmt, was?

— Sok szerencsét.

A tisztek halkan beszélgettek tovább, Béla pedig olyanféle elégtételt érzett, mint amikor valakinek szerencséje van, a balesetbiztositással: levágja a villamos a lábát vagy a felrobbanó kazán kiégeti a szemét és akkor örül, hogy biztositva volt, hogy nem ő, hanem a társaság károsodott. A szubrett miatt néha érzett lelkifurdalása most egy pilanat alatt elmult, de az egész munkáját rossznak, üresnek találta és tudja Isten, miért volt olyan izetlen ma a hires konyháju étkezőkocsinak minden étele, mitől olyan fanyar minden itala?

A fővárosban többet talált, mint amit keresett. Egyik legjobb nevü versiró vállalta a munkát, de be is mutatta egy operettszinház igazgatójának, aki azonnal lekötötte a darabot. Kardos áradozó táviratban járult hozzá a szerencsés változáshoz.

Amikor haza került, már az egész városka tudta a nagy szerencséjét és maga a pénzügyigazgató ajánlott fel neki további szabadságot arra az időre, amig teljesen elkészül a darabbal. Béla megköszönte, egyelőre nincs rá szüksége. Mire előadásra vagy próbákra kerül a sor, addigra szeretné feldolgozni a hátralékait, mert reméli, hogy hamarosan áthelyezik a fővárosba. Megtette az előkészitő lépéseket.

Másnap vagy harmadnapon váratlanul Luci toppant be a hivatalos szobájába. Béla inkább ijedten, mint meglepetéssel fogadta.

— Csodálkozol ugy-e? — kérdezte az asszony tegezve, holott eddig soha rá nem nyilt a szája, még a legizzóbb mámorban sem.

— Tényleg csodálatos, hogy igy betoppan ..sz. — tette utána ő is a sokat jelentő betüt, nehogy megsértve, elvégre erre se oka, se joga.

Luci leült az eléje tett székre:

— Hallgass ide, micsoda bajom van, amin egyedül te tudsz segiteni.

— Ugyan?

— De igen. A mult héten bejön az udvarunkba egy parasztember és nagytitokban szüzdohányt kinál. Eleinte nevettem, azután eszembe jutott, hogy ez jobb és olcsóbb, mint a naftalin, vettem tőle egy kilót. Alig teszi be maga után a kaput, belép egy finánc és nem is kellett keresnie, ott találta még a kezemben. Felirt és most attól félek, hogy meg fognak büntetni.

— Meg bizony...

— Hát ezt akarom elkerülni. Te bizonyosan jóban vagy azzal a kollegáddal, akihez ez a dolog tar-

tozik, a kedvedért elengedi a birságot.

— Azt nem teheti, mert a finánenak jár valamennyi a büntetéspénzből, hanem azt talán megteszi, hogy a legenyhébb birságot rójja ki, hiszen nem dugdostad és hizgnyos, hogy nem is akartad elszivni. Viszont a trafikban sokkal olcsóbban vehettél volna kapadohányt vagy dohányport, akár többet is, mint amennyi a legkisebb büntetés lehet. Azt hiszem, hét forint.

— Hét forint! Te Uristen! Hogy számolok én be erről az urannak? De akármennyi, akármilyen kevés, vagy sok, nem bánom, csak ne hozzanak irásokat, ne lássa meg Ernő, mert baj lesz belőle. Tedd meg, beszélj az illetővel...!

— Azt is megtehetem, hogy azonnal, egy negyedórán belül elintéztetem, egyebet nem, akármennyire szeretném is. Akkor se tehetnék mást, ha éppen hozzám tartoznék a dolog.

— Hát ennyit se érdemlek meg tőled?

— Édesem, — felelte Béla nagyon nyájasan és nagyon kedvesen, akárha még ott lángolt volna benne a hamuba fult szerelem egész lobogása, világító és hevitő tüze. — Édesem, erről nem lehet beszélni többet, mindent megérdemelnél, hiszen soha olyan boldog nem voltam és nem is lehetek, mint aminő boldogságot neked köszönhetek, de elvégre nem ez a hála lerovásának a módja.

— Nekem ez kell.

— Ne vedd zokon azt, amit most mondok: tudom, hogy az urad számonkér tőled minden krajcárt, engedd meg, hogy kifizessem helyetted a birságot, akármennyi lesz is. Akkor legalább nem kell kérnem senkitől semmit.

— Micsoda? Rongyos hét forinttal akarod megfizetni az odaadásomat, a szerelmemet, az önzetlen ragaszkodásomat, a mindennapi remegésemet? Mi vagyok én? Ezt érdemeltem, ezt, hogy hét forintot vágj az arcomba, mint valami uccai rongynak, mint egy utolsónak?!

Zokogásba fult a hangja, Béla csititgatva simogatta meg az arcát. Felugrot, a szemei szikráztak a hangja rikácsolásba csapott:

— Hagyjon el, szemtelen fráter. Majd egy évig kihasználja egy tiszta, becsületes, tapasztalatlan asszony szerelmét, folytonos rettegésbe változtatta a nyugodt életemet és most, amikor bajban vagyok, amikor először kérek egy ilyen semmiséget, egy szót, egy darab papirosnak az elszakitását, akkor hét forinttal akar kifizetni! Pfuj! Szégyelje magát, doktor ur, azt hiszi, most is a pénzért mindenre kapható komédiásnőkkel van dolga!

Reszketett a felindulástól, tüzvörösen rohant ki, Béla pedig értetlenül, tágranyilt szemmel nézett utána, a becsapott ajtóból feltörő porfelleghe, azután felbontotta az édesanyja száraz, hideg levelét: ».... remélem, az a pesti história hoz majd annyi jövedelmet, amennyit a télen elpocsékoltál a színésznőkre, akikkel kár is volt kezdeni, mert abból nem lehet semmi jó...«

Nem tudta, nevessen-e, bosszankodjék-e, hát csak elnézte a port, amint felszivta az ablakon beáradó napsugár és aranyfüstté, gloriás fátyollá szőtte, amely ragyogott, sziporkázott és kincseket igért annak, aki nem tudja, hogy megfoghatatlan semmi, ha leszáll, por lesz megint belőle, szemét. Arra gondolt, hogy a szerelem éppen ilyen. Előbb csupa ragyogás, azután por, szemét....

(Vége)

Vezeklés

Irta: Somfai János

Bardócz Tamás éjfélután két órakor fölkelt a rulett asztal mellől. Négy hét alatt a szerencse kis ingadozása mellett is eluszott az utolsó ötvenezer frankja. Ez volt a vagyona utolsó maradéka. Ötezer hold földjéből, egy szép budapesti és bécsi palotájából ennyi maradt utoljára.

Ezzel az ötvenezer frankkal, amit utoljára kapott, jött el Montecarlóba, hogy szerencsét próbál. De hiába. Nem ment már semmiképen semmi.

Ezer frankja maradt meg a tárcájában. Ezt megakarta tartani, mert büszke uri fejével nem akart a bank pénzén továbbjutni.

A játéknál mellette ült Lola, a nagy kokott, aki az utolsó hónapban hű kisérője volt. Ő is látta, hogy vesztett a barátja.

Mikor Bardócz Tamás fölkelt, a leány oda szólt hozzá:

— Elmégy?

— El. Elég volt. Vége.

— Adok ötezer frankot kölcsön. Próbálja még meg a szerencsét.

Bardócz Tamás idegesen rántotta meg a fejét.

— Mit gondol? Nem kell!

Többet nem szólt. Arany cigaretta tárcájából kivett egy cigarettát. Rágyujtott és kiment a teremből.

Bardócz Tamás nem volt megtörve. Nyugodtan elegánsan lépett. Daliás termete ugy mozgott mint Máskor. Arca közömbös, hideg volt.

A teremből kimenet, a parkon át, a tengerpart felé sétált. A gyönyörü májusi éjszaka ontotta a pompás virágok illatát és a tenger felől szálló friss levegő fölüditette.

Eddig életében nem szokott sokat gondolkozni. Huszonhatesztendős korától, amikor apja meghalt, huszártiszt volt. Mintahuszár. Mindenki rajt felejtette a szemét, akármelyik garnizonban állomásozott. Gavallér volt, igazi ur volt. Huszonhatéves korában már kapitány.

Az édesapja vaskezü ember volt. Mintagazda. Csak annyi pénzt adott a fiának, hogy éppen megtoldhatta vele a fizetését. Pedig egyetlen fia volt. Édesanyja korán meghalt. Egy-két váltóadóssága akadt uzsorás kézen, mert a huszártiszti élet mégis csak drágább volt, mint ahogy édesatyja gondolta. De hát ebből nem lett baj. Az uzsorások az ötezerholdas gazdag nemes ur fiának szivesen hiteleznek. Itt csak a kamatok nőnek.

Huszonhatéves korában meghalt az édesapja s Bardócz Tamás a maga ura lett. A maga urasága elszéditette. Az édeapja egyre sürgette, hogy nősüljön meg, de a fiu egyre huzta-halasztotta. Nem talált magához való asszonyt. Sok leánynyal volt dolga, de feleségének egy sem kellett neki.

A szomszéd nagybirtokos Kesellőkeői lányával akarta összehozni az apja, éppen halála előtt. Bájos gyönyörü szelid leányka volt a Margit, de alig tizenötéves. Ő gyereknek nézte. Nem is foglalkozott vele.

Bardócz Tamás tiz esztendeig élte a maga uraságát és ez elszéditette. Lemondott huszártiszti állásáról. Ez, bármilyen fényes és paradés volt, őt mindig nyomta. Szabad ur akart lenni és ugy élni, ahogy akar. És ugy is élt. De tulontul élt. A tiz év alatt otthon sem volt az ősi kuriában a sajómenti szép nagy kastélyában. A gazdaságot, a palotákat intézők igazgatták s ezek el is igazgatták a jövedelem s a vagyon felét maguknak. A többit meg ő. A mulatságok, a nők, a barátok, a kártya s az ezekkel járó egyebek.

Tiz év alatt elment minden. Az ötezer hold, a paloták. És most nincs semmije. És éppen most harminchatéves. Ma van a születésnapja is.

Bardócz Tamás csöndesen lépdelt a holdfényében tündöklő tengerpartra. És elgondolta mindezt. Szivta a cigarettáját és kicsit megrázkódott. Nem esett kétségbe. Kemény nyakát megszegte.

— Hazamegyek — mormogta. — Elmegyek parasztnak.

Eszébe jutott, hogy az ezer frankján kivül még van valamije. Az ősi kuria, a kastély a Sajó partján. A szépséges park, hozzá egy ötholdas gyümölcsös és szőllőskert.

Ezt eladhatta volna. A szomszédos Kesellőkeői is nagyobb pénzt igért érte. De valami atavizmus ragaszkodtatta az ősi kuriához és nem adta volna oda semmi áron. Akárhogy, de a maga ura lesz.

Eldobta a cigarettáját, fölment a szállodájába s lefeküdt. Reggel kifizette a számláját. Még gavallérosan szétosztogatta a borravalókat és azután elutazott. Nem maradt semmi pénze csak egy nagy bőröndje az uti ruháival.

*

Harmadnap ért haza Bardócz Tamás. A kis város állomásán csak parasztkocsik voltak. Fölült az egyik kocsira s az elvitte a várostól félórányi járó utra fekvő ősi kuriába.

Majdnem tiz éve nem járt ott. Alig emlékezett rá.

A kocsi megállt egy park vasrácsos kapujánál és Bardócz Tamás csöndesen leszállt. Nézte a kaput és a vaskeritést. Meglepte, hogy milyen jókarban van. Az ajtó, a kilincs, a rácsok.

A parkban két ember motoszkált. Egy ősz tagbaszakadt ember és egy fiatalabb.

Amint meghallották a kocsizörgést és ezután meglátták az utast, a kapuhoz szaladtak. Az öreg volt ott előbb.

Az öreg ember, mikor Bardócz Tamás eléje áll, megremeg. Elkiáltja magát:

— Szent Isten! Tamás urfi... Nagyságos ur!

Az öreg ember szemeit elfutja a könny és kezet akar csókolni.

Bardócz Tamás alig tudja megszabaditani kezét. Meghatódva szoritja meg az öreg ember kezét.

— Adj Isten, András bácsi. Hát maga még megmaradt nekem?

— Az Isten áldja meg nagyságos ur! Csakhogy már egyszer hazajött. Tiz éve... Tiz éve — dadogta könnyesen. — Hát vártam, hogy vártuk itt egy páran, akik itt maradtunk. Én, az anyókám, a fiam, a leányom. Mind a hatan. Nem maradt itt közöttünk más. Mi őriztük itt az ősi kuriát... Istenem, Istenem... csakhogy megértük.

Bardócz Tamás csöndes elmélyedéssel nézett körül:

— Hát megőrizték?

— Meg, az utolsó lehelletünkig. Nem hiányzik semmi. Ugy ápoltuk, ugy gondoztuk. Mindig vártuk az igazi gazdát... Tessen csak feljönni a kastélyba. Minden rendben van, minden készen van.

Az öreg Verebes András bácsi ispánja volt az öreg Bardóczuak. Az apja, a nagyapja is a Bardóczoknál szolgált s azok közé a ritka régi vágásu emberek közé tartozott, akik az emberes uraknak a leghűbb legodaadóbb és becsületes szolgái voltak. Mert a Bardóczok mindig emberek is voltak. Nyakasok, kemények, de emberek. Jaj, amilyen kevés van. Különösen ma már.

És az öreg András bácsi vezette Bardócz Tamást a gazdát, aki alig tudott szólni.

Előbb a kastélyba. Minden szobát, minden helyet megmutatott. És minden ugy a helyén volt, olyan rendben, tisztán állot, mintha a gazda gondos keze mozgatott volna mindent. És a park és a nagy darab szőlője és gyümölcsöskert. Mind gondozva, ápolva.

Bardócz Tamás nagyot lélegzett és fölemelte a fejét:

— És azután ki dolgozott itt?

— Hát mi hatan nagyságos ur. Ugy-e itt marad nagyságos ur? Az Isten megáldja!

— Igen. Itt maradok, parasztnak. A hetedik leszek.

— Oh, nagyságos ur! Mindene meg van. Mindene meglesz... Ha... a többi el is ment... Bocsásson meg... A mi urunk lesz...

Az öreg szinte remegett a fölindulástól, de Bardócz is megremegett magában. Valami soha nem tapasztalt meleg érzés ömlött el benne.

Az öreg András bácsi pedig nem nyugodott. Megmutatta az istállót, két szép ló állott benne. Négy tehén, négy borju. Azután a sertések, a baromfiak jöttek. Megmutatta a pincét, vagy ötven hordó bor volt benne. Azután levitte a házikójába. Ott állott még az öreg Bardócz páncélszekrénye.

Erre külön rámutatott az öreg.

— Ez üres. Csak egy könyvecske van benne. Takarék-könyvecske. Nagy bankból. Senki sem tud róla. Csak mi hatan.

András bácsi kicsit reszkető kezével kinyitotta a vasszekrényt. Kivette belőle a könyvecskét és odaadta Bardócznak.

— Ez is a nagyságos uré!

Bardócz kezébe vette és belenézett. Szinte belepirult és fölkiáltott.

— Ötvenezer pengő!... Hát ez hogy kerül ide?

— Hát ami jövedelem volt eddig. Abból való.

Bardócz Tamás kemény ember volt, de alig tudott uralkodni felindulásán.

Kezet fogott az öreggel s csodálatos érzéssel mondta:

— Igen, itt maradok hetedíknek...

*

És Bardócz Tamás csakugyan otthon maradt hetedíknek. Ha első is volt, de ugy dolgozott mint a többi hat.

Nem mozdult sehová. Nem adott hirt magáról senkinek. Dolgozott a kerthen. Kapával a kezében turta a földet. Nyeste a fákat, a szőlőket. Alkonyattájban néhaneha lovagolt egyet. Este olvasott és közbe elgondolkozott.

Nem adott hirt magáról senkinek. Pedig a környéken mindenki tudta már, hogy Bardócz Tamás itthon van.

Tudták a szomszédok Kesselleőkőiék is. Hivták több helyre vendégségbe is, de Bardócz nem ment. Kemény feje nem akarta, hogy a nagyurak, az egykori nagyurra lenézzenek. Látogatóba is jöttek hozzá messzebbről, a kis városból is, de sohasem találták meg. Nincs otthon, kiment a határba. Csak este jön meg. Ez volt a válasza az öreg Verebes Andrásnak.

Pedig a szomszédéknál nagyon érdeklődött iránta. Keselleőkői Margit.

A leány egyedül élt itt atyjával Keselleőkői Árpáddal. Özvegy ember volt az öreg. Az ősei Dózsa Györggyel voltak rokonságban, paraszti sorból kerültek föl. Valamelyik ősük árulója volt a parasztvezérnek s igy kapta a keselleőkői dominimumot, amellyel a nevüket is kapták azután. Mind fukar, kemény dolgos ember volt. De azért mind emberségesek voltak. Egyre gyarapitották a birtokukat s a mostani Keselleőkői Árpád vette meg Bardócz Tamás szomszédos birtokát. Mikor még nem az övé volt és élt az öreg Bardócz, akkor is meg akarta szerezni a Bardócz birtokot, ugy hogy a leányát férjhez akarta adni Bardócz Tamásnak. Nem ment, igy hát most megszerezte pénzért.

Szerette volna megszerezni a közbeeső ősi Bardócz kastélyt a parkkal a szőlőskerttel együtt, de hiába kinált érte pénzt.

Most, hogy hazajött Bardócz Tamás, Keselleőkői átizent hozzá, hogy nem eladó-e a kastély a hozzávalóval?

Rövid volt a válasz:

— Nem. Soha, mig élek.

Megpróbálta a szomszéd személyesen is. Átment Bardóczhoz. Nem volt otthon. Többet nem is próbálkozott s morogva lemondott róla, abban bizva, hogy majd rászorul egyszer csak a pénzre Bardócz Tamás.

Nem is törődött többet vele az öreg.

Keselleőkői Margit pedig megkérdezte tőle, hogy mit csinál a szomszéd, a Bardócz Tamás?

Margitot érdekelte a szomszéd. Bakfiskorából mindig emlékében volt a Bartócz Tamás s melegen dobbant meg szive, ha rágondolt. Külföldi utjain is látta később kétszer-háromszor, hol Párisban, Londonban vagy Nizzában.

De a férfi sohasem közeledett hozzá. Multak az évek. Margit nagy leány lett, sőt már eladósorba került. Sok kérője akadt, apja is férjhez akarta adni, de a leány nem ment. Huszonhároméves volt már, de friss ragyogó szépség. Jól kisportolt, meleg szivü, de komoly érzésü leány, aki ahogy sem talált párjára.

És mindig megremegett, ha Bardócz Tamásra gondolt.

Most, hogy hazajött, még inkább vágyott utána. De sehogy se lehetett a közelébe jutnia.

Többször ellovagolt a Bardócz kastély előtt vezető uton, de nem látta soha. Persze csak a park felől ment, itt pedig Bardócz ritkán járt.

Bardócz a májusi munkát végezte a tulsó oldalon a nagy szőlőskerthen. Itt dolgozott együtt Verebesékkel, mint azok. Ásta, kapálta a szőlőt s gyönyörködve forgatta a barna anyaföldet.

Sokszor letérdelt és mikor a gaz makacskodott a földben s a kapára meg a gereblyére sem pusztult, kézzel tépte ki a földből a gazt. És megcirógatta a puha anyaföldet.

Keselleőkői Margit egyszer azután valahogy lovaglás közben elkerült a szőlőskert felé. Amint a kerités mellé került, egyszerre csak meglepetve állította meg lovát. Látta, hogy ott több ember dolgozik s közöttük van Bardócz Tamás. És a daliás gavallér ingujjban, térdelve, tépi a földből a makacs gazt. Éppen ugy mint a többiek. A leány önkénytelenül fölkiáltott:

— Bardócz!

A csengő hangra a férfi fölveti a fejét s kicsit riadtan néz a leányra. Ugy néz rá, mintha hirtelen nem ismerné meg. Azután leveti a fejét s tovább turja a földet.

A leány kipirultan kiált rá:

— De Bardócz! Miért nem szól? Nem ismer? Mit csinál az Istenért?

A férfi fölemeli a fejét magasan, azután merőn a leány szemébe néz:

— Mit csinálok?... Vezeklek.

*

Keselleőkői Margit lángoló arccal lovagolt hazafelé. Remegett a szive s minden vágya fölgyult a férfi ideálra. Ugy vágtatott hazafelé, hogy mikor a kastélyuk kapuja előtt megállt, a lova csak ugy lihegett.

Az édesapja csodálkozva nézett rá, hogy miért olyan felindult.

— Papa, gyere be velem. Komolyan beszélni akarok veled.

Keselleőkői még mindig csodálkozással nézte felindult leányát és fönt a szalonban megkérdezte:

— Mi az, Margitkám? Mi baj van?

— Papa! Ugy-e te szeretnéd ha férjhez mennék?

— De mennyire. Már ugy is egészen kétségbeesek, hogy pártában maradsz. Egy ilyen gyönyörüséges Keselleőkői leány?

— Hát férjhez megyek.

— Kihez?

— Bardócz Tamáshoz!

Az öreg összecsapta a kezét.

— Lehetetlen. Egy ilyen haszontalan, lump, semmiházi emberhez? Tönkreteszed az egész életedet. Ez egy koldus naplopó!

A leány összeszoritotta a fogát s megfogta édesatyja karját.

— Gyere velem!

Margit pedig huzta ki a kastélyból az édestyját. Előparancsolt egy másik lovat.

— Ülj föl rá — és gyere velem.

Margit az elkényeztetett egyetlen gyerek határozottságával dirigálta az apját.

Keselleőkői hüledezve makogta:

— Dehát, drága Margitkám, mit akarsz?

— Meg akarom neked mutatni a naplopót.

Csakhamar mind a ketten a szőlőskert előtt voltak.

A leány csöndben intett s a görnyedve dolgozó Bardócz Tamásra mutatott.

— Látod?

Az öreg Keselleőkői elbámult:

— Ez Bardócz Tamás a huszárkapitány?

A leány lassan pirultan mondta:

— Ez Bardócz Tamás, a férfi, az ember

— Te szereted?

— Imádom apukám. Már régen.

Az öreg Keselleőkőiben is megmozdult az igaz ember. És megingatta a fejét, megcirógatta leánya arcát...

— Igazad van. Férfi. Beszélhetsz vele.

*

És Keselleőkői Margit beszélt Bardócz Tamással.

Odaállt a kerités mellé és a szemébe nézett. Nagy csillogó szeme belevillant a férfi acélos szemébe s a leány megfogta a kezét.

A férfi megremegett:

A leány odasugott neki:

— Tamás, akar velem együtt vezekelni?

Bardócz Tamás megsimogatta a leány bársonyos kezét, mint multkor a puha barna földet s ugy mondta nagy lélekzettel:

— Akarok...

A
BÁCSMEGYEI
NAPLÓ-RA
bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

A barcelónai világkiállitás megnyitásán félmillió ember vett részt

Otezer postagalamb vitte világgá a megnyitás hirét

Barcelona, május hó.

Pünkösd vasárnapján nyitották meg a barcelónai világkiállitást. Ennek a napnak hajnalán egyszerre mintha elvágták volna a kilométerekre elhangzó kopácsolásokat, kalapálásokat, lármát, a kiállitás területén minduntalan felhangzott sziklarobbantások zaját, — dobbereket és a városból a kiállitásig vezető utvonalon egymás nyakán és hátán terjeszkedő vendéglők és kávéházak zsufolásig tömve voltak egészen reggelig s főleg idegenekkel, mert

több mint 50.000 idegen nem kapott szállást az utolsó éjjel Barcelonában.

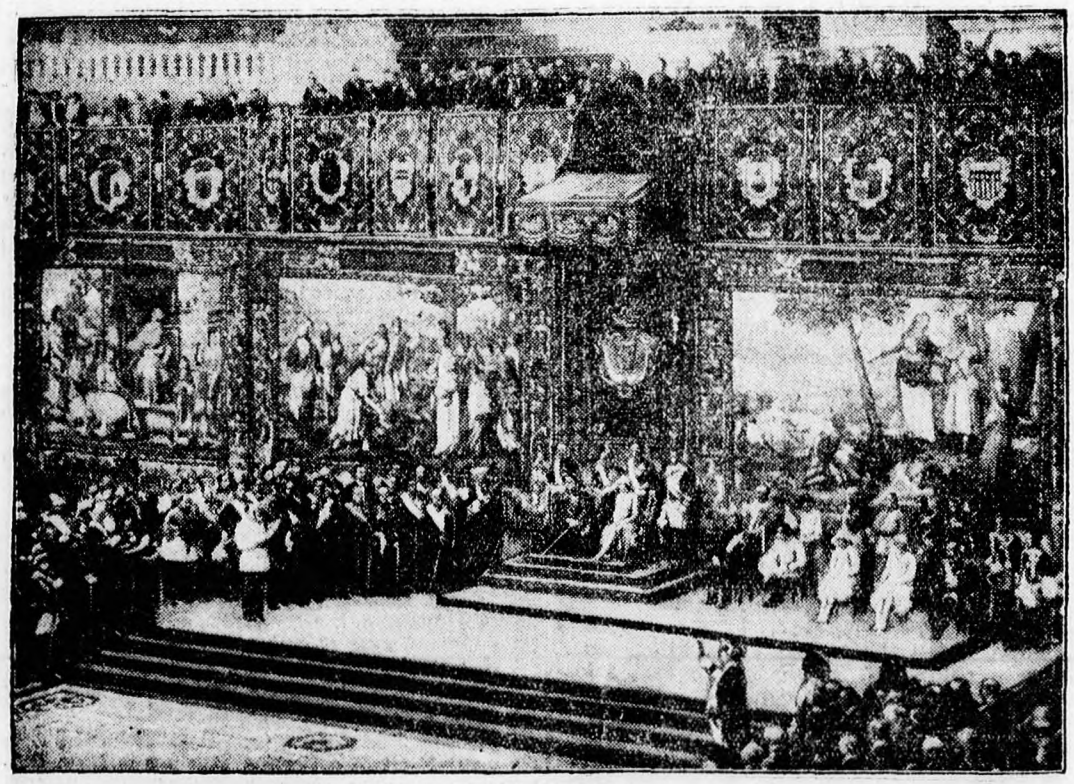

A barcelónai világkiállitás megnyitása

szó perdült, a virágos utvonalakon harangok zugása töltötte be a nagy spanyol várost s megindult a benszülöttek és a vendégek beláthatatlan áradata a világkiállitás óriási területe felé.

Ezen az éjszakán kevés ember aludt Barcelónában. A másnapi nagy ünnepség izgalma fütötte az embereket.

Hivatalos becslés szerint 300.000-nél több vendég érkezett a megnyitás napjára és

több mint félmillió ember szorongott a közel ezer hold területen felépitett kiállitáson.

A kiállitás épületei közül ugyszólván egy sincsen készen, de ez semmit sem rontott a nagyszerü látványosságon, a kiállitási terület pompáján, mert minden talpalatnyi helyet, állványt, faágat a kiváncsiak ezrei tartottak megszállva.

XIII. *Alfonz* spanyol király a királyi család tagjaival már szombaton délben megérkezett Madridból Barcelónába és barcelónai palotájában tartott értekezleten maga irányitotta a megnyitásra vonatkozó intézkedéseket.

Vasárnap délelőtt féltizenkettőkor indult el a királyi család a kiállitás felé. Az utvonalon a spanyol hadsereg katonáinak festői egyenruhája mögött az ünnepi közönség szines kosztümjei, csipkekendői, legyezőinek vibráló mozgása, a szőnyegekkel és tarka selyemkendőkkel diszitett erkélyek a tavaszi napfényben uszó zöldplatános avenükön a legvarázslatosabb képet nyujtották.

A király és királyné á la Grand Daumont hatlovas hintón hajtattak a Montjuich hegyen levő Palazze Nazionale felé, ahol a kiállitás ünnepélyes megnyitása zajlott le.

Ezalatt a Palazzo Nacionale dísztermében gyülekeztek Spanyolország előkelőségei és a negyven kiállitó nemzet megbizottai.

Óriási terem ez, amelynek háromemeletes karzatain 6500 ülőhely van.

Tizenkét óra előtt néhány perccel érkezett meg a királyi menet a Palazzo Nacionalehoz. Felharsant a spanyol királyhimnusz, miközben a király és királyné elfoglalták helyüket a trónon. Most a trón elé lépett *Foranda* márki tábornok, a világkiállitás elnöke és elmondta a kiállitás történetét. Utána *Viver* báró, Barcelona katonai parancsnoka és főpolgármestere köszöntötte a királyi párt és a külföldi kiállitó nemzeteket, majd *Primo de Rivera* kormányelnök megkérte a királyt, hogy a kiállitást nyissa meg.

A király kezével intve adta meg a jelt a megnyitásra, mire megdördültek a Montjuick-erőd ágyui, példátlan hangzavarban törtek ki a kikötőben horgonyzó spanyol, francia, dán, olasz és angol flották szirénái és a kiállitás óriási szirénája.

Amint a beszédek véget értek, hirtelen elhomályosult az ég: 5000 postagalamb szállott fel a kiállitás területéről,

hogy az egész világba hirül vigye a kiállitás megnyitásának eseményét. Egyszerre *felcsattant a kiállitás lelogott attrakcióinak lármás tergetege.* Megindult a *kilométeres árkád vizesése* és vele egyidőben *nyolcvan méterre ugró óriási szökőkut*, ugyanakkor a kiállitás területén elvetett többi sok száz kisebb-nagyobb szökőkut és fontana, száz és száz zenekar zengő, egybefolyó és egymásra licitáló hangzavarát hozta-vitte a szél.

Ezután a királyi pár megtekintette *a nemzeti palotában összehalmozott és minden muzeumi fogalmat meghaladó mükincseket és képeket.* Ezzel be is fejeződött az ünnepélyes megnyitás, ami azonban távolról sem jelentette azt, hogy a kiállitás készen is volna. *Még hetekig fog eltartani, amig minden elkészül.* Átlag azonban mindennap megnyitnak egy-egy félig kész pavillont.

»DAMA«
FEHERNEMÜ-SZALON
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21
Ajáni
valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat,
ajándéknak
alkalmas pijamákat, linon zsebkendőket, teritőket

KALAND

Irta: HÉLLA

Az ünnepi zsoltár beleharangozott a szivekbe. A nap beragyogott a tenger hullámaiba és viszamosolygott az égre. Az asszony szeme versenyt kéküt az éggel és a tenger kékségével, a kacagása feltülinkózott a férfi agyába és megremegtette az idegszálait A férfi nézte az asszonyt, titkolt csodálkozással, kutató vágyával, — majd lehunyta a szemét és arra gondolt; szép ez a sok kékség, ez a napos ragyogás és talán nem volt kár a két napos utért, hogy egy napot itt tölthessen.

Egyetlen napot.

Évek óta csunyán megkötötte kezét a munka, nem engedte ki a poros városból. Évről-évre sáppadt, a laboratóriumi levegő elvette a színeit, meghalványitotta az álmait, — ostoba, cinikus palástot erőltetett a lelkére, amihez ragaszkodott és amit nem engedett elvenni magától. A szája, a vérvörös szája percenként mosolygósra rándult, de ez a mosoly eltorzitotta a gyerekarcát, ez a mosoly fagyosra merevitette azt a két kedves vonalat, ami az ajkától az álláig huzódott. Ez a mosoly haragos ráncokat vont az asszony homlokára és egy pillanatra fakóvá szomoritotta a szeme csillogását.

Aztán elnézett a feje fölött.

Oda ahová férfi tekintet nem érhet el.

Pár percnyi komolykodás után gyerekes örvendezéssel ugrott fel és nekiszaladt a viznek.

A férfi utána. Az asszony nem nézett vissza, de látta a rohanó férfit és ezt elégedetten vette tudomásul. A kis cinikus, a kis Oblomov milyen fürge tud lenni. Talán mégsem igaz ez a nagy hidegség, ez a semmivel nemtörődés, ez az aludni akarás. Talán mégis csak szendergés ez, amit sok jósággal, vagy komiszsággal életre lehetne rázni. Két napot utazott ezért az egy napért. Most szalad, el akarja érni, kizökkent a nyugalmából, elárulja magát. Az asszony fölényesen mosolygott, megérezte a dolgokat, — vigyázott, ügyesnek kell lennie. Nem szabad figyelmeztetni a férfit, nem szabad elé tartani a mostani tükörképét, — a férfi ostoba és gyáva, tulontul szemérmes, elszégyelné magát.

Meggyorsitotta a lépteit, kacagva menekült a vizbe, belemerült szédítő gyorsasággal és pár pillanatra eltünt a férfi szeme elől.

Az állt és bámult. Kissé megriadt tekintettel, irigykedően és megesuloltan. Alávaló kis bestia, na megállj!

Bedobta magát a hullámokba, amelyek szinte ápáskodva paskolták a vállát, megsimogatták a testét, megnyugtatták az idegeit. Bátor és vakmerő lett. A him vágyódásával rohant az asszonya után.

A nemuszók figyelmeztető táblájánál elkapta a karját. Felettük nagy, kacagó betükkel, bőlcs, óvatosságra intő szó »Vigyázz!«

Az asszony kacagva vergődött a karjai közt. A férfi követelő lett:

— Egyetlen egyszer beszéltem magával a városomban. Azt hittem, maga lesz a gyönge és én mosolyogni fogok a gyengeségén. Nem tudom, mit csinált velem. Nem is fontos. A fontos az, hogy azon az éjszakán pezsgőöl mámorosan megigértem, hogy ide jövök maga után. Maga kacagott. Nem hitte. Gyerekesen fogadást ajánlottam. Azt mondtam: fogadjunk egy csókba. Mosolyogva szoritotta meg a kezemet. Fogadtunk. Itt vagyok. Az asszony kissé kelletlenül ismételte:

— Itt van.

A férfi sürgette:

— Nos?...

Az asszony felemelte a fejét. Megadással mondta:

— Csókoljon meg.

A férfi furcsa értelmetlenséggel nézett rá. Az asszony szólt:

— Megrettent a gyors megoldástól?! Jobban szeretne harcolni?! Küzdeni, viaskodni?! Miért?! Nem szabad siettetni a dolgokat, de megakadályozni sem szabad. Nem az idő a fontos. A lényeg fontosabb. Maga követel és én — tartozom. Nem szeretem a kiegyenlitetlen számlákat.

Kedves közvetlenséggel megbillentette a fejét és a férfi szájához simitotta az arcát.

Az megszédült, ritkán érezhető szédülettel, ész nélkül ragadta meg az asszony fejét és rátapadt a szájára.

Az asszony megremegett. Nem igy képzelte, nem szerette ezt a nagy mohóságot, megalázónak érezte a vadidegen férfi tulságos közelségét, sajnálta a féltve őrzött száját és mégis, egy hosszu pillanatra ott felejtette magát egészen és gondolkozás nélkül és ez a pillanat belevésődött az életébe.

*

A nagy, mulató társaságban egy pillanatra ugy érezték, egyedül maradtak. Egymásba kapcsolódott a tekintetük, a szivük lázas lüktetéssel kalimpált, az asszony idegesen rázta meg a fejét.

Fáradt volt. Koválygott a feje, mosolygósan-szomoru összevisszaságok kergetőztek az agyában. A férfi tekintete beleszurt a halántékába, a muzsika kábitotta, valami kedves furcsaság ereszkedett a szive fölé, mint rózsaszinü felhőfüggöny, ahonnan aszonyos kiváncsisággal kémlelt bele a valóságba. Hirtelen elhatározással szökkent fel és ellentmondást nem türő hangon jelentette ki, elég volt, világosodik, fáradt és álmos, nem szereti a hajnali derengést, haza akar menni.

A társaság fáradt kellemetlenséggel állt fel. Gyürött sápadt arcok, spicces hangulatu emberek. Elindultak.

Az asszony nézte őket. Látta a lekopott máz alatt a testük és lelkük ráncosságát. Szintelen, fakó, gyürött lelkü némberek, éhes tekintettel, a felfalniakarás egyetlen vágyával. Problémanélküli életek, rideg koponyák, reggel-felkelő, este-lefekvő ember-állatok, gépiesen nyitják és lecsukják szemüket, mozgatják a lábaikat, felemelik a kezüket. Néznek és nem látnak, hallanak és nem értenek. Mit akar itt, mit keres közöttük? Kit keres és kers-e egyáltalán?

Lehunyta a szemét.

Aztán kinyitotta. Rácmelte a férfire a tekintetét.

Az állta.

A nagy kapu hirtelen csapódott be mögötte.

*

A fürdő illata elfelejttette a rossz hangulatát. Elmerült a kádban és képzelete visszavitte a bárba és kedvesen mosolygott a zongorista felé. Minden feloldódott, megenyhült a lelkében, bakfisos romantika kerítette hatalmába. Minden asszony bakfis, amikor elfeledi nagy nő lenni. Régi, ostobán-kedves melódiák zugtak fel a lelke gitárján. Mosolygósan ingatta a fejét.

»Jöjj, Jöjj, szerelem királya

Álomlovag....«

Kilépett a kádból és szembetalálta magát a tükörből visszaragyogó képével. A nap abban a pillanatban törte keresztül a felhőt és halványpiros köszöntéssel fonta magát a teste köré. Pillanatokig mozdulatlanul meredt önmagára, mint eddig ismeretlen rejtélyre, majd eszébe jutott egy évek előtti beszélgetés, amikor valaki komolyan dobta felé ezeket a szavakat:

— Minden asszony életében elérkezik egy pillanat, amikor arra gondol a meztelensége láttára, hogy jó lenne, ha most egy férfi is láthatná.

Felkacagott.

A földigérő selyemingében végigsétált a szobáján, egy karosszékbe dobta magát, szájához emelte a cigarettáját és gyujtást akart gyujtani. A gyufa félúton állt meg a remegő kezében, rámülten tapadt tekintete az ajtó kilincsére, amit óvatos kéz pillanatonként lenyomott, majd elengedett.

Kellemetlen érzéssel lépett egyet. Magára kapta a pongyoláját és várt. El fog menni, gondolta. El kell, hogy menjen, kivánta. Mit kesz, ha nem mozdul el az ajtó elől? — kérdezte önmagától.

Halk kopogás visszhangzott a bezárt ajtó mögött. Először ritkábban, majd gyors egymásután. Az ajtóhoz lépett.

— Ki az?

Remegő, fátyolos könyörgés esdekelt hozzá.

— Könyörögve kérem, nyissa ki az ajtót.

Komoly elhatározással megforditotta a kulcsot a zárban, lenyomta a kilincset, az ajtó elé lépett és eltökélt szigorusággal kérdezte:

— Mit akar?

A férfi remegett. Nem mert ránézni.

— Semit se akarok... Ezt akartam... Látni akarom, hallani akarom, be akarok menni magához. Szembe akarok ülni magával és egyetlen szót sem szólni. Nem akarok hazamenni, nem akarok egyedülmaradni, — legyen könyörületes és jó hozzám... Ne féljen tőlem.

Az asszony ellépett az ajtótól. Egészen kinyitotta.

— Tessék.

A férfi kábultan lépett be. Most kezdett egészen megzavarodni. Ki ez az asszony? Mi lakik, ki él benne? Bölcs, vagy ostoba, szánalomra vagy irigyléstremélő? Mit mondjon ő ennek a furcsa asszonyembernek. Lehajtsa vagy felemelje előtte a fejét? Leteperje vagy engedje magát felemelni általa?!

Nézett maga elé, nézte a szőnyeg mintáit, az asszony aranypapucsát a csillogó diszitéssel, majd az asszony kezére tévedt a tekintete, amint energikusan ráforditotta a kulcsot a becsukott ajtóra.

Be voltak zárva a szobába.

Az asszony mosolygott minden biztonságérzetével, megértő fölényességgel:

— Tehát nem félek. Férfitől még sosem féltem. Magamtól félek, előttem egy félelmetes nagyhatalom létezik és az én vagyok.

Kedvesen mutatott egy székre.

— Foglaljon helyet.

Leültek.

A férfi merven ült a helyén, lehorgasztott fejjel, szinte gondolat nélkül. Az asszony titkolt mosolygással figyelte, tudta, itt csak ő lehet az erősebb.

Halkan szólalt meg.

— Most igazán megmondhatná, mit akar. Nem szeretem a hosszu hercehurcát, egyenes, becsületes feleletet várok.

A férfi ráemelte a tekintetét. Áhitatosan tiszta volt ez a tekintet, kicsi gyerekeknek van ilyen világos tiszta szemük. Kedves és zavart volt.

— Higyje el semmit sem akarok. Ezt akartam. Valami furcsa, ismeretlen ösztön hajtott vissza, nem tudtam nem jönni. Éreztem, határtalan bátorság, hihetetlen vakmerőség, amit teszek, — de valami bedakozott velem, valami visszaforditott az utamból és idevonszolt az ajtaja elé. Nem tudom mi, nem is gondolkozom rajta. Itt vagyok.

Az asszony megszégyenitő nyiltsággal nézett rá.

— Ha nem is igaz, köszönöm, szép hazugság. Szép ez a selyempalásbta öltözött tündérmese. Hófehérke a királyfival, vagy Csipkerózsika a százéves álma előtt... Milyen kár, hogy nem százéves rózsák őrizték Csipkerózsikát, csak a primitiv ajtó, ami azonnal kinyilt. Egyetlen kérő szóra be lehetett sétálni az álmok birodalmába. Kár, hogy nem léphettünk be egy regény kellős közepébe, mint hős és hősnő. Kár, hogy előttem nincsenek rejtélyek, hogy minden látok és, hogy mindennek ki merem mondani a nevét. Furcsa és szomoritó, ha én mondom meg: visszahozta a pezsgő és visszahozták az érzékei.

A férfi felszisszent.

— Nem vagyok részeg. Egészen józan vagyok. Nem a pezsgő hozott vissza. És nem az érzékeim hoztak vissza. Higgyen nekem, higgye el, nem az érzékeim.

Az asszony gunyosra biggyesztette a száját.

— A szive?!

— Nem tudom. Nem a szivem. Talán nem a szivem... De nem az érzéseim.

— Csodálatos, — sóhajtotta az asszony.

— Nem csodálatos, harcolt a férfi. — Érthető, természetes, emberi, az ellenkezője lenne csodálatos. Maga kihivó volt, visszaélt az idegeimmel, maga ártatlanságot játszva, a száját adta nekem és abban a pillanatban éreznie kellett, hogy ezt sohasem tudom elfeledteni.

Az asszony komolyan válaszolt:

— Gentleman voltam. Tartoztam és megfizettem az adósságomat.

A férfi:

— Maga ugy nevezi, én amugy. Mindegy. Fontos, hogy most itt vagyok, leülök a lábaihoz és maga megsimogatja a fejemet.

Már össze is gubbaszkodott a földön, az asszony ölébe hajtotta a fejét, lehunyta a szemét és mozdulatlanul várt. Az asszony megriadt, hátravetette magát a széken, elkomolyodott — és megsimitotta a férfi fejét. Alig érezhetően szántott végig a puha, fehér ujjaival a haján, furcsa érzések muzsikáltak a keze érintéséből és ez a halk, beszédes muzsika titkolt könnyet csalt a férfi szeme elé.

Az asszony észrevette. Maga elé motyogta:

— A pezsgő...

Ismét fagyos lett. Kelletlenül szólt:

— Minden ugy történt, ahogy kivánta. Itt van. Hallgatott és nézhetett engem, most már megsajnálhatna. Halálosan fáradt vagyok. Aludni szeretnék.

— Ne küldjön el — rimánkodott fel a férfi. — Olyan jó itt magánál. Nekem holnap el kell mennem... Talán sohasem látom többet. Rettenetes lesz.

Feltérdelt és megragadta az asszony kezét

— Ne engedjen el, kérve-kérem, ne engedjen elmenni... Meghánja... Higyje el nekem. Ne küldjön el... Nem tudok szép és nagy szavakkal dobálózni, de meg kell, hogy mondjam magának: az életemet, a boldogságomat érzem maga mellett, nem tudok, nem akarok elsietni innen, ez nem adódik gyakran az embernek. Ez nagy és szent valami, erre vigyázni kell.

Az asszonyt megsimogatták a szavak. Egészen jóságos, egészen alacsony lett és szavai halkan sóhajtoztak a csendben.

— Kedves, kedves. Egyszerü, becsületes hangu, melegszivü férfi-ember. Nem fontos: igaz-e, amit mondott, nem fontos: miért mondia. Talán igy akar célhoz érni. Ez sem fontos. Fontos: a szép. Ez most a szép. Szép a két lázas szeme, amiben, mint ragyogó tükörben visszacsillog az enyém. Szép ez az állomás. Az én életem egyik állomása. Ismeretlen nevü helyiség, furcsa módon kerültem ide. Szeszélyes véletlen ejtett ki a vonatból, kissé kábult vagyok az eséstől és az ijedségtől, nem tudom megállapitani, expressz hozott-e ide, nagy száguldó, félelmetes robogás, vagy ostoba kis vicinális vonszolt, kis, lenézésre, lemosolygásra teremtett masina. Lehet, innen angyalok röpitenek hófehér felhőfogaton az égbe, vagy ha kigázolok innen, le nem taszitható, el nem felejthető ragadós sárba érek. Az sem baj. A nevem itt marad egy kis fatörzsön, ahova belevésem. A maga dolga: ragyogó csillagnak, vagy muló ködfoszlánynak akarja-e látni.

A férfi felfigyelt. Az asszony beszélt:

— Talán kár ezért a pillantásért, ezért a sokatadásomért, a lelkem kiteritéséért. De kell most nekem ez a lélekdobálás, ez a nagy ajándékozás, jól esik belevakitanom a szemem sugárzását ebbe a csodálatos fénységbe... Boldogan igérek neked, elvezetlek a lelkem birodalmába, királyi trónra ültetlek és megmutatom az igéret földjét.

Döbbenetes csönd feküdt köréjük. Az asszony feje előrecsuklott félős reszketéssel, a pongyola selyme megbillent és foszforeszkáló fényességgel hivogatott a válla. Mint két röpülő hófehér galamb emelkedett a karja, a nyaka köré fonódott és mint csillogó kristályvázából kiragyogott a feje. Ez a mozdulat visszazökkentette a nyugalmába. Mosolyogva tétovázott a tekintete.

— Nem... Nem. Ezt nem szabad. Ez bün lenne, ami megbosszulná magát. Nem szabad elsietni a nagy pillanatok mellett, de megállni sem szabad komoly gondolkozás és tiszta érzés nélkül... Ezt ki kell érdemelni, rá kell szolgálni, meg kell hálálni. És főleg: meg kell érteni.

Asszonyosan bölcs és komolykodó lett a hangja:

— Egyszer olvastam egy szép, szomoru történetet egy férfiről, aki beleőrült a vágyba, hogy az asszonya homloka mögé láthasson.

Belenézett a nagy ismeretlenbe, remegve szakadt fel a sóhaj a lelkéről:

— Vajjon érdekel-e téged, mi van a homlokom mögött!?

*

Reggeli kábulatában gépiesen lépegetett a füves pázsiton. Magasra dobta a fejét, lelke az égig kacagott. Drágaköves értéket helyezett a lelke vitrinjébe. Bubájos csecsebecse a legszebb helyen, ahova csak komoly megfontolás után szabadna óvatos kézzel letenni. Az asszony nem akart fontolgatni, széppé akarta varázsolni a Sors nagy játékát és tudta: minden annyira szép, amennyire annak akarjuk és tudjuk látni.

Simogató palástként ölelték át az érzései. Egész lénye egyetlen mosolygássá olvadt. Ugy érezte, a tejuton áll és oda várja csendes megadással az uristen angyalát, aki kézen fogva vezeti a mesék országába. Csodálatos angyali zsolozsmák kisérik az utján és üvegharang jelzi majd érkezését.

Az öreg diófának támaszkodott, a fatörzséhez pihentette testét, belehempergett a nap ragyogásába és a lepke csapongásával engedte szabadra a lelke vágyait. Egészen nő, egészen asszony volt.

— — — — — — — — — — — — — —

Mint brutális cintányér összecsapodosása, női hang ütötte meg a fülét. Kicsi, vastag és szintelen volt ez a hang, a kis szininövendék hangja, aki a villa végében lakott. Kedves, tömzsi lány, mindig durcásra huzott szájjal, haragos morcos tekintettel, mintha a világot tenné állandóan felelőssé valamiért, ami neki nem sikerült. Most vidáman kacarászott, dobálta a szavakat, félig suttogó boldog örvendezéssel.

... és igen, azt mondta, egy betegtől jön. Valaki rosszul lett a villában... Valami nő... és azt mondta: engedjem be, nagyon-nagyon szépen kér, engedjem be, ha csak egy pillanatra is. Csak látni akar, mert nagyon szép vagyok és hallgatni akar, mert kedves vagyok... és mondtam: azt nem lehet és vegye tudomásul, tisztességes lány vagyok és mondta: ő tudja és ne hántsam ilyenekkel... És láttam, hogy uri ember és láttam, hogy nem hazug és csaló, min a többi... és beengedtem... és, amikor bent volt...

Itt suttogóvá vált a hangja és a cipőik kopogása jelezte csak közeledésüket. Ijedten, megmagyarázhatatlan félelemmel és zavarral álltak meg egy pillanatra egy furcsán merev asszony előtt, aki a nagy diófához támaszkodott, tágult szemekkel, ami versenyt kékült az éggel, szederjes ajakkal, — de az ajak mosolygott, csodálatosan, titokzatos, emberfeletti mosolygással. Félős volt ez az asszonyi tekintet és félős volt ez a mosolygás. A két lány önkénytelenül visszahuzódott.

Az asszony állt és mosolygott. Könny, fájdalom nélkül, megdermedt szivvel, örök mosolygással. Akkor is mosolygott, amikor mégegyszer felé citerázott a leány megriadt hangja...

— Hidd el nekem, ez lehet az az asszony... Ugy látszik bolond szegény kicsit.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. L., Feketics. Az 1928—29. évi költségvetési törvény 92. §-ának az az intézkedése, hogy az 1919—1924. évi jövedelmi és vagyonadó a felszólamlási bizottság előtt ujból tárgyalható, majdnem kizárólagosan a pénzügyminiszter elhatározásától függ. A miniszter is csak akkor utalhatja az ügyet ujabb tárgyalás alá, ha a vonatkozó évekre kiszabott adók még nincsenek megfizetve és ha azok az objektumok, amelyeken az adókivetés alapult, nem léteztek vagy a valódi jövedelemmel, illetve vagyonnal nem állottak arányban. Az aránytalanságnak is csak akkor lehet szerepe, ha az nem lényegtelen. A földmivesek házadómentességéről az 1928. évi február 8-iki törvény 32. §-ának 15. pontja intézkedik és azt mondja, hogy a földmivelők és a gazdaságukban alkalmazott munkások által lakás céljára szolgáló falusi épületek a házadó alól mentességet élveznek. A félreértésekre az ad okot, hogy a törvény folytatólag azt is mondja, hogy »ide nem sorolhatók a mezei birtokon emelt épületek, ugyszintén a nagybirtokosok épületei.« A végrehajtási utasitás szerint mezőgazdasági épületeknek nem lehet tekinteni azokat sem, amelyek nyaralásra vagy nagybirtokosok lakásául szolgálnak, még akkor sem, ha ezek a városi rayonon kivül vagy a falvakban épültek. A bérbeadott lakásokra a mentesség semmiesetre sem terjed ki, még akkor sem, ha egy szobáról van szó.

Tisztviselő, Szubotica. Kérdése sokkal komplikáltabb, semhogy szerkesztői üzenetben el lehetne intézni. Közölje cimét a szerkesztőséggel.

Amnesztia. A vámhivatalnak 1921 évből származó követelése elévült és jövedéki kihágási eljárás sem indítható meg nyolc év után. Az amnesztiatörvény csak az 5000 dinárig terjedő vámbirságokat engedte el és amennyiben a birság nagyobb ennél, abból 5000 dinár levonásba hozandó.

B. Ivanovo. Miután aranymárka van forgalomban, a régi márkának csak olyan történtéke van, hogy nem érdemes értékesiteni.

Sz. F., Szubotica. Tudtunkkal Szuboticán nincs

Ápolás. Vel. Becskerek. Elvégezheti a beogradi, zagrebi vagy ljubljanai egyetemi kórházban. Ha államköltségen akarja elvégezni, akkor a községnek kell Önt boutalni, ha saját költségén, akkor forduljon közvetlenül valamelyik kórházhoz, hogy vegyék fel.

Szentkép. Németországi szentképgyárak: Adolf Bähr, Metallwarenfabrik, Freital-Deuben, dr. Morisse & Co. Elberfeld, Paulmann & Crone, Lüdenscheid (Westf.)

Ujságárus. Azok az uccai ujságárusok, akiknek nincs állandó üzlethelyiségük, hanem uccán árusitják a lapot, az uj adótörvény 46. tételének 6. pontja szerint mentesek a kereseti adó alól.

L., Topola. San-franciscoi lapok: California Demokrat (német nyelvü), California Journal (német), Call, Chronicle, Examiner, News.

Sürü és sötét. Forduljon orvoshoz, aki felvilágositással szolgál.

Kiváncsi kislány, Szrbobran. A kérdezett tanitó cimét sajnálatunkra nem tudjuk megállapitani.

»Lavina«, Szenta. Zukor Adolf, Paramount Films, Famous Players Lasky Korporation, 485, Fifht Avenue, Newyork.

P. B. Remény. A kozmetikai sebészet komoly dolog. Közölje velünk cimét, hogy levélben válaszolhassunk.

Keresztsoros rejtvény

(Copiright by Bokor Lajos — Bácsmegyei Napló)

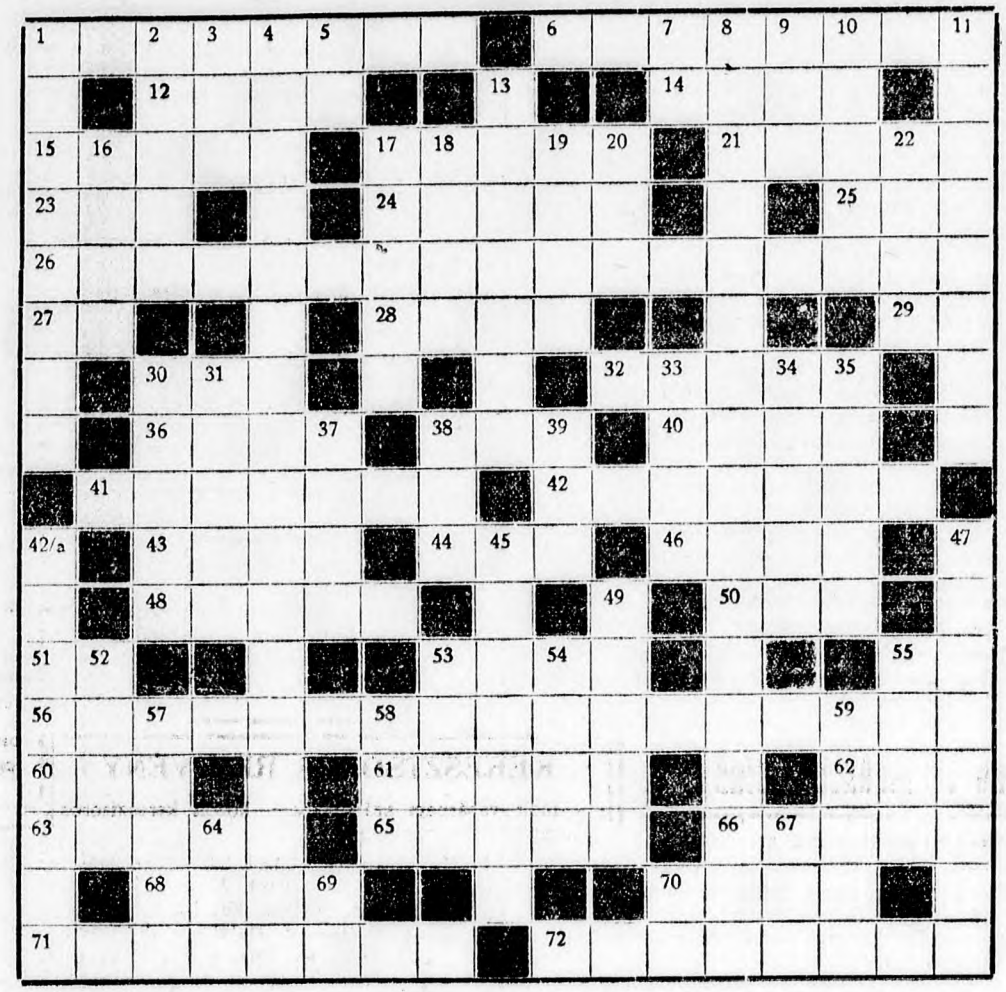

Vizszintes sorok:

1. Ősi magyar viselet
6. Kétes egzisztencia
12. Dupla áldás
14. Folyó a Pirénei-félszigeten
15. Kisebb — latinul
17. Edény.
21. Az a munkateljesitmény, amellyel a jobbágy tartozott az urának
23. Rövidités — a menetrendben
24. Helyhatározó névutó
25. Érzékszerv
26. Csokonai szépirodalmi hetilapjának volt ez a cime
27. Kötőszó
28. A monda szerint Odysseus győzte le
29. Thököly Imre hitvese nevének kezdőbetüi
30. Német személyes névmás
32. Oroszlántestü, sasfejü meseheli állat
36. Élet — angolul
38. Tengerentuli állam
40. Kártyában ezt teszi egyik partner az osztás után
41. Életveszélyes lehet, ha a segitség késik
42. Ásványviz
43. Mikszáth-regény hőse
44. Modell
46. Nagy szám
48. Az osztó teszi
50. Rövidités
51. Német személyes névmás
53. Égési termék
55. Kérdőnévmás
56. Ezzel fejeződött be a spanyol örökösödési háboru
60. Női név, fényképező gép is
61. Budapest egyik kerülete
62. Pesti amatőr sportegylet
63. A délamerikai strucc neve
65. Tanitó teszi
66. Gyászoló teszi
68. Háziállat
70. Szórakozóhely
71. Sulyos állatbetegség
72. Erdei gyümölcs

Függőleges sorok:

1. Amolyan vásári »művész«
2. Madár
3. Régi ürmérték
4. A Kárpátok legmagasabb pontja
5. Területmérték
7. Francia névelő
8. Grimm-mese cime
9. Rövidités számok előtt
10. Csomagolás
11. Takarodó — idegen szóval
13. Nagyon is primitiv közlekedési eszköz
16. A szem szivárványhártyájának tudományos neve
17. A tőke hozadéka
18. Zsiradék
19. Az Alvilágot folyja körül
20. Névutó
22. Rövidités közintézmények nevében
30. Hires külföldi táncosnő
31. Vignetta — magyarul
33. Tulajdonképen hálót jelent, de kézimunka is van ilyen
34. Félbe oszt
35. Amolyan szerelmi »kóstoló«
37. Az északamerikai Öt-tó egyike
38. Ugynaz, mint vizszintesen
39. Ág — németül
42/a. Északafrikai, arábiai nomád törzsek
45. Nemrég fiatalon elhunyt nagyszerü német költő
47. Az ánizsból készülő likőr neve
49. Régi aranypénz
52. Járunk, közlekedünk rajta
53. Még a »kréta körül« is lehet
54. Kislány
55. Diákjáték
57. Északamerikában az állattenyésztéssel foglalkozó farmok neve
58. Szláv nép
59. Olasz nagyváros
64. Német névelő
67. Ételnek, italnak van
69. A régi rómaiak pénze
70. A 15. vizszintes kezdő és utolsó betüje

Ismét
leszállt a kenyér ára a Šibalić-féle kenyérgyárban

I-a fehér szalonkenyér kg.-ja	4·—	dinár
I-a fehérkenyér	3·—	„
I-a rozskenyér	3·50	„
félbarna-kenyér	2·50	„

Elsőrendü sütemények! Egész napon át privát sütés! Higienikus! Tiszta! — Kapható: a **kenyérgyárban**, Petrogradska ul. 12., a **kenyérgyár árusitóhelyén** a piacon, **Konstantinović Laza** füszerü letében, Senoe ulica, **Šibalić Ilija** füszerüzletében, Gajeva ulica.

Keresünk képviselőket
magas jutalékkal, elsőrendü
irógépek eladására
Csak agilis és gyakorlott utazók küldjék ajánlataikat a referenciák feltüntetésével „4.00…“ jeligére a kiadóba 935

Rövid ideig használt, jó karban levő
64 darab kippvagonettet
és
3 km. hosszuságu sint 600 mm.
előnyös árban elad
az
APATINI BANK és TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.
APATIN, BÁCSKA
Az eladási árakat és feltételeket személyes tárgyalás utján adjuk meg 5837

Keresek
Szombor város központjában levő, 12 ágyas, mütővel, fürdőszobával és elsőrendü orvosi lakással berendezett, 4 éve fennálló szanatórium részére
nőorvos-specialistát
november 1-i belépésre
Politzer Manojlo szanatórium, Sombor

Kérjen mindenütt **INFICIN-t**
ruszlik és svábbogarak biztos és teljes kiirtására
Ha nem ér el eredményt, a pénzt visszaadom
KRAJČOVIĆ gyógyszertár VUKOVAR
(Szeremmegye) 3027

Malomtulajdonosok figyelmébe!
SZÁLLITUNK *»Gebrüder Bühler A. G. Uzwil«* svájci gyártmányu minden modern *malomgépet.*
VÁLLALUNK *malomszerelést, rekonstrukciót, gépek átszerelését.*
KÉSZITÜNK saját mühelyünkben minden mintáju *elevátort, csigákat, exhausztorokat, kőburkolatokat, filtereket,* stb.
Eppler és Mihók malomszerelők
Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22 2459

REJTVÉNYEK

—I—

Mult vasárnapi számunkban közölt rejtvények:

I.

HABOSTORTA ZS F

II.

ΛΫW — & TA

Az I-nek a helyes megfejtése:
József

A II-nek a helyes megfejtése:
Vámboletta

Mai rejtvényeink:

I.

K=R
S S

II.

n

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vizszintes sorok: 1. Regatta, 7. Istápol, 14. Libau, 16. Zárol, 18. Alabárdos, 20. Intrika, 22. Sav, 23. Agg, 25. Mit, 26. Knut, 27. Val, 29. Éva, 30/a Ipar, 31. Okl., 32. Répa, 33. Márk, 35. Ida, 36. Hatvágás verbunkós, 38. Izelt (lábuak), 39. Step, 40. Ama, 41. Ing, 43. Ivik, 46. Skicc, 50. Hogy látva lássanak . . . 54. Alt 55. Ilka, 56. Arad, 57. Olt, 58. Utah, 59. Tas, 60. Utr. 61. Irtó, 62. Vál, 64. Szó, 67. Mag, 68. Irányoz, 71. Fogazzaro, 74. Linka, 75. Árion, 76. Toselli, 77. Amazoni.

Függőleges sorok: 2. Elavult, 3. Gib, 4. Abál, 5. Tar, 6. Tudja Pál, mit kaszál, 8. Szigvárt s Kártigám, 9. Tán, 10. Ártó, 11. Por, Olimpikon, 13. Vaskohó, 15. USA, 17. Patrasz, 19. Lanka, 21. Kiadó, 24. Gémes, 27. Vége, 28. Last, 30. Arbe, 32. Ráz, 34. Kup, 37. Via, 40/a Megtaláló, 41. Ica, 42. Chauvin, 43. Ili, 44. Vált, 45. Kvasz, 46. Slau, 47. Isar, 48. CSD, 49. Oktogon, 51. Oltár, 52. Normann, 53. Altar, 63. Tyne, 65. Ofa, 66. Aziz, 69. Nis, 70. Okl., 72. Ara, 73. Zoo.

Mult heti számunkban közölt keresztsoros rejtvényt helyesen megfejtették 86-an. A kézifestésü hirlaptartót sorsolás utján *Lőrincz Vilma Szubotica* nyerte meg, akit arra kérünk, hogy öt dinárt küldjön be bélyegben, portóra.

Akar olcsón tengerparton nyaralni?
Irjon
Glavovics-panziónak, Lopud, Dalmácia
(Dubrovnik mellett)
Naponta 55 dinár teljes panzió 7665

Jégszekrények

Mészárosok, hentesek, vendéglősök, maginháztartások legolcsóbb beszerzési forrása.
Minden nagyságban kapható!
Elsőrendü kivitel! **Kérjen árjegyzéket!**
MILOŠEV.Ć VELJKO, Sombor, Zlatna Greda 2

UJ BUICK és CITROEN automobilok
4 és 6 hengerrel. Használt generáljavitott autók, Citroen csukott-nyitott, Fiat 502-503 kocsik, Ford luxus és teherautók, leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók. Használt autókat becserélek
KAIN LAJOS
Buick-Citroen képviselete
SUBOTICA, Városháza épület 3040

Paja Kujundzsiceva ulica 20. számu házban
két mühely, esetleg lakással augusztus 1.-re kiadó
Érdeklődni lehet **özv. Sághy Károlyné** méltóságos asszonynál vagy **Czikajló** gyógyszertárában **Vel.-Becskereken** 3082

Hölgyek figyelmébe!
Ondolálás, Henna hajfestés, hajvágás (legujabb divat szerint), *manicur* olcsó és hygienikus az ujonnan megnyilt
CSONKA LAJOS
„Paris“ férfi és hölgyfodrászati mütermében, Subotica Paja Kujundžićeva ul. 11
Abonomát felvesz! 5887

Fiatalság, üdeség, szépség
Crème-Daruváry
A legtökéletesebb gyermánya a modern és tudományos kozmetikának. Már az első használatnál a bőr finom, puha és üde lesz, eltávolitja az összes pörsenéseket, pattanásokat, szeplőket és foltokat, valamint az orr vörösödést is stb. Kivánatra már szétküldtünk kb. 30.000 próbadobozt, amiért számtalan köszönet és ugyanannyi megrendelést is kaptunk (kb. 25.000 db-o.). Önök azonban ne higyjenek senkinek, hanem kérjenek tőlünk ingyenes próbadobozt, hogy meggyőződhessenek. Ezeket ingyen küldjük, ha nekünk beküldenek 2 dinárt bélyegben. Valódi háromszögü dobozokban kapható minden jobb szaküzletben. — Postán küldi:
BLUM gyógyszertár, Subotica 11

SZANATÓRIUM FARKIĆ
BEOGRAD, Knez Mihajlov venac 23.
TELEFON 5—89.
IDEGBAJOK: Neuraszténia, hisztéria, epilepszia, idegszifilisz, bénulások, tikok.
SEBÉSZETI-ORTOPÉDIAI MEGBETEGEDÉSEK: Csont- és izületi bajok, hátgerincferdülés, lábbajok, csipőferdülés és egyéb testi hibák gyógyitására.
Ortopéd készülékek. — Vizgyógyintezet.
Elektroterápia.
Klinikai laboratórium (Dr. Lemešić vezetése alatt)
Teljes rön genintézet. Bélfürdők (Enterocleaner)
MÉRSÉKELT ÁRAK
Vezető orvosok **Dr. H. Klein és Dr. Kajon**

DARUVÁR
ásvány- és iszapfürdő
Radioaktiv 38—50° C fokos melegforrások
Rendkivüli gyógyhatás: **női bajoknál, reumánál,** ischiásznál, vérszegénységnél. — Kellemes nyaralóhely! Egész éven át nyitva! Kedvező vasuti összeköttetések!
Mérsékelt árak!
Fószezonon kivül nagy árengedmények!
Prospektust kivánatra.
5268 **Fürdőigazgatóság**

Fényképészek!
Óriási jövedelmet biztosithat magának a „Dekafo“ készülék beszerzésével. Nyolc különféle felvétel egy papirszalagon. A felvételek két perc alatt készithetők. Minden gépre felszerelhető. A leipzigi Messe slágere. Csekély befektetés. Biztositsa magának az elsőbbséget. Kérjen azonnal mintát és prospektust a vezérképviselettől:
„PHOTOPHON“
Veliki Bečkerek, Aleksandrova ul. 13
4 98

Ondolálás hajvágás, feimosás, hajfestés Speciálista hölgyparóka készitésben és egyéb haimunkákban. — Olcsó árak. **V. Bulajić** SUBOTICA Aleksandrova 15 Prokesch-palota

Butor, épület, portál
és üzletberendezést
elvállal, butort, berendezést javit és tisztit
Rizsányi Pál asztalos
VII. Jugovića ul. 6. a Kakasi kolt mellet
Rész gyermekágyak és rádiósszatok kaphatók

Üzletemet áthelyezem
augusztus 1-én a gimnáziummal szemben, Trumbićeva ulica 2/a (régi ecetgyár) mely alkalomból leszállitott áron kaphatók:
Golyóscsapágyak, Angol teveszőr-, balata- és bőrszijak, dobsinek, csövek, fürdőszoba-berendezések, gummiáruk, tömitések, amerikai gépolajak, ponyvák, oxigen és az összes müszaki cikkek
KEMÉNY GYULA
Subotica — Telefon 29

Szépségápolás
a modern kozmetika legujabb vivmányainak alkalmazásával a
Paraffin gyógy- és kozmetikai intézetben, Vel.-Bečkerek,
Aleksandrova ulica 23 (Lukinich-ház)
Orvosi felügyelet!
Dijtalan felvilágositás és tanács

Földmérőt alkalmaznék
Ajánlatok az eddigi müködés és a fizetési igények megjelölésével **Predragović Koszta** mérnök, Sombor cimre küldendők. 5933

Hol vásárol a vidéki Suboticán.

Furnir
enyvezett lemez parkett
Fister Gusztávnál, Fra Ješe trg 6
Barátok temploma során

Hölgyek és urak figyelmébe!
Kiváló szépen fest és vegyileg tisztit
WIHART IMRE
Sokolska ulica 3

Acélrollógyártás
a legjobb kivitelben, olcsón
Vászics Péter
ujonnan berendezett rollógyártótelepén
Bene Sudarevićeva ulica 41

RADIO
KONRATH D. D.
rádiókészülékei
olcsók, jók, megbizhatók

MECHANIKAI-GÉP
Speciális fém- és vaseszterga munkák, gépjavitás, uj konstrukciók s mindennemü szivattyuk készitése és javitása
PUSKAS FERENC
modern mechanikai és gépmühelyében
Tolstojeva (volt Ódor) ulica 7 szám

Butor Épület Portál
izléses és jó minőségben, méltányos árban, **részletre is**
Mérth Lajos
asztalosnál
VII., Jugovića ulica 13.

METROPOL-GARAGE
vállalja az összes rendszerü automobilok javitását garancia mellett. Oslobodjenja (Sentai) ulica 23

BUTOROK, hálók, ebédlők, uri szobák, szalón- és angol garniturák, teljes lakásberendezések dús választékban raktáron. Irodaberendezések és hajlitott székek. Vas- és rézbutorok **gyermekkocsik** legujabb különlegességei gyári árban **olcsón beszerezhetők.** Telefon 6-82
Éder Kálmán
butoráruháza
Subotica, Vilsonova ul. 40

Előnyomdát
legujabb rajzokkal, 1-a papiron legolcsóbban szállit
Bleier Ármin
előnyomda-berendezési gyára
Senta, Sokolska ulica 5

Cipő-különlegességek
mérték után
a legujabb divat szerint
Tumbas Šime
cipésznél kaphatók
Subotica, Jelačićeva ulica 9
Kiskápolna során
Udvari helyiség

Friss karika
Emmenthali
érkezett
Sugár Manó
Engross. Tel. 47. Detail.

Adán
jómenetelü
mészáros- és hentesüzlet
berendezéssel együtt, elköltözés miatt, igen jutányosan
azonnal eladó
Kovácsevics Luka
mészáros és hentes, Ada

NYUGATINDIAI BANÁN
A LEGJOBB
DE CSAK ÉRETTEN
Vajdasági vezérképviselet:
Kovács és Gelányi
Subotica, Telefon 8—45

Mozgó limonádé-kimérő apparátust szódagyártóval
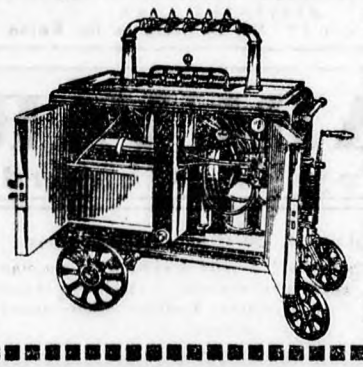
tetszetős kivitelben és hygienikus berendezéssel gyárt
Braća Goldner
jégszekrény-, fabutor- és rézárugyár
Subotica, Jugovića 20
Telefon 1-34
Kérjen árajánlatot!

5508
NEW-HUDSON
elsőrendü angol motorok
főképviselete
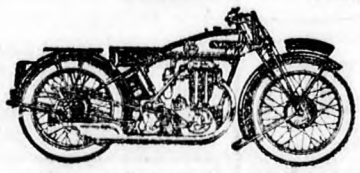
S. AD. ENGL
Subotica, Rudićeva ulica 5.
Kapható részletfizetésre is!

Fontos lábfájásban szenvedőknek!

Az összes Dr. Scholl-féle orthopedikus lábvédők minden lábfájás ellen, melyek már 30 év óta az összes országokban be vannak vezetve, nálunk is kaphatók. A
„Humanik"
cipőüzletünkben
Sombor, Aleksandrova 6
minden vevőnknek ingyen ad tanácsot kiképzett láb-specialista mindenfajta lábfájás ellen.

SRPSKO AKCIONARSKO DRUŠTVO UGLJENA
Szerb Szénbánya r. t.
Beograd, Poenkarova ulica 30—32
Táviratcim: **Antracit** Telefon: 15—93. sz.
Ajánl
közismert
mosott kovácsszenet
a RTANJ-i bányából előnyös árakon 5704

Szódaviz- és likőrgyárosok
gyártási céljaikra szükséges **éthert és eszenciákat** legelőnyösebben beszerezhetik a
DESTILLERIE R. T.
első jugoszláv rum-, likőr-, es-zencia-, étherikus olajok és éthergyár cégnél, ZAGREB, B. cesta 35., postafiók 143
Arjegyzékek és használati utasitások ingyen
5697

CSÉPLŐ-GARNITURÁK

Umrath 8 HP fogaskerekes kazán és 54" Umrath cséplő, Bácska elevátor, teljes felszereléssel, **cséplésre kijavitott** állapotban, 1912-ben épült, továbbá egy Haip 99. sz. cséplő 54" Bácska elevátorral, egy Nicholson-cséplő, 54", kedvező áron és fizetési feltételekkel **ELADÓ.**

Érdeklődni
Knézy Péter
cégnél, Sombor
5932

Olcsó, de jó javitást, kész és rendelt cipőket csak a
gyorstalpaló
készit
Poštanska ulica 4.
LUSPAI

Gazdaságba
felügyelői állást
keresek az őszi munkálatok elvégzéséig.
BERGEL LIPÓT
Sombor, Apatinski put
5 31

Halló!
Hol vasaltatod a gallérodat, hogy olyan fehér és fényes?
PIUKOVIC
gőzmosodában
Subotica, Vilsonova ulica 16
4414

Gyenge férfiak-
nak 10 dinár beküldése esetén bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányomat ismertető könyvemet. — Cím
„Patent 608"
Cluj (Kolozsvár) 1622
1. sz. postafiókbérlet.

Székely divat-áruháza

A jól bevált, praktikus és igen olcsó
Bemberg-selymek
állandóan nagy választékban

Férfiruha vásznak. Női ruhákra: schweizi ettaminok, poplenek, gyapju és mosó delének és az összes nyári kelmék óriási raktára.

SUBOTICA FŐTÉR

1-28-9

VAJDASÁGI KÉPVISELETEK: 13750

Dipl. Ing. SARTOR & Ing. RIEGER, NOVISAD Željeznička ul. 20. — Dipl. Ing. Albert Szilárd Sombor, Atanackovićeva 8. — Arnold Kemény Vel. Kikinda, Vel. Bečkerek. — Weigand & Co. Subotica, Paje Kujundžića ulica 4. — Johan Schmidt Vršac, Svetosavska 50. — Dr. Hugo Lenard Pančevo. — Konsum, Stari Bečej. — Mátyás Csikmak, Senta.

Főmolnárt keres

2 vagonos exportmalom.
Ajánlatok „Szorgalmas" jeligére RADIO REKLAM SUBOTICA kéretnek
5915

Magas tojástermelésű, németországi import-törzsektől származó amerikai fehér
Leghorn, Rohde Island és Plymouth Roks
keltető tojások darabja
6 dinár
Megrendelhető továbbá 4 hónapos kortól 1 éves korig erőteljesen fejlett baromfi őszi szállitásra Kérjen árjegyzéket.
Eladási és szállitási feltételek: 1. Az árak helyt franko Szubotica értendők, csomagolást és szállitási költségeket felszámitom. 2. Megrendeléseknél az összeg felerésze előre beküldendő, a többit utánvételezem
Jurić Márk
fajbaromfi telepe
SUBOTICA

Naponta friss
joghurt
kapható
Trišić Tódor
tejtermékek kereskedésében
Subotica, Strossmayerova 22
Faragó mészáros mellett
4313

45 P. S.
motorcsónak
jó üzemképes állapotban eladó. Bővebbet
Frehr Jánosnál
Begej Sv. Đurađ (Banat)
5 4

J. GROSS
kalap- és divatszalónját
Pašićeva ulica
(Gőzfürdő ucca) 7 szám alá helyezte át

Házhelyeknek
alkalmas
parcellák
kedvező feltételek mellett **eladók**
Dr. Barta Ádám
ügyvédnél, Subotica, Vilsonova ulica 6/a
5940

Parkett-gyári tölgyhulladék **I-a tüzifa** 100 kgr.-ként házhoz szállitva **30** dinár. Nagybani vételnél nagy árengedmény **J. Vujković i Drug** Szubotica Tel. 6-69

Gyomorbaj, a bél és minden belső szerv megbetegedése ellen a legkiválóbb gyógyhatásu szer a

Ize és illata kellemes és igy a gyermekek is előszeretettel veszik. Egyetlen egy kisérlet Önt is meggyőzi ennek a kiváló szernek felülmulhatatlan hatásáról. — Készíti és postán szétküldi Dr. Semelić gyógyszertára, Dubrovnik 2. Ára üvegenkint 40 dinár, három üveg 105 dinár, nyolc üveg 245 dinár

FIGOL

Komoly intelem a kereskedő urakhoz!

Teljesen szükségtelen, *hogy nem engedélyezett, nem* védjegyezett, vagy hamisitott „SCHWEINFURTI ZÖLDET" vegyenek raktárra és kellemetlenségeknek tegyék ki magukat.

Az általunk forgalomba kerülő „Aeroplan" védjegyű „SCHWEINFURTI ZÖLD" 5152, sz. alatt van védjegyezve és 22746|28. sz. alatt a Földmivelésügyi Miniszter által engedélyezve.

Zöldpornál a biztos hatás titka:

„Aeroplan" márka!

KEMIKALIJA NOVISAD,
SLJUKINA ULICA 7 3241

Háziasszonyok!

Cellophan

az a hygienikus befőzőhártya, amely az üveg széléhez tapad, absolut hermetikusan zár, a befőttet a megromlástól megóvja.

Kapható minden e szakmába vágó üzletben

Állandó raktár:

Szántó Dezső, Subotica,
Rudićeva ulica 6.

Vajdaság városai részére helyi ügynökök kerestetnek

FELTÖRÉSES

fagyástól megkinzott lábait azonnal rendbehozza egy

Szent Rókus lábsósfürdő

Elegendő, ha egy evőkanál Rókus-lábsót felold egy lavór meleg lábvizben és áztatja lábait vagy 10 percig. Ezen idő mulva a lába valósággal ujjászületnek.

Kapható gyógyszertárakban és drogériákban. — Főraktár

Kollár és Gabrić, Nada drogéria
Szubotica, Stroszmajerova ulica 4361

2655

Subotica,
Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

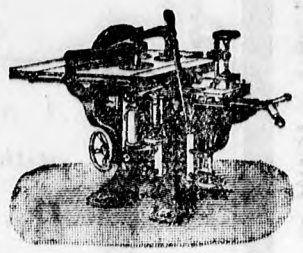

2 évi hitel!

Mindennemü egyes és univerzális

Legjobb német gyártmány

asztalos- és bognárgépek

beépitett motorral vagy anélkül

Legelsőrendü kivitelben!

Golyós csapágyazással!

Szállitja

Welker Werke, J. Wachstein
Wien, X/4., Laxenburgerstrasse 12

Dijtalan képviselőlátogatás

— Az ördögbe a mi mesterségünkkel! Mindenütt ilyen Jávor acélredőnyök vannak, amelyekkel nem tudunk elbánni . . .

5518

Josip Javor
legnagyobb redőnygyár
Osijek I, Kokotova 49. Tel. 613

Könyvelőségi főnök

az ujrendszerü rationális munkákban teljesen jártas, kitünő szervező, munkaszerető, felekkel való tárgyalásban nagy gyakorlattal, horvát, német és magyar levelező

állását változtatni óhajtja

Szives ajánlatokat „U 67" jeligére Juzosl. Rudolf Mosse d. d. Zagreb, Zrinjevac 20.

5265

Északamerikába: Canadába, Délamerikába: Argentiniába, Braziliába stb. utazni szándékozóknak

ingyenes felvilágositást nyujt a

FRANCUSZKA LINIJA
Zagreb Beograd Sombor
Vel.-Bečkerek, Obala Princeza Jelena 3

2160

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye

BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23
a Keleti pályaudvarnál

Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház.

Központi fütés, hideg-meleg viz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmegyei Naplóra való hivatkozással

20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KÁVÉHAZ

Tulajdonos: GROSZ ÖDÖN

MEGJELENT

Dr. Vécsei:

KOZMETIKAI TANÁCSADÓ

című müve.

A 200 oldalas vaskos kötet ára

40 dinár

Minden nő számára nélkülözhetetlen!

Kapható a könyvkereskedésekben is

MEGJELENT **MEGJELENT** **MEGJELENT**

Fotoamatőrök!

Legmagasabbfoku *orthochromásia*

nagyfoku érzékenység

a Perutz

lemezeknél és filmeknél

Eddig tényleg utolérhetetlen

3073

Villanyerőre berendezett szőrmemegóvás
Szőrmebundák és mindennemü **téli ruházati cikkek molykár elleni megóvását** szakszerü kezeléssel vállalom.
Érték szerint tüzkár és betörés ellen biztositva

FARKAS MOR

szőrme és szőrmeáru osztálya NOVISAD, Kralja Petra ulica 27.
Nagyban. Saját szőrmeműhely. Kicsinyben.

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENONÉ
Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyitása villany és kvarcfénykezelés, paraffin therapia

Szeplők legujabb módszer szerint teljesen fájdalmatlan eltüntetése villannyal, hámlasztás, kenőcsök alkalmazása nélkül.

Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

1033

Amerikai kenőolajok

Cséplőgép-, cilinder- és motorolajok, világos francia gyanta, tovotta, csapágyzsir

versenyen kivüli árakon

KLEIN GÉZA és FIAI-nál
SUBOTICA 5553

RENAULT

igazi kényelmet nyujt az utazásnál. Milyen felülmulhatatlan, felséges érzés saját Renault-kocsival a zöldelő és virágzó tájakon hangtalanul átsuhanni. — A **hathengeres Renault az ideális autó** mindnyájunk részére. — Nyitott és csukott modellek bő választékban

Vezérképviselő:

KRAUSZ EDE NOVISAD

Képviselők: BEOGRAD, Aleksandrova 8 — ZAGREB, Nikolićeva 9

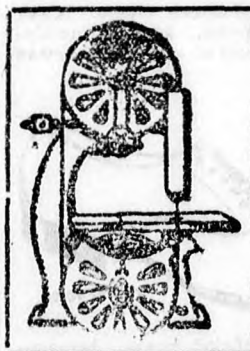

2 évi hitelre is!

Asztalosok, butorgyárak, fűrészte-lepek és faárugyárosok figyelmébe!

BÜTTERLING leipzigi famegmunkálógépgyár, Európa egyik legnagyobb cégének vezérképviseletét Jugoszlávia területére átvettem. Gyári raktáramból azonnal szállithatok *olcsó gyári áron* legmodernebb, legujabb kivitelü, legtökéletesebb golyóscsapágyazásu gépeket és szerszámokat mint **különegességeket.** — Minden gép *szijnélküli meghajtásra*, beépitett villanymotorral szállitható.

Szolid kiszolgálás — Szaktanács — Dijmentes látogatás
Tessék ajánlatot kérni! — Cimemet kérem megőrizni!

Jelline k József, Subotic a, Vilsonova u. 51

A ragályos betegségeket

a pondrók, a legyek és a többi ilyen undortkeltő rovar terjeszti. Ön nem is gondolja, hogy milyen nagyfoku veszedelemben forog. Vigyázzon egészségére és életére, de természetesen gyermekei és családja egészségére is. Védekezzék ezek ellen a rovarok ellen és használja a legtökéletesebb

SHELLTOX

rovarirtószert. A Shelltox fecskendezésére Shelltox fecskendőt használjon, mert ez garantálja a legnagyobb teljesitményt. Azok a rovarok, amelyeket a levegőbe fecskendezett Shelltox-felhőcskék érnek, BIZTOSAN ELPUSZTULNAK és néhány perc alatt

megtisztitja a lakást a legyektől, molyoktól, szunyogoktól, bolháktól, poloskáktól, hangyáktól, svábbogaraktól, ezeknek petéitől és lárváitól.

Nyomtatott használati utasitást minden árusitónál kaphat. A Shelltox használata a lakás higiéniáját jelenti a legnagyobb mértékben.

Mindenütt kapható

4378

A tudomány uj sikere!

Antiszeptikus fog-, száj- és garatviz!

Bakterológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a viz megöl minden korokozót, lehetetlenné teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájat és a garatokat megtisztitja a ragályt okozó és terjesztő élősdiektől, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép fenérségét

Kitünő védekezőszer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bármely ragályos betegségnek, az angina, reuma, szivizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. bacillusnak a szájüregbe és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.

Garatmegbetegedéseknél kitünő hatásu öblitőszer.

Különösen nélkülözhetetlen az iny- és az állkapocs megbetegedéseinél és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a beteg biszmutos gyógyszert használ.

Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

Ara üvegenkint 24 dinár.

5752

A szabadalmazott

Eternit-

pala-eladás, ugyszintén minden méretü fürészelt és faragott épületfa, deszka, léc és cserép, mind elsőrendü minőségben, a legolcsóbb napi áron kapható. Kérjen ajánlatot

Dohány Zoltán fakereskedő

Telefon 3-65 Szubotica Telefon 3-65

1938

Három igaz szó: Nyomtatvány Minervában olcsó!

Választékunk

Fehér vászoncipő, gyermekeknek, gummitalppal, 23—34 számban

Elegáns vászoncipő angol vászonból, francia bőrtalppal és sarokkal, 35—42 számban

Elegáns sétacipő puha bőrből. Rózsaszínű bőrből bordóval kombinálva

A mostani fény újdonsága. Férfi félcipő angol vászonból, bőrtalppal, fehér szinben barna bőrdiszitéssel, vagy szürke szinben fekete lakkdiszitéssel és fűzővel

Szürke vagy fehér vászoncipő gummitalppal, gyermekeknek és felnőtteknek, 35—46 számban

Legtökéletesebb elegáncia. Legfinomabb vászonból spanyol sarokkal. Fehér, szürke vagy drappszinű vászonból bőrszegéllyel diszitve, 35—41 számban

Elegáns sétacipő finom, drappszinű bőrből, apart lyukdiszitéssel, 35—41 számban

Feltétlenül szükséges nyári férficipő fehér vagy szürke vászonból, bőrtalppal, 39—46 számban

Erős angol vászonból, gummitalppal, fehér, szürke és fekete szinben, 35—46 számban, tenniszezéshez, strandra, uccára, tornagyakorlatokhoz, fürdőbe, házicipőnek, munkára, sétára városban, faluban vagy pusztára, azonkivül pincéreknek is nagyon alkalmas

Ujdonság! Könnyű nyári cipő japán »Toyo« anyagból, pepita. Különösen szép könnyű nyári toalettekhez. Az alapszin fehér, a sávozás drapp, kék, zöld vagy fekete. Ugyanez a cipő félmagas sarokkal is kapható ugyanabban az árban. 35—41 számban

Délelőtti bőrcipő kényelmes félmagas sarokkal. Az alapszin sárga, sötétebb szinekkel kombinálva

Vevőink legkedveltebb cipője. Csak fehér lenvászonból, fehér krómtalppal, gummisarokkal, 39—46 számban

Kényelmes nyári cipő főleg azok részére, akik a sarkos cipőhöz vannak szokva. Gummitalp és sarok, fehér, szürke és drapp szinben

Kombinált női vászoncipő, legujabb fazón. Csak fehér szinben, kék vagy bordó bőrszegéllyel diszitve

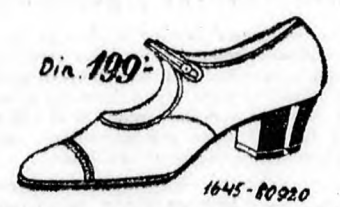

Kitünő varrottalpu cipő finom boxból, sétára és uccára, félmagas bőrsarokkal, fekete, drapp és barna szinben

Varrottalpu férficipő boxból, bőrtalppal, fekete vagy barna szinben

Angol tenniszcipő legjobb minőségü lenvászonból, csak fehér szinben, nyersgummi talppal

Kényelmes női nyári vászoncipő angol vászonból, félmagas sarokkal és bőrtalppal. Fehér, szürke, drapp vagy fekete szinben, 35—42 számban

Rámánvarrott boxcipő sportkosztümökhöz. Az alapszin barna szürkével kombinálva

Férfi félcipő legjobbminőségü boxból, tökéletes forma. Fekete vagy sárga szinben

Amit csak elképzelhet cipődivatban, azt nálunk megtalálja. Gyönyörü bőrcipőmodelljeink teljesen kielégitik mindenirányu kivánságát, vászoncipőink a meleg nyári napokon a legnagyobbfoku megelégedést — kényelmet — pihenést nyujtják Önnek.

Baťa

KÖNYV·FILM·RÁDIÓ

ALAKOK

Kosztolányi Dezső uj könyve

Nekünk vajdaságiaknak, s még inkább: nekünk szuboticaiaknak nagy öröm, sőt gőggel bélelt büszkeség, ha Kosztolányi Dezsőtől, városunk immár európahires fiától uj mü jelenik meg. Most is örömmel, a nyájas olvasónak és a könyvbarátnak örvendező érzésével forgatom legutóbbi könyvét, amely a Könyvbarátok Szövetségének elegáns kiadásában, a m. kir. egyetemi nyomda szép betüivel, Molnár C. Pál ügyes rajzaival, csinos vászonkötésben a napokban hagyta el a sajtót. Cime: *Alakok*.

Lesznek a Bácsmegyei Napló olvasói között sokan akik emlékeznek ezekre a pompás figurákra, akiket itt a nagyszerü stilmüvész egy szobrásznak a tudatos alakitótehetségével mintázott. Harmincöt *ember*-nek s *embertipus*-nak az eleven rajza ez, akiket a boszorkányos talentumu szerző ugy állit elibénk, hogy azt képzeljük, *mi* beszélünk velük, és nem is a szerző, aki oly csodálatosan tudja megszólaltatni őket, — oly csodálatosan, mint ahogy ő maga is (és csakis ő) tud beszélni. Mindezeknek az emberérdekességeknek — akik az ő keze alatt lesznek érdekes emberekké, a mások tollától egészen közönségesek volnának —, a bábasszonynak, a borbélynak, a katonának, a szakácsnak, a rendőrnek, a kalauznak és igy tovább végig nem kevesebb, mint 35 figurán, párbeszédben festi meg a jellemét az iró, csodálatosan rövid és bámulatosan csattanó beszélgetésben, amelyet ő, a stilnek ez a nagymestere folytat a modelljeivel, s amelyben a Kosztolányi finom esprit-je ez alakokból kicsihol mindent, ami jellemző rájuk és érdekes bennük.

Nagy zavarba jönnék, ha ki kellene rukkolnom azzal a vallomással, hogy e rajzok közül melyik a legsikerültebb. Még azt sem tudnám megmondani, melyik tetszik nekem a legjobban. Mindegyik annyira magán viseli a *kosztolányiság* nemes és egyéni bélyegét, hogy alig lehet értékbeli különbséget találni köztük. Még nagyobb zavar fogná el a könyvvel és annak egyes fejezeteivel szemben azt a kritikust, aki nem gyönyörüséget keres az olvasmányában, de bele akar kötni az irójába, — ezt a jóurat az a bosszuság érné, ha az Alakok-at olvasná, hogy egyikbe se tudna belekötni. Nem találna a 35 cikk közt egyet se, amely a maga nemében nem diszes drágaság, s neki is be kellene ösmerni, hogy az egész kötet: nemes tartalmu ékszerdoboz, amelyben az ékszerek s az ékkövek vakitó fényben csillognak. Ez a vakitó fény a Kosztolányi szelleme, amelynek sziporkáival a szerző minden effajta irását pazarul ellátja.

»Effajta irások« alatt az irónak azokat az apróbb dolgait értem, amelyekben ő *nem* kevésbbé nagy *mint* a regényeiben vagy gazdag szellemének bármely termésében. Merem állitani, nincsen a magyar irodalomban (s azt hiszem, semmiféle irodalomban) senki, *aki kevés szóval annyit tud mondani* s ezekhez hasonló tökéletességeket volna képes alkotni. Az »Alakok«, a »Tinta«, s azután az *Állatok*, a *Fák* és *Virágok*, amelyek nála beszélnek (és pedig az ő nyelvén, a Kosztolányi Dezső büvös-bájos nyelvén), mind oly különlegességek, amelyek bármely európai irodalom disze és büszkesége lennének... S lesznek is, mert egyre fordiják a klasszikusveretü prózáját mindenféle nyelvre, s ez átültetések révén Szuboticának és a Vajdaságnak nagy fia a világirodalom legelőkelőbb szellemei között is elsőrangu páholyhelyet fog kapni.

Előbb azonban, mint örömmel hallom, magyarul jelennek meg Kosztolányi összegyüjtött müvei, egyelőre tizenkét kötetben, amelyeket nemsokára ujabb tucat követ. Ennek a hatalmas publikációnak bizonyára óriási keletje lesz, s előreláthatólag a legnagyobb mínálunk, ahol a nagy iró, ma már a magyar irodalom egyik elismert kitünősége, született.

De egy kissé előresiettem. Még most az *Alakok*nál tartunk, amelynek egyes darabjait annak idejében, amikor megjelentek, a *Bácsmegyei Naplóban* is nagy érdeklődéssel és gyönyörüséggel olvastam. Hogy milyen kitünő irás, onnan látom, hogy ma, másodszor gyönyörködvén benne, még jobban köti le a figyelmemet. Az én szememben (s azt hiszem, még sokan vannak ezen a véleményen) nem kell győzőbb bizonyiték valamely könyv kitünősége mellett mint az, hogy *bis repetita placent*. Csak az oly irást érdemes egyáltalában elolvasni, amely erre kétszer vagy többször is méltó. Annál szomorubb, hogy annyi könyv bukkan föl a piacon szerte a világon, amely egyszeri elolvasást se érdemel meg. Ha tőlem függne — pedig nem vagyok valami nagyon vérengző természet — minden kiadó huszonötöt kapna egyéniségének a kevésbbé előkelő oldalára, (az érem rátsó felére), aki oly irótól ad ki könyvet, aki szintén huszonötöt érdemel ugyancda.

Ellenben az a kiadó, aki a Kosztolányi müveit fogja összkiadásban az olvasóközönségnek fölajánlani, meg fogja érdemelni, amit keres a vállalaton (bizonyára meggazdagszik mellette), mert a nagy iró kitünő regényein és remek költeményein tul azokat az irásait is hozzáférhetőkké teszi a közönség részére, amelyek már az efemeridákban, az ujságokban is feltünést keltettek, s ha könyvek formájában napvilágot nem látnak, örök veszteséget jelentenének az irodalom minden barátja részére.

Azért örvendetes, hogy az *Alakok* ily izléses, finom és a bibliofileket is kielégitő formában léptek elénk.

Bajos dolog azontul tovább dicsérni a könyvet (bár kedvem volna hozzá), amit elmondtam róla, hogy t. i. a darabjai apró, de tökéletes müremekek. Még csak köszönetet illik mondani a szerzőnek, hogy megajándékozott bennünket ezzel a szép és szellemes kötettel, amelynek a dialógusai olyan csattanóak, elmések és jellemzők, hogy az olvasó önkénytelenül és azt kérdi, mért nem ir ez a különben is sokoldalu, majdnem egyetemes tehetségü költőnk drámai müveket is? És különösen: mért nem ir vigjátékot? Azt hiszem, ez idő szerint senki se irhatna finomabbat mint ő.

Ám addig is, amig ilyet is alkot, élvezzük az *Alakok*-at s költői munkásságának többi termékeit. Sajnos, a könyv nem árulja el, hogy mibe kerül, s igy az árát hiába tudakolná nálam a nyájas és vásárlókedvü olvasó. De biztosithatom arról, hogy többet ér mint amennyibe kerül. S ebben is különbözik sok más száztól, amelynek kisebb az értéke mint az ára.

Baedeker

KÜLÖNVÉLEMÉNY

Irók a pult mögött

Most hogy már lezajlott a magyar könyvhét, nem árunk vele senkinek, ha megmondjuk róla a véleményünket.

A ötlet tulajdonképen az olaszoké. Országos propagandát csináltak a honi könyvnek, egy egész héten át csak olasz könyveket árultak a könyvkereskedők, valósággal hazafias kötelességükké tették a hazai könyvek pártolását. Mussolini személyesen állt az akció élére. Mégis megbukott. A könyvheti forgalom alig néhány százalékkal haladta meg az átlag napok forgalmát.

Utána jött Németország. A németeket különben sem kell biztatni a könyvvásárlásra. Angliát és Franciaországot kivéve kevés nép becsüli ugy meg — és olvassa — az iróit, mint a német. Ám amikor sippal dobbal fogtak hozzá, kidobtak egy nagy tömeg könyvet a piacra, a közönség odébb állott. Azért se vették. Ellentétben a vásár szuggesztiv erejével és minden üzleti tapasztalattal, amely szerint ha valakinek a kezére adják, elébe viszik az árut, könyebben szánja rá magát a vásárlásra, a könyveket *még* se vették. A német kiadók egyhangulag beismerték a kudarcot: a könyv nem uccai cikk, mint a képeslevelezőlap, vagy mint a cipőfüző. És nem is ponyvára való, mint a Rinaldó Rinaldini, hogy a Sobri Jóskáról és a kalendáriumokról ne is beszéljünk. Ez viszont a magyar könyvhét alkalmával bizonyosodott be. Majd minden forgalmasabb uttesten szines, kis sátrakat emeltek, a sátrakban irók ültek, halhatatlanok és akik már a legjobb uton vannak a halhatatlanság felé, költők, szépen egymás mellett, kezükben felajzott töltőtollal hogy eredeti autogrammal is kedveskedjenek a betévedő nyájas vevőnek. A nyájas olvasó azonban csak messziről, legalább három lépés távolságról csudálta kedvenceit, ujjal mutogattak az irodalom koszorusaira, hogy »ni ez a Móricz Zsigmond! Az a fekete, cigányos arcu a *Somlyó* Zoltán, az az ábrándos, finom fej *Kosztolányi* Dezsőé, emez meg *Zsolt* Béla, nahát, tényleg, én egészen másnak képzeltem!«

Akadtak rajongó kékharisnyák, akik bemerészkedtek a sátorba az irókézek közé, azonban nem könyvet vásároltak, hanem elhozták hazulról a régi *Babits* és *Földi* Mihály köteteit és abba kértek pár soros dedikációt. Avagy a mester fényképét vették meg és azt iratták alá, de könyvet — *nagyon kevesen kerestek.*

Pár nappal előbb zajlott le a nagy lóverseny: a királydijért. Megjelent ott az arisztokrácia szine-java, olyan mágnások és előkelőségek, akiknek hirét se hallani semmiféle kulturális akcióban. Akik soha még egy előfizetési ivet alá nem irtak, felolvasásra el nem mentek, irót meg nem hallgattak, se szóban, se képben, se irásban. És a toalettekről hőskölteményt zengtek a másnapi lapok, Intim Pista extázisba esett a selyem és szőrme csudák láttán, amelyeknek az árából szanálni lehetne egy középfajsulyu országot. Kitettek magukért. A publikum nem is annyira a lovakat mint a jelenvolt elegáns hölgyeket bámulta. Siker az egész vonalon.

Ugyanakkor magyar irók kiáltak az uccára, sátort vertek és letáboroztak a forgalmasabb tereken, kirakták a ponyvára a müveiket, a szivüket, lelküket: tessék, olcsón adjuk, potom áron, igazán nem keresünk rajta semmit, hisz nekünk is többe van!

Mégse kellett.

Oly megható volt nézni őket: öreg körszakállas költők, hogy drukkoltak a szép időért, jaj csak ne essen az eső! Ha felhő szállt a nap elé, rohantak a barométerhez, akár a fürdőmesterek, vagy a terraszkávéházak *főpincérei*, akiknek egzisztenciájuk függ a derüs égbolttól. A tragikus végü *Cholnoky* özvegye talpig feketében ült a könyvek között és ez a néma, fájdalmas arc még vonzott néhány vevőt. Igen, a Cholnoky könyveknek maga az iró csinált egy kis »reklámot.« Ezzel a végzetes salto mortaleval sikerült neki elérnie azt, hogy három napig beszéltek róla...

Summa summarum: a könyvhét, ha nem is anyagiakat, de legalább tapasztalatokat hozott. Igaz, tapasztalatokkal bőven elvannak látva az irók. A könyvek sátoros ünnepe nem eléggé szórakoztató. Mutatványos bódékat kellett volna felállitani, hintákat, céllövöldét, attrakciókat, — mint *Márai Sándor* mondotta keserüen — hogy itt látható kérem a kétfejü bornyu és a halfarku nő, aki a fejétől a farkáig hét méter és visszafelé is hét méter, összesen tizennégy méter, aztán a vérengző orángutáng, Kelet csudái, no és jobbra tőle az a szomoru, kopott, kócos csoport, a magyar irók, akik a saját müveiket árulják a nagyérdemü közönségnek, valódi lelki kincsek, alkalmi vétel, okkázió vételkényszer nincsen, tessék besétálni...

Tsin

Kozmetikai tanácsadó. Vécsei Jenő dr. kozmetikai cikkeit már évek óta sorozatosan közli a Bácsmegyei Napló. Hogy ezek az ismertetések mennyire közszükségletből fakadtak, mi sem jellemzi jobban, mint a tanácskérők táborának állandó növekedése, az egyszer felkeltett érdeklődés egyre fokozódó erősödése. Ezeknek a cikkeknek irója most szükségét érezte annak, hogy több évre elparcellázott munkáit összefoglalva, könyvalakban is megjelentesse és ezzel minden érdeklődő számára lehetővé tegye, hogy a kozmetika tág birodalmát a maga teljes egészében egy helyen fellelhesse. Ami magát a tárgy jelentőségét illeti, örvendetes minden olyan ténykedés, ami a test ápolására serkent. Hogy jobb a betegséget megelőzni, mint a kifejlődött betegséget gyógyitani, ez már közhellyé vált, de sajnos, a tapasztalatok azt mutatják, hogy nem lehet elég gyakran emlegetni. Ha a könyv, amelynek első része ezzel a kérdéssel foglalkozik, ezt a célját eléri, nagy kulturális és szociális hasznot hajtó munka lesz. A második része a szépség ápolásának van szentelve. Amint a test ápolásának ismertetése közszükséglet, ugy a szépség ápolásáé közkivánesiságot elégit ki, e kettő pedig elegendő arra, hogy a könyvnek létjogosultságát megadja. Elterjedtsége és olvasottsága feltétlenül igazolni fogja azt, hogy ennek a várakozásnak teljesen megfelel és ezt, mint jelentős hézagpótló munka, feltétlenül meg is érdemli.

Huszonnégy óra Charlie Chaplinnél

Egy Európai származásu kitünő amerikai iró, Konrad *Bercovici*, legutóbb meglátogatta Charlie *Chaplint*. A vele töltött huszonnégy óra élményeiről és megfigyeléseiről jegyzeteket készitett s itt közölt cikkünk ezeknek az összefoglalása.

Több mint egy esztendeje nem láttam Charliet és most várakozásteljesen szálltam ki a hollywoodi *Chaplin*-studió előtt. A Chaplin-irodában rengeteg ember. S kivétel nélkül valamennyi türelmes, bár izgatott várakozással leste a nagy pillanatot, amikor, hacsak futó másodpercre is, megláthatják a kicsi nagy embert, aki annyiszor megnevettette őket.

Kezet szoritottam *Harrington* Tommal, aki hosszu évek óta Chaplin titkára, testőre, inasa és védelmezője és megkérdeztem:

— Hol van Charlie?

— Két napja nem láttam. Lent sem volt a müteremben.

Chaplin egyik nagy filmjén dolgozott éppen, ennek ellenére ujra megadta magát annak a nála időnkint fellépő kisértésnek, hogy elmeneküljön s kikapcsolódjék, elfeledkezzék munkájáról. Lent, ahol a Chaplin-film fölvételei folynak, száznál több férfi s ugyananynyi nő járkált most türelmetlenül fel s alá, mint »tömeg«, szerepének megfelelően kiöltözve és kimaszkirozva. Az *operatörök sem mozdulhattak helyeikről*, hiszen sohsem lehet tudni, mikor jelenik meg hirtelen mégis csak Charlie és mikor lát munkához, mintha mi sem történt volna, mintha éppen csak két percre hagyta volna el őket.

Bevonultam az egyik öltözőbe, levetkőztem s a park gyönyörü fürdőmedencéjébe vetettem magam. Alig uszkáltam pár percig, hangos tülkölés jelezte Charlie érkezését.

Tavaly óta kissé lefogyott, ***kissé megöregedett** Chaplin*. Gyors üdvözlés után rögtön leült az uszómedence szélére, lehuzta ő is a cipőjét s kicsiny, nőies lábát bemártotta és meglóbázta a hüvös vizben. Hátraszólt az elkerülhetetlen Tomnak, aki valamit sugott neki:

— Ma már semmiesetre sem. Holnap reggel hétkor.

Nem győztem csodálkozni, hogy mi lelhette ezt az embert, aki sokkal csöndesebben viselkedett, mint valaha eddig. Mindenáron fegyelmezni akarta magát s ez nagy fáradtságába került. Arcába valami leirhatatlanul szomoru volt. Ideges ujjai folytonosan rángatóztak.

— Mi az ördög bujt magába? — kérdeztem.

Hibáztam. Rossz hangnemet ütöttem meg, mert abban a pillanatban elkezdődött a komédia. — szökdécselési viccek, ugrás kunsztok, zsidó tájszólásu dalok éneklése — s bemutatta nekem az uj trükkjét, a hogy most a kalapját viseli. Ez védekezés volt, elzárkózás. Amint indulóban voltunk Douglas Fairbanksékhez, eszembe jutottak a várakozó rajongók, az autók tömege, melyekben sok ártatlan kis gyermeket pörköl a napsütés, hogy bálványukat megpillanthassák. S felidézve egy rajongó szemü nyolcéves fiucska képét, aki egy pillanatra el nem fordulna s órák óta merően hámul az igéret kapujára, — megállitottam Chaplint.

— Esküm köt, hogy naponta legalább egy jó cselekedetet hajtsak végre. Már esteledik a dolog sürgős.

— A legszebb alkalom vár magára, — szólt Charlie, — Hollywoodban ma már elviselhetetlen forgalom van s tudja, hogy én félek egyedül átmenni az ucca *másik* oldalára.

— Nézze, Charlie, — kezdtem a rábeszélést, — itt negyven ember lesi magát, ezer meg ezer mértföldnyi utat tettek meg, a maga kedvéért, köztük kisfiuk, kislányok a jövő emberei, akiket boldoggá tehet. Haza fognak menni és el fogják mesélni a világnak, az ő külön kis világuknak, hogy saját szemükkel látták — Chaplint.

Charlie elsápadt.

— Hisz éppen ezért szöktem meg két napra. Van köztük egy rettenetes arcu öregember, aki már egy hete itt táborozik a kapum előtt. Nem tehetem.

Ismertem Charlienál ezt az állapotot, amely bizonyos arcokra való szörnyü reagálásban mutatkozik. De ekkor már karjánál fogva s szinte erővel huztam be az irodájába.

— Ez itt Mr. Chaplin, — szóltam a gyülekezethez miközben a müvész vigyorgott és fogait mutogatta és közönyösnek akart látszani.

A hatás rendkivüli volt.

Egy ember kikiáltott az ajtón:

— Jöjjön be mindenki!

Leirhatatlan tolongás támadt! Öröm és elragadtatás percekig tartó kitörései! Chaplin is levetette félénkségét, minden irányba kezet nyujtott s mindenkit biztoistott arról, mennyire örült látogatásuknak. Autogrammjával ellátott fényképeket osztogatott szét, a melyek sehogysem hasonlitottak ahhoz a gesztikuláló, esetlen, fürge kis alakhoz, aki a mozivászonról jó ismerősünk.

A Sunset Boulevardon sétáltunk. Este volt és fényes autóikban pompázva korzóztak Hollywod hirnevességei. A még fel nem fedezettek gyalogszerrel mutatkoztak, felvételre kikészitet arccal sőt abban a filmkosztümben is, amiben nappal dolgoznak. Csupa álszakál, álbajusz. Paróka. Rikitó kékre, pirosra mázolt arcok. XIV. Lajos korabeli kosztümök remek egyetértésben olvadtak itt össze exotikus népképviseletekkel, kinai mandarinokkal, cowboyokkal és indiánokkal.

Betértünk egy vendéglőbe. Meglepetéssel fedeztem fel, hogy a helyi nevezetességek jórésze nem ismeri Chaplint személyesen. A spanyol etikett, — igazán nevetséges! — kismiska Hollywood társadalmi feszességéhez képest. S épen szinészeknél találjuk ezt a formalitás-hierarchiát, akik még nemrég esküdt ellenségei voltak a társas snobizmusnak s maguk is szenvedtek alatta.

— Ugye velem tölti az estét? — kért Charlie. S *szavaiban benne csengett a magányos ember egész elhagyatottsága.* Alig ültünk le vacsorázni, a kávéház küszöbén feltünt az üvegesszemü, ijesztő öregember. Az ajtóból körüljártatta tekintetét, mely csak egy pillanatra pihent meg Chaplinon s tovább kutatott. Odaléptem hozzá.

— Mondja meg kérem, miért mondta Mr. Chaplinra, hogy nem ő az?

— Hát persze, hogy nem ő az! Én ne ismerném! Száz között is megismerem őt!

— Őt? Kit?

— A fiamat, — felelt az öreg. — Akit már öt esztendeje keresek. Egy szép napon eltünt hazulról. Nemrég azt hallottam, filmezni ment. Mult héten jöttem ide mert valaki azt mondta, hogy Mr. Chaplin — az én fiam. Egy betü sem igaz belőle! Én ne ismerném! Már akkor egy fejjel magasabb volt, mint Mr. Chaplin most!

Charlie minden izében remegve hallgatta a történetet. Töviről-hegyire kikérdezte az öreget, leültette az asztalunkhoz. S egy óra mulva:

— Hát ez is létezik? Atyai szeretet? Az én apám ugyan sohse járt volna utánam.

Elkerülhetetlen Tom ujra köztünk termett, hogy Charlie utasitására rövid idő mulva egy sapkával térjen vissza. Charlie oldalvást arcába huzta a sapkát, s ez annyira elváltoztatta külsejét, hogy fölismerhetetlené vált. Egy cérnaszállal félretolta a nyakkendőjét. Egyik kézelője kilógott. Egész testtartása átalakult.

— Gyerünk le Los Angelesbe és nézzünk körül.

— Mi értelme van? Mindenütt fel fogják ismerni!

— Szó sincs róla!

És igaza volt. Ahogy ott állt, lógó nadrággal, hajlott vállal, cigarettával a szája csücskében, csöppet sem lehetett megkülönböztetni azoktól a munkába jövő fiatalemberektől, akiktől hemzsegett minden ucasarok. Elindultunk. Charlie fantasztikus mesét talált ki egy főnökről, aki rosszul bánik vele.

— Ha nem emeli fel jövő héten a fizetésemet, fel fogok neki mondani! Istenugyse, otthagyom! — Ezt többször mondta egymás után. — És annak a szövetkezeti megbizottnak is jól megmondtam: »Ez igy nem mehet tovább!«

Teljesen belelélte magát annak az embernek a hangulatába, akinek ruházatát és beszédjét utánozta. A hangjában harag reszketett. Egy kiszögelésnél, ahol egy szocialista szappanárus szónokolt, állva maradtunk. S senki sem helyeselte hangosabban a beszédet, mint Chaplin.

— Igaza van! Minden szava szinigazság! — S *hangosan beszélt hozzám, amig sikerült a körülállók figyelmét magára vonni.*

— A főnökön egy hónap leforgása alatt két automobilt vásárolt! Ez igy tovább nem járja! Istenugyse, tenni kell valamit!

Ugy szerettem volna nevetni! Remek utánzás volt! No, de az a tekintet, a Charlie szemében! Az ember még sem nevetheti ki a más szerencsétlenségét!

— Szégyengyalázat! Mért van az, hogy jó moziszinészeknek heti ezer dollárokat fizetnek, mikor a jó kárpitosnak nem hajlandók megadni azt a pénzt? *Szégyen, hogy moziszinészek tejben-vajban fürödnek csak azért, mert mulattatják az embereket.* És mi, akik a munkát végezzük, semmit sem kapunk, vagy majdnem semmit!

— Akad azért köztük, aki megérdemli, — vetettem ellen, belemenve a játékba, — nézze, például Charlie Chaplint!

— Ugyan menjen, — felelt Charlie, — dehogy is érdemli meg! És amellett mennyi élvezetet szerez neki a munkája! De micsoda örömöm van énnekem az én munkámból? Nyugodt lehet, ha folyton játszhatnék, *mint ő, nem* is törődnék vele, kapok-e egyáltalában fizetést, vagy nem.

Miután Charlie végigjátszotta ezt a kedélyállapotot, egy kis munkáskávéházba térve, elmesélte nekem, *hogyan utazott nemrégiben inkognitó San-Franciscoba, hogy megpróbáljon dijat nyerni azon a pályázaton, amit egy moziszinház hirdetett a Charlie Chaplint legjobban utánzó embernek.*

— *Biztosithatom, hogy mindent megpróbáltam,* — beszélte Charlie, — *de még a kamaszkoruaknak kiirt dijat sem voltam képes megnyerni.* Az az ember, aki az első dijat megnyerte, egészen rettenetes alak volt. Jól nézek igy ki, ha ilyen vagyok a mások szemében!

Most kiegyenesedett Chaplin, sapkáját a másik oldalon huzta be, rendbeszedte züllött külsejét, — s ime a járókelők egycsapásra megismerték, s nyomon követtek bennünket.

Felszálltunk az autóba, mely eddig is titkon kisért. S fütyülve minden közlekedési rendeletre (Chaplin kocsiját minden rendőr ismeri) végigszáguldtunk a városon. Egy boxversenyt néztünk. Charliet nem lehetett ülve tartani. Lázasan követte a küzdelem minden mozzanatát. Rögtön kiválasztotta a kedvencét s oly tökéletesen azonositotta magát, hogy valahányszor ütés érte azt az embert, fájdalmasan felkiáltott. *Mikor gyomron ütötték, Charlie derékbahajlott, mint egy zsekés.* Mikor az ember állkapcsát találta az ütés, Charlie mindkét kezével az arcát fogta. S mikor végre földre került a legyőzött, a kis szinész a szó szoros értelmében a karjaimba esett.

A kijáratnál megszólal Charlie egy régi barátja:

— *Ő mindig a veszteseket választja.*

Visszaérve a városba, uj filmjére terelte a szót. És mintha egy kicsit bosszantotta volna is, hogy nem ismerték fel olyan sürün, mint rendesen.

Két leány sétált előttünk lassan s mintha nem bánták volna, ha *utolérjük* őket. — »Csináljunk nekik egy jó napot« — vélte Charlie. Egy ékszerkirakat előtt hozzájuk szegődtünk. Munkáslányok voltak s szombat este volt. Hamarosan együtt ültünk egy fagylalt-terem kerek asztalánál. A két lány könnyü palinak nézett minket s a legdrágább ételeket szemelte ki az étlapon. *Nem ismerték föl Chaplint.* Ez elkezdett hencegni magas jövedelmeivel. *Bemutatkozott, mint* vivómester. Hogy ő, akár hiszik, akár nem, vivni tanitotta magát Valentinót is. És még vannak ilyen magas ambiciói és annyit keres, hogy el se tudja költeni.

Nagyszerü mulatság volt a lányokat figyelni. Egy szavát el nem hitték. Riadt tekinteteket vetettek rám.

A vöröshaju, szeplős ir leány rendkivüli tehetséget tett Charlie kómikai érzékére. Élesnyelvü és mulatságos volt, el nem engedett volna egy gunyos, csipős megjegyzést. Mikor Charlie tömérdek pénzével hencegett, amit mint vivómester keres, a lány egy szavát se hitte. Mire Charlie nadrágzsebeibe süllyesztette kezeit és egy csomó magasszámu bankjegyet vett elő.

— Jézusom — mondta a másik lány, — lehet, hogy mégis igazat beszél!

No, de a szeplős az óriási összeg láttára gyorsan fölemelkedett helyéről.

— Gyere, Maggie, — nem akarok semmi ilyen gyanus dologba belekeveredni. A rendőrség minden pillanatban érte jöhet.

Az autó Hollywood felé röpitett az éjszakában. Éjfél felé járt az idő, de az uccák mit sem vesztettek élénkségükből. Bár most kevesebben járkáltak kosztümben, — Hallywood fantasztikus viziója igy is maradéktalanul megfogott. A spanyolstilü bungalók és pavillonok megnyult árnyvonalai s a sötét ablakokban visszatükröződő különösszinü elektromos fényhatások még valószinütlenebbnek tünteték föl a Filmvárost, mint a nappali világosság. S az előrehaladt éjszaka csupán hosszura nyult szürkületnek hatott.

— Éhes vagyok, — s Chaplin egy cimet adott meg a soffőrnek.

Uj hangulat uralkodott el rajta s ez sokkal őszintébb volt az eddigieknél. Szemesé a világ. Az erősé a győzelem a nagy versenyben. Kifejtette, hogy aki tulgyönge helytállani, az elbukik. Alaposan egyetértett a felsőbbrendü ember elméletével. Vallotta a nitzschei fel-

UZENETEK A BEKÜLDÖTT KÉZIRATOKRÓL

Az öreg Begda. Szép sorok, csiszolt, meleg mondatok is akadnak benne, egészében azonban ömlengő, pathetikus és helyenkint naiv. Mindenesetre megcsillan benne valamelyes készség, ezért biztatni merjük.

Dráma a levegőben. Számtalanszor megüzentük már önnek, hogy irásai a tiszteletreméltó igyekezet szürke köntösén kivül egyébbel nem rendelkeznek, ezért nem is hinnök, hogy olyasmit tudna produkálni, amit mi használhatnánk. Minden novellájában ugyanaz a századvégi divatlapromantika, ugyanazok a rozsdásan csikorgó fordulatok és ugyanazok a papirmaséemberek brilliroznak. Formailag talán nem is rinánk ki valamelyik kisebb igényü vidéki lap hasábjairól, mi azonban válogathatunk és válogatunk is. Ez pemcsak kötelességünk, hanem célunk. A »Dráma a levegőben« cimü novella szintén nem lendül tul az intelligens, tájtudó dilettantizmus demarkációs vonalán. Nem használhatjuk.

Akarás. Az akarás — egyedül — minden más hivatásnál gyakrabban terem gyümölcsöt, mint az irodalomban. A versike döcög és mégsem — ráz. A novellában szintén nem látunk bemutatásért dörömbölő kvalitásokat. *Témájában sem, megirásában sem, jogosit reményekre.*

Májusi emlék. A szavak ócska és tucatmunkáju spanyolfalán átizzik az érzés. Ha elolvasom naiv és piruló zöngemény a tavaszról és a májusról à la füzfa, de ha mégegyszer elolvasom, már látok benne valami első személyü bánatot, könnyes és igaz megmutatkozást. Multkor küldött biztató szavainkat nem vonjuk vissza.

Dierner meg a nagyvállalat. A tizennyolc sürün teleirt oldal rengetegében elvész a sovánka mese. Kedves kis história, de minek a rengeteg körülirás, monológ és hamisan pendülő lira? Fogja rövidebbre a témát és igyekezzék az efajta diáktörténetekkel harmonizáló hangot megütni.

Kalapálnak, egyre kalapálnak. Ezuttal nem vált be.

Egyik szép nyári nap reggelén Pista szomszéd kint járt a kertjében. A méhei éppen rajzani készültek. Hát azokat lesni kellett.

Egyszer csak — zimi-zumi-zum! — méhzöngést hall a feje fölött. Az bizony méhraj volt. Onnan jött a Miska szomszéd kertje felől.

— Hohó! — gondolta magában Pista szomszéd, — ez amolyan »magagyütt« raj. Ezt befogom.

Nosza nyomban kaptárt szedett elő. Egy kis marék rajfüvel megdörzsölte az egyik kajszinfa ágát. Azután előkapta a vizipuskáját s hirtelenében záporesőt fecskendett vele a raj fölé.

Szegény kis méhikék azt hitték, hogy valóságos zápor-eső. Siettek hát menedéket keresni.

Hamarosan megszálltak ott a kajszinfa ágán, amit Pista szomszéd a rajfüvel megkenegetett.

Ott lógott már nagy csomóban az egész raj. Ezt várta csak Pista szomszéd s nagy vigyázattal belerázta a rajt a kaptárba.

Ezt az egész mulatságot pedig szótlanul nézte végig Miska szomszéd onnan a gyepükeritės orgonabokrai mellől.

Csak amikor már végzett Pista szomszéd a dolgaival, akkor szólt át barátságosan a keritésen:

— Köszönöm, szomszéd, hogy beszedte kend a rajomat...

— A kend raját? — fortyant fel Pista szomszéd haragosan, — ez nem a kend raja! Ez az én rajom.

— De biz az én rajom, — feleselt vissza Miska szomszéd — az én méhem eresztette.

— Bezzeg nem a kendé a méhe, mert az amolyan »magagyütt« raj. Én beszedtem, hát az enyém.

— De biz az enyém!

Igy feleselgettek ott egész nap a keritésen keresztül. Alkonyat tájban, amikor már az egész raj elült, Miska szomszéd átlépett a keritésen:

— Hozzá ne nyuljon kend — ripakodék rá Pista szomszéd — nem adom a rajomat!

Addig tülekedtek, addig huzalkodtak, amig egyszer csak feldöntötték a méhkast.

Hát a méhkas felborult, az egész raj kifordult. Zizegő, haragos zümmögés támadt körülöttük, de biz azok észre sem vették.

Csak akkor kaptak észbe már, amikor az egyik a fülén kipp, — a másik az orrán kopp — fájdalmasan égő csípéstszurást érzett.

REJTETTKÉP

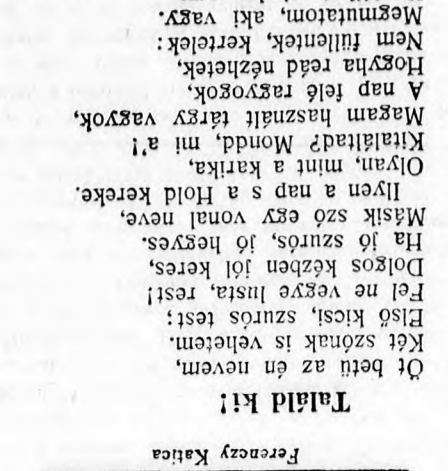

Hol a nevelőnő?

Nosza abbahagyták most a huzavonát s ugyancsak hadakoztak kézzel-lábbal a méhszurások ellen.

De minden hadakozásuk ellenére is jutott ki nekik abból bőven.

Utóbb is mit volt nekik mit tenni?

Libidári-labidom... labidári-libidom: futottak ketten kétfelé...

A méheraj pedig szépségesen fölkerekedett s otthagyva az üres kaptárt, tovább repült...

A messzelátó sugár jegenyék a kert végében azt beszélik, hogy ott szálltak meg az öreg erdő egyik odvas tölgyfájában.

Most is ott élnek békében, háboritatlanul.

Hát a két szomszéddal mi lett?

Csivirintem, csavarintom...
Ez a világ rendje-sorja:
Egyiknek a füle nőtt meg,
A másiknak meg az orra...

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ vasárnapi ingyen mellékletе
Subotica, 1929. junius 2. 22

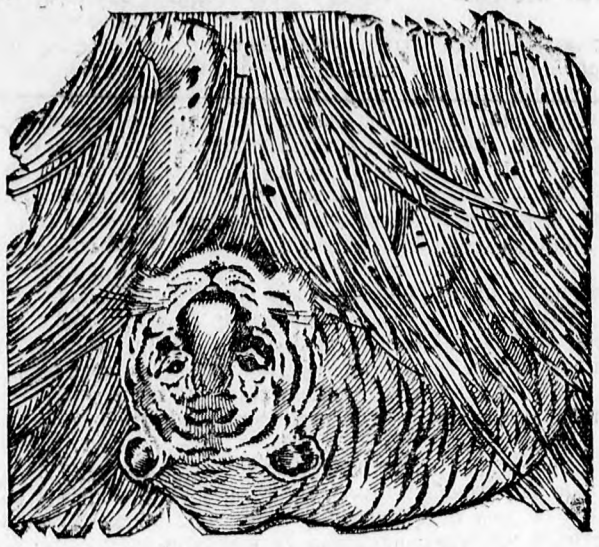

Az állatok királya

Király tigris, félelmetes, **Veszedelmes hogyha éhes.**
Tőle minden állat remeg. **Ügy lapul ott a bozótba,**
Szeme villog, karma éles, **Mintha nem is élő volna.**

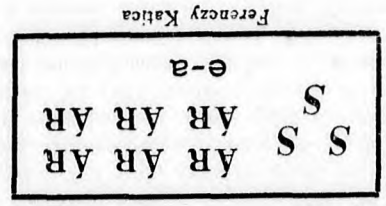

Talál ki!

Öt betü az én nevem,
Két szónak is velietem.
Első kicsi, szurós test;
Fel ne vegye hirtа, rest!
Dolgos kézben jól keres,
Ha jó szurós, jó hegyes.
Másik szó egy vonal neve,
Ilyen a nap s a Hold kereke.
Olyan, mint a karika,
Kitalálod? Mondd, mi a'?
Magam használt tárgy vagyok,
A nap felé ragyogok,
Hogyha rend nézhetek,
Nem fülleutek, kertelek:
Megmutatom, aki vagy.
Kitalálhat minden agy.

Szabó Lajos

A megfelelők között egy szép mesés könyvet sorsolunk ki.

Pistuka és a rét

Pistuka eleven fiucska volt. Egész nap játszadozott. Ez volt az ő munkája.

Faluvégén laktak Pistáék. Közel volt a rét. Sok virág nőtt rajta.

— Anyukám, — szólt egyszer Pistuka — ki vetette a réti virágokat?

— Ha, ha! — nevetett jóizüen a mama.

— Miért nevetsz ki, anyukám?

— Honnan jut néked eszedbe ez a furcsa kérdés?

— Miért furcsa az én kérdésem?

— Mert azt kédred, hogy ki vetette a réti virágokat.

— Igen, anyukám. Ki vetette azokat?

— Miért akarod azt tudni a te kiváncsi kis eszecskéddel?

— Tudom, hogy a kertbe te vetetted a virágokat. A szomszéd néni is veteményezett. De a réten nem láttam senkit magvakat szórni. Ott mégis több virág van, mint nálunk, vagy a szomszédban.

— A réten a jó Isten veteményezett.

— Hiszen Ő láthatatlan.

— Ezért nem láttál a réten veteményezni senkit.

— És kié a réti virág?

— Mindenkié, aki szakitani akar belőle.

— Nem a jó Istené, anyukám?

— De az övé. Ő mindenkinek adja, ki szereti a virágot.

Pistuka nagyon örült.

— Anyukám, én nagyon szeretem a virágot. A kerti virágból keveset engedsz szedni, tehát a réti virágokat tépem csokorba. Azok a virágok az én virágaim is.

— Tieid is fiacskám. De mindenki őrzi az ő virágait, ugy gyönyörködik benne.

— Azért téptem le, mert gyönyörködni akarok a virágaimban.

— Nem értelek Pistukám! Te a letépett virágokban gyönyörködöl?

— Igen, ugy bánok velük, mint te. Vizbe állitom és az asztalra teszem.

— Óh fiacskám, de tévedsz!

— Miért anyukám?

— Az asztalra az illatos kerti virág való. Abból is egy-két csokor a szép. Azután a vizben is elhervad a virág, néhány nap alatt.

A jámbor Pista szomszéd nem győzött eleget sopánkodni, ilyenkor a szomszédja kárán:

— Ó, óh, óh! Szegény kis pipőke! Bizonyosan üvegcserepet nyelt. Attól döglött meg...

Hát hiszen jól tudta azt Miska szomszéd, hogy micsoda üvegből volt az a tégladarab, amivel azt a szegény pipét agyonhajitották...

Ha meg a Pista szomszéd malaca tévedt át a Miska szomszéd udvarába, hát az bizonyosan sántitva jött ki onnan.

Ilyenkor meg a Miska szomszéd sopánkodott:

— Óh, óh, óh! Szegény, szegény pocika! Fáj, fáj szegénynek a lába: megbotlott a szalmaszálba...

Hát hiszen jól tudta azt Pista szomszéd is, hogy micsoda szalmaszál volt az a hasábfa, amivel a szegény pocikát oldalba támasztották, hogy megsántult bele.

Nyári zápor után, mikor az eső vize megyülemlett a Miska szomszéd udvarán, hát azt tette, hogy szépségesen odavezette szomszéduram házafala tövébe. Gondolta magában:

— Hadd puhuljon az a vert-fal? Ha kiszárad, annál keményebb lesz... ha ugyan össze nem dől odáig.

Viszonzásul meg Pista szomszéd azt tette, hogy a maga udvaráról a szennyvizet belevezette egyenesen a Miska szomszéd kutjába. Gondolta magában:

— Aki a vizet szereti, megihatja ugyis, ha egy kicsit zavaros...

Kint a mezőn is szomszédok voltak. Egymás mellett feküdt a szántóföldjük. Tavaszi szántáskor boldog volt a Miska szomszéd, ha a Pista szomszéd földjéből elszánthatott egy barázdára valót.

Viszonzásul az őszi forgatáskor Pista szomszéd szántott vissza magának három barázdára valót.

Ilyen szép egyetértő barátságban élt a két szomszéd egymással. Soha pörre nem került a dolguk. Egyszer akadt csak valami soruk a biró előtt.

Hanem akkor meg az történt, hogy a járásbiró ur az egyszeri biró »nekem fütyöl« itéletével ellentétben azt mondta nekik:

— Kendnek fütyöl, kendnek fütyöl...

S kóterbe záratta mind a kettőt, mivelhogy egyformán hibás volt mind a kettő.

Nem is mentek biró elé többet. Eligazitották egymás között a maguk sorát hol szitokkal, hol karóval...

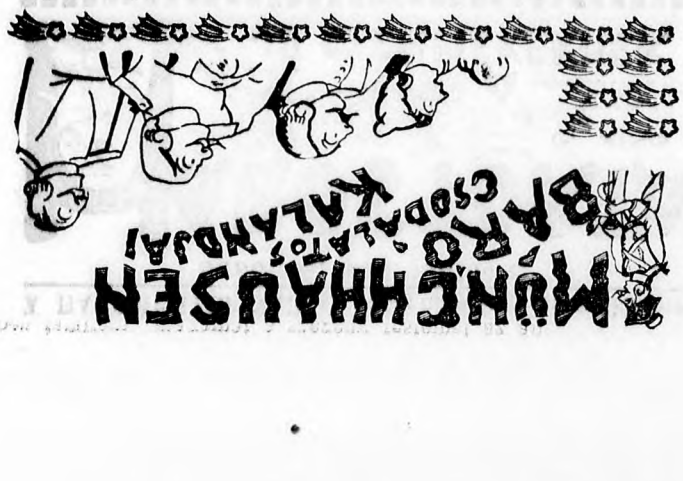

Utazás a föld körül és más csodálatos kalandok.

Ha tekintetükből szabad következtetnem, ugy látom, hogy én előbb elfáradok életem csodálatos kalandjainak elbeszélésében, mint ónők azok hallgatásában. **Figyelmük** sokkal hizelgőbb rám nézve, hogysem az előbbi elbeszéléssel, kalandjaim elmondását befejezzem, mint **az** szándékozva volt.

Hallgassák meg tehát **a** Könyetkezőt, amely **épp** oly igaz, mint az előbbiek, de csodálatosságban talán **még azokat** is felülmulja.

Szicíliai utrajzok, amelyeket nagy élvezettel olvastam, arra ösztönöztek, hogy Aetna hegyére utazzam.

Utközben semmi rendkivüli sem történt velem. Azt mondom velem, mert mások sokan kivánlóan rendkivülinek találták volna azokat s avval dicsekedtek volna, amit én annyira csekélységnek tartok, hogy elbeszélésükkel nem is fárasztom hallgatóim türelmét.

Korán reggel a hegyaljában levő gunyhóból indultam meg azzal az erős elhatározással, hogy ha életveszélyel jár is, kikutatom és megvizsgálom ennek a hires tüzokádó hegynek a belső elrendezését.

Három órai fáradságos mászás után a hegy csucsára értem. Épen müködésben volt s már három het óta dühöngött. Hogy ezen állapotban milyen, azt már annyiszor leirtak, hogy erről talán le lehet imi, én bizonyára a legjobban tudnám leirni. Nem akarom azonban a lehetetlen megkisérlésével az időt vesztegetni.

Háromszor kerültem meg a krátert, — amit egy **izzonyu nagy** tölcsérnek képzeljenek — és mivel láttam, hogy **evvel** okosabb nem leszek, elhatároztam, hogy **belé ugrom. Meg is** tettem. Alig ugrottam bele, egy kétségbeejtő **izzasztó szek-**

Vaszily Boriska, Budovátscev Istvan, Buják Gusztl, Vukovics György, Roth Gyula.

A könyvjutalmat *Vujovits György* és *Volkica Gizike* nyertek meg. Közöljük pontos címüket és ha az uj mesés könyvek megjönnek, azonnal elkuldjük.

UZENETEK:

Többeknek: Kedves gyerekek, akik könyvjutalmat nyertek, **levenek türelemmel, mert a Balázs Bácsi szekrényéből kifogytak a** mesés könyvek. Amint az uj könyvek megérkeznek, azonnal el fogom küldeni a cimetekre. Addig szépen tanuljátok a leckéteket, hogy sikerrel tegyétek le a vizsgát. — *Olasz Sári:* Kedves kislányom nem harapszom én senkire ezen a világon, igy terád se. Leveledet bizlosan nem kapiam meg. — *Roth Gyula:* Ugyes a meséd, de nagyon rövid. — *Reuscár Mihályi:* Légy türelmes, te is fogsz nyerni. — *Brajer Zanika:* Jöjj csak, szivesen látunk mi minden gyereket. — *Berger Kató:* Örülünk hogy te olyan jó tanuló vagy, csak továbbra is légy szorgalmas. — *Szőts Erich* és *Erzsi:* Aranyosak vagytok gyerekek. Na rajta, küldjétek be azokat a mesékel és feltörőkel. Mesét mindenhonnan küldhettek akárhova utazlok. — *Ulmban Liicke:* Közöld cimedet *Horvát* Erzsikével Szenta, Djura Jaksiča ulica 3, szeretne neked irni. — *Hlubb Stbinger Imre:* Ugyes kis vers, de még nem egészen jó ez se. Ez nem baj, csak irogass szabad időkben. A fejtörőt nagyon rosszul fejtetted meg, azt irtad, »*Német*« helyett hogy »Marlska vltamint evett.« Jó fantáziád van. — *Telefi Márta* és *Pali:* Hát Szuboticán sincs semmi ujság gyerekek. Várom a rejtvényeket. —*Trifolsky Babar:* Jók a fejtörőid és jönni fognak. Verses rejtvényt is küldhetsz. — *Gitice Pali:* Kedves Palika, sajnos nem áll módunkban kérésedet teljesiteni. Próbáld valahitől, akinek meg van, megszerezni. — *Friedmann György* (Beregszász, Csehszlovákia). Drága Gyurika, nagyon örülök, hogy olyan messze tőlünk is gondolsz ránk. A versiked ügyes, de irsz te még jobbat is. Irjál máskor is. — *Szurka Erzsike:* Igazán nem szép , hogy ilyen **harapósan** irsz és szemrehányást teszel nekem. Ha nem jöttek a fejtörőid, az **az** oka, hogy **vagy nem** volt jó, vagy elhallódott a nagy tömeg levelében. A könyvre vonatkozólag lásd a legelső üzenetet, az neked is szól. Kedves Erzsike, sajnálják, hogy betegeskedsz te is és kedves szülei is, de remélem nemsokára egészségesek lesztek. Testvéred azzal lephet be a Haboslortába, hogy megfejti a fejtörőket és szorgalmasan olvassa a szép mesékel

Nagy ábécé

*A*merre most langyos szél fuj,
*Á*rkon innen, nagy dombon tul,
*B*arnahátu tücsöknépek
*Cs*icsisgatják, babusgatják
*D*ani pajtást, amig tudják.
*E*gyszer én is arra jártam.
*É*r mellett egy házat láttam.
*F*ehér kis ház. Tiszta, rendes.
*G*alambház is van itt kedves,
*Gy*önyörüség nézni nyáron,
*H*ogy mosolyog a szép fákon
*I*zes alma, mézes körte.
*J*ó barack is akad közte.
*K*int a mezőn meg a gazda
*L*óheréjét kaszálgatja.
*Ly*ukas korsó félig telve
*M*agas akác alá rejtve.
*N*aptól takart tarisznyába
*Ny*ári retek s szalonnácska.
*O*datart a mesgyepartra
*Ö*römmel a fáradt gazda.
*P*ihenéssel száll a gondja.
*R*övid imáját elmondja
S tarisznyáját is megoldja.
*Sz*aporán megfalatozgat.
*T*arka korsóból kortyogat.
*Ty*ü, de jó volt, de jó laktam!
(*Ú*gy magának mondja halkan,
*Ü*gyet sem vet a melegre,
*V*ágja füvét tovább, egyre.
*Z*ug, zizeg a kasza éle,
*Zs*ong a mező sok-sok méhe.

Legutóbbi fejtörők helyes megfejtése: *Német, Békák.*

Helyesen fejtették meg: Vojkica Gizike, Pálfy Jolán, Romoda Tibor, Rencsár Mihály, Brückner Gyuszi, Tunner Pubi, Brajer Zanika, Stein Károly, Ujvári Mária, Polacsek Imriske és Lacika, Berger Kató, Basch Pál, Reich Vera, Lőnyi Stefi, Friedmann Marci, Sáfrány Évike, Rill Margit és Antal, Komlós Csöpi, Bordás Lali, Szőts Erich, Horváth Erzsi, Feleki Márta és Pali, Szarka Erzsike, Nagy Rozála, Horváth Károly, Branka Babika, Trungel Lajos, Birclin Hajnal, Müller István, Márkov Mária, Pollák Vilmos,

rényben tartottam magamat s szegény testemet az állandóan felszálló izzó széndarabok több részén nyomoruságosan összeégették.

Bármily nagy erővel szálltak is fel az izzó széndarabok testem esésének ereje mégis nagyobb volt s rövid idő alatt szerencsésen a fenekére értem.

Az első, amit észrevettem, iszonyu zakatolás, zaj, kiáltozás, szitkozódás volt, mely körülöttem látszott zugni, dühöngeni. Felnyitom szemeim s ime, Vulkán és Cyclopsai társaságában voltam. Ezek az urak, akiket az én bölcs tudásom már régen a hazugságok országába számüzött, már három hét óta a rend és szubortináció miatt vitatkoztak s ebből származott a felső világon az a rendetlenség.

Megérkezésem azonban rögtön helyreállitotta az egész társaság békéjét és egyetértését.

Azonnal odasántikált Vulkán egy szekrényhez s flastromot és kenőcsöt hozott, amit saját kezével ragasztott sebeimre s azok azonnal meggyógyultak. Aztán frissitőket rakott elém, egy üveg nektárt s más finom borokat, aminőket csak az istenek és istennők isznak.

Amint felüdültem, bemutatott Venus istenasszonynak, az ő feleségének s meghagyta neki, hogy minden kényelemről gondoskodjék.

A lovagias Vulkán körülményesen leirta Aetna hegyét. Azt mondta, hogy az nem egyéb, mind azon hamunak felhalmozódása, amely az ő kohójából vetődik ki, hogy sokszor kényteln legényeit megbüntetni s ilyenkor haragjában izzó széndarabokat dobál legényeire, akik ügyesen elkapkodják és feldobálják a felvilágba, hogy kezeibe ne jussanak.

— A mi civódásaink — folytatta tovább, — néha hónapokig is tartanak és azok a jelenségek, amelyeket a földön előidéznek, azok, melyeket ti halandók kitöréseknek neveztek. Vezuv hegye is az én műhelyem, ahová a tenger alatt legalább 350 mértföldnyi ut vezet. Ilyen civódások ott is hasonló kitöréseket okoznak.

Nagyon tetszett itt nekem minden s nem is egyhamar távoztam volna el, ha csak dolgomat egy vigyázatlan kifejezésemmel el nem rontottam volna.

Ugyanis egy alkalommal a szeretetreméltó istenekkel egy csésze importált mokka-kávénál ültünk és a különféle történeti egyének, amelyeknek szobrocskái a kandallót ékesitették s figyelmemet felkeltették, isteni beszélgetésünket emberi dolgokra irányitották.

Vulkán felkelt, hogy az egyes szobrocskákat névszerint

Hebehurgya Miska, Kelekótya Pista

Az égen járó, messzelátó Napocska reggeltől estig való utjában ugyan sok mindent lát.

De két ilyen jó barátot,
Mint a Hebehurgya Miska,
Meg a Kelekótya Pista,
Mondhatom, még ő se látott...

Nem hiába, hogy szomszédok voltak, de nem is fogytak ki az egymás iránt való nyájaskodásokból.

Példának okáért!

Ha Hebehurgyáéknál sonkát főztek, perecet sütöttek: Miska szomszéd fogta az egész sonkát, meg a ködvágó bicsakját, hóna alá kapott néhány perecet s kiállt vele a pitvarajtóba.

Ott eszegette a sonkát pereccel, miközben átpislogatott a szomszéd portájára s egyre azt hajtogatta:

— Látod, Pista, látod! Okos ember sonkával eszi a perecet. Bolond ember kenyérrel a vöröshagymát...

És jelentőségteljes pislantásokat vetett át a keritésen a szomszédjára, aki épen ott az ámbituson vöröshagymát falatozott kenyérrel.

Pista szomszéd hallgatott, Miska szomszéd meg továbbfüzte a szót:

— Mi mindennap igy élünk: sonkát eszünk, meg perecet. Irigyled, ugy-e, Pista?

Ha meg Kelekótyáék egy-egy átalag bort hoztak haza a szőlőbeli pincéjükből, Pista szomszéd megleste, amikor Miska szomszéd vizért ment a kutra.

Odaállt a kerités tövébe, nagyot huzott a kulacsból, s aztán átszólt a keritésen csak ugy a kalap alól:

— Látod, Miska, látod! Okos ember bort iszik, nem vizet. Békának való a viz, embernek a borocska. Mi mindennap igy élünk. Kivánod, ugy-e, Miska?

Ilyen és ehhez hasonló nyájaskodások folytak köztük napról-napra...

De még ilyenebbek is!

Példának okáért: ha a Miska szomszéd tyukja átröpült a Pista szomszéd kertjébe, az többé onnan vissza nem került elevenen.

Döglötten repült vissza a keritésen, amikor visszadobták... ha ugyan visszadobták!

— Ez igaz, anyukám. Sokszor látom, hogy kidobtad a hervadt virágokat.

— Látod, fiacskám, kár volna letépni a rét virágait. Hadd virágozzanak!

— Jól van, anyukám. Én is mindennap egy kis csokrot szedek a réten. De vigyázok a réti virágokra.

— Kiktől kell azokat őrizni?

— A pillangók és a méhek is mindenkor szállingóznak a réti virágokon. — Azok az édességet szivják a virágokból. Azokból készitik a kis méhek a te számodra is a mézet.

— A pillangók is mézet csinálnak?

— Azok nem.

— Hát mi hasznuk van a pillangóknak?

— Jaj, azok károsak, Pistukám! Tojásokat tojnak.

— Tojásokat? Hiszen egy tojás nagyobb a pillangónál. Aztán a tyukok tojnak, anyukám.

— A lepkék tojásai parányik, babókám.

— Hát a parányi tojás nem hasznos anyukám? Te alig várod naponként, hogy megtojjanak a tyukok.

— De a parányi lepketojásokból hernyók lesznek.

— Hernyók? — kérdi ámulva a fiucska.

— Hernyók ám, melyek pusztitják a gyümölcsfákat, hogy ne teremjen alma, körte, cseresnye...

Pistának sem kellett többet magyarázni. Bosszankodva ugrott a szoba sarka felé.

— Hol a bot, anyukám?

— Miért kell neked a bot oly hirtelen?

— Tudom, hogy most is sok lepke szállong a réti virágokon, elkergetem őket.

— Bohó gyermek! — mosolyog a mama. — Hiszen a bottal leverenéd a virágokat, a lepkék pedig elrepülnének a bot elől. Megtanitalak én lepkét fogni.

Pistukának felderült borus arca.

Anyukája egy hosszu rudra lepkefogó hálót kötött. Néhány lepkét megfogott a hálóval. Ettől kezdve Pistuka lepkefogás után szaladgált a réten.

Sok örömet szerzett Pistukának a rét. Boldog volt, hogy a jó Isten neki is nevelt virágokat. Szent kötelességének ismerte a lepkefogást. A virágok is szebbek voltak előtte, mióta a lepkéket fogta.

— Anyukám, — mondja egyszer dicsekedve Pistuka — most kevesebb lesz a hernyó és több a gyümölcs.

— Honnan gondolod, fiacskám? — kérdi vidáman az anya.

— Mert te megtanitottál lepkét fogni és én sok lepkét elfogok.

Minden este fáradtan tért Pistuka ágyba. Eltikkadt a virágvédelmezésben, a lepkefogásban.

Álmában is sok virággal, lepkével álmodott. Álmában is a réten játszadozott. Egyszer álmában a réten döngicsélte körül a méhek küldöttsége. Megköszönte, hogy a virágport is védi a lepkefogással. A virágok tisztelettel hajlongtak előtte.

Róka koma repül

Meleg őszi napon az öreg róka déli álmát aludta csöndes, erdei tanyája előtt.

Erősen hortyogott, álma mély volt, akár ellophatták volna

Fent a magasban szirti sas kóválygott. Éles szemével figyelte az alvó rókát.

— Ejnye, ejnye, — mondogatta magában — a madarak királya csak nem veti dögre szemét?

— Nem dög az, — vigasztalta magát— ámbár mégis, jobban illenék futó vadra vadászni a hatalmas sasnak!

Mialatt a királyi sas lassu keringés közben igy töprengett, Róka koma nehéz, mély álmából ébredezni kezdett. Legelső, életet elárulo mozdulatát meglátva, lecsapott reá a szirti sas. Hatalmas karmaival megragadta s repült zsákmányával a magasba.

A husába mélyülő karmok éles fájdalmat okoztak s felébresztették teljesen csalavér komát.

— Ilyet még nem értem!... Repülök!...

A tanya, a kis tisztás, az erdő rengeteg fájával, csalitjával mind messzebbre, mind mélyebbre maradt el tőle. Csodálatos szép látvány tárult el alatta, de nem volt sok ideje gyönyörködni. Nagyszerü érzését, a fájdalmon kivül megrontotta az a tudat, hogy élete nagy veszélybe került. Piros vére sürü cseppekben hullott a magasból alá. Lélekjelenléte bátorsága azonban lassanként visszatért.

—Védekezni kellene! — gondolta a vén ravasz.

Mérlegelte helyzetét: — Ha kinyujtom a nyakam, elérem ugyan fogaimmal ellenségem torkát, de akkor mindketten halálra zuzzuk magunkat, mert hiszen repülni nélküle mégsem tudok! Ha megölöm, én is meghalok! —

mint a világ megkerülése. Még azt az utat senki sem tette meg, de ha mégegyszer megteszem, akkor gondosabban megfigyelek mindent.

Kértem frissitőket s azután lefeküdtem. De a hollandok durvák. Én a tiszteknek elbeszéltem kalandomat, de némelyek, különösen a kapitány, olyan arcot vágtak, mintha kételkednének szavaim igazságában. Végre is barátságosan felvettek hajójukra. Kénytelen voltam kegyelemkenyerüket enni s igy a sértést is, bár nagyon rosszul esett, zsebrerakni.

Azt kérdeztem azután, hogy hová hajóznak? Ők, mondják uj felfedezésekre indulnak, de ha elbeszélésem igaz, akkor szándékukat már el is érték. Mi most ugyanazon uton voltunk amelyet Cork kapitány tett meg s a következő reggel Botany-Bayba értünk, ahová a francia kormánynak nem gazembereket kellett volna küldeni büntetésül, hanem érdemes férfiakat jutalmul, oly gazdagon megajándékozta a természet ezt a helyet.

Csak három napig maradtunk itt, elutazásunk után negyednapra oly irtózatos vihar támadt, hogy rövid néhány óra alatt minden vitorlánkat összetépte, az előárbócot összetörte, a főárbócot ledöntötte s éppen arra a szekrényre esett, a melyben a kompasz volt, a szekrény és kompasz ezer darabra törött.

Mindenki, aki valaha tengeren utazott, tudja, hogy mekkora veszteség ez. Nem tudtunk most se ki, se be. Végre lecsendesült a vihar és kedvező szél támadt fel.

(Folyt. köv.)

meşnevezze, pl.: Az öreg Frigyes, Napoleon, Schulze és Müller, Kladderadatsch.

Erre azt feleltem, hogy a földön épen így gondolnak a szörög és római istenekre. Sőt képeknek festve a múcsarnokokban a legelőkelőbb helyeket foglalják el s csak nem rég láttam Vulkán urat, az én kedves házigazdámat a drezdai műcsarnokban lefestve. Egészen jól el van találva, kivéve, hogy a hozzáfestett lólab kellemetlen benyomást gyakorol.

Ezen testi fogyatkozás emlitése Vulkánt és feleségét annyira felharagitottak, hogy a hatalmas erejü házigazda felemelt, mint pihét s egy szobába vitt, amelyet még nem láttam, s ott egy kut fölé tartott.

— Hálátlan, — kezdte iszonyu mély basszus hangon, — menj vissza a földre, ahonnan jöttél.

E szavakkal, anélkül, hogy pillanatnyi időt is engedett volna udvariatlanságom kimentésére, leeresztett a mélységbe.

Estem, estem, mindinkább növekedő gyorsasággal, míg végre a lelki izgatottság üntudatomtól megfosztott.

De csakhamar felocsudtam ájulásomból, midőn egy végtelen tengerben találtam magamat, melyen a nap sugarai megtörtek. Ifjuságomtól fogva nagyon jól tudok uszni s a vízben mindenféle ügyességeket tudok végezni, minthogy ottlhonosan éreztem magamat, őszehasonlitva előbbi helyzetemmel a melyből kiszabadultam, a jelenlegi valóságos paradicsomnak tünt fel.

Körülekintettem, de fáradalom, mindenféle csak vizet láttam, az égbaljat is merőben különböző volt Vulkán mester kohójának légmérsékletétől.

Végre bizonyos távolságban olyasmit fedeztem fel, melynek vázy szikláinak látszott és felém közeledett. Csakhamar láttam, hogy az egyike volt az uszó jégheqyeknek.

Sok keresés után végre találtam rajta egy helyet, amelyen felmászlattam rá és pedig egész a csucsára. De mái kétségbeesetem, mert még innen sem láthattam szárazföldet.

Végre alkonyatkor egy hajót pillantottam meg, mely felém tartott.

Amint elég közel jutott hozzám, kiáltottam, mire hollandi nyelven válaszoltak. Beugrottam a tengerbe, a hajóhoz uszvám és fölvontak a fedélzetre. Kérdeztem, hol vagyunk? A felelet így hangzott:

— A déli tengerben!

Ez a felvilágositás megfeletette a reitélyt. Most már bizonyos volt, hogy az Aethából a föld középpontján keresztül a déli tengerbe estem, olyan uton tehát, amely sokkal rövidebb,

Am most sebessen szikláihoz közeledtek.

— A meredek sziklákon nem tanácsos harcba keveredni, — tünődött az öreg turfangos s egy pillanat alatt uj határozet eszelt ki.

Fejét lassan leeresztette, nyelvét kilógatta, testének minden izmát elernyesztette, hogy lomhaságával sulyát növessze.

— No már is véged!? Úgy látszik csak hálni járt beléd a jelek! Nem nagy dicsőség ilyen zsákmányt kiráiyi mezagtaimnak átadni, — elmélkedett a sas miközben terhével a hegyormon repitőzködő fészkére szállt. ahol két nyugtalan sasfiók, Sisi horcegnő és Sasa horcog vártak királyi anyjuk visszatérését.

S mikor a fejedelmi állat hatalmas kitérjesztett szárnyai becsukódtak, a róka testének egész sulyával ernyedten lógó fejjel, látszólag csukott szemmel, mint életlelen tömeg hullott a királyi hercegek elé.

— Ime, itt a lakoma! Egyetek, — még az uton élt, — ihegi fáradtan, tollászkodva a sasmama.

— Dögöt nem eszem! — kénveskedik Sisi hercegnő s orrát kevelyen felkapja.

— Még nem aludt meg a vére, — folyik, — piros — és meleg! — vizsgálgatta okosan Sasa hercog.

De ezt már be sem fejezhette, mert talpra ugrott Csilicsalavérünk. Sasát lelőkte a fészekből, a begyeskedő Sisit pedig elkapva vágtatott szikláról-szikláira, az előre kiszemelt utón, tüinemények gyorsaságaal, sebzett irhával, de vidám lélekkel.

Sas mama azt sem tudta, melyik uton szaladjon, fáradságtól és aggodalomtól reszketve kapkodta bosszusan fejét, hol Sasa, hol Sisi felé.

Előszőr mégis a közvetlen veszélyben lévő, gurulő Sasát nelyezte biztonságba, azután vakdühvel, bőszülten rohant a menekülő gyermektoval után.

De nem azért róka a róka hogy akár a madarak királya is kifogjon rajta s mégegyszer elfogassa magát. Azt nézte, hol éri előbb az erdőt, ahol a sasasszony nem csaphat le rá.

Am üzö és üldözött között a tér mindjobban fogyott. Rákánk megfeszitette minden erejét. De mikor látta, hogy már nem menekülhet üldözője elől, idönyerés céljából lehajitá Sisit az alatta zuhanó patakba.

A csel sikerült, Sas mama gyermeke után repült s míg Sisi hercegnő megmentésén fáradozott, a csalafinta, vén ravasz lohogva, kocogva, kacagva elérte az erdőt.

fogást, hogy a kereszténység sok baj okozója volt azáltal, hogy az alázatos és szerencsétlen embert kedvező beállitásba helyezte. Minden a természet törvénye s a história lényege ellen való. A kertben pl. kigyomlálják az erős növényt, hogy a gyönge életerőre kerjen. Pedig az élet igen szigoru valami. Az orvosok is hosszasan fáradoznak a nyomorék és gyönge ember életben tartásáért. Ezzel az erős ember érdeke és jóléte ellen inditanak hadjáratot, holott az erős az egyetlen fajta, amit támogatni és bátoritani kötelező. Minden más elmélet beteges érzelgősség csupán. Időnkint őt is hatalmába keriti ez az érzelgősség. Voltak mások is, akik vele »kezdtek«, s közös területen, sőt a legtöbbnek kevesebb gátlás állta az utját, mint neki. Ugy látszik, ő volt az erősebb, ő maradt fölül.

Egy pezsgő kiállitásu orosz bárba nyitottunk, ahol egy lélek sem volt kivülünk. A pincérek kiszolgálási buzgalmukban majdhogy el nem gázolták egymást. Az oldalajtóban féltucat cigányruhás orosz nő, s három kozákviseletü férfi tünt föl. Egyik férfi leült a zongorához, a többi vad, orosz népdalokat kezdett énekelni. Hangjuk nem volt, szépek nem voltak s a szemek sem nyujtottak kárpótlást. Mikor a souper közepén tartottunk, már mindegyik tulesett a maga külön számán. Kedélytelen hatást tett ez a nagyszámu társaság, a mely igy elszántan akart mulattatni kettőnket. S alig ért véget a müsor, rögtön elölről kezdték az egészet. Rettenetes volt. Még mindig nem jött más vendég, hogy felváltson. Fáradtak voltunk, menni készültünk. De szüntelenül szólt a zene s nem akartuk megbántani őket. Két óra lett. Három óra. Charlienak, noha könyörgő pillantásokat vetett rám, sehogyse volt szive itthagyni a szerencsétlen oroszokat.

— Menjünk hát, — szóltam végre.

— Hát hogy mehetnénk — felelte megtörten.

Én már magamon kivül voltam, őrjitett a folyvást ismétlődő fülsiketitő muszika, a kardtáncos immár ötödször bemutatott produkciója, a zongorás, isten tudja hányadik szentimentális balladaszólójával. Nem birtam már ezt a hol harsogó, hol giccses zenebonát. Már orditani akartam, mikor nyilt az ajtó s csodákcsodája, négyen léptek be rajta. Segitség soha jobbkor nem jött. Charlie mély bókkal üdvözölte őket s ész nélkül menekültünk.

— Hogy is áll a dolog az erősebb fölényével? — gunyolódtam. — És a kemény kérlelhetetlenséggel? Miért maradt tovább, mint kedve volt?

De Chaplin nem szállt vitába.

— Olyan fáradt vagyok! Olyan álmos vagyok!

Gyürötten, halálos kimerültséggel rogyott le az autó ülésére.

Jóéjt kivántam Charlienak s gyalog igyekeztem a hotel felé. Minden pár lépésnél egy-egy céltalanul lődörgő ember akadt az utamba: nők, férfiak, akik vérmes reménységekkel s nagyravágyó tervekkel jöttek Hollywoodba s most sótálni voltak kénytelenek, mert nem volt hol lefeküdniök.

A Nyugat junius 1-i száma Ignotus »Faj és müszet« cimü vitacikkét közli első helyen. Marczali Henrik folytatva önéletrajzát gimnáziumi emlékeiről ad számot. Bárdos Artur Szinházi Napló-jában a rendező, a szinigazgató és a szinészek viszonyáról ir. Gyorgyai Albert a fiatal költőnemzedék nagytehetségü tagjáról, Török Sophieről mond kritikát »Asszony a karosszékben« cimü most megjelent könyve kapcsán. A kritikai részből Komlós Aladár Karthy-portréját és Tersánszky J. Jenő Molnár portréját (a Liliom reprize alkalmából). Valamint Rabinovszky Márius Daumier-cikkét kell még kiemelnünk. A szépirodalmi részben Tersánszky J. Jenő regényét, Laczkó Géza és Büky György novelláit, Berda József, Szebenyi Sándor és Somogyi Ferenc verseit találjuk. Gazdag irodalmi, szinházi és képzőmüvészeti rovatok teszik teljessé a szám tartalmát, amelynek 20 dinár az ára; negyedévi előfizetés 100 dinár. Főbizományos: Literaria, Szubotica, Karadjordjev trg 12.

Hogyan lettem iró? Erre a kérdésre nagyon érdekes vallomásokat ir Pálffyné Gulácsy Irén, akinek »Fekete vőlegények« cimü regényét a Magyar Tudományos Akadémia a legnagyobb kitüntetéssel jutalmazta, az Uj Idők e heti számában. A kitünő irónő vallomásai bizonyára rendkivül nagy érdeklődést fognak kelteni az olvasóközönség körében. Az Uj Idők e heti számában folytatja a szerkesztő, Herczeg Ferenc »Északi fény« cimü pompás regényét, finom novellát irt Surányi Miklós és Pásztor József, a megszóláló filmről Bárdos Arthur, a himlőoltás ügyes-bajos dolgairól Nagytoronyai György irt cikket. A külföldi irodalom kiváló mestere, Cushman, regényének folytatásán kivül ebben a számban bő helyet kaptak az Uj Idők régtől fogva kedvelt rovatai, a szépségápolás, kertészet, gasztronomia, szerkesztői üzenetek, rejtvényrovat. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 80 dinár. Mutatványszámot dijtalanul küld a kiadóhivatal. Budapest, VI. Andrássy ut 16.

12-505
SLAVEKS FURNIROKAT
legjutányosabban szerezheti be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél
LUDWIG HUBERT i SIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

FILM-HIREK

Clive Broock és Clara Bow egy fronton. Az egyik a Sárga liliommal, a másik a Wingssel futott be. Annyi bizonyos, hogy ma nálunk ugyanugy ismerik őket, akár Hary Liedtkét, vagy Mosjuhint, vagy akár Lya Marát, vagy Liane Haidtot. Egy év előtt még alig ismerték ezt a két amerikai sztárt. A kitünő Vesedelmes ucában, amelynél kevés izgalmasabb és érdekesebb film akadt az utóbbi években, még Cliwe Broocknak csak mérsékelt sikere volt, a Sárga liliomban azonban döntően megalapozta hirét. Igy volt Clara Bow a Vereshaju és a Creola sztárjával is, aki a WINGS világsikerének köszönheti azt, hogy ma már mindenütt első helyen emlitik nevét. Cliwe Broock és Clara Bow az uj idényben is képviselve lesznek egynéhány filmmel nálunk.

Nagy Kató a Bakfisok köztársaságában. Nagy Kató már kész filmje a Bakfis köztársaság nálunk csak szeptember havában fog megjelenni.

A Naftalin. A Heltai Jenő kitünő vigjátékából készült filmváltozat megjelenése ugyancsak a jövő idényre marad. A filmnek a nyári idényben nem lenne meg az a sikere, amelyet ez a kedves, müvészi munkával és szorgalommal, áldozatkészséggel készült film megérdemel.

Zoro Huruék uj filmjei. Zoro és Huru évenként 2—3 filmben szerepel. Ezek a filmek nem annyira a cselekményre, a felépitésre voltak tekintettel, mint kizárólag arra adtak alkalmat, hogy a két imposztor minél hatásosabbban süsse el kacagtató tréfáit Zoro-Huruék most szakitottak ezzel a már majdnem sablonossá vált módszerrel és uj filmjeikben különös gondot forditanak a film meséjére és a rendezésre is. Legujabb filmjük felvételeit Afrikában készitik. Óriási költséggel valóságos expedíciót szerveztek, hogy filmjeiknek méltó hátteret teremtsenek. A beszélő film korszakában csak kiváló néma filmek boldogulhatnak és ezt jól tudják Zoro-Huruék is, akik hallatlan áldozattal veszik fel a versenyt, hogy megtartsák poziciójukat. A legujabb Zoro-Huru-filmek a Mosinger filmek sorozatában fognak megjelenni.

Emil Janulngs itthon. Az Elsodort ember felejthetetlen müvésze hazatért Holywoodból és amióta partraszált szakadatlanul ünneplik, estélyek egész sorát rendezték tiszteletére, babérral halmozzák el, dicsőitik fölülmulhatatlan egyedül álló müvészetét és mindezt főleg azért, hogy itt maradjon Európában, ahol szükség van Janningsra most a néma és beszélő film között duló harcban. Jannings filmjei némaságukban is többet fejeznek ki és többet jelentenek, mint akárhány hangos film, mert Jannings arcjátéka, mozdulatai, kifejező ereje többet mond, mint száz szó és megannyi akármilyen hangzatos frázis. Aki őt látta az »Elsodort ember« temető jelentében, vagy amikor kis háza ablakán betekint a karácsonyt ünneplő családjához, az jobban hatása alatt áll müvészete csodálatos lenyügöző erejének, mintha akármilyen bombasztok hangzottak volna el. Mindenki feszült érdeklődéssel várja, vajjon itthon marad e Jannings, avagy ujra visszatér Holywoodba a dollárok honába?

Uj filmek. Ujabban a következő filmek kerültek forgalomba: Szenvedélyek harca Olaf Fjorddal, Kisértetek vonata Verebes Ernővel, A 11 őrdög Evelin Holttal, Therese Raquin Gina Manessal, Riff és Raff, mint gavallérok, Szerelmi cirkáló Douglas Mac Leannal, A vörös sas Ken Maynarddal, A szálloda őrangyala Adolf Menjouval, A modern Cassanova Harry Liedtkével.

A HÉT RÁDIÓMŰSORA

VASÁRNAP, JUNIUS 2.

BEOGRAD 11.20: 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.15: Gramofón. 13.15: Ujsághirek. 17: »Narodno selo« (zenés énekes életkép.) 20 Emlékünnepély Zmaj Jovan Jovanović halálának 25 éves évfordulója alkalmából. 20.25: Felolvasás Zmaj Jovan Jovanović müveiből. 21.05: Opera est, (Wagner est.)

ZAGREB 19: Régi mesterek zongoramüvei. 20: Egy opera közv. a zagrebi Nemzeti Szinházból.

BERLIN 6.30: Reggeli hangverseny. 9: Reggeli ünnep. 12: Déli hangverseny. 15.30: Gyermekmesék. 17 Szórakoztató zene. 20: Wagner Siegfried 60. születésnapja, felolvasás. 20.15: Zenekari hangverseny, utána időjárásjelentés, napi hirek, sporthirek és tánczene.

BRESLAU 12: Kamarazene. 15.30: Gyermekóra. 16: Dalosünnep. 17.25: Karének. 18.25: Szórakoztató zene. 20.15: Oskar Blumenthal »A nagyvárosi levegő« cimü tréfájának közv. 22.30: Tánczene.

BRNO 7: Hangversenyközvetités Karlsbadból. 8.30: Egyházi zene. 18: Grete Kerbler hangversenye. 19.05: Tánczene. 20: Gramofónzene. 20.30 :Max Maurey: »Empfehlung« cimü vigjátékának előadása. 21: Esti hangverseny. 22.20: Zenekari hangverseny.

KATOWICE 12.10: Déli hangverseny. 15.40: Délutáni hangverseny. 23: Tánczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Délelőtti zene. 17: Délutáni hangverseny. 18.10: Paul Heidecker dalestje. 20.10: Johann Strauss-est. 22.30: Hirek, tánczene.

LEIPZIG 8.30: Orgonahangverseny. 12: Mandolinhangverseny. 19.30: Strauss János emlékezete, utána Johann Strauss: »Cigánybáró« cimü operettjének közvetitése. 22: Időjelzés, ujsághirek, és sporthirek, utána tánczene.

MILANO 10.40: Egyházi zene. 12.05: Rádiókvartett. 16.45: Szórakoztató zene. 18: Jazz-band. 20.30: P Mascagni »A fecske» c. operájának közvetitése.

PRAHA 7: Hangverseny közvetitése Karlsbadból. 8.30: Egyházi zene. 12: Déli hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 19: Fuvószenekari hangverseny. 20: Zenekari hangverseny. 21: Strindberg: »Paria« cimü hangjátékának előadása. 21.30: Esti hangverseny.

STUTTGART 10.40: Ünnepi hangverseny. 15.30: Szórakoztató zene. 18: Sporthirek. 20.30: Glinka-hangverseny. 21.15: Piere Carlet »Az asszonyezred« cimü vigjátékának közvetitése. 22.45: Magyari Imre cigányzenekarának hangversenye, Nagy Izabella és Cselényi József közremüködésével, közvetités Budapestről.

WIEN 10: Orgonahangverseny. 10.30: A bécsi ünnepi hét megnyitása. 16: Délutáni hangverseny. 18.45: Kamarazene. 20: Alfred Möller: »Ferdinand und die Frauen« szinmüvének előadása. Utána: Esti hangverseny.

BUDAPEST 9: Ujsághirek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.25: Pontos időjelzés és időjárásjelentés. Utána: Szimfónikus zenekari hangverseny. 16: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Pontos időjelzés és időjárásjelentés. 17.25: Másfélóra könnyü zene. (Zenekari hangverseny.) 19: Előadás a Studióból. 20.30: Részletes sport- és lóversenyeredmények. 20.45: A Laurisin-testvérek hangversenye. 22.15: Gramofónhangverseny. 22.40: Pontos időjelzés és időjárásjelentés. 22.45: A müncheni Studió kérésére a budapesti Studió müsorának átvitele

HÉTFŐ, JUNIUS 3.

BEOGRAD 11.20. 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő: 12.10: Gramofón. 12.30: Börze hirek. 12.45: Rádió kvartett. 13.15: Ujság hirek. 20: Előadás a korálokról. 20.25: Kamara zene. 21.25: Ujság hirek. 22: Felolvasás Tolstoj müveiből. 22.30: koncert a külföld részére.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene.

BERLIN 17: Dalok. 17.30: Hegedühangverseny. 20.30: Énekes jazz-zene. 21.30: Beethoven-szonáták, utána időjelzés, időjárásjelentés, sporthirek és tánczene.

BRNO 12.30: Déli hangverseny. 17: Délutáni hangverseny. 19.05: Szlovák óra. 20.30: Rádió-kabaré.

KATOWICE 12.10: Gramofónzene. 16: Gramofónzene. 17.55: Délutáni hangverseny. 20: Egy operett közv. Warszawából.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16.30: Szórakoztató zene. 20: Mozart: »Don Giovanni« cimü operájának előadása. 22.30: Késői hangverseny.

LEIPZIG 12: Gramofónzene. 16.30: A házizenekar hangversenye. 20: Joh. Strauss-keringők. 21: Karl Rathaus zongorahangversenye és szerzői estje.

MILANO 11: Gramofónzene. 12.20: Déli hangverseny. 13.35: Jazz-band. 16.30: Gyermekkarének. 17: Kávéházi zene. 20.30: Egy operett közv.

PRAHA 11.15: Gramofónzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19: Szlovák óra. 20: Gramofónzene. 20.30: Rádió-kabaré. 22.25: Gramofónzene.

STUTTGART 12: Gramofónhangverseny. 16.16: Délutáni hangverseny. 20: Franc Hirtler »Nicolaus mester« c. szinmüvének közvetitése. 21: Kamarazene. 22: Régi tánczene.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny Grete Neufeld közremüködésével. 19: Felolvasás Johann Straussról. 19.30: Ritka darabok a bécsi természettörténelmi muzeumból. 20: »Der Kronprinz«, egy Strauss-novella Robert Hohlbaumtól. 20.20: Johann Strauss-est.

BUDAPEST 9.15: Gramofónhangverseny. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házitriójának hangversenye. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hirek, élelmiszerárak. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. Hirek. 17: A Zenemüvészeti Főiskola müvészképző-tanfolyamának vizsgaelőadása. 18: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 19: Német nyelvoktatás. 19.40: Dr. Kun Andor felolvasása. 20.15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Utána kb. 21.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. Majd Bachmann jazz-band.

KEDD, JUNIUS 4.

BEOGRAD 11.20: 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Gramofón. 12.30: Börze hirek. 12.45: Gramofón. 13.15: 17: Meseóra. 17.25: Vonósnégyes. 18.25: Német nyelvóra. 20: Emlékünnep Niš felszabadulásának évfordulója alkalmából. 20.35: Felolvasás. 21: Drámai előadás (Osvedjena krv) 21.30: Rádió kvartett. 22.35: Ujság hirek. 22.40: tambura zene.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 17: Népszerü délutáni hangverseny, rádió-kvartett

BERLIN 16.30: Klasszikus müvészet mesterei, felolvasás. 17: Szórakoztató zene. 20: Lehár Ferenc »A pacsirta« cimü operettjének közv.

BRESLAU 16.30: Mozart-hangverseny. 20: Az eszkimók, indiánok, négerek dalai, utána Ernst Toch-hangverseny.

BRNO 12.30: Déli hangverseny. 19: Prágai müsor közvetitése. 19.30: J. Massenet: »Manon« cimü operájának előadása.

KATOWICE 17.55: Délutáni hangverseny. 19.20: Puccini: »Triptique«-jének közv.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16.30: Szórakoztató zene. 20: Lehár Ferenc: »Pacsirta« cimü operettjének előadása. 22.30: Esti hangverseny.

LEIPZIG 12: Déli hangverseny. 15.15: Gramofónzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20.05:Népszerü zenekari hangverseny. 21.15: Felolvasás.

MILANO 11.15: Gramofónzene. 13.35: Jazz-band. 16.30: Gyermekkarének. 19: Jazz-band. 20.30: Zenekari hangverseny.

PRAHA 11.15: Gramofónzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Katonazene. 19.30: Massenet: »Manon« c. operájának előadása.

STUTTGART 12: Gramofónzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 19.30: a Mozart: »Don Giovanni« cimü operájának közvetitése.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny Elisabeth Radoni közremüködésével. 17.40: Zenés gyermekóra. 20.25: Hoboiken: »Hörspiel im Vielfachumschalter Nr. 1001—1150«. Utána könnyü zene.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11: A budapesti Rendőrzenekar fuvósegyüttesének hangversenye.. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A hangverseny folytatása. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny további folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hirek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hirek. 17.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 18.30: Mit üzen a rádió? 19.25: »A régi Felvidék népköltészete» II. rész. 20.45: Ügetőversenyeredmények. 20.50: Hangverseny. Utána kb.: 22.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

SZERDA, JUNIUS 5.

BEOGRAD 11.20: 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Börze hirek. 12.45 Rádió kvartett. 13.15: Ujság hirek. 20.25: Rádió kvartett. 21.30: Ujság hirek. 21.40: Nikola Petrović felolvasása. 22.15: Rádió Jazz-band.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 22.30: Közv. Ljubljanából.

BERLIN 17: Szórakoztató zene. 20: Strauss János emlékhangverseny. 21: »A berlini ünnepi játékok« közv. 21.30: Időjelzés, időjárásjelentés, utána hangverseny folytatása és tánczene.

BRESLAU 16: Szórakoztató zene. 19.20: Rádiórevü. 21: Fuvolahangverseny, utána keleti zene.

BRNO 12.30: Déli hangverseny. 17.30: Németnyelvü ujsághirek. Hangverseny. 19.30: Dvorák: »Dimitrij« cimü operájának előadása.

KATOWICE 16: Gramofónzene. 17.55: Délutáni hangverseny. 20.15: Esti hangverseny.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16.30: Szórakoztató zene. 20.05: Zenekari hangverseny. 22.30: Tánczene.

LEIPZIG 12: Gramofónzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 18: Egyházi hangverseny a meisseni dómból. Meissen városának 1000 éves fennállása alkalmából. 20: Siegfried Wagner-est. 21: Paraszt dalok.

MILANO 11: Gramofónzene. 12.20: Rádió-kvartett. 13.35: Jazz-band. 16.30: Gyermekkarének. 17: Rádiókvintett. 19: Jazz-band. 20.30: Könnyü zene. 21.15: Karénekhangverseny.

PRAHA 11.15: Gramofónzene. 12.30: Déli hangverseny. 19.05: Szórakoztató zene. 20: Népdalok. 20.30: Esti hangverseny. 21.15: Chopin-hangverseny. 21.40: Dán dalok.

STUTTGART 12: Térzene. 15: Gyermekóra. 16.35: Operazene és régi tánczene. 20: Esti hangverseny. 21: Tájszólás-est.

WIEN 11: Délelőtti zene. 15.45: Délutáni hangverseny Lilly Jerzabek közremüködésével. 17.45: Gyermekmesék. 19.30: Olasz nyelvlecke. 20.05: Arthur Fleischer ária-estje. 20.40: Szerenádok. 21: Szerenád a Józseftérről.

BUDAPEST 9.15: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: kaposvári Zsolnay Lajos és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hirek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárá- és vizállásjelentés, hirek. 17.10: Szilárd János novellái. 17.40: Orosz Kozák Kórus hangverseny. 18.30: Rádió amatőr posta. 19: Olasz nyelvoktatás. 19.35: Gyorsirási tanfolyam. 20.15: A Belvárosi Szinház müvészeinek estje a Studióból. 20.50: Lóversenyeredmények. Utána: kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 6.

BEOGRAD 11.20: 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Börze hirek. 12.45: Gramofón. 17: Deklamacia. 17.25: Rádió kvartett. 18.20: Szerb nyelvóra. 20.25: Rádió kvartett. 21.30: Ujság hirek. 21.40: Aleksandar Cerepov melodrámái előadása. 22.15: Szerb cigányzene.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 21.40: Könnyü esti zene.

BERLIN 17: A vakok hangversenye. 18: Kafka Ferenc emlékezete. 20: A berlini ünnepi játékok közv., utána időjelzés, időjárásjelentés, napihirek, sporthirek, tánczene.

BRESLAU 16.30: Szórakoztató zene. 20; Alfréd Palitzsch »Etagenhaus« cimü hangjátékának közvetitése, utána szórakoztató zene. 22.30: Tánczene.

BRNO 12.30: Déli hangverseny. 19.05: Fuvózenekari hangverseny. 20.30: Vidám dalok. 21: Kamarazene.

KATOWICE 12.10: Gramofónzene. 17.55: Kamarazene. 20.30: Esti hangverseny közv. Warszawából. 23: Tánczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16: Délutáni hangverseny. 20.10: C. Rössler: »Die fünf Frankfurter« cimü vigjáték előadása. 22.15: Hirek, időjárásjelentés. Tánczene.

LEIPZIG 12: Gramofónzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20.30: Kamarazene. 21: Hermann Bahr: »Der Selige« cimü szinmüvének közvetitése.

MILANO 11.15: Gramofónzene. 12.20: Rádió-kvartett. 13.35: Jazz-band . 16.30: Gyermekkarének. 17: Jazz-band. 20.30: G. Donizetti »Lucrecia Borgia« cimü operájának közv. 23: Jazz-band.

PRAHA 11.15: Gramofónzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.30: Szórakoztató zene. 20.35: Vidám dalok. 21: Dvorak-hangverseny. 22.25: Gramofónzene.

A legjobb univerzális cső		G 407
A „	detektorcső	G 409
A „	alacsonyfrekv. cső	L 414
A „	ellenállás-cső	R 406
A „	végerősitő cső	P 414
A „	vétel TUNGSRAM BARIUM-RECORDCSÖVEK-kel	

Ez a hirdetés csak egyszer jelenik meg!

Megjelent a könyvpiac szenzációja!

Szabó Dezső:

Az elsodort falu

a legnépszerübb magyar iró legkeresettebb müvének változatlan, teljes

uj, propaganda olcsó kiadása

A 3 kötet ára most csak 45 dinár

„Univerzitas“

Lajčo Vig könyvkereskedőnél

Subotica, Aleksandrova ul. 15

Itt kivágandó!

„UNIVERZITAS“

könyvkereskedés

SUBOTICA

Megrendelem Szabó Dezső: Az elsodort falu c. könyvét 45 dináros árban, portó 8 din. és kötelezem magam 53 dináros utánvéttel átvenni.

Kelt.....

.....

.....

65

STUTTGART 12: Gramofónhangverseny. 16.35: Délutáni hangverseny. 20.15: Operaest, zenekari hangverseny. 22.15: Sláger-est.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny 20: Franz Lehár-est. 21.35: Sanzón-est. Utána: Esti hangverseny.

BUDAPEST 9.15: A rádió házitriójának hangversenye. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hirek, élelmiszerárak. 16: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 17.45: Nagyváradi Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. Chilkó Jolanda magyar nótákat énekel. 19: Angol nyelvoktatás. 19.30: Az Operaház »Pillangókisasszony« előadása. Utána: kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. Majd: Gramofónhangverseny.

PÉNTEK, JUNIUS 7.

BEOGRAD 11.20: 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Gramofón. 12.30: Börze hirek. 12.45: Gramofón. 13.15: Ujság hirek. 20: Dr. Cvetko Gregorić előadása a mezőgazdasági és ipar közötti kapcsolatokról. 20.25: Operett-est. (Koncert.) 21.30: Ujság hirek. 21.40: Ljuba Nenadović müveiből felolvasás. 22.05: népdalok.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 20.30: Könnyü esti müsor. 22: Könnyü esti szórakoztató müsor.

BERLIN 17: Teazene. 19.30: Az ünnepi játékok közv. után időjelzés, időjárásjelentés, sporthirek és képtáviratozás.

BRESLAU 16.30: Délutáni hangverseny. 20: Richard Strauss: »Elektra« cimü zenedrámájának közvetitése.

BRNO 12.30: Délutáni hangverseny. 20.15: Josef Stolba: »Das Goldfischlein« cimü vigjátékának előadása. 22.25: Éttermi zene.

KATOWICE 16: Gramofónzene. 17.55: Délutáni hangverseny. 20.30: Esti hangverseny közv. Krakówból.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 15.30: Gyermekmesék. 16.30: Szórakoztató zene. 20.05: A Nike-trió hangversenye. 21.10: Vidám-est.

LEIPZIG 12: Gramofónzene. 15.15: Gramofónzene. 16: Zenei képek, hangverseny. 22: Időjelzés, időjárásjelentés, ujsághirek, sporthirek, utána tánczene.

MILANO 11.15: Gramofónzene. 12.20: Rádiókvintett. 13.35: Jazz-band. 16.30: Gyermekkarének. 17: Jazz-band. 20.30: A házizenekar szimfónikus hangversenye. 23: Jazz-band.

PRAHA 11.15: Gramofónzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.25: Délutáni hangverseny. 19.05: Fuvószenekari hangverseny. 20: J. Stolba: »Der Goldfisch« cimü hangjátékának előadása. 22.25: Éttermi zene.

STUTTGART 13: Gramofónzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 18: Rádióreklám-hangverseny. 20: Zenekari hangverseny. 21.15: Szavalatok. 22: Jazz, két zongorára és énekkel.

WIEN 11: Délelőtti zene.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Hirek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hirek. 17.10: vitéz Garamszeghy Sándor előadása: »Karácsony-est Szibériában«. 17.40: Szórakoztató zene. (Zenekari hangverseny.) 18.40: Francia nyelvoktatás. 19.20: Dr. Hans Göttling németnyelvü előadása: »Der Weltkrieg im Roman«. 20.10: Gramofónhangverseny. 21: Karinthy Frigyes felolvasása. Humoreszkek. 21.30: Pontos időjelzés, hirek. 21.45: Vonóstrió hangverseny. Közremüködnek: Koncz János a Zeneművészeti Főiskola tanára (hegedü) (mélyhegedü), Kerpely Jenő (gordonka), Zoltán Irén a Városi Szinház koloraturénekesnője. E hangverseny szünetjében időjárásjelentés. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, JUNIUS 8.

BEOGRAD 11.20: 11.45: Vizállásjelentés. 11.35: Napi program. 12: Pontos idő. 12.10: Gramofón. 12.30: Börze hirek. 12.45: Rádió kvartett. 13.15: Ujság hirek. 17: Mese óra. 17.25: Rádió Jazz-band. 18.30: Közegészségyi előadás. 20: Humoros felolvasás. (Zmaj Jovan Jovanović müveiből). 20.25: Előadás az antik világról (Mil. Budimir). 20.25: Rádió kvartett. 22.15: Ujság hirek. 22.25: »Muva« (Branislav Nusićtól). 23: Szerb cigányzene.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 20.30: Az orosz müvészet napja, előadás és hangverseny, zongoratrió és operaáriák.

BERLIN 17.30: Szórakoztató zene. 20: »Reisinger contra Reisinger« cimü hangjáték közv., utána tánczene, képtáviratozás és éjjeli hangverseny.

BRESLAU 16.15: Modernt táncok. 20.15: Szórakoztató hangverseny. 20.30: Tánczene.

BRNO 12.30: Déli hangverseny. 19: Csechov: »Die Hochzeit« cimü hangjátékának előadása. 21: Szimfónikus hangverseny. 22.30: Kávéházi zene.

KATOWICE Gramofónzene. 16: Gramofónzene. 20.30: Esti hangverseny közv. Warszawából 23: Tánczene.

KÖNISBERG 11.30: Gramofónzene. 16.30: Szórakoztató zene, Ferenczy Ilonka közremüködésével. 20.05: Slágerdalok. 21.15: Stefan Frenkel hegedühangversenye.

LEIPZIG 12: Gramofónhangverseny. 15: Barkácsoló óra az ifjuság részére. 16.30: Szórakoztató hangverseny. 20: Robert Koppel, Humor, zenekari hangverseny.

MILANO 11.15: Gramofónzene. 15.15: Déli hangverseny. 13.35: Jazz-band. 16.30: Gyermekkarének. 17: Rádiókvintett. 18: Jazz-band. 20.30: Szórakoztató hangverseny. 23: Jazz-band.

PRAHA 11.15: Gramofónzene. 12.30: Déli hangverseny. 19.05: P. Cechov: »Die Hochzeit« cimü hangjátékának előadása. 20: Szimfonikus hangverseny.

STUTTGART 12: Déli hangverseny. 15: Szórakoztató hangverseny. 16.30: Tánczene. 20.30: Sváb-est. 22.30: Szórakoztató zene. 23.45: Tánczene.

WIEN 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. 17.30: Kamarazene. 18.35: Magyar nemzeti zene. Szilágyi Imre, Anday Piroska és Bokor Pista cigányzenekarának közremüködésével. 20: Schubert-szövetség ünnepi hangversenye. Utána: Esti hangverseny.

BUDAPEST 9.15: A m. kir. 1 honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.02: A rádió házitriójának hangversenye. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hirek, élelmiszerárak. 16.30: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hirek. 17: Séta az állatkertben. Helyszini közvetités. 18.25: A »Walkür« c. opera cselekményének elmondása és az előadás szinlapjának felolvasása. 18.30: A m. kir. Operaház »Walkür« előadása. Az első felvonás után kb. 20.20: Ügetőverseny-eredmények. Utána kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hirek. Majd: A rádió házitriójának hangversenye: Közremüködnek: Sebők Stefi és Weigand Tibor.

Tudja már hogy mindenki, aki a RADIOWELT-re előfizet, vagy előfizetését megujitja,

ingyen kap egy SD 4 audionlámpát, vagy egy XD 4 végerősitőlámpát. Az előfizetés dija egész évre 250 dinár és 10 dinár a lámpa portója.

Ismeri már Európa legjobb havi folyóiratát? Ha nem, kérjen még ma próbapéldányt a Funkmagazin-ból

WIENER RADIOVERLAG, Wien I., Pestalozzigasse 6